

národní
úložiště
šedé
literatury

Mladá generace v Plzeňském kraji - 2016

Český statistický úřad
2017

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-374049>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 29.05.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz .

MLADÁ GENERACE V PLZEŇSKÉM KRAJI

2016

Lidé a společnost

Plzeň, 31. 10. 2017

Kód publikace: 330208-17

Č. j.: 214 / 2017 – 7401

Zpracoval: Krajská správa Českého statistického úřadu v Plzni

Ředitel odboru: Ing. Miloslav Chlad, Ph.D.

Kontaktní osoba: Mgr. Stanislava Zychová, e-mail: stanislava.zychova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na internetu: www.czso.cz

KONTAKTY V ÚSTŘEDÍ

Český statistický úřad | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 051 111 | www.czso.cz

Oddělení informačních služeb | tel.: 274 052 304, 274 052 451 | e-mail: infoservis@czso.cz

Prodejna publikací ČSÚ | tel.: 274 052 361 | e-mail: prodejna@czso.cz

Evropská data (ESDS), mezinárodní srovnání | tel.: 274 052 347, 274 052 757 | e-mail: esds@czso.cz

Ústřední statistická knihovna | tel.: 274 052 361 | e-mail: knihovna@czso.cz

INFORMAČNÍ SLUŽBY V REGIONECH

Hl. m. Praha | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 052 673, 274 054 223
e-mail: infoservispraha@czso.cz | www.praha.czso.cz

Středočeský kraj | Na padesátém 81, 100 82 Praha 10 | tel.: 274 054 175
e-mail: infoservisstc@czso.cz | www.stredocesky.czso.cz

České Budějovice | Žižkova 1, 370 77 České Budějovice | tel.: 386 718 440
e-mail: infoserviscb@czso.cz | www.cbudejovice.czso.cz

Plzeň | Slovanská alej 36, 326 64 Plzeň | tel.: 377 612 108, 377 612 145
e-mail: infoservisplzen@czso.cz | www.plzen.czso.cz

Karlovy Vary | Závodní 360/94, 360 06 Karlovy Vary | tel.: 353 114 529, 353 114 525
e-mail: infoserviskv@czso.cz | www.kvary.czso.cz

Ústí nad Labem | Špálova 2684, 400 11 Ústí nad Labem | tel.: 472 706 176, 472 706 121
e-mail: infoservisul@czso.cz | www.ustinadlabem.czso.cz

Liberec | nám. Dr. Edvarda Beneše 585/26, 460 01 Liberec 1 | tel.: 485 238 811
e-mail: infoservislbc@czso.cz | www.liberec.czso.cz

Hradec Králové | Myslivečkova 914, 500 03 Hradec Králové 3 | tel.: 495 762 322, 495 762 317
e-mail: infoservishk@czso.cz | www.hradeckralove.czso.cz

Pardubice | V Ráji 872, 531 53 Pardubice | tel.: 466 743 480, 466 743 418
e-mail: infoservispa@czso.cz | www.pardubice.czso.cz

Jihlava | Ke Skalce 30, 586 01 Jihlava | tel.: 567 109 062, 567 109 073
e-mail: infoservisvys@czso.cz | www.jihlava.czso.cz

Brno | Jezuitská 2, 601 59 Brno | tel.: 542 528 115, 542 528 200
e-mail: infoservisbrno@czso.cz | www.brno.czso.cz

Olomouc | Jeremenkova 1142/42, 772 11 Olomouc | tel.: 585 731 516, 585 731 511
e-mail: infoservisolom@czso.cz | www.olomouc.czso.cz

Zlín | tř. Tomáše Bati 1565, 761 76 Zlín | tel.: 577 004 932, 577 004 935
e-mail: infoservis-zl@czso.cz | www.zlin.czso.cz

Ostrava | Repinova 17, 702 03 Ostrava | tel.: 595 131 230, 595 131 232
e-mail: infoservis_ov@czso.cz | www.ostrava.czso.cz

Obsah

Úvod	7
Shrnutí hlavních poznatků.....	8
1. Demografické charakteristiky	10
Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří	10
Narození a jejich struktura	12
Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití.....	15
Sňatky, rozvody.....	17
Stěhování, dlouhodobá migrace	18
Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra).....	20
Projekce obyvatelstva do roku 2050	23
2. Vzdělání a vzdělávání	25
Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání	25
Mateřské školy	26
Základní školy	28
Střední školy	29
Vyšší odborné a vysoké školy.....	34
Domovy mládeže, internáty, stravovací zařízení	36
Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy – dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy, výchovné ústavy	36
3. Ekonomická aktivita	38
Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS).....	38
Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání.....	40
Dojíždka do zaměstnání (podle SLDB 2011)	43
Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců	45
Uplatnění absolventů na trhu práce	47
Nezaměstnaní podle věkových skupin.....	50
4. Zdravotní péče	54
Hospitalizovaní v nemocnicích podle věku	54
Praktičtí lékaři pro děti a dorost	54
Zdravotní stav	56
Zdravotnická záchranná služba	58
5. Sociální služby.....	59
Uživatelé sociálních služeb.....	59
Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči	59
Pěstounská péče a ústavní výchova.....	61
Sirotčí důchody	62
Držitelé průkazů zdravotně postižených	63
6. Domácnosti a bydlení	64
Struktura domácností	64
Domácnosti jednotlivců	65
Rodinné domácnosti	67
Bydlení mladé generace	69
7. Volnočasové aktivity	72
Základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času.....	72

Využívání informačních technologií	74
Veřejné knihovny.....	75
Sport.....	75
Péče o mladou generaci v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o mladou generaci)	76
8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody.....	77
Kriminalita	77
Závislosti	79
Dopravní nehody.....	80
9. Volby	82
Volby do zastupitelstev krajů 2016	82
Volby do zastupitelstev obcí 2014	83

Přílohová část

Seznam přílohových tabulek

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2016

Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2007 a 2016

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje v roce 2016

Vývoj vybraných ukazatelů v Plzeňském kraji

Základní výsledky projekce obyvatelstva Plzeňského kraje

Živě narození podle věku matky, legitimacy a věku otce v Plzeňském kraji v roce 2016

Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání (duben 2016)

Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních v ČR s bydlištěm v Plzeňském kraji v roce 2015

Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Plzeňském kraji

Kartogramy

Demografické charakteristiky

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP Plzeňského kraje k 31. 12. 2016

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP k 31. 12. 2016

Změna podílu osob ve věku 0–29 let podle SO ORP a krajů mezi 31. 12. 2001 a 31. 12. 2016

Děti narozené mimo manželství podle SO ORP a krajů v roce 2016

Cizinci ve věku 0–29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016

Naděje dožití mužů při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Naděje dožití žen při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Přírůstek/úbytek stěhování obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Vzdělání a vzdělávání

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Děti v mateřských školách podle obcí Plzeňského kraje ve školním roce 2015/16

Věková struktura dětí v mateřských školách a žádosti o přijetí podle krajů ve školním roce 2016/17

Žáci v základních školách podle obcí Plzeňského kraje ve školním roce 2015/16

Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy podle obcí Plzeňského kraje ve školním roce 2015/16

Absolventi středních škol podle krajů za školní roky 2011/12–2015/16

Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR) podle krajů k 31. 12. 2016

Ekonomická aktivita

Zaměstnanost osob ve věku 20–24 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Podnikatelé ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Nezaměstnaní absolventi škol podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Uchazeči o zaměstnání ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Nezaměstnané osoby ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Zdravotní péče a sociální služby

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Plzeňského kraje k 31. 12. 2015

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2015

Domácnosti a bydlení

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Domácnosti jednotlivců z domácností osob ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Neúplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Volby

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016

Kandidáti ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Kandidáti ve věku 18–29 let s příslušností k politické straně podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Úspěšnost kandidátů ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Úvod

Zpracovaná publikace je dalším podrobným pohledem na vývoj obyvatelstva kraje. Tentokrát jsme se zaměřili na jeho nejmladší část, která se určitě bude v příštích letech podílet na rozvoji našeho kraje. V dlouhodobém demografickém vývoji (včetně projekce na několik desetiletí) dochází k postupnému stárnutí obyvatelstva kraje, přičemž neustále roste podíl starších lidí na celkové populaci kraje. Právě proto je vhodné zaměřit pozornost na problematiku mladé generace a upozornit na některé vývojové tendence a vazby. V této publikaci jsme se snažili shromáždit disponibilní statistické údaje o mladé generaci nejen za kraj jako celek, ale tam, kde to bylo možné, jsme zařadili data i ve větším územním detailu.

Předkládaný materiál se snaží komplexnějším statistickým obrazem popsat postavení mladé generace v Plzeňském kraji a jeho vývoj v posledních letech, a to zpravidla od roku 2010. Zahrnuje především oblasti, kde můžeme tento vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klade důraz na jevy v kraji významné. Z územního hlediska se neomezujeme pouze na kraj jako celek, ale snažíme se zobrazit i rozdíly uvnitř jeho území, a to z pohledu okresů nebo správních obvodů obcí s rozšířenou působností, popřípadě velikostních skupin obcí. Nedílnou součástí analýzy je také srovnání s ostatními kraji České republiky.

Pojem mladá generace není v této analýze striktně věkově vymezen. Na základě zmapovaných dat jsme se rozhodli, že za mladou generaci budeme v této publikaci považovat osoby ve věku do 29 let, tedy do doby, kdy všichni její příslušníci mají již ukončené období přípravy na povolání, vstoupili do pracovního života a založili rodiny. V případě, že se některé jevy týkají i věkových skupin do 35 let, zařadili jsme data i za tyto skupiny obyvatelstva.

Samotná analýza je zaměřena na oblast demografie (věková struktura obyvatelstva a její předpokládaný vývoj, vývoj porodnosti, sňatečnosti a rozvodovosti, migrace), vzdělanost a ekonomickou aktivitu, bydlení a strukturu domácností juniorů, jejich zdravotní stav, zdravotní a sociální péči o juniory. Zabývali jsme se však také aktivitami juniorů, především jejich účastí na volbách, a to jak v postavení voličů, tak v postavení kandidátů a členů obecních zastupitelstev. V rámci aktivit jsme hodnotili také míru využívání informačních technologií mezi juniory, nevyhnuli jsme se ani zobrazení některých sociálně-patologických jevů.

Kromě analytického vyhodnocení bylo naší snahou vytvořit soubor statistických údajů o mladé generaci a jejich životních podmínkách. Vzhledem k systému postupného zpracování ročních dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2016. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2015. Důležitým a poměrně podrobným zdrojem dat jak z obsahového, tak z územního hlediska je Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo v březnu 2011. Využíváme však také další statistické zdroje dat, jako jsou například demografická statistika nebo Výběrové šetření pracovních sil. Kromě vlastních zdrojů ze zjišťování ČSÚ zde také najdete poměrně podrobné údaje z rezortních statistik, především z Ministerstva práce a sociálních věcí, Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, České správy sociálního zabezpečení nebo Ústavu zdravotnických informací a statistiky Ministerstva zdravotnictví.

Obdobný materiál byl zpracován ve všech krajích České republiky, společně však bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Plzeňského kraje v rámci České republiky v roce 2016. Pro snazší srovnání vývoje v jednotlivých krajích má tabulková část sjednocený obsah. V příloze jsme shromáždili vybrané ukazatele v členění podle krajů, podle okresů a podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje.

* * *

Čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřicí jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 30. 9. 2017. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

Shrnutí hlavních poznatků

- Stárnutí populace se v kraji mimo jiné projevilo snižováním podílu mladé generace. V roce 2016 dosáhl podíl juniorů na populaci 30,9 %, což je druhá nejnižší hodnota v mezikrajském porovnání po Hl. městě Praze. Od roku 2001 došlo k jejímu poklesu o 7,5 procentního bodu. K nejmladším okresům Plzeňského kraje patří okres Tachov.
- Z celkového počtu 5 940 živě narozených dětí v Plzeňském kraji v roce 2016 se jich 47,3 % narodilo matkám do 29 let věku. Nejen v souvislosti se snižující se porodností, ale také se zvyšujícím se průměrným věkem matek při narození dítěte dochází ke snižování počtu dětí narozených matkám do 29 let. Zatímco v roce 2001 dosahoval průměrný věk prvorodiček 25,2 let věku, v roce 2016 se již pohyboval na hodnotě 28,5 let. Snižuje se také sňatečnost, což se projevilo vyšším podílem dětí narozených mimo manželství.
- V počtu žen a mužů, kteří zemřeli v mladém věku, se zásadně odráží rozdílný způsob a styl života. Muži tvořili 73,2 % z celkového počtu zemřelých do 29 let, a jejich vyšší úmrtnost je spojována zejména s vnějšími příčinami nemocnosti a úmrtí (dopravní nehody, sebevraždy).
- V kraji žilo v roce 2016 téměř 8,5 tis. cizinců ve věku do 29 let, přičemž více než polovina z nich žila v okrese Plzeň-město. Nejpočetnější skupinu mladých cizinců tvořily osoby vietnamské národnosti (26,8 %) a osoby ze Slovenska a Ukrajiny.
- Na základě projekce obyvatelstva se do roku 2050 očekává pokles počtu mladé generace o 14,0 %. Spolu s rostoucím počtem seniorů by se index stáří měl téměř zdvojnásobit.
- K cílům současné mladé generace, v souvislosti s posunem vnímaného standardu vzdělání a často také s kvalifikačními požadavky pracovního trhu, patří dosažení vysokoškolského vzdělání. Ve školním roce 2016/2017 bylo v Plzeňském kraji 12 420 vysokoškolských studentů, z nichž 58,0 % tvořily ženy.
- Mimo jiné v důsledku zvyšujícího se podílu studující populace docházelo ke snižování míry ekonomické aktivity. Podle výsledků výběrového šetření pracovních sil bylo v roce 2016 v kraji z celkového počtu obyvatel ve věku 15–29 let 53,8 % ekonomicky aktivních, z nich bylo 46,8 tis. zaměstnaných a 2,6 tis. nezaměstnaných mladých obyvatel.
- Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let dosáhl hodnoty 3,38 %, což byla v mezikrajském porovnání druhá nejnižší hodnota po Hl. městě Praze (3,28 %). Nejhorší situace se vyskytovala v Ústeckém a Moravskoslezském kraji.
- Hospitalizovaných v nemocnicích bylo v kraji v roce 2015 celkem 78 720, z toho u 28,9 % případů šlo o osoby do 29 let. K nejčastěji hospitalizovaným ze sledované mladé generace patřili novorozenci a to těsně po porodu bez souvislosti s nějakou nemocí nebo poraněním.
- Pacienti mohli v Plzeňském kraji navštěvovat v roce 2015 některou z 97 samostatných ordinací nebo 42 detašovaných pracovišť ordinací praktického lékaře pro děti a dorost. Na jednu samostatnou ordinaci vč. detašovaných pracovišť připadalo celkem 796 mladých obyvatel ve věku 0–19 let.
- V Plzeňském kraji bylo v roce 2016 lokalizováno 145 zařízení poskytujících sociální služby. K nejčastějším patří sociální poradny, kterých bylo v kraji 28, a k jejich klientům patřilo 4 292 osob ve věku do 18 let. Vyplaceno bylo v kraji 454,3 tis. dávek státní sociální podpory a péčovské péče. Nejčastějším typem dávek státní sociální podpory je přídatek na dítě, kterého bylo vyplaceno přes 185 tis. Z hlediska výše výdajů však nejvyšší podíl připadl na rodičovský příspěvek, na který bylo v kraji uvolněno téměř 1,2 mld. Kč.
- Z celkového počtu mladých domácností v době SLDB 2011 bylo 58,5 % domácností jednotlivců, což byl třetí nejvyšší podíl v rámci České republiky. Přes 30 % mladých domácností utvářela 1 úplná rodina, do které spadaly nejen manželské páry, ale i faktická manželství (nesezdaná soužití), která tvořila většinu. Přes 67 % mladých nesezdaných soužití bylo bez dětí.
- Domácnosti mladých lidí do 29 let věku se vyskytovaly v Plzeňském kraji nejčastěji, a to v 72,9 % případů samostatně v bytovém domě, jen 25,2 % žilo v bytě v rámci rodinného domu. Průměrná obytná plocha mladé domácnosti dosahovala v roce 2011 přes 55 m².
- Denně žáci zejména základních škol ve volném čase využívají před nebo po vyučování školní družiny, kterých bylo v Plzeňském kraji ve školním roce 2016/2017 celkem 213 a navštěvovalo je 17 634 dětí. Na umělecké kroužky v rámci Základních uměleckých škol docházelo ve školním roce 2016/2017 přes 15 tis. žáků. Z toho 69,7 % tvořily dívky. K nejoblíbenějším v rámci uměleckého zaměření patřily hudební obory (přes 68 %).

- V tříletém průměru mezi lety 2014–2016 bylo v Plzeňském kraji z celkového počtu osob ve věku 16–29 evidováno 98,0 % uživatelů internetu. Z tohoto počtu tráví 65,6 % mladých uživatelů na internetu 10 a více hodin za týden. Většina (tedy 95,0 %) mladé generace navštěvuje některé ze sociálních sítí.
- Kriminalita mladé generace (zejména dětí a mládeže) patří k závažným sociálním jevům. V roce 2016 v rámci stíhaných osob v kraji se vyšetřování týkalo 84 nezletilých ve věku do 14 let a 135 mladistvých ve věku 15–17 let. Obě skupiny mladých delikventů spáchaly dohromady 174 trestných činů, přes 90 % v rámci kategorie obecné kriminality. Nejčastěji šlo o majetkovou trestnou činnost (krádeže prosté).
- Mladí lidé jsou v průběhu dospívání velmi náchylní k vytvoření závislostí. K nejběžnějším závislostem patří kouření a konzumace alkoholu. Z EHIS z roku 2014 vyplývá, že v České republice nárazově pilo alkohol 28,4 % obyvatel ve věku 15–24 let. K denním kuřákům ve stejné věkové kategorii patřilo 23,8 % a denních kuřáček bylo 6,1 %.
- Jakým způsobem se mladí lidé aktivně zapojují do rozhodovacích procesů v rámci politického dění je zřejmé z podílu mladých kandidátů a zastupitelů objevujících se ve volbách. Do komunálních voleb se v Plzeňském kraji registrovalo 1 473 mladých kandidátů ve věku 18–29 let, tj. 10,2 % z celkového počtu kandidátů. Na 1 000 obyvatel sledované věkové kategorie v Plzeňském kraji připadlo 18,2 kandidujících. Ze zapsaných mladých kandidátů bylo za zastupitele zvoleno 13,2 %. Z celkového počtu zvolených zastupitelů bylo 195 (tj. 4,2 %) ve věku 18–29 let.

1. Demografické charakteristiky

V souvislosti se zrušením vojenského újezdu Brdy došlo k 1. 1. 2016 ke změně hranice kraje, což se projevilo zvětšením jeho území o 8 788 ha a zvýšením počtu obyvatel kraje o 19 osob. Vzhledem k tomu, že se nejedná o významnou změnu, jsou v této analýze všechny údaje publikovány podle územní struktury platné v příslušném roce. Demografické údaje přepočtené v celé časové řadě na území kraje (okresů, správních obvodů) platné k 1. 1. 2016 jsou k dispozici v Demografické ročence krajů (okresů, správních obvodů), kterou naleznete na našich internetových stránkách v nabídce Statistika / Obyvatelstvo.

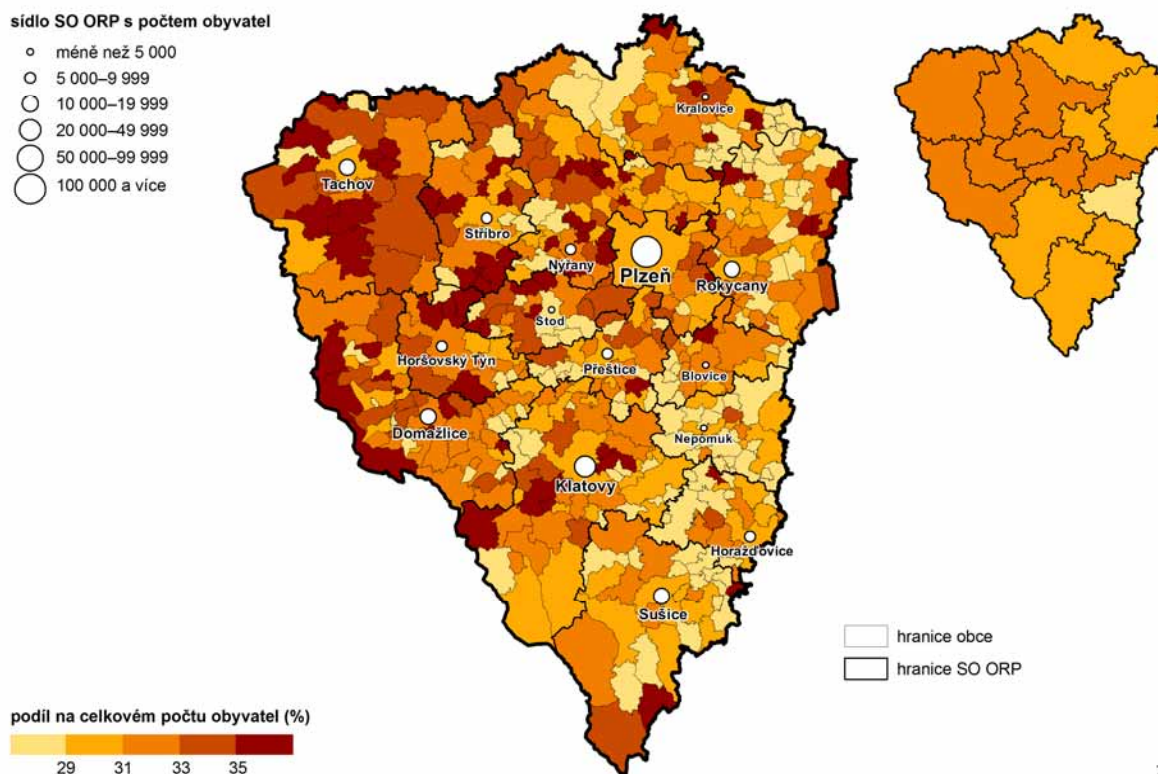
Vývoj počtu juniorů, změny věkové struktury, index stáří

Stárnutí populace, téma, které je v posledních letech citované demografickými analýzami, a které se i přesto, že si jeho důsledky možná ještě plně nepřipouštíme, zásadně dotýká všech aspektů našeho života a může zcela zásadně ovlivnit i naši budoucnost. A je to právě vývoj mladé generace, jehož protichůdný trend působí napříč vývoji seniorské složky populace a zásadně se tak podílí na současné demografické situaci v naší společnosti.

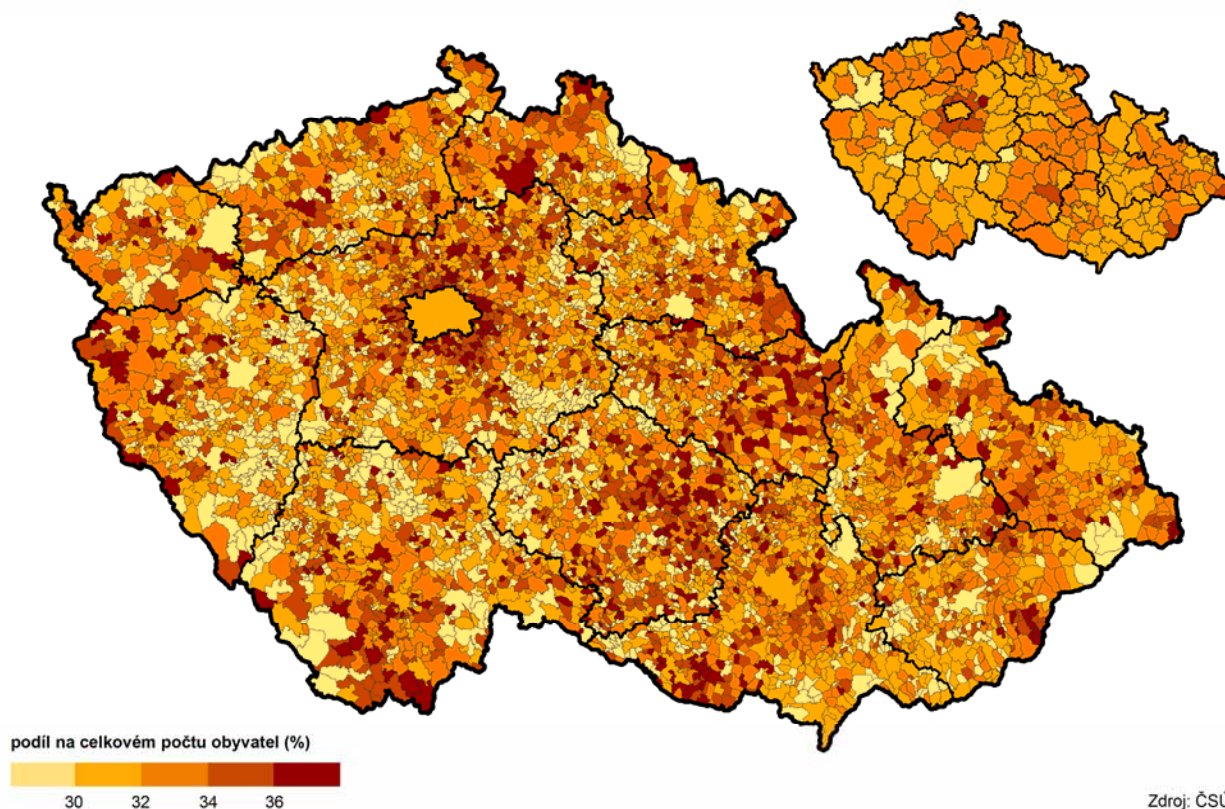
Na jedné straně tak stojí rostoucí počet seniorů vlivem zkvalitnění zdravotní péče a s tím související snižování úmrtnosti, a na straně druhé snižování mladších věkových skupin, jakožto důsledek řady faktorů kromě jiného poklesu úrovně plodnosti a porodnosti. A právě tento vývoj a jeho vliv nejen na věkovou strukturu je možné pozorovat s určitými diferencemi i na úrovni regionální populace v rámci jednotlivých územních administrativně správních struktur České republiky.

Od roku 2001 došlo v Plzeňském kraji k poklesu obyvatel ve věku do 29 let o více než 32 tis. osob. Zatímco na začátku sledovaného období v roce 2001 tvořila mladá generace 38,3 % z celkového počtu obyvatel kraje, do roku 2016 se její podíl snížil o 7,5 procentního bodu na 178 593 osob. Mezi kraji se jedná o druhý nejnižší podíl mladé generace na celkovém počtu obyvatel kraje po Hl. městě Praze, kde byla zjištěna nejnižší hodnota. Naopak nejvýraznější procentuální zastoupení osob do 29 let bylo patrné ve Středočeském kraji, kde podíl činil 32,6 %, což souvisí se stěhováním mladých lidí směřujících do širšího zázemí hlavního města. Z genderového porovnání poté vychází, že v populaci mladší 29 let ženy v Plzeňském kraji v roce 2016 tvořily 48,8 %.

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP Plzeňského kraje k 31. 12. 2016

Osoby ve věku 0–29 let podle obcí a SO ORP k 31. 12. 2016

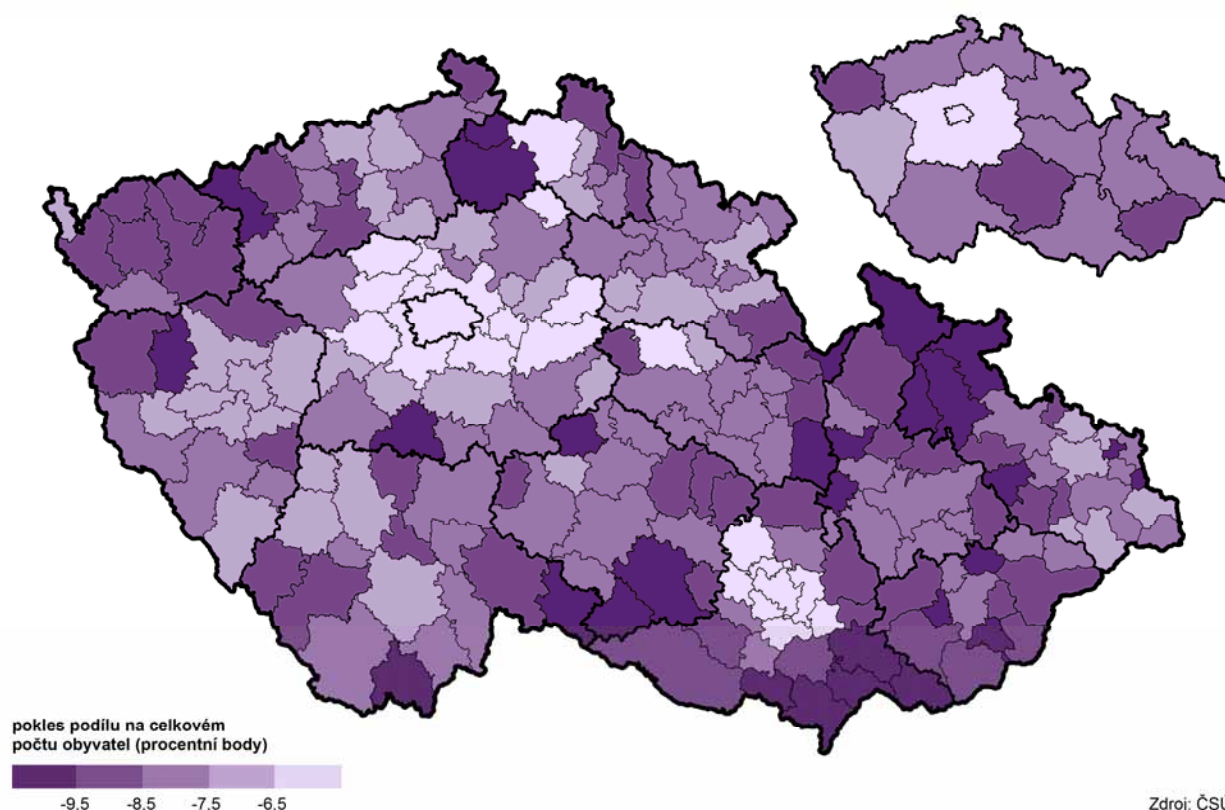
Z podrobnějšího zaměření na jednotlivé věkové kategorie mladé generace je zřejmé, že k výraznějšímu poklesu došlo zejména v případě 15–29letých, tzn. osob narozených mezi lety 1987–2001. Jejich podíl na celkové populaci Plzeňského kraje se za posledních 16 let snížil z 22,9 % na 15,7 %. Na počátku sledovaného období se do tohoto věku dostávaly populačně silné ročníky 70. let, kdy došlo ke zvýšení porodnosti vlivem přijetí pronatalitních opatření.

Postupně však tato věková kategorie přestala být dotována z mladší generace dětí, jejichž počet se snížil. Jednalo se o vliv špatné sociální i ekonomické situace před rokem 1989 a následné transformace české společnosti v 90. letech. Na začátku tisíciletí bylo možné v Plzeňském kraji pozorovat postupné mírné navyšování počtu dětí v nejmladší věkové kategorii 0–4 let, jakožto důsledek reprodukčního chování silných ročníků žen ze 70. let, u kterých je již patrný rostoucí věk při narození dítěte. Tato kulminace vrcholí v roce 2011, kdy počet dětí do věku 4 let dosáhl maximální hodnoty 31 291 a od této doby klesá.

Index stáří, udávající počet obyvatel ve věku 65 a více let na 100 osob mladších 15 let, vzrostl v rámci sledovaného časového období 2001–2016 z 92,9 až na současnou hodnotu 126,7. Vyrovnané úrovně tj. stobodové hranice v Plzeňském kraji bylo dosaženo již v roce 2005. Přestože obvykle oba protichůdné trendy podílející se na stárnutí populace a tedy zvyšování indexu stáří probíhají současně, je zřejmé, že v rámci Plzeňského kraje se výrazněji projevilo stárnutí ve vrcholu věkové pyramidy. Ve srovnání s republikovým průměrem (120,7) se Plzeňský kraj nachází výrazně nad touto hranicí. Mezi kraji se řadí na třetí místo s nejvyšším indexem stáří za kraje Královéhradecký a Zlínský.

Podíl věkové kategorie 0–14 let v kraji od roku 2001 mírně klesal až do roku 2008, kdy dosáhl svého minima (13,8 %) a následně rostl na současnou hodnotu 15,2 %. Rozdílný je vývoj u seniorů, kde po celou dobu dochází ke konstantnímu výraznému růstu podílu z naměřené hodnoty 14,4 % v roce 2001 až na hodnotu 19,2 % v roce 2016.

K dalším ukazatelům charakterizujícím věkovou strukturu obyvatel patří i index ekonomického zatížení. Vypovídá o poměru ekonomicky neaktivní složky populace (počtu seniorů a dětí) k počtu obyvatel v ekonomicky aktivním věku. Index ekonomického zatížení dosáhl v Plzeňském kraji výše 52,3 a pohybuje se tak mírně pod republikovým průměrem. Z retrospektivního pohledu zaznamenáváme rostoucí tendence, a to zejména vlivem růstu počtu starší ekonomicky neaktivní generace.

Okres Tachov v rámci územní struktury Plzeňského kraje patří k okresům s nejvyšším podílem mladé generace. Podíl osob ve věku 0–29 let dosáhl výše 32,5 % z celkového počtu obyvatel kraje a index stárí má nejnižší hodnotu 108,2. Naopak za nejstarší v kraji je možné považovat okresy Klatovy a Plzeň-město.

Průměrný věk dosáhl v Plzeňském kraji hodnoty 42,5 let, což je o 3 roky víc než tomu bylo před 16 lety. Zároveň se jedná o nadprůměrnou hodnotu v rámci České republiky, kde průměrný věk činil 42,0 let. V mezikrajském porovnání dosáhl Plzeňský kraj třetí nejvyšší hodnoty po Zlínském a Královéhradeckém kraji. Obecně platí, že ženy se v průměru dožívají vyššího věku než muži, a to v případě Plzeňského kraje o 2,4 roku (ženy 43,7 a muži 41,3 let).

Narození a jejich struktura

Mezi příčiny snižujícího se počtu mladé generace patří zejména nepříznivý vývoj porodnosti a plodnosti související s ekonomickým vývojem, rodinou politikou, ale také obecně se změnou hodnot. Z celkového počtu 5 940 živě narozených dětí v Plzeňském kraji v roce 2016 se jich 47,3 % narodilo matkám do 29 let věku.

Nejen v souvislosti se snižující se porodností, ale také se zvyšujícím se průměrným věkem matek při narození dítěte došlo od roku 2001 ke snížení počtu dětí narozených matkám do 29 let o 863. Zatímco v roce 2001 dosahoval průměrný věk prvorodiček 25,2 let věku, v roce 2016 se již pohyboval na hodnotě 28,5 let. Bez ohledu na pořadí dítěte pak průměrný věk rodiček v Plzeňském kraji překročil hranici 30 let již v roce 2011 a nyní se pohybuje na hodnotě 30,3 let, což je pátá nejnižší hodnota mezi kraji.

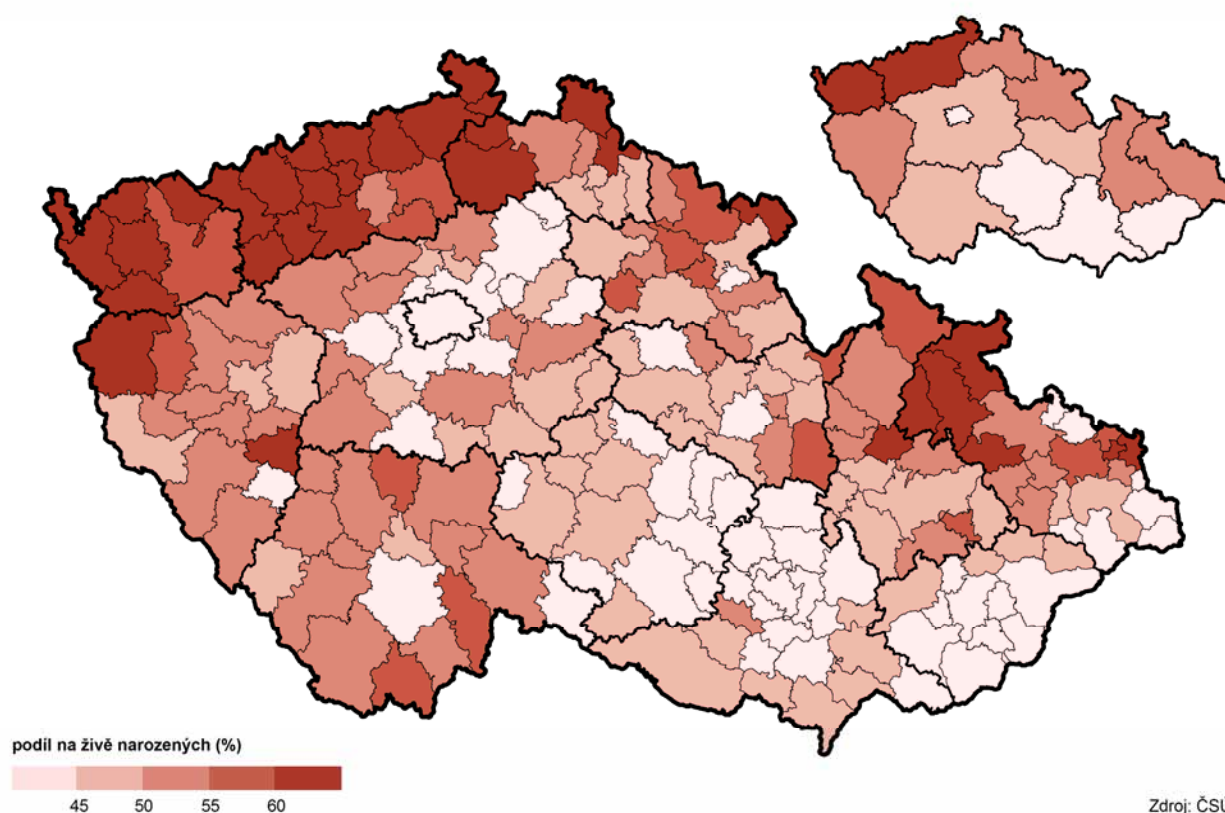
Tab. 1.1 Živě narození podle věku matky, pořadí dítěte a rodinného stavu matky

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Živě narození	6 100	6 385	6 412	6 242	5 566	5 768	5 510	5 674	5 861	5 940
z toho matkám ve věku do 29 let	3 396	3 339	3 256	3 097	2 709	2 790	2 635	2 646	2 765	2 808
podle věku matky (%):										
do 17 let	1,0	1,4	1,6	1,0	1,8	1,6	1,2	1,5	1,3	1,2
18–19 let	4,3	4,6	4,5	4,4	5,3	5,2	4,7	3,6	4,1	3,7
20–24 let	27,0	26,4	29,1	28,3	28,2	29,1	29,1	28,1	28,5	28,3
25–29 let	67,7	67,6	64,9	66,3	64,7	64,0	65,0	66,8	66,1	66,7
podle pořadí dítěte (%):										
první	61,7	64,2	65,3	63,8	63,8	64,2	64,4	64,2	63,5	64,4
druhé	31,3	29,4	29,1	29,7	29,4	29,5	28,4	28,6	29,1	27,5
třetí a další	6,9	6,4	5,6	6,5	6,8	6,2	7,2	7,3	7,3	8,2
podle rodinného stavu matky (%):										
svobodné	37,0	41,2	45,7	46,4	50,2	53,0	53,5	55,7	55,3	58,4
vdané	59,8	55,9	51,5	50,9	47,9	45,2	44,7	41,6	42,9	40,0

K nejmladším matkám bez ohledu na pořadí dítěte i v rámci prvorodiček patří obyvatelky Ústeckého a Karlovarského kraje, naopak nejstarší žijí v Hl. městě Praze. Tato skutečnost se odráží i v podílu živě narozených dětí matkám do 29 let. Hodnota podílu v Hl. městě Praze dosáhla pouze 28,9 % na rozdíl od Karlovarského kraje, kde se mladým matkám narodilo přes 55 % z celkového počtu narozených dětí v kraji. Oblasti severozápadních Čech dominují také v podílu narozených dětí mimo manželství, jejichž podíl zde dosahuje přes 64 %.

V rámci kraje se 33,7 % z celkového počtu živě narozených dětí v roce 2016 narodilo v okrese Plzeň-město, kde byl mapován také nejnižší podíl dětí narozených mimo manželství, a to pouze 47,5 %. Naopak největší podíl narozených dětí mimo manželství byl v okrese Tachov, kde hodnota přesáhla 59 %.

Děti narozené mimo manželství podle SO ORP a krajů v roce 2016

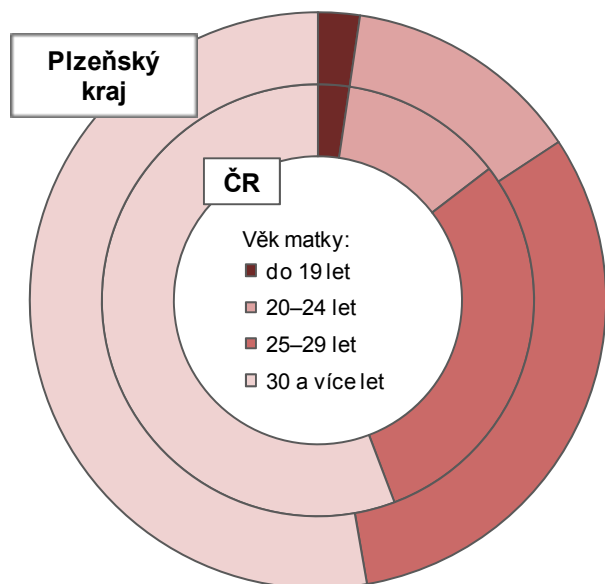

Při zaměření na konkrétní věkové kategorie v rámci matek do 29 let se nejvíce dětí (66,7 %) narodilo v Plzeňském kraji matkám mezi 25–29 roky věku, o něco méně (28,3 %) následně matkám ve věku 20–24 let. U 64,4 % případů mladých matek do 29 let se jednalo o jejich prvorozené dítě. Až do roku 2010

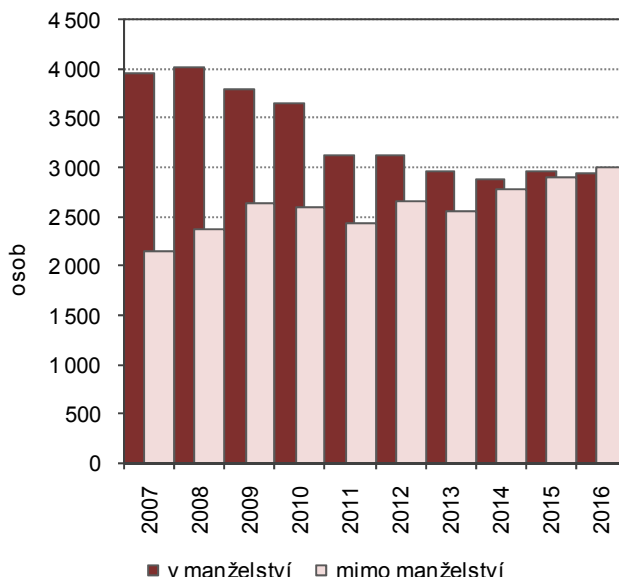
převažoval podíl živě narozených dětí vdaným matkám z mladé generace, od roku 2011 se většinový podíl přesunul na stranu svobodných matek a dále se navyšuje. V současnosti dosáhla hodnota podílu živě narozených dětí svobodným matkám do 29 let 58,4 %.

V souvislosti se společenskými změnami, kdy se snižuje sňatečnost a naopak zvyšuje počet nesezdaných párů s dětmi, dochází ke zvyšování počtu dětí narozených mimo manželství. Bez ohledu na věk matek se mimo manželství narodilo v roce 2016 více než polovina dětí v Plzeňském kraji. U matek do 29 let činil tento podíl dokonce přes 60 %.

Graf 1.1 Živě narození podle věku matky v roce 2016

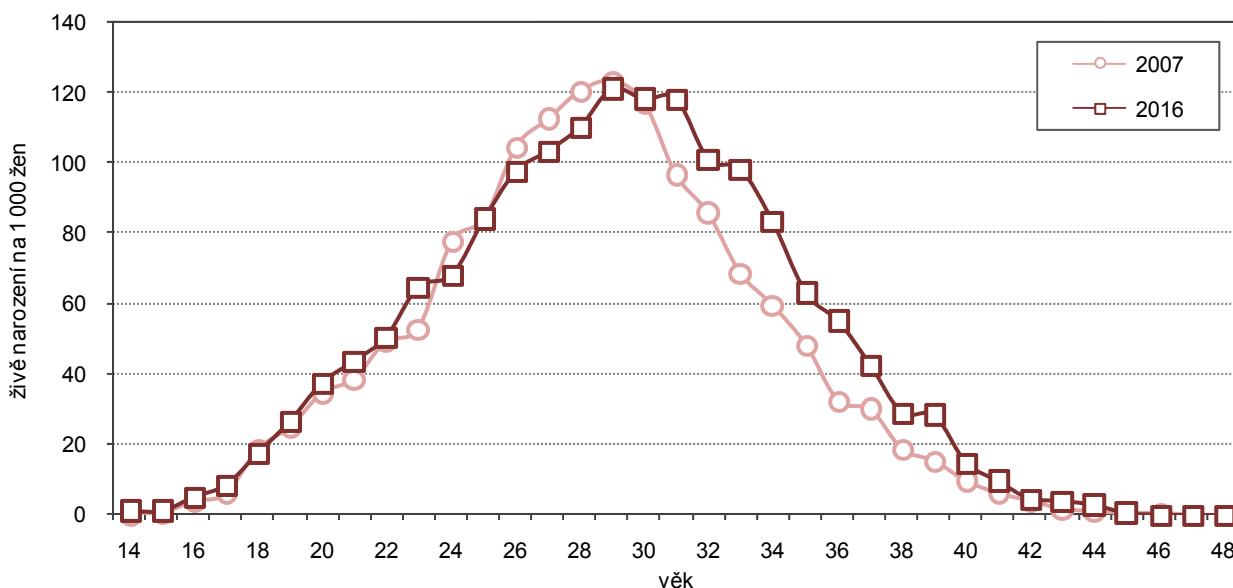

Graf 1.2 Živě narození v manželství a mimo manželství v Plzeňském kraji

Úhrnná plodnost, tj. průměrný počet dětí připadajících na jednu ženu při zachování věkově specifických měr daného roku, v roce 2016 dosáhla v Plzeňském kraji hodnoty 1,606 a jednalo se tak o nejvyšší mapovanou hodnotu za posledních deset let. Míra plodnosti v současné době dosahuje v kraji maximálních hodnot mezi 30.-34. rokem věku žen.

Graf 1.3 Míry plodnosti podle věku žen v Plzeňském kraji

V posledních 20 letech jsou mimo jiné patrné také změny v přístupu k potratům, kdy dochází k poklesu potratů, jejichž hodnota se v populaci Plzeňského kraje snížila mezi lety 2001–2016 o třetinu. Z celkového

počtu potratů v kraji se téměř v polovině případů jedná o umělá přerušení těhotenství. Největší počet (28,9 %) potratů byl mapován v okrese Plzeň-město.

Zásadní pokles potratovosti se projevil právě u mladých žen do 29 let věku, u kterých se od roku 2001 snížil počet potratů na polovinu. Na celkovém počtu potratů v kraji v roce 2016 se mladé ženy podílely 40,9 %, což bylo mírně nad republikovým průměrem. Umělé přerušení těhotenství podstoupilo v roce 2016 celkem 392 žen do 29 let věku, což je o 686 méně, než tomu bylo v roce 2001. Žen do 29 let se tak týkalo jen 43,4 % případů umělého přerušení těhotenství mapovaných v Plzeňském kraji.

Nejvyšší míra potratovosti byla v Plzeňském kraji zaznamenána ve věkové kategorii 30–34 let, kde na 1 000 žen v tomto věku připadlo 24,7 potratů. Z hlediska míry indukované potratovosti se největší výskyt interrupcí mapuje ve věkových kategoriích 20–24 a 30–34 let.

Tab. 1.2 Míry potratovosti podle věku žen

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Míry potratovosti podle věku žen¹⁾										
15–19	11,7	11,3	11,5	9,0	9,2	11,3	10,0	10,8	8,3	7,3
20–24	22,5	22,1	20,9	19,3	19,2	21,9	21,5	22,1	18,7	18,2
25–29	30,8	29,4	28,1	26,2	28,4	27,9	26,2	26,8	24,6	22,1
30–34	31,5	31,3	28,5	28,7	29,8	28,2	28,5	29,6	25,9	24,7
35–39	23,6	23,2	20,7	24,0	22,0	22,5	21,7	22,4	19,3	17,5
40–44	9,2	9,5	9,4	9,5	8,8	8,9	8,0	8,1	9,3	8,3
45–49	0,9	1,0	0,9	1,3	0,9	1,2	0,8	0,9	0,7	0,9
15–49	19,6	19,3	18,0	17,8	17,8	18,1	17,3	17,7	15,6	14,3
Úhrnná potratovost ²⁾	0,648	0,637	0,597	0,586	0,589	0,605	0,580	0,601	0,532	0,494

¹⁾ počet potratů žen v určitém věku na 1 000 žen v daném věku

²⁾ průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

Zemřelí, příčiny úmrtí, naděje dožití

Po roce 1989 se do České republiky začínají dostávat kromě novějších a kvalitnějších léků také nové lékařské postupy, což bylo spolu se zlepšením poskytování zdravotní péče a větším důrazem na zdravější způsob života jednou z příčin poklesu úmrtnosti. V posledních letech však můžeme zaznamenat i mírné navýšování počtu zemřelých vlivem stárnutí populace, kdy se lidé dožívají vyššího věku.

V roce 2016 bylo v Plzeňském kraji evidováno 6 153 úmrtí, z toho v 56 případech šlo o osoby mladší 29 let, což je o více než polovinu méně, než bylo evidováno v roce 2001 (115). Z mezikrajského srovnání vyplývá, že právě v Plzeňském kraji a Hl. městě Praze byl v roce 2016 nejnižší podíl zemřelých do 29 let věku. Konkrétně v rámci Plzeňského kraje byl nejnižší podíl mladých z celkového počtu zemřelých patrný v okrese Plzeň-jih (0,4 %) a Rokycany (0,5 %), naopak nejvyšší na Domažlicku (1,6 %).

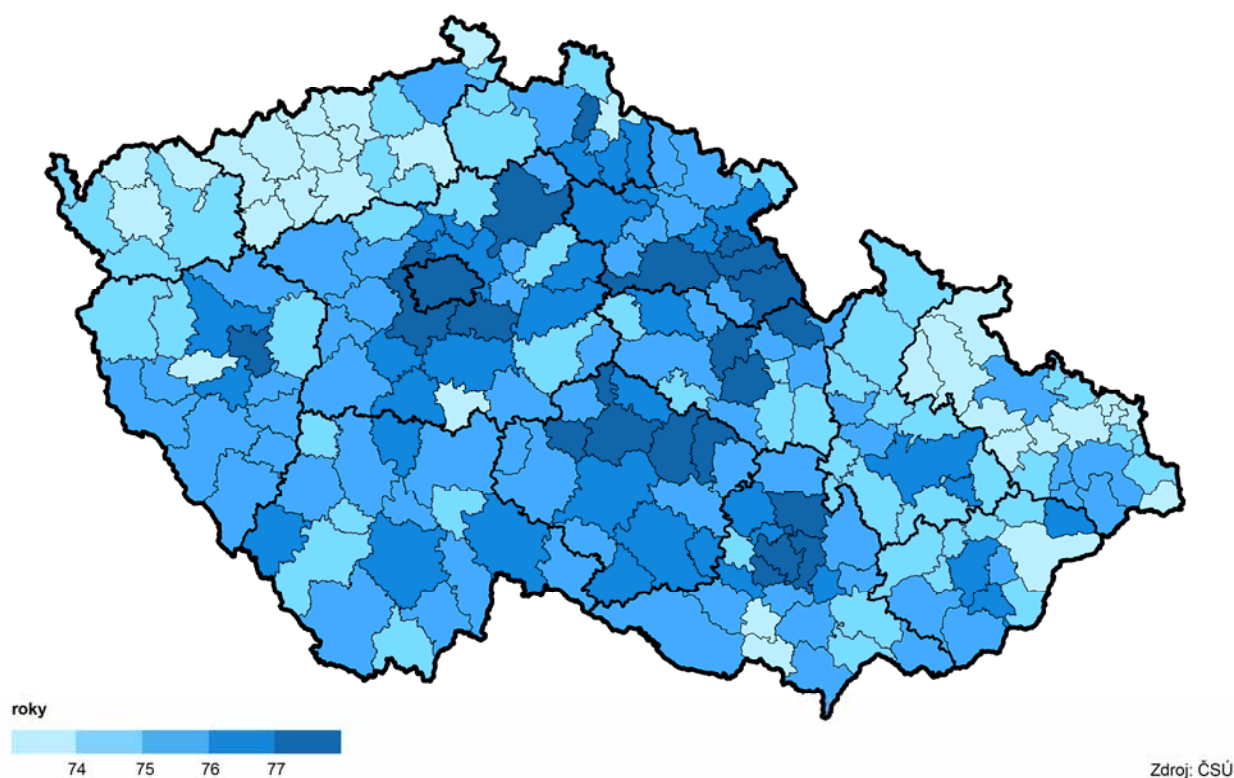
V počtu zemřelých v mladém věku se zásadně odráží rozdílný způsob a styl života žen a mužů, kdy muži více riskují a ženy jsou naopak opatrnější a dbají více na zdravotní stav a prevenci. Muži v roce 2016 tvořili 73,2 % z celkového počtu zemřelých do 29 let věku, což je druhá nejvyšší hodnota v republice po Karlovarském kraji. Jejich zvýšená nadúmrtnost je v tomto věku spojována zejména s vnějšími příčinami nemocnosti a úmrtí, jako jsou v častých případech dopravní nehody a sebevraždy.

Novorozenecká úmrtnost se v Plzeňském kraji mezi lety 2001–2016 pohybovala kolísavě v rozmezí 0,9–2,4 úmrtí dětí do 28 dne věku na 1 000 živě narozených. V roce 2016 se hodnota ustálila na počtu 1,2 úmrtí, což ve srovnání s Českou republikou (1,7) představovalo podprůměrnou hodnotu. Obdobný vývoj byl mapován i v případě kojenecké úmrtnosti, kde se hodnota 2,2 úmrtí dětí do 1 roku života na 1 000 živě narozených v Plzeňském kraji pohybovala pod republikovým průměrem (2,8).

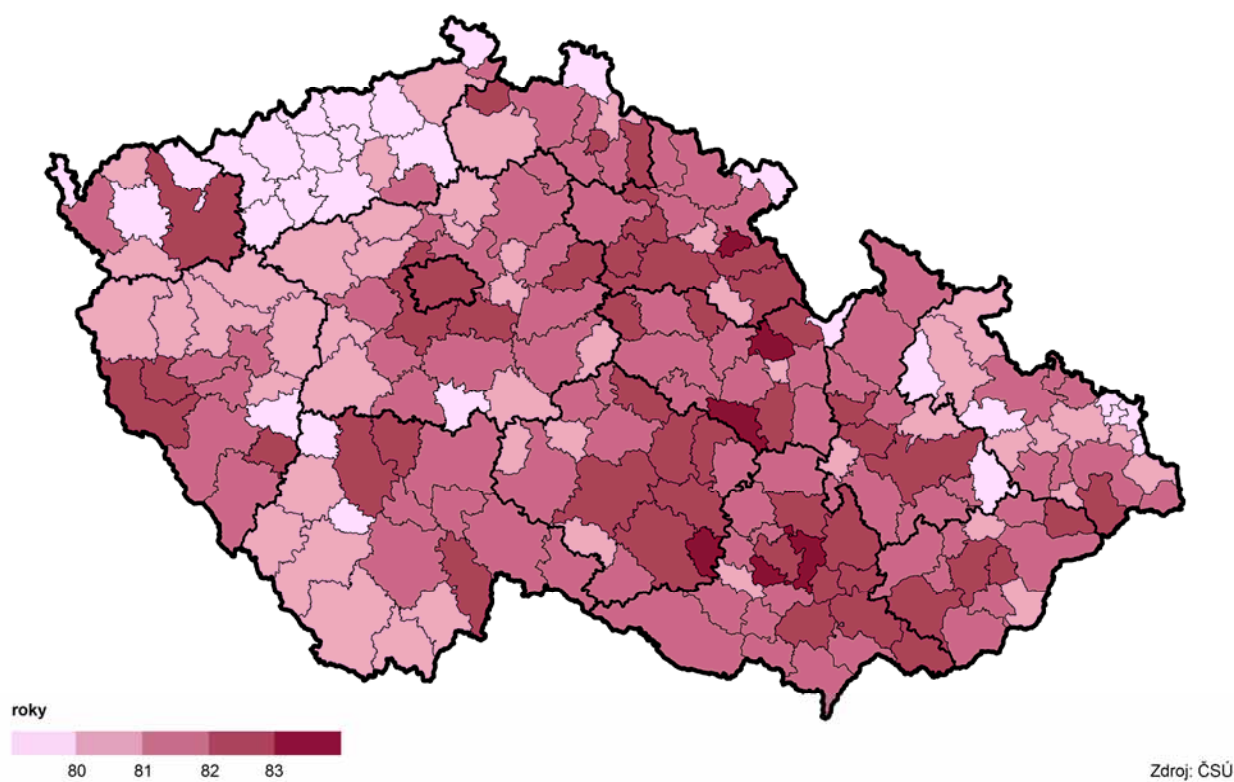
Díky poklesu intenzity úmrtnosti ve vyšším věku vlivem zkvalitnění zdravotní péče dochází k postupnému prodlužování naděje dožití. Obecně pak platí, že ženy se dožívají průměrně vyššího věku než muži, což je důsledkem nejen zdravějšího životního stylu, přístupu ke zdravotní péči, ale také genetických předpokladů. Při narození má muž v Plzeňském kraji naději dožít se v průměru 76,3 let na rozdíl od ženy, kde se hodnota pohybovala v dvouletém období 2015–2016 až kolem 81,4 let. U mužů hodnota za posledních 16 let v kraji vzrostla o 4,2 roky, u žen jen o 3,3.

Naděje dožití mužů při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Naděje dožití žen při narození podle SO ORP v období 2012–2016

Sňatky, rozvody

Stejně jako ve všech oblastech demografického vývoje i v rámci klesajících tendencí sňatečnosti se projevuje vliv demokratizace společnosti v 90. letech. Jedinci získávají možnost individuálního životního stylu a zároveň se do sňatkového věku postupně dostávají generace, pro něž je alternativa manželského života již samozřejmostí. Důsledek je však možné spatřovat také v nepříznivých ekonomických podmínkách, kdy spolu s rostoucími životními náklady nejsou mladí lidé dostatečně ekonomicky zabezpečeni, a proto odkládají vstup do manželství.

Tab. 1.3 Sňatky podle bydliště ženicha

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Sňatky	2 989	2 763	2 528	2 545	2 454	2 498	2 367	2 519	2 638	2 857
z toho ženichové ve věku:										
do 19 let	11	14	7	6	6	9	5	1	5	7
20–24 let	252	206	167	175	151	163	154	127	151	171
25–29 let	1 010	863	711	738	664	606	573	632	644	708
z toho nevěsty ve věku:										
do 19 let	69	59	34	40	23	28	23	16	28	29
20–24 let	587	504	431	424	382	383	318	340	350	372
25–29 let	1 175	1 059	952	928	868	864	826	856	924	953
Sňatky mužů ve věku do 29 let	1 273	1 083	885	919	821	778	732	760	800	886
podle rodinného stavu ženicha:										
svobodný	1 236	1 054	863	901	806	764	718	752	784	872
rozvedený	37	29	22	18	15	14	14	8	16	14
Sňatky žen ve věku do 29 let	1 831	1 622	1 417	1 392	1 273	1 275	1 167	1 212	1 302	1 354
podle rodinného stavu nevěsty:										
svobodná	1 720	1 520	1 346	1 330	1 208	1 228	1 121	1 173	1 253	1 306
rozvedená	111	100	71	61	65	47	46	39	49	48

V roce 2016 bylo v Plzeňském kraji uzavřeno 2 857 sňatků, z nichž nejvíce bylo realizováno v okrese Plzeň-město (34,0 %). Z věkové struktury ženichů a nevěst vstupujících do manželství je zřejmé, že u žen vrcholí sňatečnost mezi 26–28 lety, na rozdíl od mužů, kde se vyšší počty sňatků objevují až v pozdějším věku. Tato skutečnost se odráží i v hodnotách průměrného věku při prvním sňatku, který se v Plzeňském kraji postupně zvýšil z hodnot 27,5 let u mužů a 24,8 let u žen v roce 2001 na hodnoty 32,1 let u mužů a 29,4 let u žen v roce 2016. Mapování regionálních diferencí sňatečnosti v České republice odhalilo vyšší podíl mladých nevěst i ženichů mimo jiné v oblastech, kde tato skutečnost koresponduje s vyšším podílem věřících (Vysočina, Zlínský kraj). Naopak nižší hodnoty byly zřejmě v problémových, hospodářsky slabých regionech severozápadních Čech, ale také v Hl. městě Praze.

V rámci sňatečnosti je možné pozorovat určité sezónní trendy, které se projevují nejvyššími počty sňatků v letních měsících, a naopak výrazně klesají např. v květnu. Tento pokles je možné připisovat i lidovým pověrám, které se k tomuto měsíci váží.

Tab. 1.4 Rozvody

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Rozvody	1 734	1 604	1 543	1 626	1 630	1 452	1 613	1 374	1 462	1 380
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	60,1	57,7	59,8	57,3	59,3	59,4	61,7	58,7	59,8	58,9
do 1 roku trvání manželství	25	21	29	11	22	18	21	14	16	15
Rozvody mužů ve věku do 29 let	180	170	139	113	107	106	95	89	85	65
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	50,0	51,2	50,4	52,2	51,4	57,5	46,3	59,6	48,2	53,8
do 1 roku trvání manželství	11	14	17	3	11	3	9	4	6	2
Rozvody žen ve věku do 29 let	331	312	240	232	200	199	191	193	169	159
z toho:										
s nezletilým dítětem (%)	55,3	54,8	55,8	53,4	56,0	66,3	56,5	56,0	55,0	59,1
do 1 roku trvání manželství	15	13	20	5	14	6	11	5	6	6

V průběhu roku 2016 soudy v Plzeňském kraji rozvedly 1 380 manželských párů, což je o 18,6 % méně než tomu bylo na začátku tisíciletí. Klesající počet rozvodů ve své podstatě koresponduje s klesajícím počtem

sňatků. Podle specifikace rozvodů na základě délky manželství jsou zřejmé dva krizové milníky. Nejčastěji k rozvodům v roce 2016 docházelo po 15 a více letech manželství (39,8 %). Téměř čtvrtina manželství však byla rozvedena již po 5–9 letech manželství.

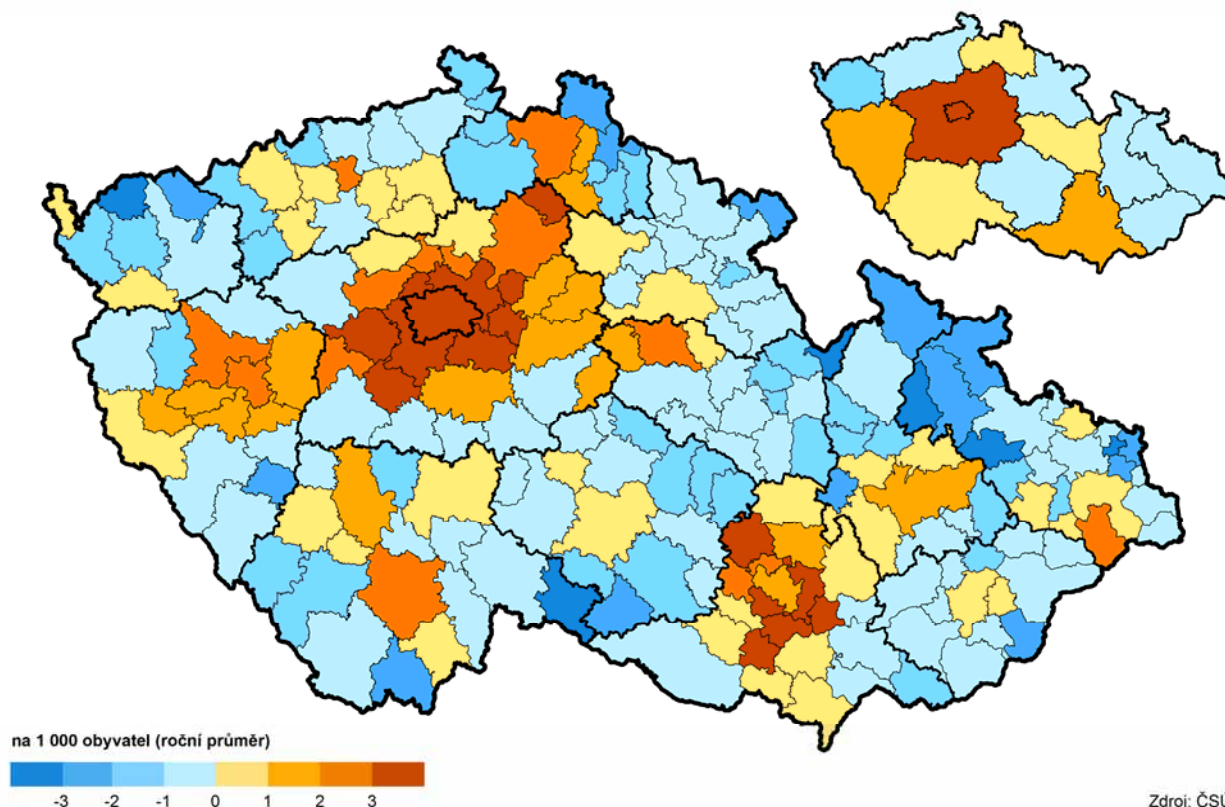
V souvislosti s odkládáním manželství do vyššího věku dochází i k poklesu případů rozvedených mužů i žen ve věkových kategoriích do 29 let věku. Konkrétně ve věkové kategorii do 24 let věku mužů došlo v Plzeňském kraji k poklesu počtu rozvodů v časovém období 2001–2016 o více než 90 %, u žen se počet ve stejné kategorii snížil o 85,5 %. Ve věkové kategorii 25–29 let došlo u mužů ve sledovaném období ke snížení o více než 80 % na rozdíl od žen, u nichž se počet rozvodů v tomto věku snížil pouze o 68,8 %. I přes pokles byla právě v Plzeňském kraji zaznamenána nejvyšší rozvodovost žen ve věkové kategorii 25–29 let v mezikrajském srovnání a zároveň druhá nejvyšší rozvodovost celkového počtu žen do 29 let věku.

Mezi okresy Plzeňského kraje se k těm s nejvyšší rozvodovostí mladých žen zařadil okres Rokycany, kde tvořily téměř 18 % z celkového počtu rozvodů. Naopak mladí rozvedení mužů dominovali v okrese Klatovy (6,6 %).

Stěhování, dlouhodobá migrace

Demografické změny, které území ovlivňují, však nemusí souviset pouze s přirozeným pohybem obyvatel. Svoji úlohu zde plní i migrace, která může vzhledem k odlišným charakteristikám bydlících a stěhujících se osob významně měnit strukturu obyvatel zejména menších územních celků. V souvislosti s vývojem migračních trendů je nutné si uvědomit, že se migrace nachází pod vlivem nejen sociálního a ekonomického chování společnosti, ale také např. legislativních a jiných změn.

Přírůstek/úbytek stěhování obyvatel ve věku do 29 let podle SO ORP a krajů v letech 2011–2016

Z dlouhodobého hlediska je Plzeňský kraj migračně ziskový. Za posledních 16 let bylo záporné migrační saldo mapováno pouze v roce 2001 a 2010. V roce 2016 se do Plzeňského kraje přistěhovalo celkem 6 189 obyvatel, což je o 2 207 více než počet obyvatel, který kraj za stejné období opustilo. Celkově tak migrační saldo dosáhlo hodnoty 3,8 ‰, což je třetí nejvyšší hodnota mezi kraji po HI. městě Praze a Středočeském kraji. Nejvyšší úbytek stěhování byl naopak zaznamenán v případě Karlovarského kraje (-2,4 ‰).

Na celkovém počtu přistěhovaných do kraje se z 17,4 % podílely děti do 14 let a 31,6 % mladí ve věku 15–29 let. V případě nejnižší věkové kategorie se jedná o stěhování zejména nejmenších dětí spolu s rodiči, kteří se snaží stabilizovat bytové poměry po příchodu do nové životní fáze. Následně dochází k útlumu stěhování dětí, na který navazuje výrazný nárůst, což je zřejmé ve věkové kategorii 15–29 let, kdy zejména po dosažení plnoletosti začínají mladí lidé svou vlastní migrační aktivitu. Mezi faktory ovlivňující motivaci mladých lidí patří nejprve vzdělání, a tedy zejména vysokoškolské studium, a později zaměstnání. Poté co se dostávají do věku, kdy zakládají rodiny, dochází k usazení a poklesu jejich migračních aktivit. Toto následné období se vlivem změn v demografickém chování posouvá v průběhu vývoje do vyššího věku.

Tab. 1.5 Přistěhovaní do kraje a vystěhovaní z kraje podle věku

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Přistěhovaní do kraje	9 983	11 396	6 484	4 828	4 279	4 761	5 160	5 365	5 594	6 189
z toho ve věku:										
0–14 let	880	869	751	763	743	809	900	1 002	1 022	1 077
15–29 let	3 997	4 910	2 598	1 693	1 411	1 467	1 632	1 692	1 760	1 957
Vystěhovaní z kraje	3 893	3 443	4 801	5 072	3 504	3 548	3 827	3 624	3 655	3 982
z toho ve věku:										
0–14 let	523	512	499	618	603	617	676	767	722	749
15–29 let	1 364	1 151	1 624	1 626	1 018	975	1 169	1 069	1 009	1 124
Přírůstek/úbytek stěhováním	6 090	7 953	1 683	-244	775	1 213	1 333	1 741	1 939	2 207
z toho ve věku:										
0–14 let	357	357	252	145	140	192	224	235	300	328
15–29 let	2 633	3 759	974	67	393	492	463	623	751	833

K největšímu přírůstku stěhováním dochází především v okrese Plzeň-město a okolních okresech, kde je patrný vliv dostupných pracovních příležitostí přímo v Plzni, ale také lokalizovaných podél dálnice D5. Naopak nejméně obyvatel se koncentruje do okresu Tachov a do oblasti okresu Klatovy, který byl v roce 2016 dokonce migračně ztrátový. Jedná se o oblasti s vyšší nezaměstnaností, které jsou vzdálené od větších středisek, čímž ztrácí na atraktivitě zejména pro mladší generaci.

Kromě stěhování probíhajícího přes hranice kraje se migrace odehrává i uvnitř. Vnitrokrájská migrace je tvořena stěhováním mezi obcemi uvnitř nebo mezi okresy v rámci kraje. V roce 2016 bylo zaznamenáno 10 327 případů stěhování uvnitř Plzeňského kraje, z nichž v 49,5 % šlo o osoby do 29 let věku.

Tab. 1.6 Cizinci ve věku 0–29 let (stav k 31. 12.)

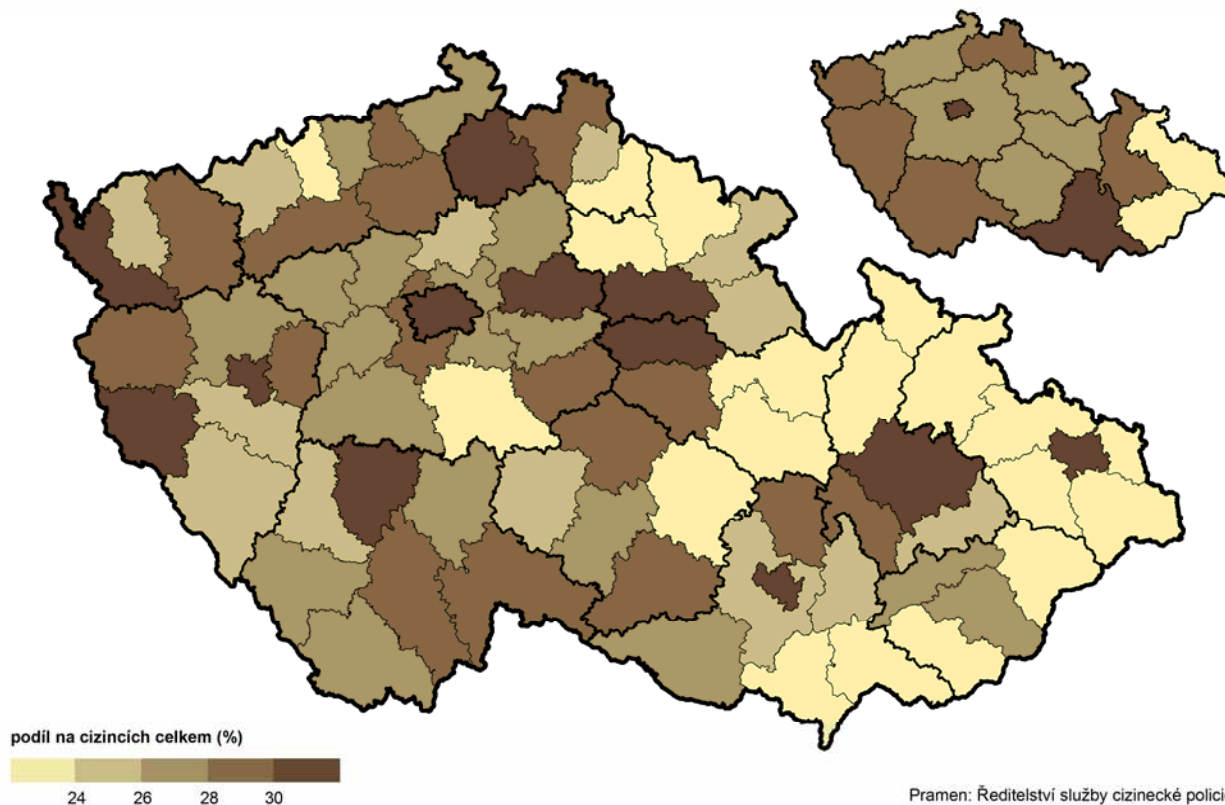
	2004	2008	2012	2016
Cizinci ve věku do 29 let celkem	5 062	11 176	8 115	8 478
v tom: muži	2 611	6 433	4 236	4 437
ženy	2 451	4 743	3 879	4 041
v tom ve věku:				
0–14 let	1 394	1 962	2 274	3 034
15–19 let	516	1 077	828	949
20–24 let	1 344	3 676	1 671	1 621
25–29 let	1 808	4 461	3 342	2 874
z toho podle státního občanství :				
Vietnam	1 425	3 030	2 567	2 272
Slovensko	1 046	2 398	2 096	1 985
Ukrajina	1 581	3 043	1 557	1 722
Rumunsko	243	317	397	599
Bulharsko	26	86	174	382
Rusko	60	107	102	249
Polsko	15	147	168	130
Německo	39	464	232	128
Mongolsko	49	420	55	65

Ke konci roku 2016 žilo v Plzeňském kraji celkem 29 331 cizinců, což je 5,9 % všech cizinců v rámci ČR, a jejich počet v průběhu let narůstá. Z celkového počtu cizinců v kraji tvořily téměř 29 % osoby do 29 let věku, a to zejména v nejmladší věkové kategorii do 14 let a ve věkové kategorii mezi 25.–29. rokem života. Právě mladí cizinci sem směřují zejména za prací, což se projevilo ve více než 50% koncentraci cizinců do 29 let v rámci okresu Plzeň-město, který disponuje velkým množstvím pracovních pozic ve výrobě

(např. automobilových dílů, klimatizací, televizí apod.), i pro méně kvalifikované zaměstnance. Ze stejného důvodu byl zřejmý i vysoký podíl mladých cizinců v okrese Tachov, kterým nejen prochází dálnice D5, ale bezprostředně sousedí s německým pohraničím. Z celkového počtu 8 478 cizinců ve věku 0–29 let tvořili v roce 2016 v kraji 52,3 % muži.

Cizinci ve věku 0–29 let podle okresů a krajů k 31. 12. 2016

Nejpočetnější skupinu cizinců do 29 let v Plzeňském kraji tvořily osoby vietnamské národnosti, kterých bylo k 31. 12. 2016 celkem 2 272, což je 26,8 % všech mladých cizinců v regionu. Mezi další nejvíce zastoupené národnostní skupiny patřily osoby ze Slovenska (23,4 %) a Ukrajiny (20,3 %). K dalším národnostem, které do Plzeňského kraje směřují zejména za prací, patří také Rumuni, Bulhaři, Rusové a Poláci. Geografická blízkost s Německem do kraje přivedla přes 128 mladých Němců.

Obyvatelstvo podle SLDB 2011 (rodinný stav, národnost, víra)

Z výsledků Sčítání lidu domů a bytů v roce 2011 vyplývá, že v Plzeňském kraji celkem žilo celkem 185 466 obyvatel do 29 let, což je 32,5 % z celkové populace na tomto území. Podle hodnocení způsobu bydlení mladá generace žila z 97,1 % v bytech (bytových, rodinných), což je mírně pod republikovým průměrem. Z celkového počtu mladých lidí bydlelo 2 910 v některém z typů zařízení, 2 307 mimo byty (bez zařízení) a 110 jich je vedeno jako bezdomovci, což je pátý nejnižší počet mezi kraji. Z regionálního hlediska se největší podíl mladá generace vyskytoval v okrese Tachov, kde osoby do 29 let tvořily 34,7 % z celkového počtu obyvatel okresu.

Mezi základní demografické charakteristiky obyvatelstva patří rodinný stav, podle kterého je možné osoby rozdělit na svobodné, ženaté, rozvedené či ovdovělé. Vývojové trendy jsou v případě této charakteristiky u sledované věkové kategorie mezi 15–29 lety zásadně ovlivněny zejména klesající sňatečností. Ve srovnání s ostatními kraji ČR byl v Plzeňském kraji mapován třetí nejnižší podíl svobodných obyvatel v uvedené věkové kategorii po Hl. městě Praze a Středočeském kraji. V rámci kraje byl nejvyšší podíl na celkovém počtu obyvatel vdaných a ženatých v okrese Rokycany a Plzeň-jih.

Tab. 1.7 Obyvatelstvo podle rodinného stavu, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Muži celkem	z toho				Ženy celkem	z toho			
		svobodní	ženatí	rozvedení	ovdovělí		svobodné	vdané	rozvedené	ovdovělé
Počet obyvatel	282 137	124 170	123 377	26 438	7 475	288 264	98 019	122 284	32 452	35 151
v %	100,0	44,0	43,7	9,4	2,6	100,0	34,0	42,4	11,3	12,2
z toho ve věku 15–29 let	54 697	50 397	3 754	378	5	51 300	43 173	7 255	773	16
v %	100,0	92,1	6,9	0,7	0,0	100,0	84,2	14,1	1,5	0,0
v tom ve věku:										
15–19	28,6	31,0	0,3	0,8	20,0	28,6	33,8	0,8	0,4	-
20–24	33,9	35,7	12,4	9,5	40,0	34,5	37,8	17,7	12,2	18,8
25–29	37,4	33,3	87,3	89,7	40,0	36,9	28,4	81,6	87,5	81,3

Z celkového počtu mužů ve sledovaném věku tvořili svobodní muži 92,1 %, ženatí 6,9 % a rozvedení 0,7 %. Naopak u žen je zřejmé vstupování do manželství již v nižším věku. Tato skutečnost se projevila nižším podílem svobodných a vyšším podílem vdaných žen, který byl v této věkové kategorii více než dvojnásobný oproti mužům. Do manželství poté z více než 80 % u obou pohlaví vstupují obyvatelé až na hranici sledovaného věkového rozsahu.

Tab. 1.8 Obyvatelstvo ve věku 0–29 let podle národnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom (%)		v tom věková skupina (%)			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	185 466	51,5	48,5	42,8	16,4	19,6	21,2
z toho národnost:							
česká	122 983	50,8	49,2	44,0	17,0	19,0	20,0
moravská	77	37,7	62,3	18,2	9,1	32,5	40,3
moldavská	136	58,1	41,9	19,1	9,6	25,0	46,3
německá	95	40,0	60,0	34,7	14,7	21,1	29,5
polská	107	41,1	58,9	19,6	2,8	24,3	53,3
romská	104	55,8	44,2	32,7	17,3	22,1	27,9
ruská	66	45,5	54,5	18,2	24,2	19,7	37,9
slovenská	2 093	48,4	51,6	16,0	7,8	28,5	47,8
ukrajinská	1 026	49,9	50,1	27,7	13,9	19,9	38,5
vietnamská	1 342	54,3	45,7	33,8	11,9	28,0	26,2
neuveďeno	55 799	52,9	47,1	42,2	15,6	20,1	22,1

Při sčítání v roce 2011 bylo uvedení národnosti dobrovolné, přesto ze zjištěných dat je zřejmá národnostní homogenita i v případě mladé generace Plzeňského kraje stejně jako v celé republice, kde dominuje zastoupení české národnosti. Na základě zjištěných výsledků žilo v Plzeňském kraji více než 66,3 % obyvatel do 29 let věku české národnosti, z nichž v 50,8 % případech šlo o muže, a to nejčastěji v nejmladší kategorii 0–14 let. Další nejpočetnější skupinu tvořili občané slovenské (1,1 %), vietnamské (0,7 %) a ukrajinské (0,6 %) národnosti.

Tab. 1.9 Obyvatelstvo ve věku 0–29 let podle náboženské víry, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	185 466	95 433	90 033	79 469	30 337	36 285	39 375
z toho (%):							
věřící - nehlásící se k církvi	4,1	3,8	4,4	2,4	3,9	5,4	6,5
věřící - hlásící se k církvi	5,3	5,3	5,3	5,0	5,1	5,4	6,1
z toho:							
Církev československá husitská	0,0	0,1	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Církev římskokatolická	3,3	3,1	3,5	3,5	3,2	2,9	3,5
Českobratrská církev evangelická	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1	0,1
bez náboženské víry	42,4	42,1	42,8	41,6	44,2	43,8	41,5
neuveďeno	48,1	48,8	47,4	51,0	46,7	45,4	45,9

Mezi další nepovinné otázky ve sčítání 2011 patřilo i náboženské vyznání obyvatel. Mezi věřící se při sčítání v Plzeňském kraji přihlásilo celkem 17 488 osob do 29 let, což byla necelá desetina obyvatel kraje v této

věkové kategorii. Jedná se také o pátý nejnižší podíl mezi kraji České republiky, kde je patrná klesající religiozita ve směru od západu k východu. Tradičně nejnižší podíl věřících osob do 29 let věku byl zaznamenán v severozápadních krajích Ústeckém (6,1 %) a Karlovarském (7,5 %). Naopak relativně nejvyšší podíl věřících byl mapován v moravských krajích, hlavně Zlínském, kde se k víře hlásí téměř třetina mladých obyvatel, a na Vysočině 22,8 %.

Z počtu mladých věřících v Plzeňském kraji se 5,3 % hlásilo ke konkrétní církvi, což byla nejčastěji církev římskokatolická. Obecně lze říci, že více věřících bývá žen než mužů. Téměř polovina obyvatel do 29 let se v otázce víry nevyjádřila a 42,4 % z nich uvedlo, že jsou bez náboženské víry.

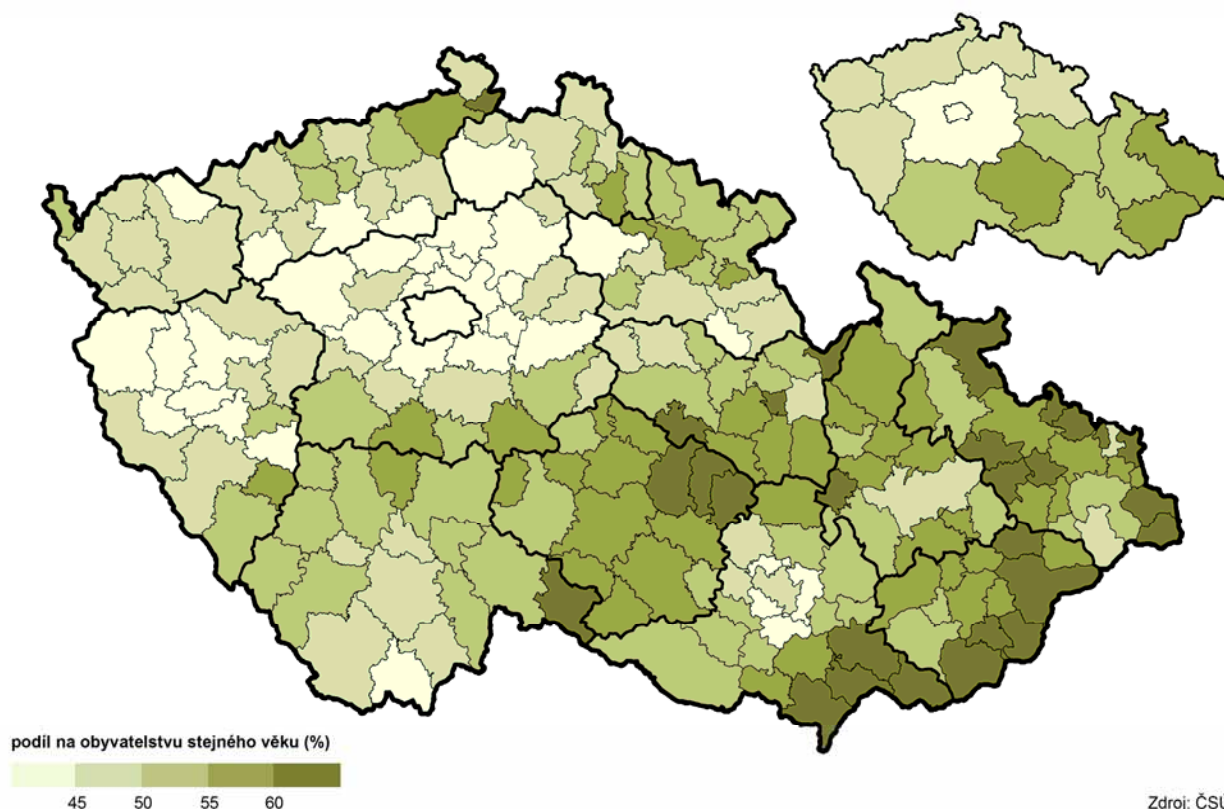
Tab. 1.10 Obyvatelstvo ve věku 0–29 let podle místa bydliště matky v době narození, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 0–29 let	v tom		v tom věková skupina			
		muži	ženy	0–14	15–19	20–24	25–29
Počet obyvatel	185 466	95 433	90 033	79 469	30 337	36 285	39 375
v tom (%):							
narození v České republice	94,2	93,6	94,7	98,5	96,3	90,6	86,9
z toho:							
v obci bydliště	66,0	66,9	65,1	79,4	68,1	57,0	45,7
v jiné obci okresu	9,2	8,7	9,7	7,3	10,0	10,3	11,4
v jiném okrese kraje	9,1	8,4	9,7	6,7	8,7	10,4	12,8
v jiném kraji	7,2	6,9	7,5	3,9	6,2	9,3	12,5
narození v zahraničí	5,4	5,8	4,9	1,2	3,4	8,7	12,4
z toho ve Slovenské republice	1,7	1,6	1,8	0,3	0,7	2,5	4,5
nezjištěno	0,5	0,5	0,4	0,3	0,3	0,7	0,8

V případě mladé generace se nepředpokládají převažující a územně výrazné změny bydliště od bydliště matky v době jejich narození v souvislosti s věkem a migračním chováním sledované skupiny. Z obyvatel do 29 let věku v Plzeňském kraji v roce 2011 více než 66 % setrvalo v bydlišti matky, 9,2 % žilo v jiné obci okresu, 9,1 % v jiném okrese kraje a 7,2 % v jiném kraji. Juniorů se v České republice narodilo 94,2 % a v zahraničí 5,4 %.

Rodáci ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

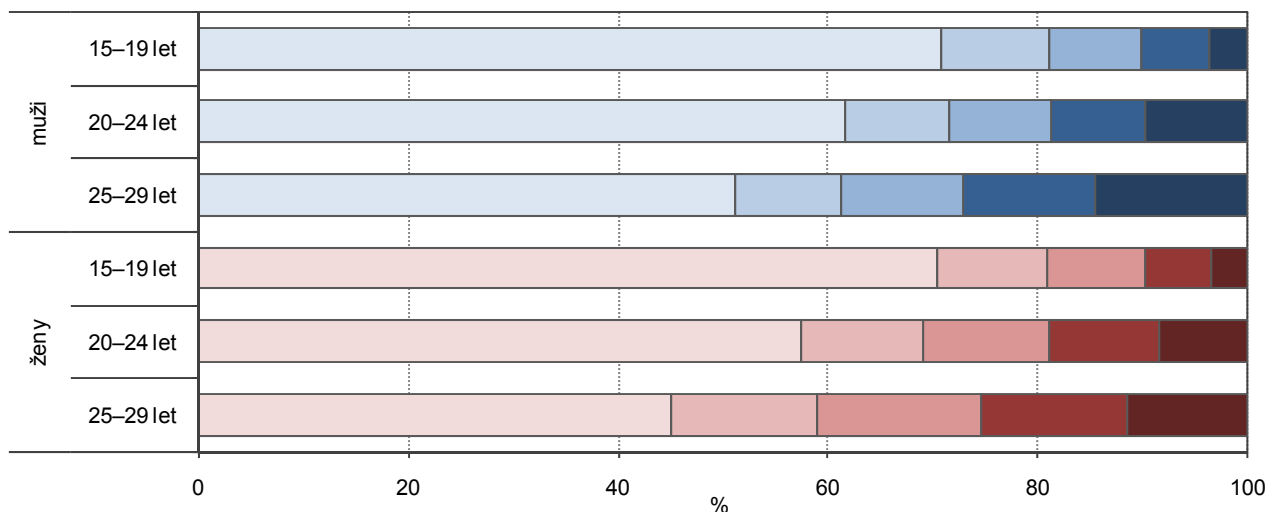

Mezikrajské srovnání podílu rodáků potvrzuje souvislost dlouhodobých migračních pohybů a jejich vliv na stabilitu obyvatelstva, která je výraznější na Moravě a ve Slezsku, na rozdíl od severních a západních Čech. V rámci okresů Plzeňského kraje se poté potvrzuje vyšší míra mladých rodáků v okrese, který je tvořen převážně velkým městem, tedy v tomto případě Plzní. Výrazně vyšší podíl rodáků do 29 let věku byl patrný také v okrese Klatovy.

Z genderového pohledu na mladou generaci se výraznější rozdíly projevují nejvíce až po 20. roku života, což je dáno tím, že mladí muži častěji zůstávají v bydlišti matky, na rozdíl od žen, které se vdávají v mladším věku a zároveň častěji při založení rodiny následují svého partnera do jeho trvalého bydliště.

Graf 1.4 Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle místa narození (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Bydliště matky v době narození:

□ v obci bydliště □ v jiné obci okresu □ v jiném okrese kraje ■ v jiném kraji ■ v zahraničí

Projekce obyvatelstva do roku 2050

Na základě projekce obyvatelstva se v roce 2030 očekává, že v Plzeňském kraji bude žít 166 908 osob ve věku do 29 let. Oproti roku 2016 se tak předpokládá pokles počtu mladé generace o 6,5 %, což by představovalo v roce 2030 podíl na celkovém počtu obyvatel kraje 28,9 %. Při detailnějším zaměření na věkové kategorie by celkový počet obyvatel kraje podle předpokladů měl být tvořen z 13,2 % dětmi ve věku do 14 let a z 15,7 % osobami ve věku 15–29 let.

Tab. 1.11 Věková struktura obyvatelstva podle projekce

Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

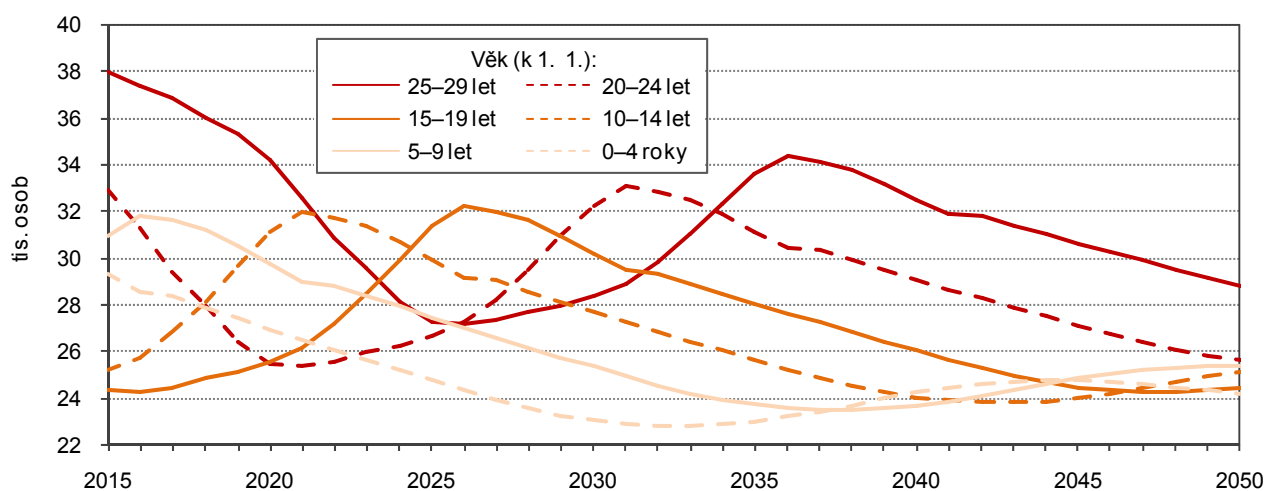
	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)	577 112	578 491	578 064	576 168	573 427	570 333	566 951
z toho ve věku 0–29 let	172 901	167 322	166 908	165 110	159 545	155 825	153 550
podíl v %	30,0	28,9	28,9	28,7	27,8	27,3	27,1
v tom ve věku (%):							
0–4 let	15,6	14,8	13,8	13,9	15,2	15,9	15,7
5–9 let	17,2	16,4	15,2	14,4	14,8	15,9	16,5
10–14 let	18,0	17,9	16,6	15,5	15,1	15,4	16,4
15–19 let	14,8	18,7	18,1	17,0	16,3	15,7	15,9
20–24 let	14,7	15,9	19,3	18,8	18,2	17,4	16,7
25–29 let	19,8	16,3	17,0	20,3	20,4	19,6	18,8

Do roku 2050 by se počet mladé generace měl postupně snížit až o 14,0 % ve srovnání s rokem 2016. Podíl na celkové populaci kraje již bude pouze 27,1 %, z toho 13,2 % by měly představovat děti mladší 14 let a zbylých 13,9 % obyvatelé mezi 15–29 roky věku.

Graf 1.5 Mladá generace podle věkových skupin v Plzeňském kraji do roku 2050

Zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstvo v krajích ČR do roku 2050

V souvislosti s projekcí souběžně rostoucího počtu seniorů se očekává výrazné navyšování průměrného věku a indexu stáří. Do roku 2030 by se v Plzeňském kraji průměrně měli obyvatelé dožít o 3,2 roky a do roku 2050 dokonce o 5,7 let více než tomu bylo v roce 2016. V obou případech by se však jednalo o třetí nejvyšší navýšení mezi kraji České republiky. Mírnější vývoj než na většině území republiky je patrný i v pozvolnějším navyšování krizového poměru seniorů a mladé generace, který se zobrazuje indexem stáří. V rámci indexu stáří se předpokládá navýšení z 126,7 v roce 2016 na 184,4 v roce 2030. Do roku 2050 by se poté index stáří měl téměř zdvojnásobit na hodnotu 235,8, přesto by se mělo jednat o šestou nejvyšší hodnotu v mezikrajském porovnání.

2. Vzdělání a vzdělávání

Vzdělanost podle nejvyššího ukončeného vzdělání

Podle výsledků sčítání lidu 2011 v Plzeňském kraji mělo obyvatelstvo ve věku 15 a více let nejčastěji nejvyšší dokončené vzdělání střední vč. vyučení (bez maturity), celkem 34,7 %. Pro hodnocení nejvyššího dokončeného vzdělání v rámci mladé generace je nejpříhodnější zaměřit se na nejstarší věkovou kategorii 25–29 let, kde již obyvatelé měli možnost stihnout dokončit i vysokoškolské vzdělání. Z celkového počtu 39 375 osob v této věkové kategorii mělo 31,7 % dokončeno úplné střední vzdělání s maturitou, 26,4 % střední vč. vyučení (bez maturity) a přes 19 % vysokoškolské vzdělání.

Tab. 2.1 Obyvatelstvo ve věku 15 a více let podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

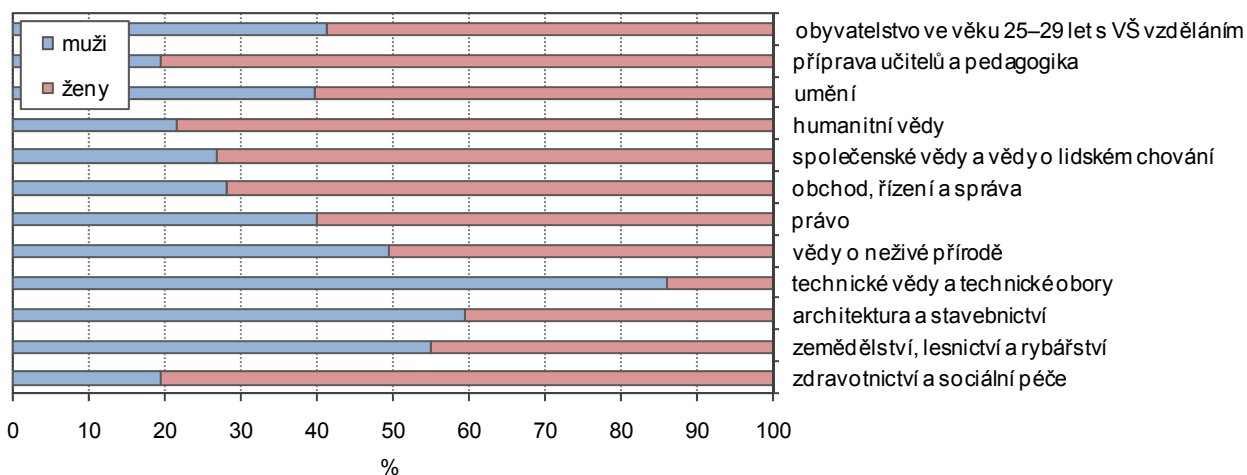
Zdroj: SLDB 2011

	Obyvatelstvo ve věku 15 a více let celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Počet obyvatel	490 932	241 401	249 531	30 337	36 285	39 375	20 470	18 905
v tom (%):								
bez vzdělání	0,4	0,4	0,4	0,2	0,4	0,4	0,5	0,3
základní vč. neukončeného	18,1	13,9	22,3	76,7	12,0	8,5	9,0	8,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	34,7	40,9	28,8	6,7	23,3	26,4	32,3	20,0
úplné střední s maturitou	27,2	24,6	29,8	5,6	48,0	31,7	29,3	34,2
nástavbové a vyšší odborné	3,7	2,8	4,6	0,1	3,7	5,5	3,9	7,2
vysokoškolské	10,4	11,1	9,7	-	6,6	19,3	15,4	23,6
nezjištěno	5,4	6,4	4,5	10,8	5,9	8,2	9,7	6,7

Vzdělanostní struktura obyvatelstva je důležitým předpokladem rozvoje regionu. Při porovnání krajů České republiky byl v rámci Plzeňského kraje mapován u sledované věkové kategorie pátý nejnižší podíl vysokoškolsky vzdělaných obyvatel. Mezi okresy kraje byl největší podíl vysokoškoláků zjištěn v okrese Plzeň-město 28,8 %. Naopak nejméně vysokoškolsky vzdělaných 25–29letých se nacházelo v okrese Tachov 8,8 %, kde byl zaznamenán také nejvyšší podíl obyvatel sledovaného věku s pouze základním vzděláním vč. neukončeného a bez vzdělání.

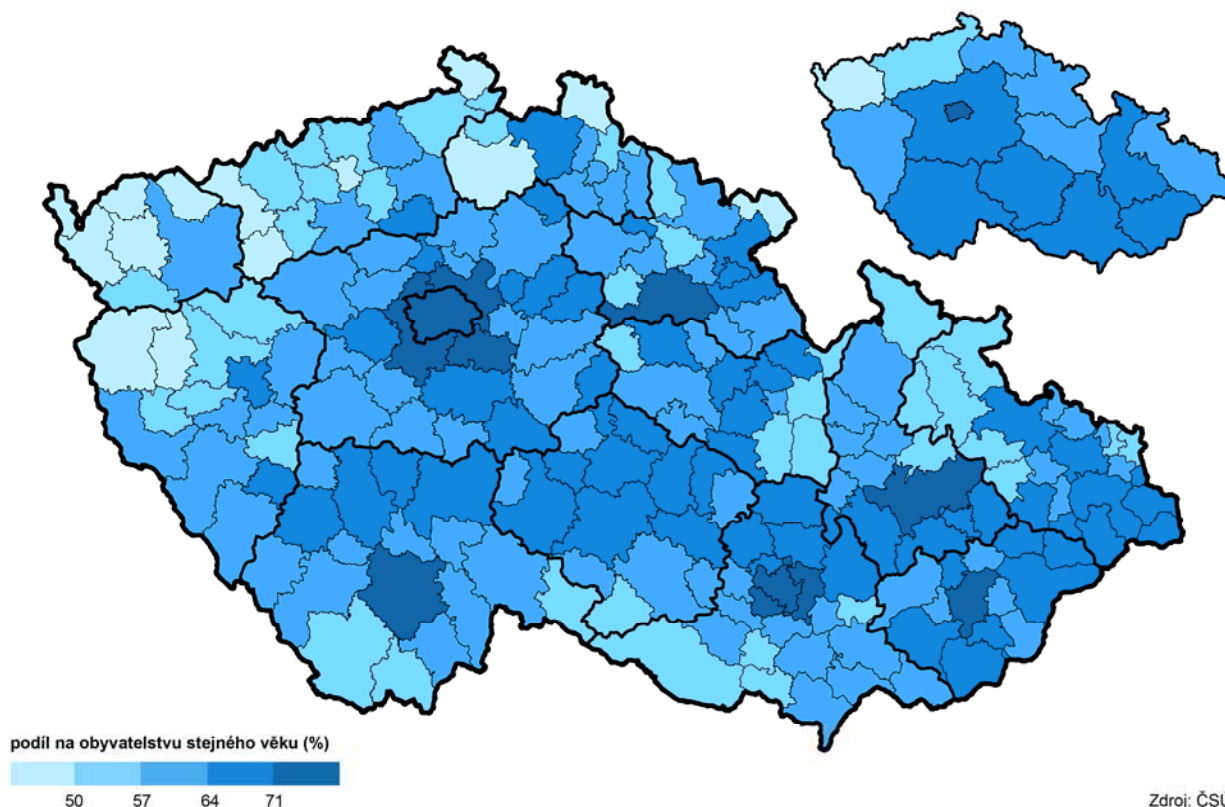
Graf 2.1 Zastoupení mužů a žen ve věku 25–29 let v Plzeňském kraji s vysokoškolským vzděláním ve vybraných oborech (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

V rámci vzdělanostní struktury sledované věkové kategorie jsou zřejmé rozdíly mezi muži a ženami. U mužů na rozdíl od žen převažuje nejvyšší dokončené vzdělání střední vč. vyučení (bez maturity). Naopak u žen se nejvyšší podíl objevil v případě úplného středního vzdělání s maturitou. Rozdíly jsou ale také zřejmé např. u vysokoškolského vzdělání, kde v rámci obyvatel ve věku 25–29 let dosáhlo tohoto stupně vzdělání 23,6 % žen na rozdíl od mužů, kterých bylo jen 15,4 %. Z hlediska oborů vysokoškolského studia si ženy vybíraly nejčastěji zdravotnictví a sociální péči a pedagogiku, muži preferovali naopak technické obory a architekturu.

Obyvatelstvo se středoškolským s maturitou, vyšším odborným a vysokoškolským vzděláním ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

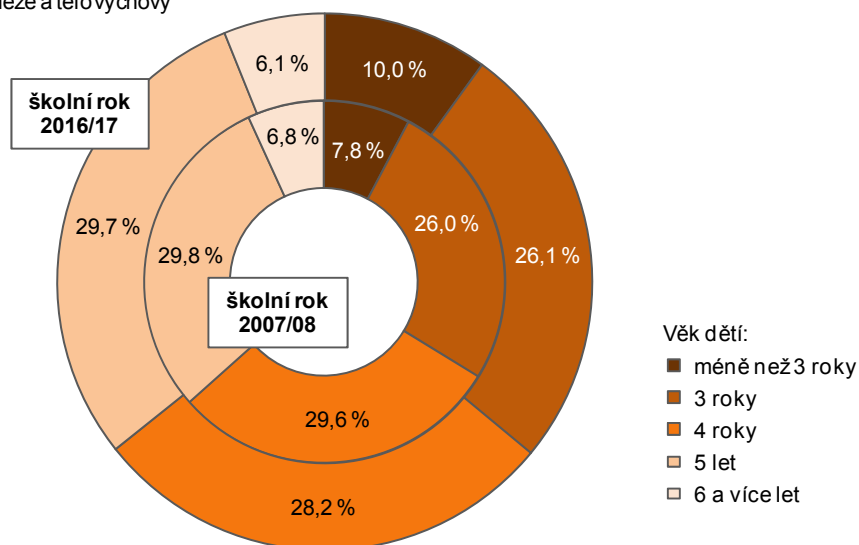

Mateřské školy

Z údajů o vzdělávání, které jsou přebírány ze zdrojů rezortního pracoviště státní statistické služby Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vyplývá, že se v Plzeňském kraji nacházelo ve školním roce 2016/2017 v 272 mateřských školách celkem 18 853 dětí. Během let je počet ovlivněn zejména populační silou generace, která se dostává do předškolního věku.

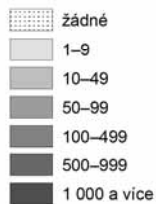
Graf 2.2 Děti v mateřských školách podle věku v Plzeňském kraji

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

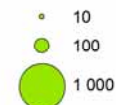

Děti v mateřských školách podle obcí Plzeňského kraje ve školním roce 2015/16

děti ve věku 3–6 let celkem (k 31. 12. 2015)

děti v mateřských školách

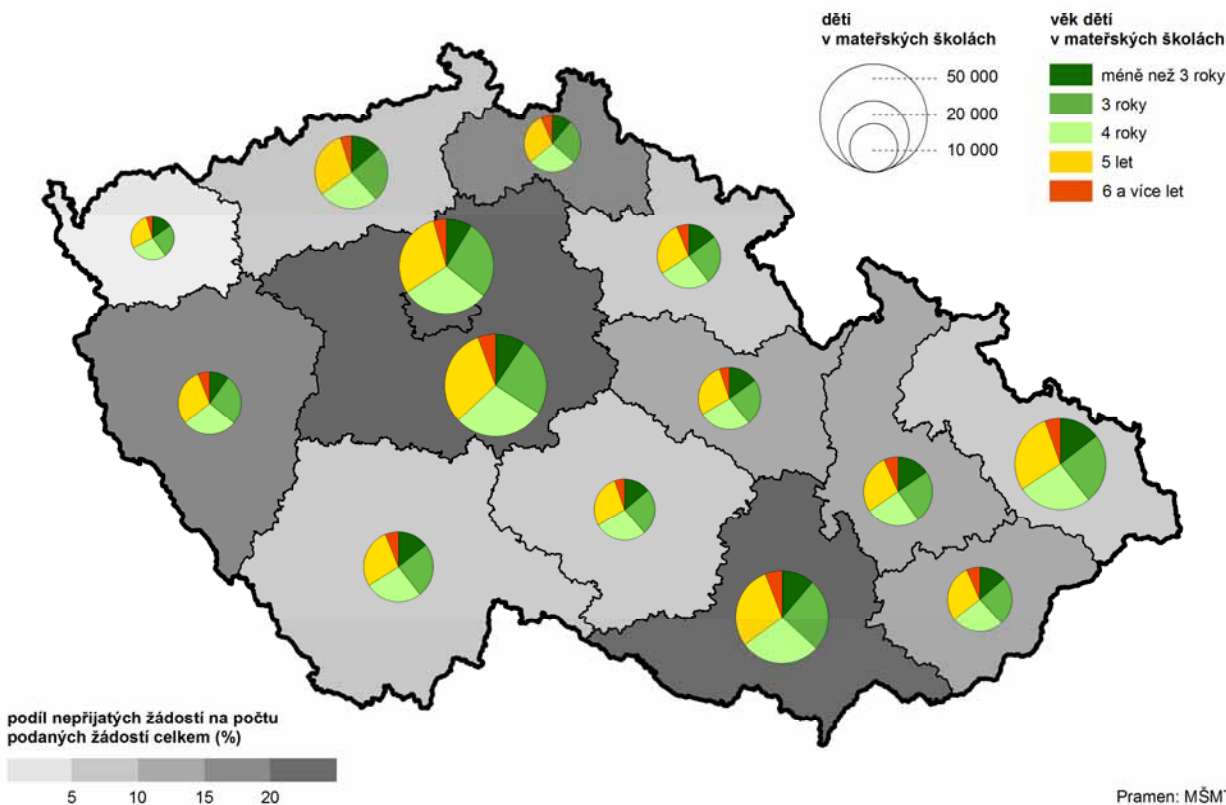

Blovice sídlo správního obvodu obce s rozšířenou působností (SO ORP)
127 počet dětí v mateřských školách v sídle SO ORP

hranice obce
hranice SO ORP

Pramen: MŠMT, ČSÚ

Věková struktura dětí v mateřských školách a žádosti o přijetí podle krajů ve školním roce 2016/17

Z 29,7 % jsou děti v mateřské škole ve věku 5 let a jejich podíl se v průběhu vývoje měnil pouze minimálně. Naopak v posledních letech dochází ke zvyšujícímu se podílu 3letých a mladších dětí, které už rodiče dávají do předškolních zařízení. Ve srovnání se školním rokem 2007/2008 se podíl dětí do 3 let věku na celkovém počtu dětí v mateřských školách zvýšil o 2,2 procentního bodu až na současnou hodnotu 10,0 %. Ve srovnání s ostatními kraji ČR se jedná o třetí nejnížší hodnotu tohoto podílu.

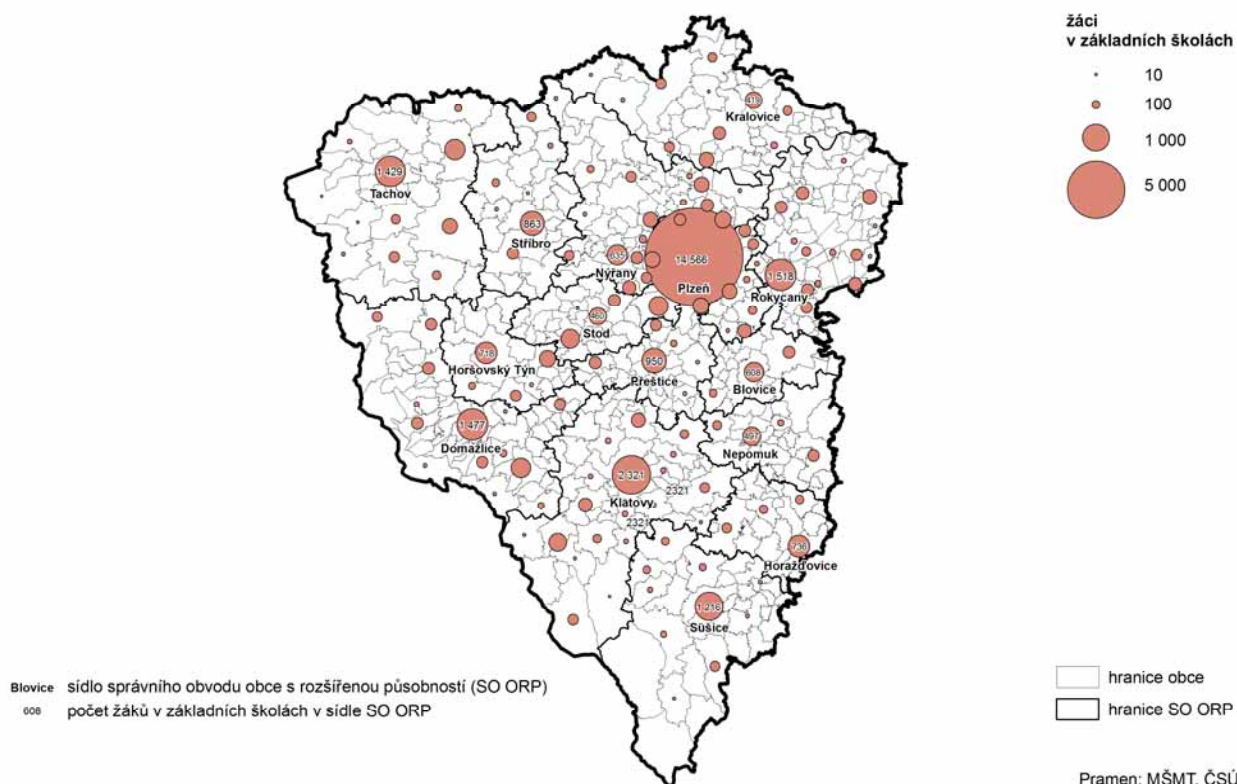
V rámci kraje je největší koncentrace mateřských škol patrná ve velkých městech zejména v Plzni a jejím zázemí, kde je také největší poptávka. Síť mateřských škol přesto nedokáže vyhovět všem žádostem o docházku. Z celkového počtu 7 645 žádostí v Plzeňském kraji ve školním roce 2016/2017 nebylo vyhověno v 1 299 případech, tj. v 17,0 % žádostí, což nejčastěji souvisí s naplněním kapacity školy, věkem dítěte, popřípadě s nedodržením jiných podmínek. Je zde však nutno podotknout, že se jedná pouze o přibližný údaj, neboť v celkovém počtu mohou neumístěné děti figurovat několikrát v souvislosti s tím, že rodiče často podávají více přihlášek na různé školy a na některou z nich nakonec dítě může nastoupit.

Ve školním roce 2017/2018 se rodiče museli připravit na změnu, která se týkala dětí, které dosáhly do 31. 8. 2017 věku 5 let, pro které od tohoto školního roku platí povinné předškolní vzdělávání.

Základní školy

Základní školu, jakožto etapu vzdělávání, které se povinně účastní každé dítě v ČR, navštěvovalo ve školním roce 2016/2017 celkem v Plzeňském kraji 49 438 žáků. Z celkového počtu žáků se jich na 1. stupni nacházelo 63,1 % a na 2. 36,9 %. Měníci se podíl mezi jednotlivými fázemi základního vzdělání souvisí zejména s počtem dětí v příslušné generaci. Počet dětí na 2. stupni je částečně ovlivněn také odchodem dětí po páté třídě do nižších ročníků víceletých gymnázií a konzervatoří. Ve školním roce 2015/2016 odešlo v Plzeňském kraji na nižší stupně víceletých středních škol 640 žáků.

Žáci v základních školách podle obcí Plzeňského kraje ve školním roce 2015/16

Do 1. třídy bylo ve školním roce 2016/2017 v kraji přijato 6 440 nových žáků, z nichž 20,9 % tvořily děti ve věku 7 a více let. V rámci Plzeňského kraje navštěvuje základní školy největší počet žáků v okrese Plzeň-město a Klatovy.

Tab. 2.2 Základní školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	44 548	43 435	42 191	42 078	42 457	43 369	44 658	46 307	47 924	49 438
z toho dívky (%)	48,1	48,2	48,3	48,4	48,5	48,6	48,7	48,8	48,8	48,8
v tom (%):										
na 1. stupni	54,3	56,2	58,4	59,3	60,1	60,5	61,1	62,1	62,6	63,1
na 2. stupni	45,7	43,8	41,6	40,7	39,9	39,5	38,9	37,9	37,4	36,9
Nově přijatí do 1. ročníku	5 000	4 946	5 022	5 077	5 313	5 739	6 001	6 449	6 306	6 440
z toho ve věku 7 a více let (%)	22,8	23,1	21,9	22,2	21,5	21,5	19,5	19,0	19,9	20,9
Žáci, kteří ukončili povinnou školní docházku na ZŠ	5 587	5 529	4 630	4 302	4 053	4 095	4 234	4 160	4 349	.
Žáci, kteří přešli do středních škol ¹⁾	620	646	609	557	606	590	584	579	640	.

¹⁾ v plnění povinné školní docházky pokračují v nižších ročnících oborů víceletých gymnázií a oboru tanec 8letých konzervatoří

Střední školy

Z dat Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy vyplývá, že v Plzeňském kraji bylo na střední školy ve školním roce 2016/2017 přijato 6 159 žáků a je zřejmé, že jejich počet se vlivem populačního vývoje postupně snižuje. Celkem navštěvovalo některý z typů středních škol v kraji 21 930 žáků. Více než 96 % z nich studovalo v denní formě vzdělávání, což byli převážně (z 85,5 %) žáci ve věku 15–19 let.

Tab. 2.3 Střední školy

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	28 424	28 129	27 942	26 815	25 362	23 669	22 657	22 088	21 749	21 930
z toho dívky (%)	49,2	49,2	48,7	48,8	48,6	49,0	48,8	48,9	48,8	49,1
z toho v denní formě vzdělávání (%)	94,5	93,8	93,9	93,5	94,7	95,6	95,7	95,8	96,0	96,1
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	0,1	0,1	0,3
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	24,3	22,7	22,7	22,0	22,2	22,1	22,9	23,1	23,3	22,6
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	23,4	23,4	23,3	23,6	24,6	25,7	26,6	27,3	27,7	27,8
nástavbové studium	43,6	44,5	44,6	44,7	45,0	45,0	44,2	44,2	44,0	44,5
Nově přijatí do 1. ročníku	8 003	8 055	8 055	7 113	6 466	6 058	6 031	6 167	5 896	6 159
Absolventi	6 321	6 130	6 136	5 288	5 313	5 002	4 639	4 050	3 881	.
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	0,3	0,3	0,3	0,4	0,2	0,0	0,5	0,1	0,2	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	29,8	28,0	28,0	29,9	31,5	26,5	29,4	31,1	32,7	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	16,0	16,3	17,2	18,4	18,9	19,1	20,5	22,3	22,7	.
nástavbové studium	41,3	43,5	42,6	41,6	41,2	47,7	43,5	43,1	41,0	.
	12,6	12,0	11,9	9,7	8,1	6,7	6,1	3,4	3,4	.

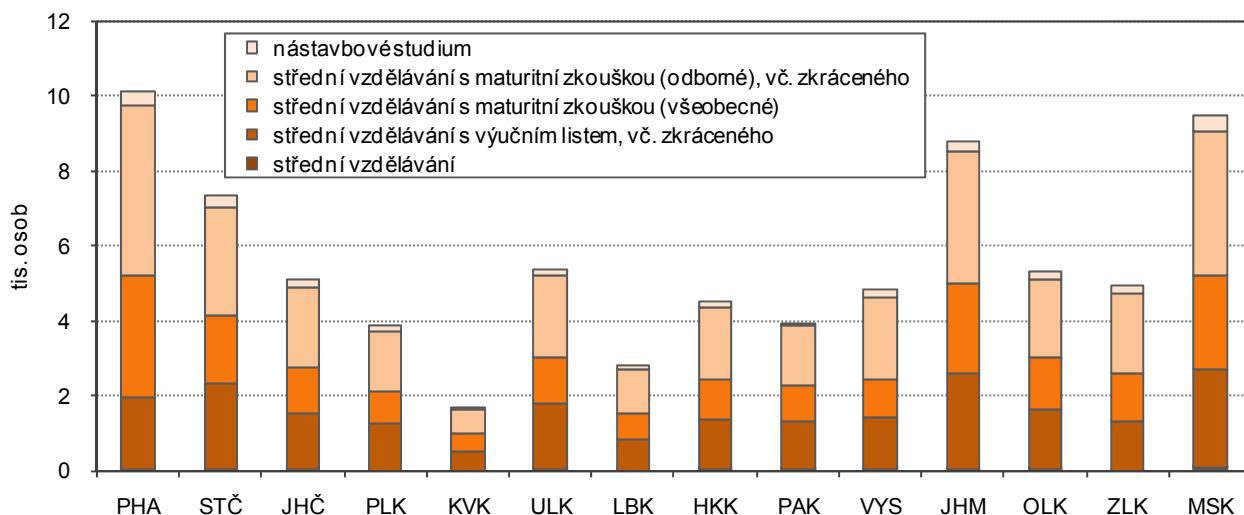
¹⁾ včetně zkráceného studia

V ostatních formách vzdělávání (večerním, dálkovém, distančním nebo kombinované formě vzdělávání) studovalo v Plzeňském kraji střední školu ve školním roce 2016/2017 celkem 851 žáků. Jedná se převážně o obyvatele ve věku starší 25 let, kteří si například v souvislosti se zaměstnáním potřebují dokončit středoškolské vzdělání, maturitu atd. Zájem o zpětné dokončení střední školy však v průběhu vývoje postupně klesá. V dnešní době je středoškolské vzdělání často včetně maturity považováno za standard a tedy generace, které dnes dospívají do ekonomického věku, si ho již ve většině případů nemusí dodělat.

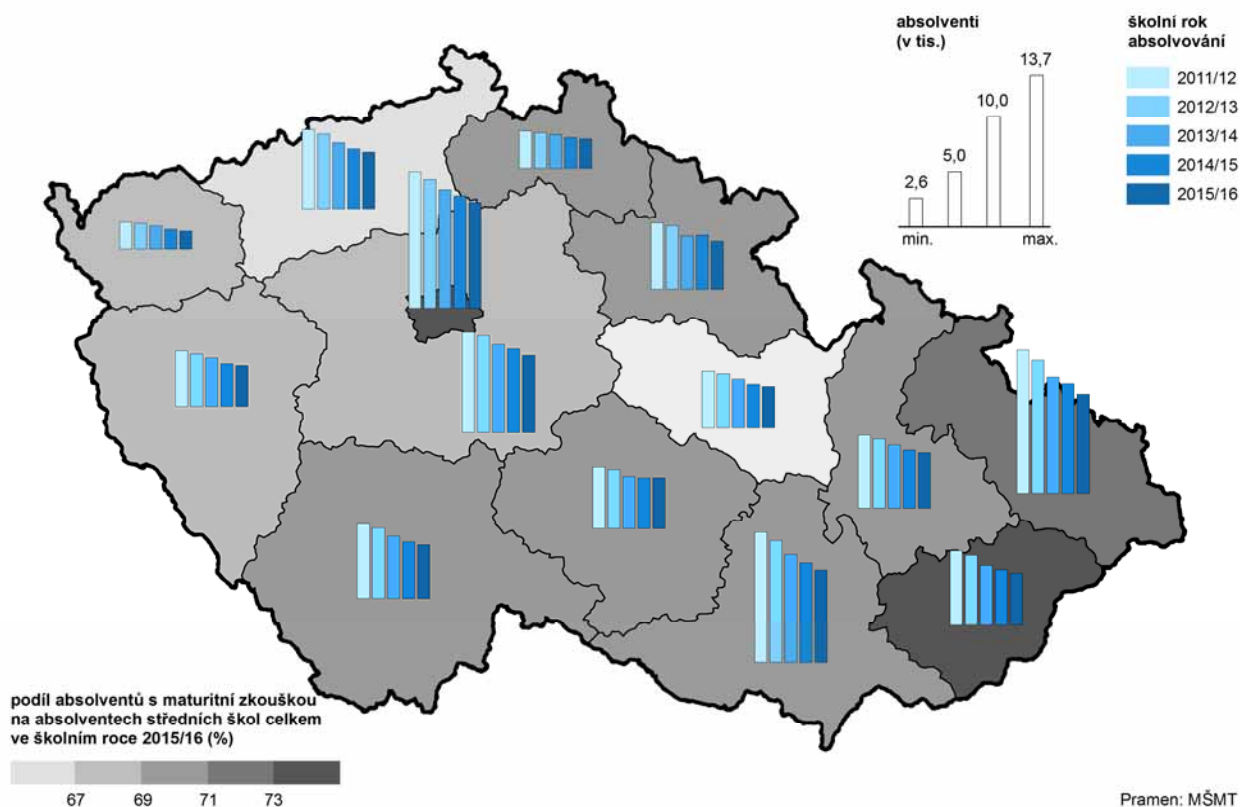
Z hlediska druhu vzdělávání převažují v kraji žáci odborného středního vzdělávání s maturitní zkouškou (44,5 %) a všeobecného středního vzdělávání s maturitní zkouškou (27,8 %). Mezi pohlavími jsou zřejmé rozdíly zejména v preferenci středoškolského vzdělání s výučním listem u chlapců a naopak vyššího zájmu dívek o všeobecné středoškolské vzdělání s maturitou. Tato skutečnost často koresponduje nejen s vyšším zájmem dívek o pokračování ve studiu, ale také s nabídkou oborů vyučení.

Graf 2.3 Absolventi středních škol podle druhu vzdělávání a krajů ve školním roce 2015/16

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Absolventi středních škol podle krajů za školní roky 2011/12–2015/16

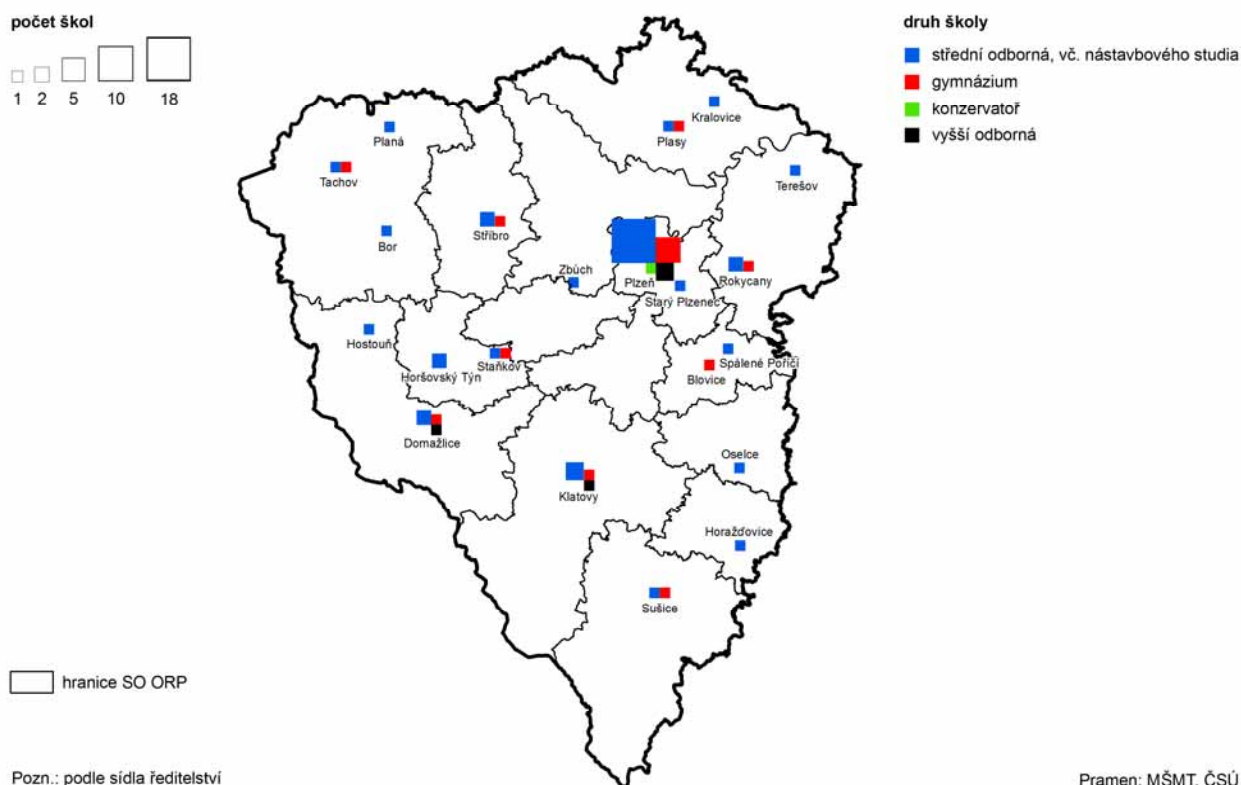

Pramen: MŠMT

Ve školním roce 2015/2016 absolvovalo středoškolské vzdělání 3 881 žáků, což je třetí nejnižší počet mezi kraji ČR a zároveň se tak jedná pouze o 5,0 % všech absolventů v republice. V průběhu vývoje i v této charakteristice dochází k viditelnému poklesu, což koresponduje s celkovým poklesem dětí v generaci středoškoláků. Žáci v Plzeňském kraji mohli ve školním roce 2016/2017 navštěvovat některou z 55 středních škol, které jsou převážně koncentrovány ve větších městech a děti za nimi i z větších vzdáleností dojíždí.

Střední školy, konzervatoře a vyšší odborné školy podle obcí Plzeňského kraje ve školním roce 2015/16

Tab. 2.4 Střední školy vyučující obory gymnázií

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	6 657	6 581	6 516	6 330	6 245	6 090	6 020	6 026	6 019	6 097
z toho dívky (%)	59,3	59,5	59,3	58,4	57,3	57,1	56,0	55,8	55,9	56,4
z toho v denní formě vzdělávání (%)	99,0	99,2	99,2	99,2	99,2	99,3	99,2	99,3	99,4	99,4
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	30,1	29,8	28,8	27,5	26,7	25,8	25,6	26,0	26,6	27,1
6 let	11,4	11,8	13,2	14,0	14,5	14,8	15,2	15,4	14,9	14,4
8 let	58,6	58,3	58,0	58,5	58,9	59,4	59,2	58,6	58,5	58,5
Nově přijatí do 1. ročníku	1 146	1 100	1 088	1 019	1 026	1 014	1 035	1 057	1 064	1 075
Absolventi	1 014	1 001	1 055	974	1 006	953	949	904	880	.
v tom podle délky vzdělávání (%):										
4 roky	46,4	47,2	46,0	45,4	41,1	42,0	39,4	39,4	40,3	.
6 let	10,7	9,5	10,5	11,0	13,5	12,1	14,8	16,2	16,7	.
8 let	42,9	43,4	43,5	43,6	45,4	46,0	45,8	44,5	43,0	.

Z celkového počtu žáků navštěvujících střední školy v Plzeňském kraji docházelo do gymnázií 27,8 %. Přestože během sledovaného období dochází ke snižování absolutního počtu žáků gymnázií, v rámci podílu na celkovém počtu žáků středních škol došlo od roku 2007 k růstu o 4,4 procentního bodu. Rostoucí

tendence vycházejí z preferencí rodičů, kteří v dnešní době častěji pro své děti upřednostňují středoškolské vzdělání, které je zakončeno maturitou a zároveň umožňuje pokračování v dalším studiu. V 58,5 % případů v rámci Plzeňského kraje navštěvují žáci 8letá gymnázia a v 27,1 % 4letá. Více než polovina studentů gymnázií je tvořena dívkami.

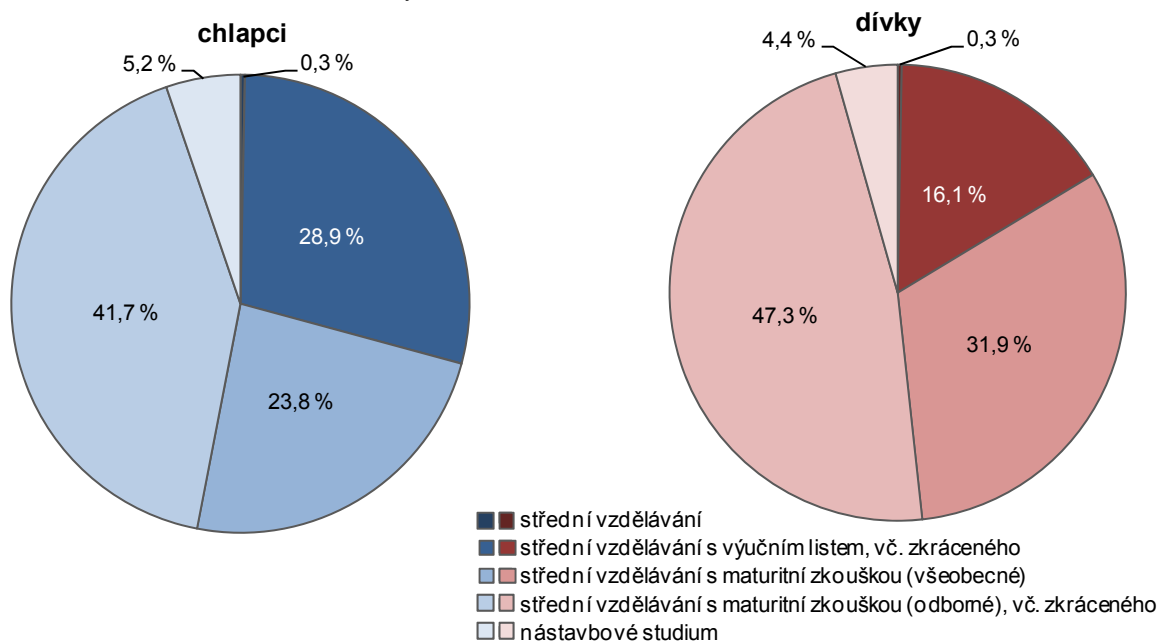
Do 1. ročníků 15 gymnázií, která jsou lokalizované v Plzeňském kraji, bylo ve školním roce 2016/2017 nově přijato 1 075 žáků, což je třetí nejnižší počet mezi kraji ČR.

Z důvodu klesajícího absolutního počtu žáků gymnázií dochází i k poklesu jejich absolventů. Z celkového počtu 20 279 absolventů gymnázií v České republice jich v Plzeňském kraji bylo pouze 4,3 %. Ve školním roce 2015/2016 tak v kraji všeobecné střední vzdělání s maturitou dokončilo 880 žáků, z nichž 43,0 % tvořili žáci 8letých a 40,3 % žáci 4letých gymnázií.

V rámci této kategorie škol je poskytováno střední vzdělání, střední vzdělávání s výučním listem, střední vzdělávání s maturitní zkouškou odborné a zároveň také zkrácené studium. U všech zmiňovaných druhů vzdělání docházelo v průběhu vývoje k postupnému snižování absolutního počtu žáků zejména vlivem populačních změn. Zároveň se však mírně snížil i relativní podíl žáků odborných oborů na celkovém počtu středoškoláků v Plzeňském kraji jakožto důsledek již zmiňovaných změn ve vnímání vzdělanostních standardů a preferencí rodičů. Tato skutečnost se ukázala i ve vývoji podílů konkrétních typů odborných škol, kdy rodiče postupně pro své děti v rámci odborného vzdělání více upřednostňují školu s maturitou na úkor klesajícího zájmu o vyučení.

Graf 2.4 Žáci středních škol podle pohlaví a druhu vzdělávání v Plzeňském kraji ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ve školním roce 2016/2017 navštěvovalo některý z oborů odborného vzdělání 14 775 žáků, což je 67,4 % všech středoškoláků v Plzeňském kraji, a zároveň tvoří 5,3 % ze všech žáků odborných středních škol v České republice. Větší část studentů odborných škol (53,6 %) tvořili chlapci. Rozdíl mezi pohlavími byl ještě výraznější konkrétně v případě středního vzdělání s výučním listem, kde dívky představovaly pouze 34,9 % všech žáků, naopak u středních odborných škol s maturitní zkouškou dívky mírně převažovaly (52,2 %).

Do 1. ročníku přijaly odborné střední školy ve školním roce 2016/2017 celkem 4 506 žáků, z nich 2 622 na střední odborné školy s maturitou a 1 847 na střední školy s výučním listem.

Celkový počet 2 870 absolventů na konci školního roku 2015/2016 tvořili z 55,5 % žáci střední odborných škol s maturitou, kterých bylo téměř 1,6 tis., a 44,3 % žáci středních škol s výučním listem.

Tab. 2.5 Střední školy vyučující obory odborného vzdělání a obory nástavbového studia

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Obory odborného vzdělání										
Žáci celkem	19 404	18 977	18 887	17 961	17 105	15 946	15 273	14 898	14 667	14 775
z toho dívky (%)	46,6	46,4	45,6	45,7	45,7	46,1	46,3	46,3	46,1	46,4
z toho v denní formě vzdělávání (%)	97,9	98,0	98,2	98,2	98,3	98,3	98,0	97,6	97,6	97,7
Nově přijatí do 1. ročníku	5 715	5 620	5 697	4 806	4 561	4 296	4 291	4 505	4 280	4 506
Absolventi	4 513	4 396	4 350	3 802	3 875	3 712	3 407	3 010	2 870	.
v tom podle druhu vzdělávání (%):										
střední vzdělávání střední vzdělávání s výučním listem ¹⁾	0,5	0,4	0,5	0,5	0,3	-	0,7	0,2	0,2	.
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) ¹⁾	41,7	39,0	39,4	41,6	43,3	35,7	40,1	41,8	44,3	.
	57,9	60,6	60,1	57,9	56,5	64,3	59,2	58,0	55,5	.
Obory nástavbové studia										
Žáci celkem	2 363	2 571	2 539	2 524	2 012	1 633	1 364	1 164	1 063	1 058
z toho dívky (%)	41,9	44,1	44,7	47,0	46,2	47,0	44,9	46,3	45,5	44,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	52,9	48,7	48,4	46,2	50,2	54,7	53,9	54,8	56,1	55,6
Nově přijatí do 1. ročníku	1 142	1 335	1 270	1 288	879	748	705	605	552	578
Absolventi	794	733	731	512	432	337	283	136	131	.

¹⁾ včetně zkráceného studia

Obory nástavbového studia v Plzeňském kraji navštěvovalo ve školním roce 2016/2017 celkem 1 058 žáků, z nichž 55,6 % realizovalo vzdělávání v jeho denní formě. Na celkovém počtu středoškoláků v kraji se žáci středních škol vyučujících obory nástavbového studia podíleli pouze 4,8 %. Obliba tohoto typu vzdělávání však v průběhu let výrazně klesla, od roku 2007 se podíl na celkovém počtu žáků středních škol snížil o 3,5 procentního bodu.

Tab. 2.6 Střední školy vyučující obory nástavbového studia

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	2 363	2 571	2 539	2 524	2 012	1 633	1 364	1 164	1 063	1 058
z toho dívky (%)	41,9	44,1	44,7	47,0	46,2	47,0	44,9	46,3	45,5	44,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	52,9	48,7	48,4	46,2	50,2	54,7	53,9	54,8	56,1	55,6
Nově přijatí do 1. ročníku	1 142	1 335	1 270	1 288	879	748	705	605	552	578
Absolventi	794	733	731	512	432	337	283	136	131	.

V případě žáků nástavbového studia se ze 44,6 % jednalo o dívky. Celkem bylo do studia ve školním roce 2016/2017 přijato 578 žáků, což je polovina žáků přijatých před deseti lety.

Mezi absolventy nástavbového studia v Plzeňském kraji se ve školním roce 2015/2016 zařadilo pouze 131 osob.

V rámci České republiky se nachází 18 konzervatoří, z toho jediná je lokalizována v Plzeňském kraji, konkrétně přímo v centru města Plzeň. Jedná se o umělecky zaměřenou školu, která své žáky vyučuje ve dvou základních oborech hudba a zpěv, a to v denní i kombinované formě studia. Ve školním roce 2016/2017 ji navštěvovalo 216 žáků a jejich absolutní počty se v průběhu vývoje zvyšují. Z celkového počtu jich téměř 76 % realizovalo své vzdělání v rámci denní formy. Do 1. ročníku konzervatoře bylo v posledním školním roce přijato 31 žáků a na konci předchozího školního roku (tedy 2015/2016) jich 11 školu absolvovalo.

Vyšší odborné a vysoké školy

Terciární sektor v rámci vzdělávacího systému České republiky poskytuje tradičně vysoké školy. Součástí jsou však také vyšší odborné školy, které od roku 1995 v rámci školského zákona tvoří samostatný typ vzdělávání. Jedná se o profesně zaměřené školy, které poskytují všeobecné a odborné vzdělání a praktickou přípravu a navazují tak převážně na střední odborné školy s maturitou. Ve školním roce 2016/2017 se na 5 vyšších odborných školách v Plzeňském kraji vzdělávalo 1 366 studentů. Nejvyšší koncentraci škol tohoto typu lze nalézt v Hl. městě Praze (37 škol) a Středočeském kraji (19 škol), naopak nejméně je jich právě v Plzeňském a Karlovarském kraji. V rámci Plzeňského kraje jsou školy lokalizovány v centrech okresů Plzeň-město, Domažlice a Klatovy.

Tab. 2.7 Vyšší odborné školy

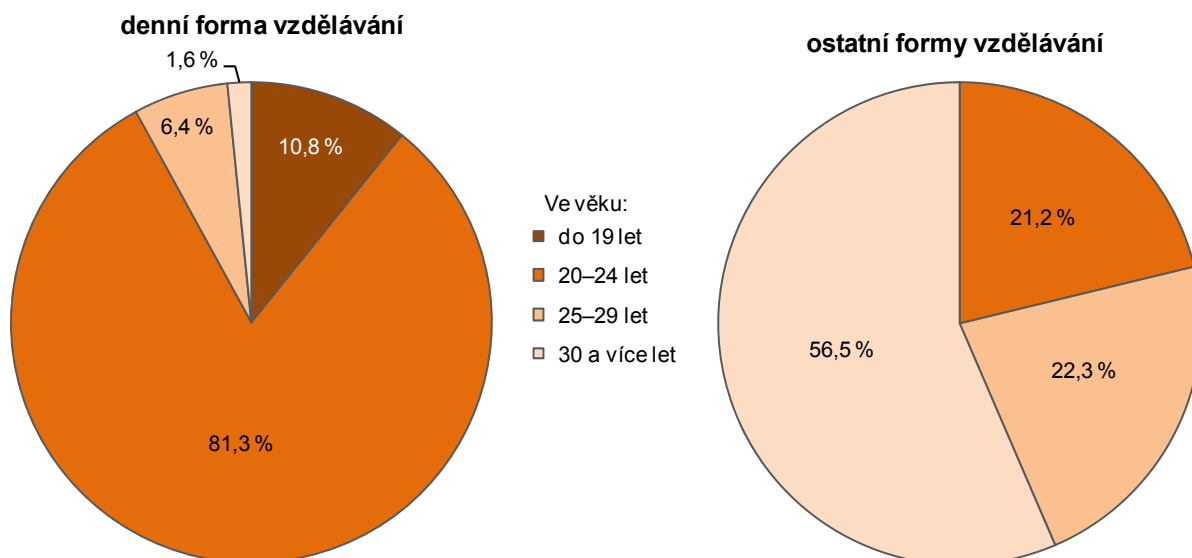
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Studenti celkem	1 263	1 271	1 414	1 572	1 603	1 546	1 585	1 553	1 542	1 366
z toho ženy (%)	76,2	78,7	80,4	78,7	76,5	73,6	72,9	74,1	73,7	69,6
z toho v denní formě vzdělávání (%)	78,3	74,8	75,5	72,5	70,2	71,2	71,9	74,1	72,0	73,4
v tom ve věku (%):										
do 19 let	10,9	10,4	10,0	8,8	6,9	7,6	7,6	6,5	7,1	7,9
20–24 let	70,2	67,4	66,5	64,9	65,8	67,3	66,5	68,6	67,1	65,3
25–29 let	7,1	7,6	7,9	8,2	9,7	8,0	8,3	8,8	9,8	10,6
30 a více let	11,7	14,6	15,5	18,1	17,7	17,1	17,5	16,1	16,0	16,2
Nově přijatí do 1. ročníku	518	508	642	684	597	608	643	603	630	552
Absolventi	265	283	281	342	396	334	352	343	363	.

Vyšší odborné školy nabízí nejen denní, ale i ostatní formy vzdělávání. Většina studentů Plzeňského kraje (73,4 %) navštěvovala denní formu studia. Z celkového počtu studentů vyšších odborných škol v kraji jich byl největší podíl ve věku 20–24 let a to v denní formě přes 80 %. V ostatních formách vzdělávání dominovali studenti starší 30 let, kteří v rámci této kategorie tvořili 56,5 %.

Graf 2.5 Studenti vyšších odborných škol podle formy vzdělávání a věku v Plzeňském kraji ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Z téměř 70 % tvoří studenty vyšších odborných škol ženy, a to nejen díky většímu zájmu žen dosáhnout vyššího vzdělání, ale také odbornému zaměření tohoto typu škol převážně na zdravotnictví, pedagogiku, ekonomiku a administrativu.

Počet nově přijatých do 1. ročníku je z hlediska vývoje stabilní. Ve školním roce 2016/2017 bylo přijato 552 studentů a v předchozím roce 2015/2016 jich 363 získalo absolutorium.

K cílům současné mladé generace v souvislosti s posunem vnímaného standardu vzdělání a často také s kvalifikačními požadavky pracovního trhu patří dosažení vysokoškolského vzdělání. Vysoké školy představují nejvyšší úroveň vzdělávacího systému v České republice a nabízí akreditované studijní programy tří typů - bakalářské, magisterské a doktorské. Soustavu vysokých škol tvoří veřejné, soukromé a státní vysoké školy.

Tab. 2.8 Veřejné a soukromé vysoké školy – studenti státního občanství ČR

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Studenti státního občanství ČR¹⁾	14 391	15 673	16 243	16 261	16 280	15 916	15 087	14 036	13 077	12 420
z toho ženy (%)	55,2	56,4	56,6	56,4	57,0	57,7	57,6	57,6	57,7	58,0
z toho v prezenční formě studia (%)	79,0	76,2	75,0	74,8	74,9	74,2	75,3	75,0	75,2	74,4
v tom podle typu studijního programu (%):										
bakalářský	58,4	61,7	62,6	63,4	62,6	62,0	61,1	60,1	60,0	59,2
magisterský	21,6	16,6	13,5	10,8	9,8	9,3	9,1	9,5	9,3	9,4
magisterský navazující	14,3	16,4	18,7	20,2	22,3	23,4	24,2	24,5	24,2	24,7
doktorský	7,0	6,5	6,4	6,5	6,3	6,2	6,6	7,0	7,3	7,6
v tom ve věku (%):										
do 19 let	8,2	8,3	7,7	7,6	6,8	7,0	6,7	6,2	6,2	6,4
20–24 let	60,0	58,3	58,2	58,7	60,0	59,8	59,8	60,0	60,3	59,5
25–29 let	17,0	17,3	16,9	16,3	16,6	17,0	18,0	18,1	18,6	19,0
30 a více let	14,8	16,1	17,3	17,3	16,5	16,3	15,5	15,7	14,9	15,1

¹⁾ s bydlištěm v kraji; ve fyzických osobách, tj. každý student je uveden jen jednou, celkový počet studentů tak nemusí souhlasit se součty za jednotlivé typy studijních programů

V rámci České republiky ve školním roce 2016/2017 existovalo 65 vysokých škol, z toho 26 veřejných, 37 soukromých a 2 státní. Pouze jediná instituce a to veřejného typu sídlí v Plzeňském kraji. Jedná se o Západočeskou univerzitu v Plzni, která nabízí studium na 9 fakultách různorodého zaměření. Ve školním roce 2016/2017 bylo v Plzeňském kraji 12 420 vysokoškolských studentů státního občanství ČR s bydlištěm v kraji. Konkrétně nejčastěji pocházeli studenti ke konci roku 2015 z okresu Plzeň-město. Z celkového počtu v kraji jich 74,4 % studovalo v prezenční formě studia.

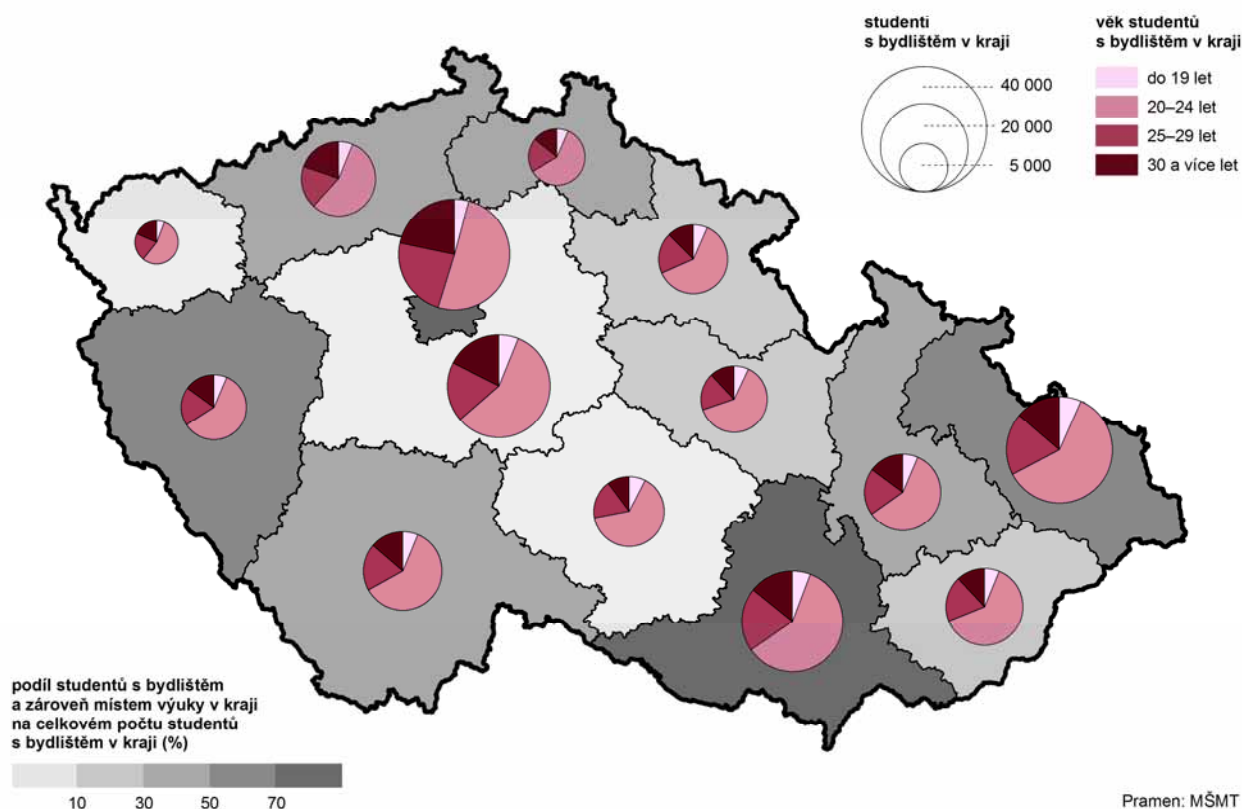
V Plzeňském kraji bydlelo a zároveň studovalo v roce 2016 téměř 52 % z celkového počtu studentů, kteří mají v kraji bydliště, což poukazuje na skutečnost, že většina místních za vysokoškolským vzděláním nedojezdí do jiného kraje. Opakem byl Středočeský kraj, kde většina bydlících studentů dojíždí do škol lokalizovaných v Hl. městě Praze. Zároveň se také ukázalo, že bydlící a současně studující v Plzeňském kraji tvořili většinu (52,7 %) ze všech studentů, kteří navštěvovali vysokou školu právě zde, a je tedy zřejmé, že do Plzeňského kraje přijíždí méně studentů z ostatních regionů. Naopak v Hl. městě Praze tvořili místní studenti jen 32,4 % a zbytek dojíždí právě z různých koutů republiky.

Z genderového pohledu na vysokých školách převažují mezi studenty ženy. Potvrdilo se to i v případě studentů s bydlištěm v Plzeňském kraji, kde se podíl žen za posledních deset let zvýšil o 2,7 procentního bodu až na hodnotu 58,0 %.

Největší zastoupení (59,5 %) mají v kraji studenti ve věku 20–24 let, tedy nejčastěji studenti, kteří pokračují ve vzdělávání po střední škole. Na základě typu studijního programu navštěvovali studenti nejčastěji bakalářské obory (59,2 %) a navazující magisterské (24,7 %). Na doktorské studium pokračovalo pouze 7,6 % studujících.

Z celkového počtu absolventů, kterých bylo v roce 2016 v kraji 3 279, bylo 62,5 % žen a jejich podíl se neustále zvyšuje. Za posledních 10 let narostl o více než 7,7 procentního bodu. K nejčetnějším absolventům patřili studenti bakalářských programů a programů navazujícího magisterského studia.

Studenti veřejných a soukromých vysokých škol (státního občanství ČR) podle krajů k 31. 12. 2016

Domovy mládeže, internáty, stravovací zařízení

Mezi školská zařízení, která poskytují ubytování zejména žákům základních a středních škol a studentům vyšších odborných škol, se řadí domovy mládeže a internáty. V rámci České republiky bylo ve školním roce 2016/2017 organizováno 383 domovů mládeže, které ubytovávaly přes 34,6 tis. žáků a studentů. Z toho v Plzeňském kraji fungovalo 20 domovů, které umožnily ubytování 2 235 žákům a studentům. V 48,8 % případů z celkového počtu ubytovaných šlo o dívky. Z hlediska druhu školy, kterou tyto žáci v kraji navštěvovali, jich téměř 95 % tvořili žáci středních škol, 3,3 % studenti vyšších odborných škol a necelé 2 % žáci konzervatoře.

Kromě domovů mládeže fungují také internáty, které jsou zřízené pro děti a žáky se zdravotním postižením a pro děti přípravného stupně základní školy. Z celkového počtu 78 byly v Plzeňském kraji v posledním školním roce 4. Tyto dvě zařízení poskytly ubytování 56 žákům, z nichž v 52 případech šlo o zdravotně postižené. Z celkového počtu ubytovaných jich 51 navštěvovalo základní školu a 5 školu mateřskou.

System institucí navázaných na školu doplňují stravovací zařízení, kterých bylo ve školním roce 2016/2017 v Plzeňském kraji 435, což je třetí nejnižší počet mezi kraji ČR. V těchto zařízeních bylo v kraji zapsáno přes 92,7 tis. strážníků. Z celkového počtu strážníků jich více než 26 tis. navštěvovalo 1. stupeň základní školy. Celkem 18 882 bylo ke stravování zapsáno v rámci mateřské školy, 14 813 na 2. stupni ZŠ a 11 246 na střední škole.

Zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy – dětské domovy, dětské domovy se školou, diagnostické ústavy, výchovné ústavy

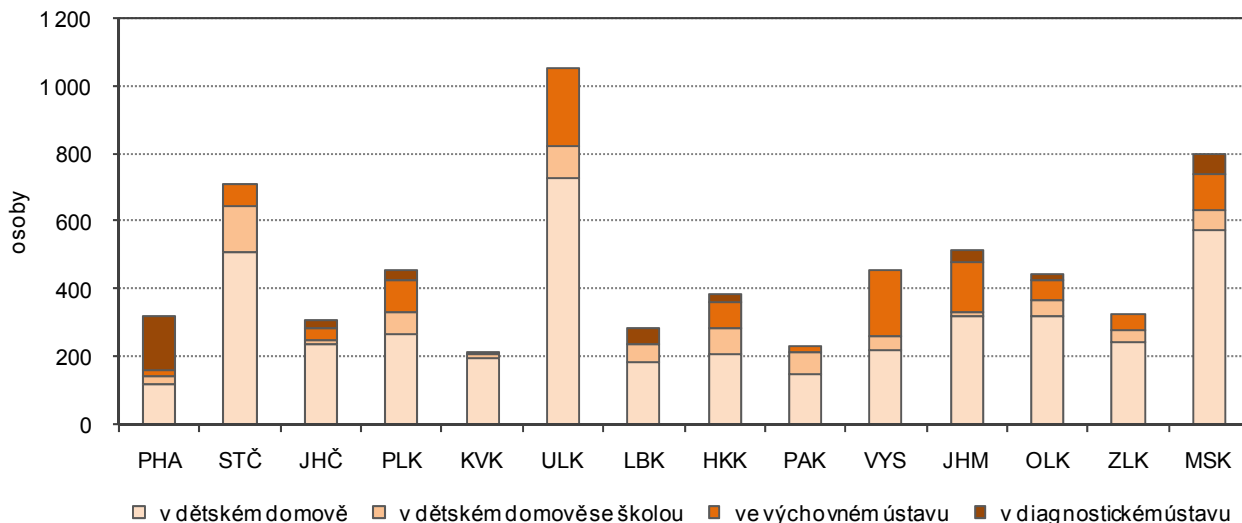
Školská zařízení pro výkon ústavní a ochranné výchovy jsou určena dětem a mládeži ve věku 3–18 let, kterým zajišťují zaopatření a výchovu a suplují tak funkce rodinného prostředí. Do zařízení mohou být děti umístěny buď na základě soudního rozhodnutí, žádosti rodičů nebo jejich zákonných zástupců.

Ve školním roce 2016/2017 existovalo v České republice 211 zařízení tohoto typu, z toho 12 jich bylo umístěno v Plzeňském kraji. Celkem tak v kraji fungovalo 7 dětských domovů, 2 dětské domovy se školou, 2 výchovné ústavy a 1 diagnostický ústav.

Umístěno bylo v těchto zařízeních 455 dětí a mládeže, z toho 268 v dětských domovech, 93 ve výchovných ústavech, 62 v dětských domovech se školou a 32 v diagnostickém ústavu. V mezikrajském porovnání bylo nejvíce dětí umístěno v některém z typů zařízení v Ústeckém (1 051 dětí) a Moravskoslezském kraji (797). Z hlediska pohlaví převažovali ve všech typech zařízení v Plzeňském kraji chlapci, výrazněji v případě výchovných ústavů, kde tvořili až 95,7 % všech svěřenců.

Graf 2.6 Děti a mládež v zařízeních pro výkon ústavní výchovy a ochranné výchovy podle krajů ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy

Přes polovinu dětí umístěných v zařízeních Plzeňského kraje tvořili školáci, a to nejčastěji mladší 15 let, kterých bylo v péči 193. Druhou nejčetnější skupinou byli mladí po ukončení školní docházky, a to v největším počtu ve věku mezi 15–18 lety. Z nejmladších dětí ještě před zahájením školní docházky jich bylo v péči 33, z toho 24 tříletých a starších. Téměř čtvrtina z celkového počtu umístěných nejmenších dětí před zahájením školní docházky v České republice se nacházela v některém ze zařízení Ústeckého kraje.

3. Ekonomická aktivita

Ekonomická aktivita obyvatel poukazuje na jejich participaci na trhu práce. Mezi faktory ovlivňující stupeň ekonomické aktivity obyvatelstva patří především počet obyvatel v produktivním věku a věkové složení obyvatel. Vlivem stárnutí populace, ale i vývojem ekonomické aktivity během života jedince, dochází v současné době ke změnám.

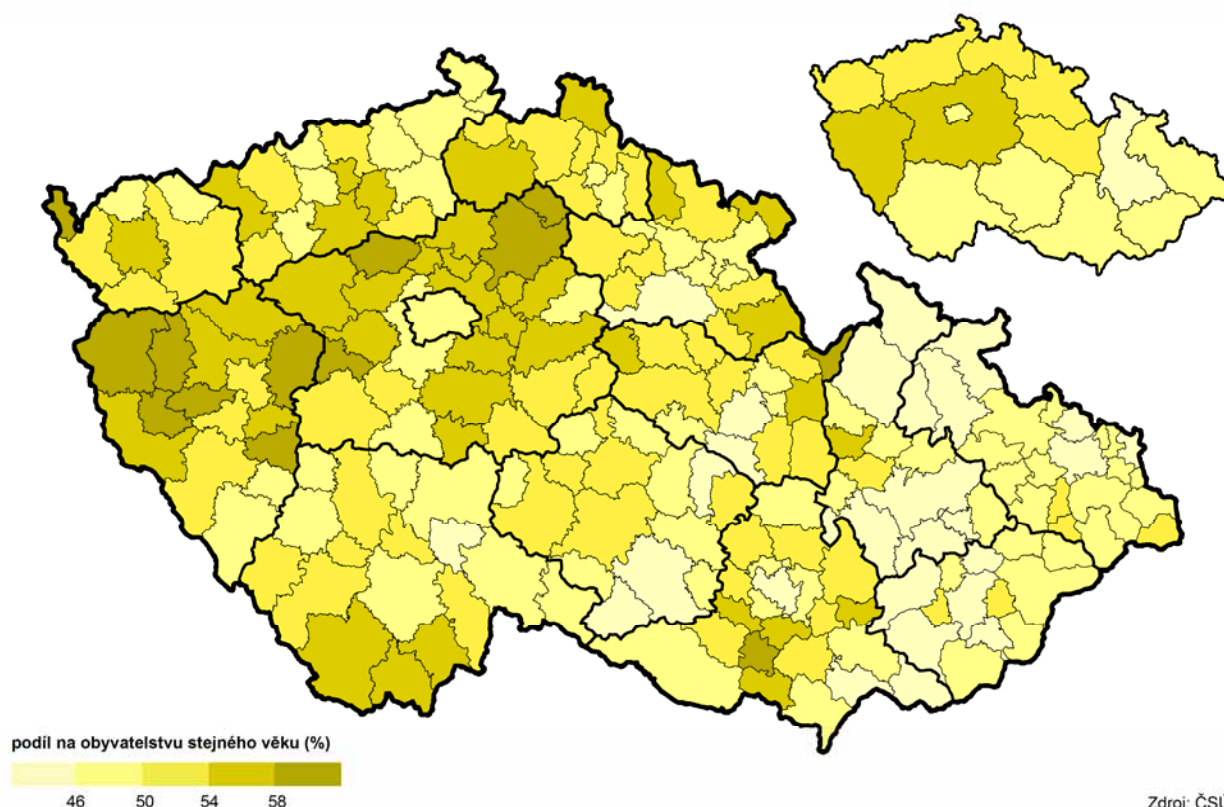
K nejvýraznější patří prudké zvyšování počtu neaktivních osob. Příčinou není pouze prodlužování délky života a tedy zvyšování podílu obyvatel v důchodovém věku, ale také snižující se počty mladé generace a zároveň prodlužování průměrné délky vzdělávání. Mezi důsledky těchto změn patří mimo jiné rostoucí finanční zátěž pro důchodový systém a systém zdravotní péče.

Ekonomická aktivita podle pohlaví a věku (VŠPS)

Obyvatelstvo starší 15 let bylo na základě výsledků výběrového šetření pracovních sil (dále jen VŠPS) rozděleno na zaměstnané a nezaměstnané, souhrnně označované za pracovní sílu (ekonomicky aktivní) a ostatní za ekonomicky neaktivní.

Z celkového počtu obyvatel mladé generace ve věku 15–29 let bylo v roce 2016 v Plzeňském kraji 53,8 % ekonomicky aktivních a jejich podíl se v průběhu sledovaného období snižoval. Na celkovém počtu ekonomicky aktivních obyvatel kraje se mladá pracující síla podílela 16,6 %, což je téměř shodná hodnota s průměrem České republiky (16,5 %). K ekonomicky aktivním v kraji patřilo 46,8 tis. zaměstnaných mladých obyvatel a 2,6 tis. nezaměstnaných. Podíl zaměstnaných obyvatel v kraji zejména v posledních dvou letech narostl na úkor klesajícího počtu nezaměstnaných.

Zaměstnanost osob ve věku 20–24 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Do kategorie ekonomicky neaktivní se z mladé generace řadí zejména žáci, studenti, ale také ženy na mateřské dovolené. Z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let v Plzeňském kraji tvořila mladá generace 22,0 %, což je nejnižší podíl v mezikrajském srovnání. V rámci podílu ekonomicky neaktivních ve věku 15–29 let na celkovém počtu obyvatel sledované věkové skupiny docházelo v průběhu let k navyšování až na současnou hodnotu 46,2 % pozorovanou v roce 2016.

Tab. 3.1 Osoby ve věku 15–29 let podle ekonomického postavení a pohlaví

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

tis. osob

	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnaní	53,7	55,5	51,8	49,7	49,1	46,9	46,9	44,8	47,4	46,8
muži	30,5	32,4	32,7	29,6	29,5	28,5	28,2	27,4	29,0	28,5
ženy	23,2	23,1	19,1	20,1	19,6	18,4	18,6	17,4	18,3	18,3
Nezaměstnaní	3,1	2,7	5,8	6,3	4,5	4,3	4,5	5,0	2,8	2,6
muži	1,5	1,5	3,2	3,3	2,2	2,4	2,1	2,6	1,3	1,6
ženy	1,6	1,3	2,6	3,0	2,3	1,9	2,4	2,4	1,5	1,0
Ekonomicky neaktivní	56,6	54,8	55,6	54,3	51,4	51,0	47,9	46,6	43,8	42,3
muži	26,0	24,4	22,9	24,3	22,4	21,6	20,6	19,5	17,8	17,0
ženy	30,5	30,4	32,7	30,0	29,1	29,4	27,3	27,1	26,0	25,4

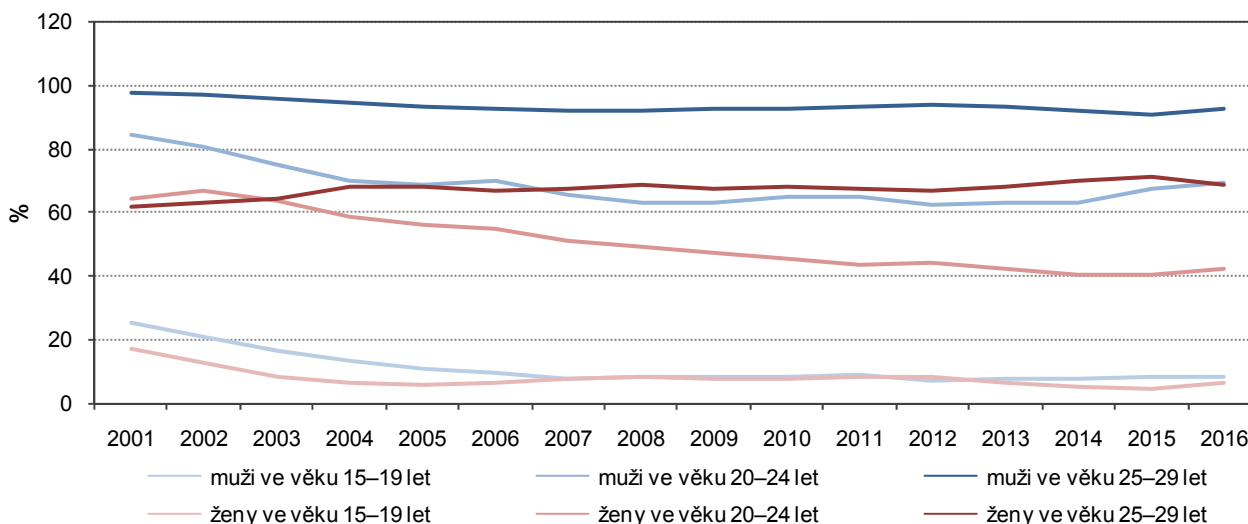
Při porovnání vlivu pohlaví na ekonomickou aktivitu mladých obyvatel převažovali u ekonomicky aktivních zaměstnaných i nezaměstnaných muži, kteří v obou případech v roce 2016 tvořili více než 60 %. Naopak na počtu ekonomicky neaktivních se většinou téměř 60 % podílely ženy, které častěji pokračují i v pozdějším věku v dalším vzdělávání, ale také odchází na mateřskou dovolenou.

K nejzákladnějším ukazatelům patří míra ekonomické aktivity, která udává podíl ekonomicky aktivních k populaci, a to v rámci sledované věkové skupiny. Při hodnocení této specifické míry jsou používány tříleté klouzavé průměry z důvodu snížení rizika statistické chyby při dopočtu z výběrového souboru na celkovou populaci v konkrétních věkových skupinách.

V časové řadě let 2001–2016 se míra ekonomické aktivity v Plzeňském kraji projevila výrazným snížením u obyvatel mezi 15.–24. rokem věku v důsledku zvyšování podílu studující populace. V roce 2001 dosahoval tříletý průměr míry ekonomické aktivity věkové skupiny 15–19letých mužů 25,1 % na rozdíl od roku 2016, kdy představoval hodnotu pouze 8,4 %. Stejně tak u žen klesl za stejné časové období z 16,7 % na 6,5 %. Obdobný vývoj byl zaznamenán i u věkové skupiny 20–24 let, kde se od roku 2001 snížil tříletý průměr míry ekonomické aktivity u mužů o 15,5 procentního bodu a u žen dokonce o 22,8 procentního bodu. Naopak u věkové skupiny 25–29letých žen byl v rámci tohoto ukazatele zaznamenán mírný nárůst (o 6,6 procentního bodu) na současnou hodnotu 68,5 %.

Graf 3.1 Míra ekonomické aktivity obyvatel Plzeňského kraje podle pohlaví a věku (tříleté průměry)

Zdroj: Výběrové šetření pracovních sil

V rámci VŠPS je každý rok zařazen tematicky zaměřený blok otázek tzv. Ad hoc modul. V roce 2016 bylo tématem ad hoc modulu „Mladí lidé na trhu práce“, kde byly pokládány otázky týkající se respondentů ve věku 15–34 let s alespoň základním vzděláním umožňující srovnání i v rámci členských států Evropské Unie.

Mezi otázky zjišťující situaci mladé generace na trhu práce byly zařazeny dotazy týkající se vztahu mezi nejvyšším úspěšně dokončeným stupněm vzdělání a pracovními zkušenostmi během tohoto studia. Téměř 80 % respondentů mělo pracovní zkušenosti souběžně se školní docházkou, a to nejčastěji v podobě placené praxe nebo brigády k pokrytí vlastních potřeb. Kromě toho v rámci studia musí studenti absolvovat praxe, které se stávají povinnou součástí studia. V České republice se vlivem rozdílné vzdělanostní skladby

mužů a žen nejčastěji objevovala u vyučených mužů, kde často trvala přes 6 měsíců a ve většině případů byla placená.

Kromě úspěšně dokončeného vzdělání se šetření zaměřilo i na nedokončené, u kterého byl zjišťován důvod, který stál za neúspěšným absolvováním studia. K nejčastěji nedokončenému stupni studia patřilo studium bakalářské, které nedokončilo 35,8 % respondentů ve věku 15–34 let. Mezi uváděné důvody se zařadily nejčastěji nesplnění povinností pro pokračování ve vzdělávání, obtížnost studia nebo přání začít místo školy pracovat. K respondentům, kteří studium nedokončí, patří častěji muži, neboť ženy jsou v tomto směru motivovanější a cílevědomější.

Součástí skupiny respondentů byli také mladí lidé, kteří v současné době nestudují a nemají vyšší odborné nebo vysokoškolské vzdělání. V tomto případě často uváděli, že ve studiu nepokračují, protože již chtěli pracovat nebo jim dosavadní vzdělání připadalo dostačující.

Pokud mladí lidé již pracovali, své zaměstnání si našli převážně prostřednictvím příbuzných a známých, eventuálně je přímo kontaktoval zaměstnavatel. Vysoký počet mladých pracovníků uváděl, že v rámci zaměstnání není dostatečně využívána jejich kvalifikace. Spokojenost s uplatněním vzdělání v práci roste s dosaženým stupněm vzdělání. Respondenti se základním a středním vzděláním se domnívali, že jejich znalosti a dovednosti nejsou plně využity, na rozdíl od vysokoškoláků, kde až 86,7 % uvedlo, že své znalosti využili nebo spíše využili.

Většina mladých pracujících do zaměstnání nedojíždí více než hodinu. U nezaměstnaných a neaktivních téměř 40 % osob uvedlo, že by bylo ochotno dojíždět do práce pravidelně více než 1 hodinu, ale s vidinou dobře finančně ohodnocené práce.

Zaměstnaní podle postavení v zaměstnání, odvětví činnosti a hlavních tříd zaměstnání

Základním pramenem údajů o struktuře obyvatelstva a jeho ekonomické aktivitě je Sčítání lidu, domů a bytů, konkrétně poslední z roku 2011. Na základě výsledků sčítání bylo v Plzeňském kraji v roce 2011 celkem 278 674 ekonomicky aktivních obyvatel, z nichž víc než pětinu tvořili mladí lidé ve věku mezi 15–29 roky. K okresům s největším podílem ekonomicky aktivních obyvatel ve věku 15–29 let patřil okres Plzeň-město, kde se jich koncentrovalo téměř 35 % z celkového počtu v kraji. Naopak nejméně jich žilo v okrese Rokycany 8,5 %.

V rámci ekonomicky aktivní mladé generace bylo téměř 50 tis. osob zaměstnaných. V 7,3 % případů šlo o pracující studenty a učně. Z celkového počtu zaměstnaných mladých obyvatel připadalo na okres Plzeň-město 17,5 tis. Z hlediska zaměstnanosti tvořil podíl zaměstnaných osob ve věku 20–24 let na celkovém počtu obyvatel (ze zjištěných hodnot) této věkové skupiny v Plzeňském kraji 54,7 %, což byla druhá nejvyšší hodnota v České republice po kraji Středočeském. Ve věkové kategorii 25–29 let se zaměstnanost mladých lidí v kraji ještě zvýšila na 79,7 %, což byla třetí nejvyšší hodnota mezi kraji.

Tab. 3.2 Obyvatelstvo podle ekonomické aktivity, pohlaví a věku

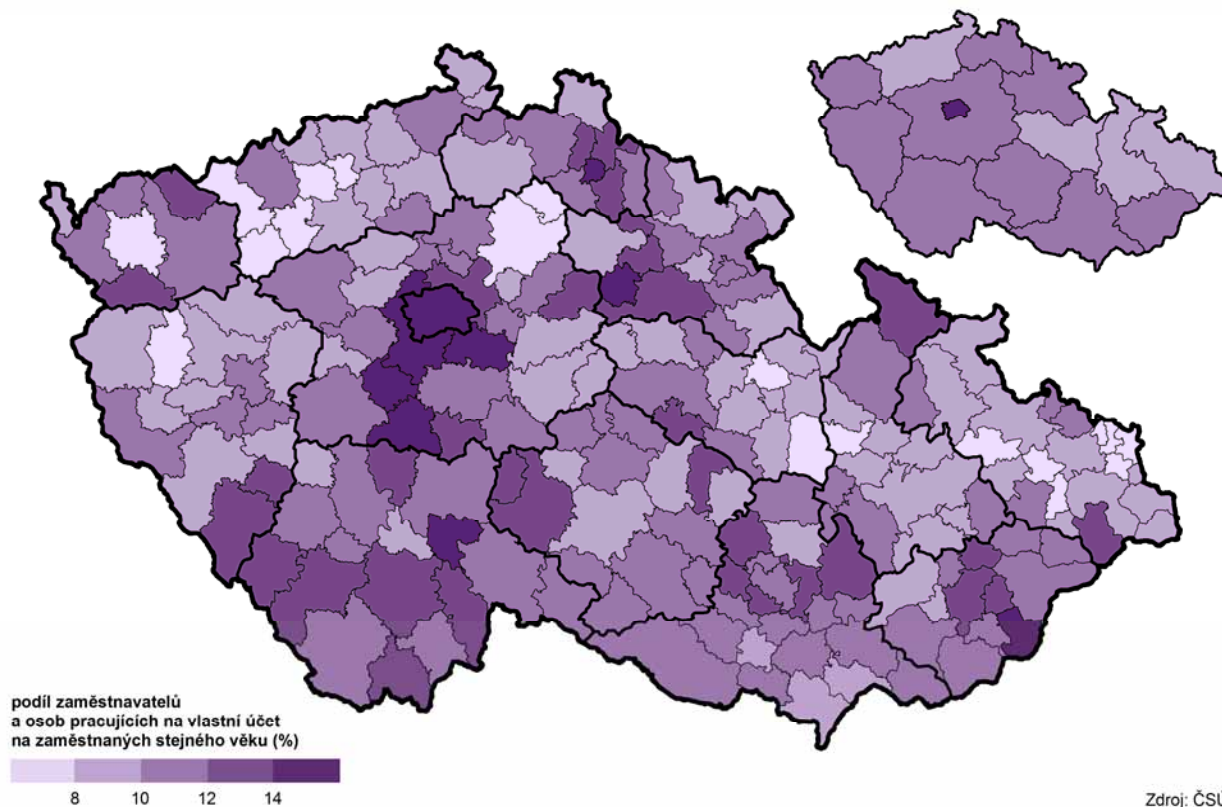
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		z toho věková skupina			Osoby ve věku 25–29 let podle pohlaví	
		muži	ženy	15–19	20–24	25–29	muži	ženy
Počet obyvatel	570 401	282 137	288 264	30 337	36 285	39 375	20 470	18 905
v tom podle ekonomické aktivity:								
ekonomicky aktivní	278 674	151 901	126 773	4 085	21 985	31 109	16 985	14 124
v tom:								
zaměstnaní	255 278	140 081	115 197	2 898	18 365	28 313	15 491	12 822
z toho pracující studenti a učni	3 706	1 741	1 965	1 443	1 540	653	318	335
nezaměstnaní	23 396	11 820	11 576	1 187	3 620	2 796	1 494	1 302
z toho hledající 1. zaměstnání	3 721	1 990	1 731	912	1 504	450	193	257
ekonomicky neaktivní	259 975	110 975	149 000	23 312	11 575	4 420	1 112	3 308
nepracující důchodci	130 064	51 112	78 952	55	289	402	244	158
ostatní s vlastním zdrojem obživy	9 379	1 021	8 358	39	587	1 835	112	1 723
žáci, studenti a učni	74 891	37 205	37 686	22 981	10 111	1 187	558	629
nezjištěno	31 752	19 261	12 491	2 940	2 725	3 846	2 373	1 473

V roce 2016 celkový počet nezaměstnaných v kraji činil 23,4 tis. osob a 7,6 tis. z nich byly osoby ve věku 15–29 let. Bez ohledu na věk tvořili ekonomicky neaktivní obyvatelé v Plzeňském kraji převážně nepracující důchodci. U mladé generace se však jednalo z 87,2 % o žáky, studenty a učně, nejčastěji ve věkové kategorii 15–19 let. Z genderového pohledu u neaktivních mladých obyvatel převažovaly ženy z důvodu dalšího vzdělávání a péče o dítě

Podnikatelé ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011 (ze zjištěných hodnot)

Z pohledu postavení v zaměstnání v roce 2011 tvořilo z celkového počtu zaměstnaných osob v Plzeňském kraji 79,4 % zaměstnanců, 11,9 % osob pracujících na vlastní účet a 3,2 % zaměstnavatelů. V případě mladé generace bylo přes 82 % zaměstnaných na pozici zaměstnanec a 8,5 % osob pracujících na vlastní účet, v obou případech se jednalo převážně o obyvatelé ve věkové kategorii 20–29 let. Podíl podnikatelů, zahrnující zaměstnavatele a osoby pracující na vlastní účet ve věku 15–29 let na celkovém počtu zaměstnaných stejného věku byl v Plzeňském kraji 10,0 %, což byla pátá nejnižší hodnota v republice. Největší zastoupení mladých podnikatelů bylo mapováno v Hl. městě Praze 14,7 %, nejmenší naopak v Moravskoslezském kraji (8,9 %). Je však potřeba vzít v potaz, že například v případě nejnižší věkové kategorie 15–19 let nebylo u 45,6 % postavení v zaměstnání zjištěno.

Rozdíl mezi pohlavími u mladé generace byl zřejmý v rámci kategorie zaměstnavatelů, kdy z žen bylo zaměstnavatelek pouze 0,4 % na rozdíl od mužů, kde mezi zaměstnavatele patří necelé jedno procento. Ještě více se difference mezi muži a ženami projevila u mladých osob pracujících na vlastní účet, kde bylo zaměstnáno z celkového počtu mužů 10,5 % a z žen pouze 6,0 %.

Odvětví ekonomické činnosti, ve kterém obyvatelé Plzeňského kraje nejčastěji pracovali, v sobě odráží celkový charakter tohoto průmyslového regionu. Z celkového počtu zaměstnaných obyvatel v kraji pracovalo v průmyslu celkem 29,2 %, z nich ve věku 20–29 let 19,4 %. Podíl zaměstnaných v průmyslu tak převažoval také v obou konkrétních věkových kategoriích 20–24 let a 25–29 let, kde u obou překročil 30% hranici. V rámci rozložení zaměstnaných mladých obyvatel do jednotlivých odvětví ekonomické činnosti byly ve vztahu k pohlaví patrné výrazné rozdíly. V průmyslu, stavebnictví a zemědělství pracovali častěji muži než ženy, naopak ve zdravotnictví, sociálních službách, obchodu a vzdělávání převažovaly ženy.

K regionům s největším podílem mladých lidí ve věku 20–29 let zaměstnaných v průmyslových odvětvích v rámci Plzeňského kraje patřily okresy Tachov a Rokycany. Naopak v okrese Plzeň-město převažoval podíl zaměstnaných v ostatních činnostech, které zahrnují např. osobní služby, opravy výrobků a činnosti různorodých organizací.

Tab. 3.3 Zaměstnaní podle odvětví ekonomické činnosti, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	20–24	25–29	muži			ženy		
				celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29
Počet obyvatel	255 278	18 365	28 313	140 081	10 160	15 491	115 197	8 205	12 822
z toho (%):									
zemědělství, lesnictví, rybářství	3,9	2,4	2,1	5,2	3,4	2,9	2,3	1,1	1,0
průmysl celkem	29,2	31,7	30,7	34,4	39,2	36,3	22,9	22,5	23,8
stavebnictví	6,6	5,0	5,6	10,7	8,1	8,7	1,6	1,3	1,7
obchod; opravy motorových vozidel	9,5	11,7	10,0	8,0	9,4	9,2	11,4	14,6	11,0
doprava a skladování	5,9	5,3	5,3	7,8	6,7	7,0	3,6	3,5	3,4
vzdělávání	5,6	1,7	3,9	2,3	0,6	1,7	9,6	3,1	6,6
zdravotní a sociální péče	6,4	4,4	6,2	2,3	1,2	2,3	11,4	8,4	10,9
ostatní činnosti	21,7	23,1	25,5	18,6	18,8	22,3	25,3	28,6	29,3
nezjištěno	11,2	14,6	10,8	10,7	12,7	9,5	11,8	17,0	12,3

Většina zaměstnaných obyvatel ve věku 20–29 let v Plzeňském kraji pracovala v roce 2011 z pohledu klasifikace jako techničtí a odborní pracovníci (16,4 %), pracovníci ve službách a prodeji (15,9 %) nebo obsluha strojů a zařízení (15,4 %). V mladší věkové kategorii 20–24 let se objevovali nejčastěji pracovníci ve službách a prodeji, kteří tvořili 19,3 % všech zaměstnaných ve stejné věkové kategorii. Naopak u starší věkové kategorie 25–29letých zaměstnaných obyvatel kraje se nejčastěji objevila hlavní třída zaměstnání specialisté a techničtí a odborní pracovníci, kteří se v obou případech podíleli více než 18 %.

Z hlediska pohlaví se v rámci hlavních tříd zaměstnání u sledované věkové skupiny 20–29 let projevily nejvýraznější rozdíly u kategorie řemeslníci a opraváři. Právě v této třídě byl zaměstnán nejvyšší podíl mužů, a to celkem 23,6 %, naopak žen pouze 4,9 %. Opačné tendence byly zřejmé u třídy pracovníci ve službách a prodeji, která tvořila nejvyšší podíl u žen (20,4 %) na rozdíl od mužů, kterých bylo v této skupině zaměstnáno jen 12,3 %.

Tab. 3.4 Zaměstnaní podle nejvyššího ukončeného vzdělání, pohlaví a věku

Zdroj: SLDB 2011

	Zaměstnaní			v tom podle pohlaví					
	celkem	20–24	25–29	muži			ženy		
				celkem	20–24	25–29	celkem	20–24	25–29
Počet obyvatel	255 278	18 365	28 313	140 081	10 160	15 491	115 197	8 205	12 822
v tom (%):									
bez vzdělání	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,2	0,1	0,2	0,1
základní vč. neukončeného	7,4	10,1	6,3	6,3	11,0	6,9	8,7	9,0	5,5
střední vč. vyučení (bez maturity)	38,7	33,4	28,6	45,4	40,6	36,2	30,6	24,4	19,5
úplně střední (s maturitou)	33,5	45,7	36,0	29,5	41,5	34,4	38,4	50,8	37,9
nástavbové a vyšší odborné	4,5	4,9	6,3	3,1	3,5	4,5	6,3	6,8	8,4
vysokoškolské	15,1	5,0	22,0	14,9	2,5	17,0	15,3	8,2	28,1
nezjištěno	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,7	0,6	0,6	0,6

Nejvyšší podíl zaměstnaných dle nejvyššího dokončeného vzdělání ve věku 20–29 let a více byl v Plzeňském kraji zaznamenán v rámci skupiny s dokončeným úplným středním vzděláním s maturitou (39,8 %) a středním vzděláním včetně vyučení bez maturity (30,5 %). Naopak nejnižší podíly zaměstnaných juniorů byly patrné u kategorie bez vzdělání (0,2 %) a u nástavbového studia (2,7 %). V porovnání se zastoupením v rámci jednotlivých typů u zaměstnaných obyvatel bez ohledu na věk převažuje na rozdíl od juniorů podíl středoškolsky vzdělaných (vyučených, bez maturity) nad osobami s dokončeným úplným středním vzděláním s maturitou.

Při pohledu na rozdělené věkové kategorie 20–24 let a 25–29 let byl patrný největší rozdíl v rámci skupiny vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců, kde výrazně dominují starší junioři, což je však přirozený důsledek toho, že v tomto věku již měli příležitost terciární vzdělání dokončit.

V porovnání s mladými muži bylo zaměstnáno vyšší procento žen s vysokoškolským vzděláním (20,4 %), což se odvíjí i od celkové vzdělanostní struktury obyvatelstva. Nejvyššího podílu 42,9 % bylo dosaženo u žen v kategorii zaměstnaných s dokončeným úplným středním vzděláním s maturitou. Na rozdíl od mužů, kde nejvyššího podílu bylo dosaženo v kategorii středního vzdělání včetně vyučení bez maturity (38,0 %).

Právě v rámci této skupiny vzdělaných zaměstnaných juniorů byl rozdíl mezi ženami a muži nejvýraznější, neboť u žen tento podíl činil jen 21,4 %.

Dojíždka do zaměstnání (podle SLDB 2011)

Dojíždka do zaměstnání je jednou z forem prostorového pohybu obyvatel v rámci jejich ekonomické činnosti a má tak podstatný význam pro posouzení vtažů mezi bydlištěm a pracovištěm. Z ukazatele je možné usuzovat charakter a atraktivitu území, ale zároveň také ochotu a preference mladých obyvatel dojíždět často i do větších vzdáleností.

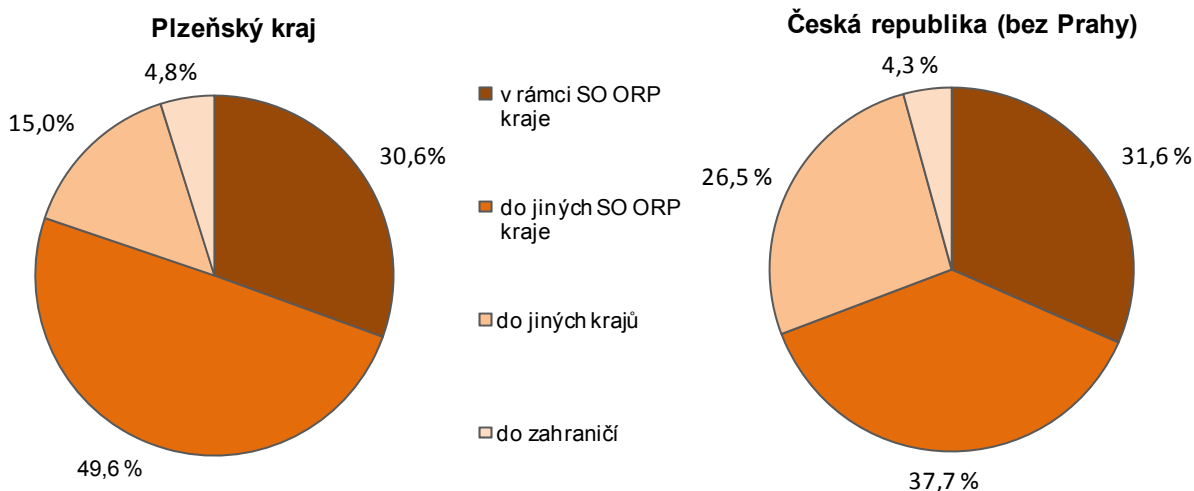
Tab. 3.5 Dojíždka do zaměstnání osob ve věku 25–29 let podle správních obvodů ORP

Zdroj: SLDB 2011

	Vyjíždějí do zaměstnání					Dojíždějí do zaměstnání			
	celkem ve věku 25–29 let	v tom (%)				celkem ve věku 25–29 let	v tom (%)		
		v rámci SO ORP	do jiných SO ORP kraje	do jiných krajů	mimo ČR		v rámci SO ORP	z jiných SO ORP kraje	z jiných krajů
Plzeňský kraj	8 860	30,6	49,6	15,0	4,8	7 843	34,5	56,1	9,4
v tom SO ORP:									
Blovice	286	13,3	80,8	4,2	1,7	119	31,9	64,7	3,4
Domažlice	777	51,5	30,8	8,5	9,3	534	74,9	23,8	1,3
Horáždovice	187	23,5	39,6	30,5	6,4	91	48,4	31,9	19,8
Horšovský Týn	262	24,4	66,4	4,6	4,6	179	35,8	63,7	0,6
Klatovy	841	47,8	29,3	15,8	7,1	614	65,5	30,9	3,6
Kralovice	469	23,0	59,5	14,3	3,2	154	70,1	22,7	7,1
Nepomuk	203	18,7	64,5	14,8	2,0	85	44,7	37,6	17,6
Nýřany	1 273	14,3	78,6	4,7	2,4	506	36,0	61,5	2,6
Plzeň	1 483	29,3	36,5	26,6	7,6	3 681	11,8	74,6	13,6
Přeštice	463	13,2	79,0	5,8	1,9	179	34,1	63,1	2,8
Rokycany	1 019	37,6	38,8	21,4	2,3	613	62,5	29,0	8,5
Stod	500	21,8	69,6	6,4	2,2	387	28,2	68,5	3,4
Stříbro	305	31,8	56,4	7,5	4,3	155	62,6	30,3	7,1
Sušice	314	29,9	36,9	27,4	5,7	155	60,6	30,3	9,0
Tachov	478	53,1	17,4	22,6	6,9	391	65,0	22,3	12,8

Graf 3.2 Struktura vyjíždky do zaměstnání osob ve věku 25–29 let podle typu vyjíždky (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

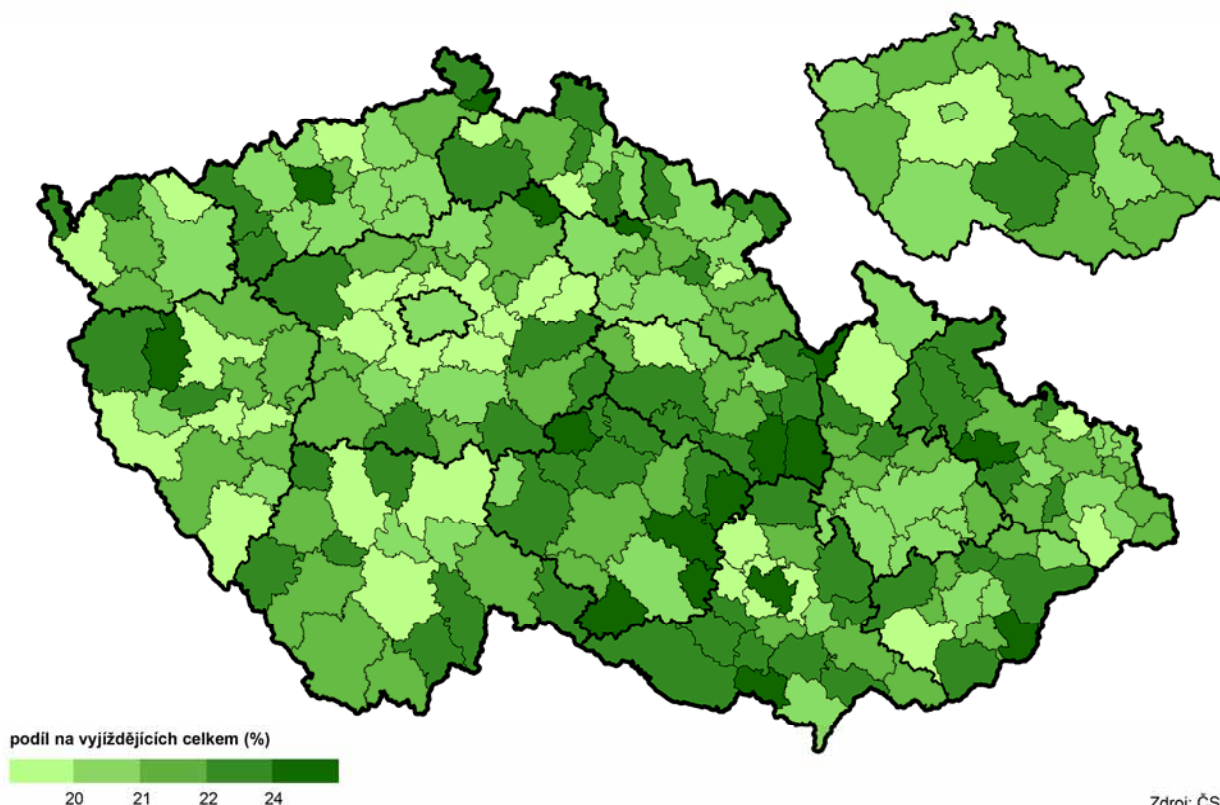

Z místa (adresy) obvyklého bydliště vyjíždělo do zaměstnání v Plzeňském kraji téměř 69 tis. osob. Nejčastěji se jednalo o osoby z okresu Plzeň-sever, které tvořily až 20,7 % ze všech vyjíždějících do zaměstnání v kraji. Naopak nejméně jich mimo bydliště vyjíždělo v okrese Tachov 8,2 %. V rámci věkové skupiny 15–24 let vyjíždělo do zaměstnání pouze 8,0 % a ve skupině 25–29 let věku 13,1 % ze všech vyjíždějících v kraji, což byla čtvrtá nejnižší hodnota mezi kraji ČR. Při detailnějším zaměření na jednotlivé správní obvody obcí s rozšířenou působností (SO ORP) v rámci kraje se vyjíždějící ve věku 25–29 let na celkového počtu vyjíždějících podíleli nejvíce ve správním obvodu Stříbro (15,3 %) a Plzeň (14,9 %). Nejméně mladých vyjíždějících bylo v SO ORP Horšovský Týn (11,6 %).

U 8,9 tis. osob vyjíždějících do zaměstnání ve věku 25–29 let směřovalo 49,6 % do jiného SO ORP, což byl v mezikrajském porovnání třetí nejvyšší podíl. V rámci SO ORP kraje vyjíždělo 30,6 % z celkového počtu vyjíždějících, do jiného kraje 15,0 % a mimo Českou republiku 4,8 %. Ve srovnání s průměrem České republiky (bez Prahy) převažovala u vyjíždějících ve stejné věkové kategorii v Plzeňském kraji vyjízdka do jiných SO ORP o 12,0 procentního bodu. Naopak v České republice bylo výrazně vyšší zastoupení vyjíždějících do zaměstnání do jiných krajů (celkem 26,5 %). Průměr ČR v tomto případě výrazně ovlivnili obyvatelé Středočeského kraje, kterých z celkového počtu vyjíždějících do zaměstnání směřovala do jiného kraje více než polovina.

**Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011
(ze zjištěných hodnot)**

V rámci Plzeňského kraje vyjíždělo do zaměstnání nejvíce obyvatel ve věku 25–29 let v SO ORP Plzeň, celkově 1 483 osob, které nejčastěji mířily do jiných SO ORP kraje (36,5 %). Nejméně naopak v SO ORP Nepomuk, kde ze svého bydliště vyjíždělo do zaměstnání jen 203 mladých obyvatel. Absolutní hodnoty vyjízdky byly však ovlivněny počtem obyvatel ve sledovaném věku.

Orientace směru vyjízdky u jednotlivých SO ORP byla ovlivněna nejen lokací celého regionu, ale také umístěním center nabízejících volná pracovní místa, eventuálně také dopravním spojením ovlivňujícím dostupnost. Příkladem může být příhraniční SO ORP Domažlice, kde až 9,3 % z celkového počtu vyjíždějících ve věku 25–29 let směřuje za prací mimo Českou republiku, což je nejvyšší podíl ve srovnání SO ORP Plzeňského kraje. Zároveň více než polovina obyvatel v tomto regionu vyjížděla za prací v rámci správního obvodu, což poukazuje na umístění centra uvnitř sledovaného území. Naopak SO ORP, které jsou umístěny v centrální části kraje v bezprostředním zázemí Plzně a zároveň se zde nenachází žádné velké středisko, jako jsou například Nýřany, Přeštice nebo Stod, se vyznačují převažující vyjíždkou mimo své území do jiného SO ORP.

Mobilita obyvatelstva za zaměstnáním ovšem funguje oběma směry a ovlivňuje tak nejen zdrojové území, ale také regiony, do kterých mladí za prací většinou každodenně směřují. Do obcí Plzeňského kraje dojíždělo v roce 2011 přes 7,8 tis. osob ve věku 25–29 let. Nejčastěji, tedy konkrétně v 56,1 % případů, se jednalo o vnitřní dojízdku mezi správními obvody ORP v rámci kraje, v 34,5 % dokonce o dojízdku v rámci správního obvodu shodného s bydlištěm. Z jiných krajů dojíždělo pouze 9,4 % z celkového počtu mladých dojíždějících a ti směřovali nejčastěji do správních obvodů hraničících se sousedními kraji Středočeským a Jihočeským. Jednalo se např. o SO ORP Horažďovice, kde dojíždějící z jiného kraje tvořili téměř 20 % ze všech osob, které do regionu dojížděly, nebo SO ORP Nepomuk (17,6 %).

Mzdová úroveň podle věku zaměstnanců

Data v rámci kapitoly týkající se mzdové úrovně mladé generace v Plzeňském kraji pochází z šetření Ministerstva práce a sociálních věcí, které mimo jiné pravidelně monitoruje příjmovou úroveň v České republice, díky níž je možné podrobně analyzovat trh práce a jeho vývoj.

Základním kritériem pro členění výsledků šetření byla příslušnost šetřeného ekonomického subjektu k podnikatelské (mzdové), nebo nepodnikatelské (platové) sféře. Podnikatelská sféra byla vymezována jako souhrn institucionálních sektorů nefinančních podniků, finančních institucí a domácností, kam patří především osoby samostatně výdělečně činné. Dominují zde dělnické profese, ale také vyšší manažerské posty s nesrovnatelně vyšší úrovní odměňování, což vede k výrazné variabilitě mezd v rámci této kategorie. Naopak nepodnikatelská sféra pokrývá vládní instituce a neziskové instituce sloužící domácnostem (například sem patří učitelé, obecní a státní úředníci atd.), tj. profese s vyššími požadavky na kvalifikaci zaměstnanců.

Tab. 3.6 Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví zaměstnanců

Pramen: Informační systém o průměrném výděлку Ministerstva práce a sociálních věcí

v Kč

	Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře					Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Zaměstnanci celkem	24 524	24 867	25 741	26 766	27 835	26 401	26 508	27 389	28 565	29 899
muži	27 034	27 456	28 453	29 667	30 906	29 914	29 945	30 395	31 773	33 294
ženy	20 664	20 964	21 779	22 533	23 303	24 669	24 880	25 957	27 044	28 284
z toho ve věku:										
do 20 let celkem	16 659	16 243	16 666	17 891	19 717	.	.	.	.	.
muži	17 856	17 682	18 738	18 897	20 611	.	.	.	.	.
ženy	14 367	14 571	14 400	15 399	16 754	.	.	.	.	.
20–29 let celkem	21 286	21 669	22 659	23 360	24 463	22 220	22 186	22 995	23 693	24 823
muži	22 368	22 827	24 064	25 010	26 137	23 384	23 324	23 283	24 335	25 491
ženy	19 402	19 712	20 348	20 803	21 775	21 322	21 351	22 810	23 304	24 420

V roce 2016 činila průměrná hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře bez ohledu na věk zaměstnanců 27,8 tis. Kč a v průběhu vývoje postupně narůstala. Obdobný vývoj byl zřejmý i v případě mladé generace, kde hrubá měsíční mzda u věkové kategorie do 20 let dosáhla hodnoty 19,7 tis. Kč a za posledních pět let se zvýšila o více než 18 %. V případě obyvatel ve věku 20–29 let činila hrubá měsíční mzda dokonce 24,5 tis. Kč a v posledních pěti letech vzrostla o téměř 15 %. Průměrné mzdy v České republice nerostou úměrně s věkem zaměstnance, maximální výše dosahují mezi 40–49 lety a následně klesají.

Tab. 3.7 Průměrná měsíční mzda/plat podle věku a pohlaví zaměstnanců v roce 2016

Pramen: Informační systém o průměrném výděлку Ministerstva práce a sociálních věcí

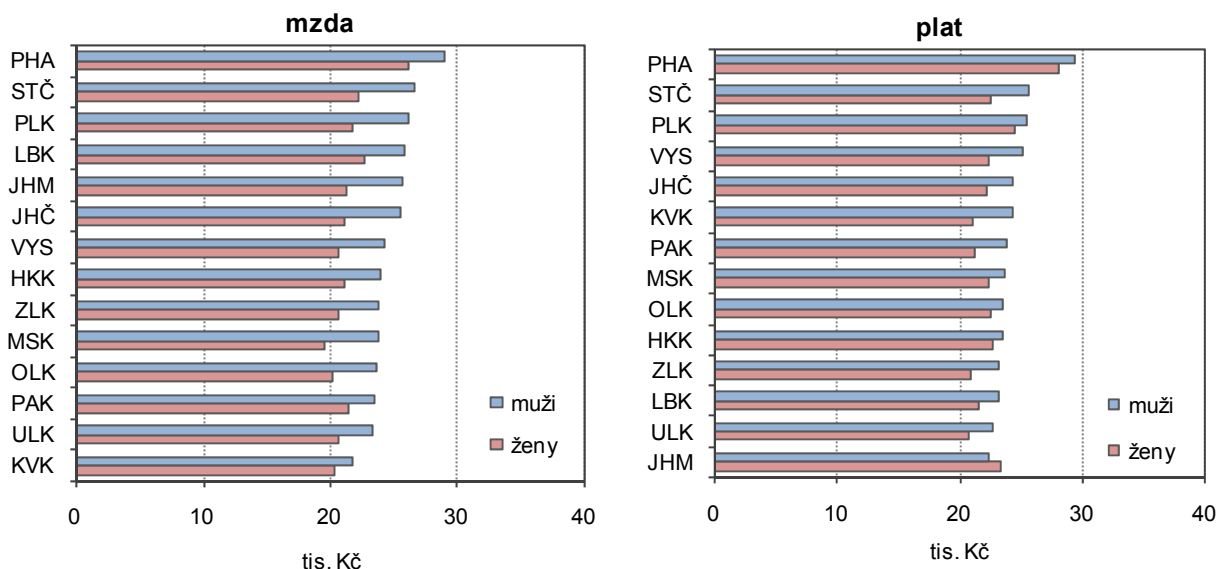
v Kč

	Hrubá měsíční mzda v podnikatelské sféře			Hrubý měsíční plat v nepodnikatelské sféře		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Zaměstnanci celkem	27 835	30 906	23 303	29 899	33 294	28 284
v tom ve věku:						
do 20 let	19 717	20 611	16 754	.	.	.
20–29 let	24 463	26 137	21 775	24 823	25 491	24 420
30–39 let	28 952	31 931	23 989	29 533	32 917	27 049
40–49 let	29 006	33 573	23 734	30 558	36 700	28 182
50–59 let	27 565	31 141	22 904	30 551	33 880	29 438
60 a více let	28 791	29 991	24 751	31 402	32 399	30 629

Zaměstnanci bez ohledu na věk v nepodnikatelské sféře dostaly v průměru v roce 2016 v kraji téměř 30 tis. hrubého měsíčního platu, což ve srovnání s podnikatelskou sférou představuje o více než 2 tis. Kč vyšší hodnotu. V případě zaměstnanců ve věkové kategorii 20–29 let, kde hrubý měsíční plat činil 24,8 tis. Kč, se výše výtěžku mezi sférami lišila jen minimálně. Na rozdíl od podnikatelské sféry zde platy spolu s věkem v průměru narůstaly, což se odvíjí od platových tarifů a tabulkového systému odměňování.

Graf 3.3 Průměrná měsíční mzda/plat osob ve věku 20–29 let podle pohlaví a krajů v roce 2016

Pramen: Informační systém o průměrném výtěžku Ministerstva práce a sociálních věcí

Často zmiňovaným tématem v genderové problematice je rozdílné odměňování mužů a žen. Kromě přímé diskriminace jsou příčiny mzdových/platových rozdílů spatřovány zejména v souvislosti s větší rolí žen v péči o děti, vyšším zastoupením žen ve špatně placených oborech, a naopak nižším zastoupením v manažerských pozicích. Bez ohledu na věk měly ženy v Plzeňském kraji zaměstnané v podnikatelské sféře v roce 2016 v průměru o 7,6 tis. Kč nižší hrubou měsíční mzdu než muži a z retrospektivního pohledu se tento rozdíl prohlubuje. Mezi ženami a muži ve věku mezi 20–29 lety byl rozdíl nižší, a to o 4,4 tis. Kč ve prospěch mužů.

V případě nepodnikatelské sféry jsou hrubé měsíční platy mezi pohlavími vyrovnanější, což je částečně ovlivněno profesemi zahrnutými v této kategorii s fungujícími platovými tarify. Přesto i zde muži bez ohledu na věk vydělávali v roce 2016 o 5,0 tis. Kč více než ženy. Při zaměření na mladou generaci zaměstnaných ve věku 20–29 let, byl rozdíl už pouze 1,0 tis. Kč ve prospěch mužů.

Ve srovnání hrubé měsíční mzdy obyvatel ve věku 20–29 let s průměrem České republiky (24 297 Kč) bylo v Plzeňském kraji dosaženo mírně nadprůměrné hodnoty. Obdobně tomu bylo také v rámci platové sféry, kde byla v kraji u sledované věkové skupiny zaznamenána hodnota o 559 Kč vyšší, než byl republikový průměr. Mezi kraji s nejvyšší mzdou i platem dominovalo Hl. město Praha, kde hrubá měsíční mzda byla ve srovnání s Plzeňským krajem o 3,1 tis. Kč vyšší a hrubý měsíční plat dokonce o 3,7 tis. Kč. Vyšší průměrné výtěžky zde ovlivňuje koncentrace kvalifikovanějších pracovních pozic v bankovníctví, top-manažerů, ale také velkých firem se zahraničními majiteli.

V hodnocení mzdové úrovně není používána pouze průměrná mzda, ale také medián mezd, který ukazuje mzdu zaměstnance uprostřed mzdového rozdělení, a vypovídá tak mnohem lépe o skutečném mzdovém rozdělení v konkrétní kategorii.

Medián hrubé měsíční mzdy v podnikatelské sféře v Plzeňském kraji dosáhl v roce 2016 hodnoty 24 562 Kč bez ohledu na věk, což byla o téměř 3,5 tis. Kč nižší hodnota ve srovnání s platem v nepodnikatelské sféře. V případě zaměstnanců ve věkové kategorii 20–29 let činil medián hrubé měsíční mzdy 23 535 Kč a ve srovnání s platovou sférou se jednalo jen o nepatrně nižší hodnotu.

Za posledních pět let došlo u mediánu hrubé měsíční mzdy u sledované věkové kategorie zaměstnanců (20–29 let) k nárůstu o více než 3,2 tis. Kč. U mediánu v platové sféře se hodnota od roku 2012 také zvýšila, ale jen o 1,7 tis. Kč.

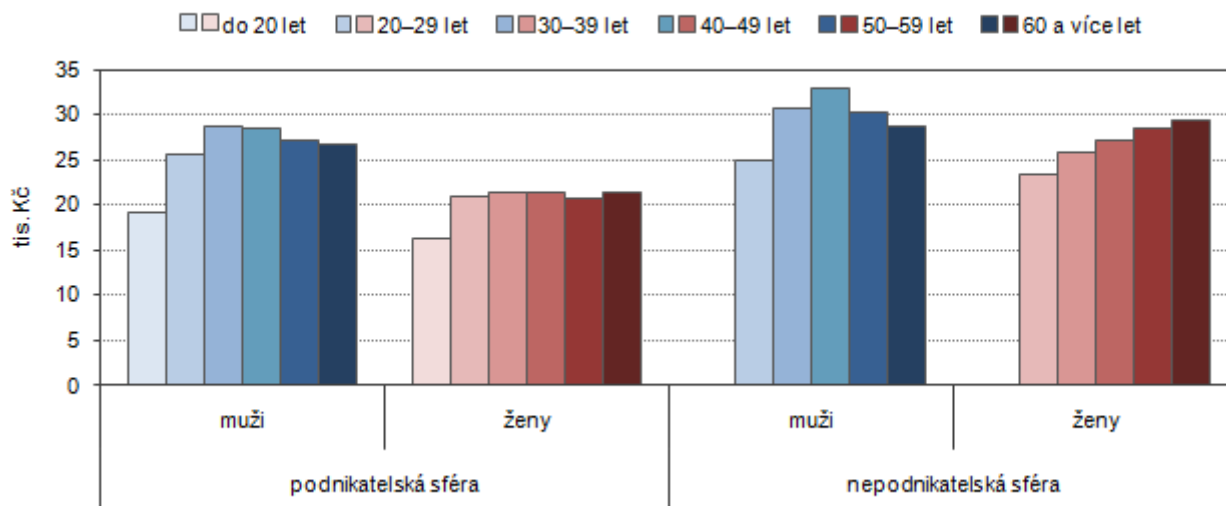
V Plzeňském kraji byla u mladé generace mapována nadprůměrná hodnota mediánu mezd v podnikatelské sféře ve srovnání s republikovou hodnotou (22 755 Kč). Nejvyšší hodnoty tohoto ukazatele bylo dosaženo v Hl. městě Praze, kde se medián dostal na 25,2 tis. Kč, opakem byl Karlovarský kraj, kde u mladých

obyvatel dosáhl hodnoty jen 20,4 tis. Kč. V případě mediánu hrubého měsíčního platu se hodnota v kraji nachází mírně nad průměrem ČR (o 440 Kč). V tomto případě činilo variační rozpětí mezi kraji více než 5 tis. Kč, což byl rozdíl mezi nejvyšším mediánem mapovaným v HI. městě Praze a nejnižším v Libereckém kraji.

Graf 3.4 Medián měsíční mzdy/platu podle věku a pohlaví v Plzeňském kraji v roce 2016

Pramen: Informační systém o průměrném výdělku Ministerstva práce a sociálních věcí

Stejně jako v případě průměrné mzdy i v rámci mediánu jsou zřejmé rozdíly mezi pohlavími. Medián mezd zaměstnaných mužů v Plzeňském kraji bez ohledu na věk dosáhl v roce 2016 hodnoty 27,4 tis. Kč, na rozdíl od žen, kde se hodnota zastavila na částce 21,1 tis. Kč. V rámci mladé generace 20–29letých činil rozdíl v mediánu mezd mezi muži a ženami 4,6 tis. Kč. U mediánu platu v nepodnikatelské sféře dosáhly rozdíly mezi pohlavími nižších hodnot.

Uplatnění absolventů na trhu práce

Absolventi, stejně jako ženy s malými dětmi nebo zdravotně handicapovaní patří k nejvíce znevýhodněným na trhu práce. Zhoršená zaměstnatelnost absolventů škol pramení zejména z nedostatku praxe, chybějících pracovních návyků a minima zkušeností. Na druhou stranu na trhu práce mohou konkurovat aktuálními odbornými znalostmi, ovládnutím cizích jazyků, počítačovými dovednostmi a větší profesní flexibilitou.

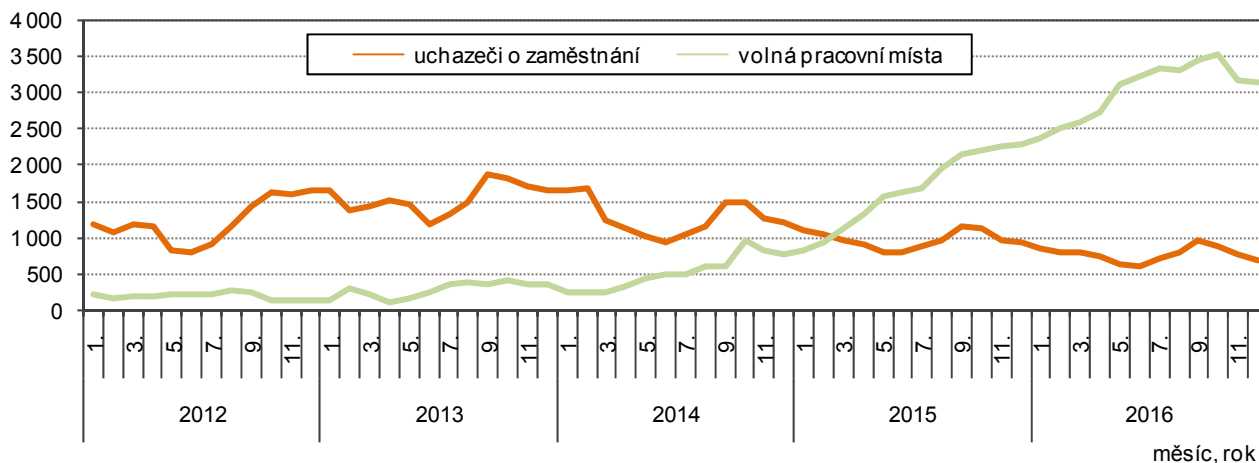
Problémové uplatnění na trhu práce je možné mapovat prostřednictvím nezaměstnanosti skupiny absolventů v kraji. Jejich nezaměstnanost je výrazně ovlivněna celkovou ekonomickou situací v zemi a regionu, celkovou nezaměstnaností, stavem nabídky a poptávky po pracovní síle, její vzdělaností a oborovou strukturou. Stále více se rozevírají nůžky mezi tím, jací absolventi opouští školy a jaké jsou požadavky zaměstnavatelů. Přestože roste počet absolventů technických škol, jejich počet nestačí pokrývat rychle rostoucí poptávku firem. Naopak stále větší problémy mají absolventi humanitních oborů, kteří nakonec hledají práci i v odvětvích, která nesouvisí s jejich studiem.

Vývoj počtu uchazečů o zaměstnání absolventů a mladistvých v Plzeňském kraji v průběhu jednotlivých měsíců ukázal nejnižší hodnoty vždy v období června a května. Naopak výraznější kumulace vyšších hodnot se vyskytuje vždy na podzim (září, říjen), kdy čerství absolventi vstupují na trh práce. V posledních pěti letech byly nejvyšší hodnoty v průběhu roku vykázány v roce 2013, kdy se podzimní počty absolventů a mladistvých uchazečů o zaměstnání dostaly až nad 1,8 tis., ale i červnové hodnoty se držely nad tisícovou hranicí. Naopak v roce 2016 došlo k výraznému snížení počtu mladých uchazečů během celého roku a nejvyšší hodnoty 960 tak bylo dosaženo v září a nejnižší poté v červnu 607.

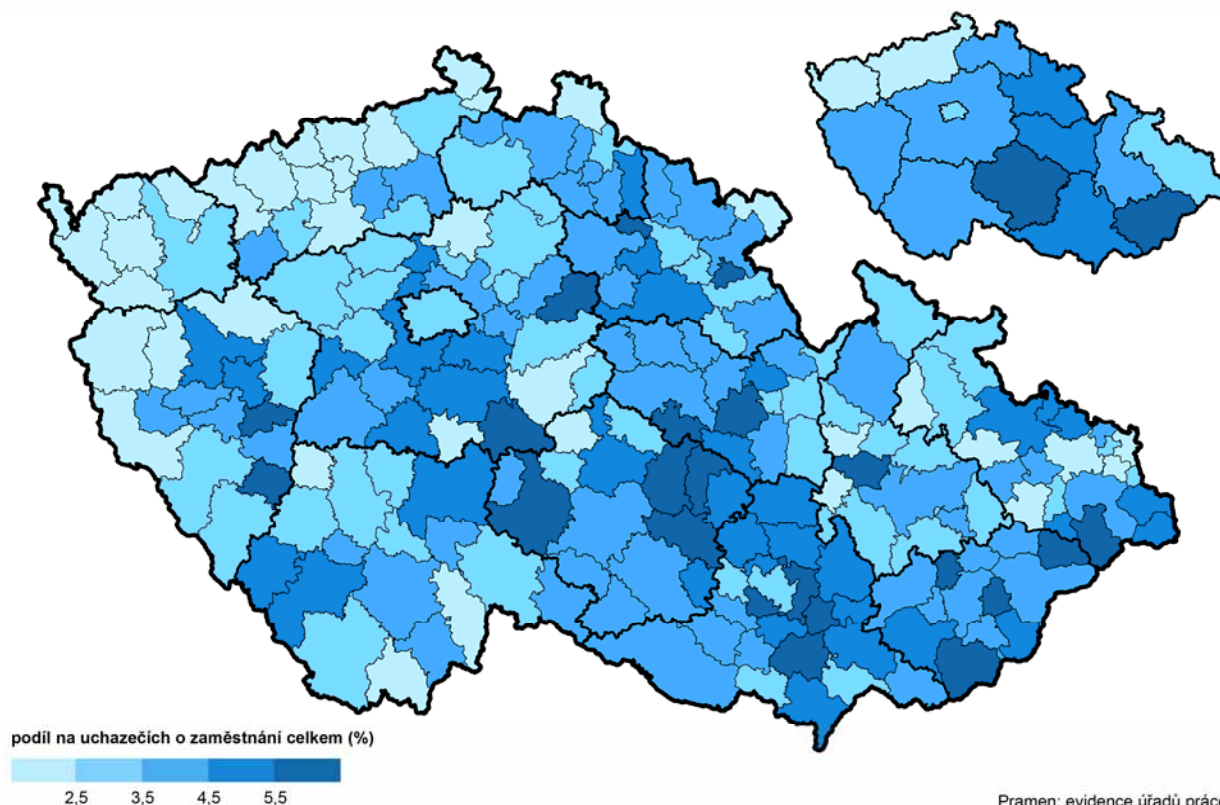
Snižující se počty uchazečů přímo ovlivňují zvyšující se počty volných pracovních míst vhodných i pro absolventy a mladistvé, které zároveň během roku nejsou pod tak zásadním vlivem školního cyklu. Na počátku sledovaného období v roce 2012 se měsíční hodnoty pohybovaly mezi 100–300 volných pracovních míst. V průběhu let počty narůstaly až do roku 2016, kdy v jednotlivých měsících dosahovaly hodnoty 2–3,5 tis. volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé.

Graf 3.5 Nezaměstnaní absolventi škol a mladiství v evidenci úřadů práce a volná místa pro ně určená v Plzeňském kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

Nezaměstnaní absolventi škol podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Pramen: evidence úřadů práce

Pro podrobnější hodnocení nezaměstnanosti absolventů škol a mladistvých bylo využito údajů Ministerstva práce a sociálních věcí k datu 30. 4. 2016. Dubnové hodnoty jsou využity z důvodu relevance, neboť se v nich tolik neprojevuje vliv cyklů školního roku, tj. například již zmiňovaná kumulace čerstvých absolventů v podzimních měsících.

Z celkového počtu 557 nezaměstnaných absolventů na konci dubna 2016 v Plzeňském kraji bylo 54,4 % žen. S ohledem na dobu evidence byla třetina nezaměstnaných absolventů v evidenci úřadů práce déle než 5 měsíců a více než polovina dosud nepracovala. Nejvyšší absolutní počet nezaměstnaných absolventů byl mapován v okrese Plzeň-město (219), naopak nejnižší v okrese Rokycany (30). V případě mladistvých bylo v kraji evidováno celkem 195 nezaměstnaných, z toho 47,7 % po dobu delší než 5 měsíců. Téměř 90 % z nich nikdy nepracovalo, přičemž se jednalo převážně (z 88 %) o ženy.

V rámci kraje jsou zřejmé regionální diference mezi jednotlivými okresy. V okrese Plzeň-město tvořili nezaměstnané absolventy nejčastěji obyvatelé s úplným středním odborným vzděláním (bez vyučení) v 33,8 % případů, naopak se zde vyskytoval nižší podíl nezaměstnaných s právě dokončeným středním odborným vzděláním s výučním listem (jen 16,9 %). Opačný charakter byl zřejmý u okresu Rokycany, kde v podílu nezaměstnaných absolventů dominovali právě středoškoláci s výučním listem (30,0 %) a absolventi s úplným středním odborným vzděláním (bez vyučení) tvořili jen 20,0 %.

Tab. 3.8 Nezaměstnaní absolventi škol a mladiství v evidenci úřadů práce podle okresů k 30. 4. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	Absolventi škol						Mladiství					
	celkem	z toho				celkem	z toho					
		ženy	v evidenci déle než 5 měsíců		dosud nepracovali		ženy	v evidenci déle než 5 měsíců		dosud nepracovali		
			celkem	ženy	celkem			ženy	celkem	ženy	celkem	ženy
Plzeňský kraj	557	54,4	34,3	32,7	51,5	49,8	195	47,2	47,7	47,8	89,2	88,0
v tom:												
Domažlice	55	56,4	34,5	29,0	41,8	35,5	33	42,4	57,6	64,3	93,9	92,9
Klatovy	79	51,9	22,8	22,0	48,1	43,9	19	42,1	47,4	50,0	89,5	100,0
Plzeň-město	219	54,3	32,9	34,5	51,6	51,3	52	44,2	42,3	43,5	98,1	95,7
Plzeň-jih	67	56,7	44,8	39,5	58,2	55,3	13	38,5	46,2	40,0	76,9	60,0
Plzeň-sever	75	50,7	30,7	28,9	53,3	55,3	18	50,0	44,4	33,3	88,9	88,9
Rokycany	30	60,0	46,7	38,9	46,7	50,0	14	50,0	57,1	57,1	100,0	100,0
Tachov	32	56,3	46,9	38,9	62,5	55,6	46	56,5	45,7	46,2	76,1	76,9

Vzdělání je jedním z klíčových kritérií pro samotné sociální postavení jednotlivce, protože otvírá nejen možnosti k uplatnění na trhu práce, ale s vyšší vzdělání i k vykonávání lépe placeného povolání. K 30. 4. 2016 bylo v evidenci úřadů práce v Plzeňském kraji z celkového počtu nezaměstnaných absolventů nejvíce obyvatel (30,9 %) s úplným středním odborným vzděláním (bez vyučení). V porovnání s průměrem České republiky se jedná o vyšší podíl nezaměstnaných absolventů v této kategorii vzdělání. K četným nezaměstnaným absolventům patřili v kraji také absolventi se středním odborným vzděláním s výučním listem (20,8 %), kde se naopak podíl pohyboval pod republikovým průměrem. Zároveň se v této kategorii odráží obecně nižší zastoupení žen s tímto typem vzdělání, a tedy i podíl nezaměstnaných absolventek byl v kraji jen 14,5 %. Naopak ženy častěji pokračují ve vzdělávání na vysoké škole, což se ukázalo v podílu nezaměstnaných absolventek s bakalářským vzděláním, který dosáhl až na 17,8 %, což je o 3,8 procentního bodu vyšší hodnota než je podíl v rámci kraje bez ohledu na pohlaví.

Tab. 3.9 Nezaměstnaní absolventi škol v evidenci úřadů práce podle vzdělání (k 30. 4.)

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v %

	2014				2015				2016			
	celkem		z toho ženy		celkem		z toho ženy		celkem		z toho ženy	
	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
Absolventi škol celkem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	99,2	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
v tom podle vzdělání:												
nižší střední vzdělání	-	0,1	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0	-	0,0
nižší střední odborné střední odborné s výučním listem	5,3	5,8	3,6	4,7	6,2	6,1	6,1	5,2	3,6	5,7	3,3	4,8
střední odborné bez mat. i výuč. listu	23,0	25,6	15,7	19,1	21,1	23,7	15,9	18,3	20,8	22,2	14,5	16,8
ÚSV - gymnázium	-	0,0	-	0,1	0,4	0,1	-	0,1	-	0,1	-	0,1
ÚSO - vyučení a maturita	6,0	6,0	5,2	6,4	6,4	6,9	5,8	7,0	5,6	7,5	5,3	7,8
ÚSO - střední odborná škola (bez vyučení)	7,6	9,2	7,3	7,7	8,8	8,6	8,8	7,2	9,9	8,2	10,6	6,8
vyšší odborné vzdělání	35,4	29,9	38,4	33,0	31,1	29,1	32,3	31,4	30,9	27,9	32,0	28,8
bakalářské vzdělání	2,7	3,0	3,8	4,0	3,9	2,9	5,3	3,8	4,3	3,0	5,0	3,9
magisterské vzdělání	9,9	10,1	12,4	12,4	11,3	11,0	12,9	13,4	14,0	12,5	17,8	15,5
doktorské vzdělání	9,6	9,8	13,4	12,1	10,6	11,2	12,1	13,2	11,0	12,5	11,6	15,0
	0,5	0,5	0,2	0,6	-	0,4	-	0,3	-	0,4	-	0,4

Ve vývoji podílů nezaměstnaných absolventů v rámci jednotlivých typů vzdělání jsou zřejmé obecné trendy ve vnímaných standardech vzdělávání, ale také v potřebách pracovního trhu. Postupně docházelo ke

snížení nezaměstnaných absolventů se středním odborným vzděláním s výučním listem a naopak se častěji objevovali v evidenci úřadů práce absolventi s vysokoškolským vzděláním.

K objektivnímu posouzení nezaměstnanosti absolventů je využíván ukazatel míry nezaměstnanosti absolventů, který vyjadřuje, kolik procent absolventů v tomto případě dané kategorie vzdělání zůstalo k 30. 4. následujícího roku bez zaměstnání. Z důvodu zlepšování ekonomické situace docházelo v České republice shodně i v Plzeňském kraji k poklesu míry nezaměstnanosti v rámci většiny kategorií vzdělání. Výjimkou byla kategorie vyššího odborného vzdělání, kde došlo v dubnu 2015 k mírnému nárůstu, a středního odborného vzdělání s maturitní zkouškou, kde byl nárůst zaznamenán v roce 2016.

Nejnižší míra nezaměstnanosti v roce 2016 byla v Plzeňském kraji mapována u absolventů gymnaziálního vzdělání (2,2 %), což je vysvětlováno pokračováním těchto absolventů v terciárním studiu. Naopak nejvyšší míry nezaměstnanosti (7,8 %) dosáhli absolventi středního odborného vzdělání s maturitou a odborným výcvikem vč. nástavbového vzdělání. Stále se však jedná o nižší hodnotu ve srovnání s průměrem České republiky v této kategorii vzdělání, kde hodnota dosáhla 10,6 %.

Tab. 3.10 Volná pracovní místa v evidenci úřadů práce (k 30. 4.)

Pramen: Národní ústav pro vzdělávání

	Počet volných pracovních míst v kraji		Počet nezaměstnaných absolventů a mladistvých na 1 volné pracovní místo pro ně určené		Podíl volných pracovních míst pro absolventy a mladistvé na celkovém počtu volných pracovních míst (%)	
	celkem	z toho pro absolventy a mladistvé	v kraji	v ČR	v kraji	v ČR
2012	2 756	216	5,3	4,7	7,8	13,2
2013	2 702	123	12,1	5,8	4,6	14,8
2014	3 518	336	3,3	3,4	9,6	19,5
2015	5 946	1 316	0,7	1,1	22,1	24,8
2016	9 624	2 724	0,3	0,5	28,3	29,6

Z celkového počtu 9 624 volných pracovních míst v Plzeňském kraji v roce 2016 jich bylo 2 724 (tj. 28,3 %) vhodných i pro mladistvé či pro absolventy škol. Na jedno evidované volné pracovní místo v kraji, které je vhodné pro absolventy škol a mladistvé, připadalo 0,3 těchto uchazečů, což je hodnota mírně nižší než celorepublikový průměr (0,5). V rámci tohoto ukazatele byl v průběhu vývoje zaznamenán pokles. Nejvyšší hodnoty v kraji bylo dosaženo v roce 2013, kdy připadalo 12,1 uchazečů absolventů a mladistvých na 1 volné pracovní místo pro ně určené.

Nezaměstnaní podle věkových skupin

K 31. 12. 2016 evidovaly úřady práce v Plzeňském kraji celkem 14 655 uchazečů o zaměstnání, což je 3,8 % všech uchazečů o zaměstnání v rámci republiky. Z nich mladí uchazeči ve věku 15–29 let tvořili 21,4 % (tj. 3 136), což byl druhý nejnižší podíl v mezikrajském srovnání hned po Hl. městě Praze. Nejvyšší podíl mladých uchazečů v rámci kraje byl ve SO ORP Nýřany 26,9 %, naopak nejnižší v Nepomuku jen 17,5 %.

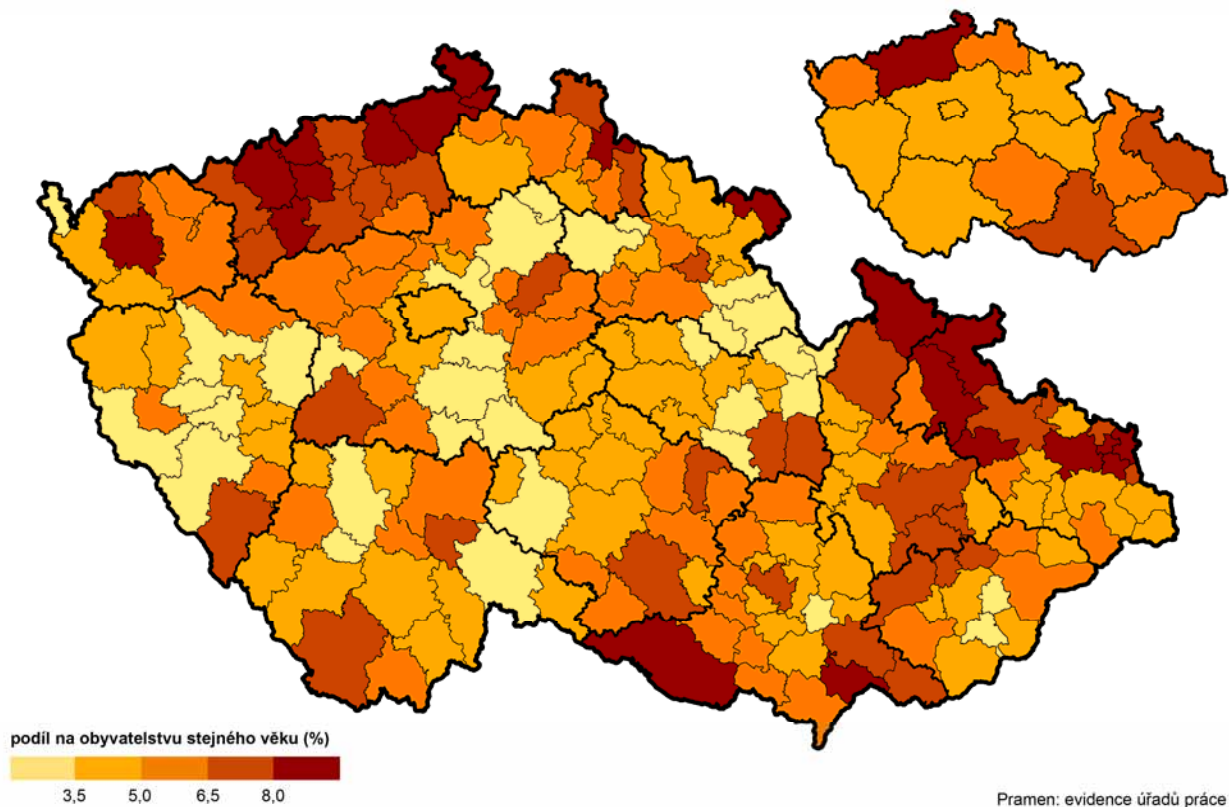
V rámci mladých uchazečů se v kraji nejčastěji jednalo o osoby ve věku 25–29 let, které z mladých uchazečů o zaměstnání tvořily téměř 45 %. Na celkovém počtu uchazečů bez ohledu na věk se právě tato nejvyšší kategorie mladých uchazečů podílela 9,6 % a jednalo se tak o nejnižší podíl mezi kraji.

V nejmladší věkové kategorii uchazečů do 19 let bylo v kraji z celkového počtu 15–29letých evidováno 16,0 % a jednalo se tak o pátý nejvyšší podíl v mezikrajském porovnání. V kategorii 20–24letých bylo na plzeňských pracovních úřadech vedeno přes 39 % z celkového počtu mladých uchazečů.

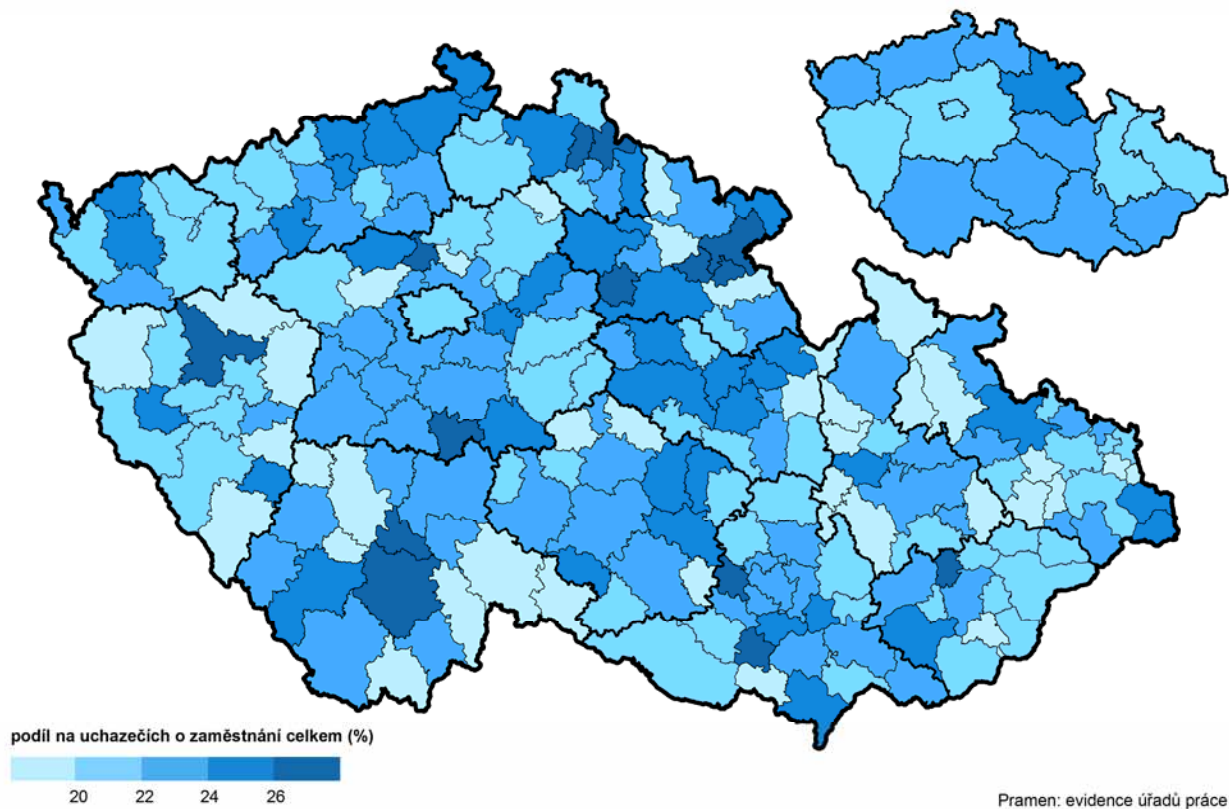
Ve věkové kategorii 15–29 let mezi uchazeči mírně převládaly ženy, které tvořily 50,2 %. Na celkovém počtu uchazeček v kraji se mladé uchazečky ve sledované věkové kategorii podílely 20,6 %. Z detailnějšího zaměření na nižší územní celky v rámci kraje vyplývá, že v okrese Plzeň-sever tvořily mladé uchazečky téměř čtvrtinu z celkového počtu evidovaných žen ucházejících se o zaměstnání. Mladí uchazeči muži naopak převládali v okrese Domažlice, kde z celkového počtu mužských uchazečů bylo evidováno až 25,6 % ve věku 15–29 let.

Nezaměstnané osoby ve věku 25–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Uchazeči o zaměstnání ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2016

Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–64 let v Plzeňském kraji k 31. 12. 2016 dosáhl hodnoty 3,53 %. U mladé generace ve věkové kategorii 15–29 let byla hodnota podílu nezaměstnaných mírně nižší, a to 3,38 %, což byla v mezikrajském srovnání druhá nejnižší hodnota po Hl. městě Praze (3,28 %). Nejhorší situace na trhu práce v souvislosti s vysokým podílem nezaměstnaných mladých obyvatel se vyskytovala v Ústeckém kraji, kde dosahovala hodnoty 7,51 %, a kraji Moravskoslezském 6,53 %.

V porovnání s republikovým průměrem byl podíl nezaměstnaných mladých osob v Plzeňském kraji o 1,54 procentního bodu nižší. Mezi okresy Plzeňského kraje bylo dosaženo nejnižšího podílu nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let v okrese Rokycany (2,78 %) zejména v souvislosti s blízkostí dálnice D5, která na sebe váže průmyslové zóny nabízející pracovní příležitosti a zároveň umožňuje rychlé dopravní spojení do Plzně a Prahy. Druhé místo mezi okresy Plzeňského kraje v podílu nezaměstnaných mladých osob v roce 2016 obsadil okres Plzeň-jih (3,08 %) sousedící s krajským městem. Naopak nejhorší situace byla v okrese Tachov, kde podíl dosáhl hodnoty 3,83 %, a to mimo jiné z důvodu toho, že se jedná o příhraniční oblast s řídkým osídlením. V rámci jednotlivých věkových kategorií mladé generace v kraji byla nejvyšší nezaměstnanost mapována u osob ve věku 20–24 let (3,94 %) a nejnižší naopak ve věkové kategorii do 19 let věku.

Tab. 3.11 Podíl nezaměstnaných osob podle věku, pohlaví a okresů k 31. 12. 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

v %

	Podíl nezaměstnaných osob ve věku ¹⁾											
	15–64 let			15–19 let			20–24 let			25–29 let		
	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy	celkem	muži	ženy
Plzeňský kraj	3,53	3,36	3,72	2,07	2,02	2,13	3,94	3,99	3,89	3,75	3,50	4,01
v tom okresy:												
Domažlice	3,91	3,72	4,11	2,34	2,49	2,18	3,99	4,93	3,01	3,65	3,96	3,33
Klatovy	3,85	4,07	3,62	1,84	1,92	1,75	4,29	4,49	4,06	4,00	4,34	3,62
Plzeň-město	2,99	2,79	3,20	1,70	1,69	1,72	3,85	3,83	3,87	3,85	3,26	4,45
Plzeň-jih	3,19	2,73	3,70	2,13	1,68	2,62	3,68	3,42	3,97	3,21	3,34	3,07
Plzeň-sever	3,65	3,35	3,96	2,04	2,13	1,94	4,30	3,98	4,63	4,01	3,53	4,49
Rokycany	3,30	2,79	3,84	2,13	1,43	2,85	3,26	3,18	3,34	2,80	1,72	3,95
Tachov	4,89	4,94	4,83	3,11	3,23	2,97	3,97	3,92	4,02	4,17	4,21	4,13

¹⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání v evidenci úřadu práce v daném věku k 31. 12. 2016 ze všech obyvatel stejného věku k 31. 12. 2015

K 31. 12. 2016 dosáhl podíl nezaměstnaných mladých mužů v kraji hodnoty 3,28 %, což byla mezi kraji nejnižší hodnota. V rámci mladé generace byla nejvyšší hodnota podílu nezaměstnaných mužů ve věkové kategorii 20–24letých 3,99 %. U mladých žen dosáhl podíl nezaměstnaných ve srovnání s muži mírně vyšší hodnoty 3,48 %, přesto se jednalo o druhou nejnižší hodnotu mezi kraji ČR. Nejvyšší nezaměstnanost byla v rámci mladé generace žen zřejmě ve věkové kategorii 25–29letých, u kterých dokonce překročila hranici 4 %.

U obyvatel obou pohlaví ve věku 15–29 let se mezi jednotlivými SO ORP v kraji vyskytla nejvyšší nezaměstnanost na Sušicku, kde dosáhla u mužů 5,75 % a u žen 4,66 %. Nejnižší nezaměstnanost mužů byla ve SO ORP Stod 2,08 % a u žen v rámci SO ORP Klatovy 2,28 %.

Na základě dat Ministerstva práce a sociálních věcí bylo v Plzeňské kraji k 31. 12. 2016 evidováno 547 nezaměstnaných absolventů. Na celkovém počtu evidovaných uchazečů o zaměstnání se v kraji absolventi podíleli 3,7 % a jedná se tak o mírně nadprůměrnou hodnotu ve srovnání s Českou republikou (3,5 %). V rámci kraje byl zaznamenán nejvyšší podíl nezaměstnaných absolventů v okrese Plzeň-jih (4,9 %), konkrétně v SO ORP Blovice (7,5 %), a to zejména díky vysokému podílu nezaměstnaných absolventů mužů (10,4 % z celkového počtu uchazečů). Naopak nejméně se absolventi podíleli na celkovém počtu uchazečů o zaměstnání v okrese Tachov 1,5 %.

Z celkového počtu nezaměstnaných absolventů se v 52 případech jednalo o absolventy, kteří byli v evidenci déle než 6 měsíců a šlo převážně o ženy (33).

V kraji bylo na konci roku 2016 na úřadech práce z celkového počtu 10 210 volných pracovních míst vedeno 30,6 % (tj. 3 120) vhodných pro nezaměstnané absolventy škol. Z regionálního pohledu jich bylo v absolutním počtu nejvíce evidováno v okrese Plzeň-město. Podíl volných pracovních míst vhodných pro absolventy však byl nejvyšší v příměstském regionu Plzeň-jih, kde se koncentrovala téměř polovinu (48,3 %) všech nabízených pracovních pozic na tomto území.

Kromě absolventů bylo v kraji evidováno 152 nezaměstnaných mladistvých, což představuje pouze jedno procento všech uchazečů o zaměstnání v kraji, a jedná se tak o téměř shodnou hodnotu s republikovým průměrem. Nejvyššího podílu nezaměstnaných mladistvých bylo mezi kraji dosaženo v Ústeckém kraji (1,8 %), naopak nejnižšího na Vysočině, kde podíl dosáhl hodnoty pouze 0,4 %. Při zaměření na jednotlivé regiony Plzeňského kraje se nejvyšší podíl vyskytoval v okrese Tachov, kde překročil hranici 2 %. Opakem byl okres Plzeň-jih, kde se hodnota pohybovala jen mírně nad půl procentem.

Čtvrtina z celkového počtu nezaměstnaných mladistvých v kraji byla v evidenci déle než 6 měsíců a na rozdíl od absolventů šlo v tomto případě převážně o muže (60,5 %).

Vhodných volných pracovních míst pro mladistvé bylo v kraji evidováno jen 88, což bylo jen 0,9 % z celkového počtu pracovních míst v kraji. Nejvyššího absolutního počtu ale i podílu na celkovém počtu vedených pracovních míst bylo dosaženo v okrese Rokycany. Na úřadech práce zde bylo zapsáno 24 pracovních míst vhodných pro mladistvé, která tvořila 3,8 % ze všech nabízených míst na tomto území.

4. Zdravotní péče

Zdravotní stav obyvatel je kromě vnějších fyzicko-geografických faktorů (zejména stavem životního prostředí) ovlivňován zásadně jejich individuálním způsobem a přístupem k životu. Svojí roli zde hrají také genetické predispozice, ale i kvalita zdravotnictví a systém zdravotnické péče.

Jedním ze stěžejních ukazatelů pro zdravotní stav populace je demografická struktura zejména související s věkem. Vyšší počet obyvatel ve vyšším věku znamená vyšší nároky na zdravotní péči, sociální služby i důchodový systém. Spolu s věkem se také zvyšuje riziko onemocnění, ale mění se i charakter, typy onemocnění a příčiny hospitalizace.

Na území ČR je zdravotní péče poskytována převážně na základě povinného veřejného zdravotního pojištění. V případě zaměstnaneckého poměru je za zaplacení zdravotního pojištění zodpovědný zaměstnavatel, který ho částečně strhává ze mzdy zaměstnance. V některých případech je plátcem pojistného stát, a to u dětí do ukončení jejich povinné školní docházky, studentů do věku 26 let za předpokladu jejich přípravy na budoucí povolání, žen na mateřské dovolené a uchazečů evidovaných na úřadu práce. Samoplátcí zdravotního pojištění jsou poté všechny osoby samostatně výdělečně činné (OSVČ) a osoby bez zdanitelných příjmů (OBZP), tedy např. studenti starší 26 let.

O zdravotní péči v případě mladé generace vypovídá ukazatel průměrného počtu mladistvých nemocensky pojištěných zaměstnanců do 18 let včetně. Průměrný počet nemocensky pojištěných mladistvých za rok 2016 v Plzeňském kraji činil celkem 422 osob. Na celkovém počtu nemocensky pojištěných se mladiství v kraji podíleli 0,2 %. Z celkového počtu pojištěných mladistvých v České republice se v Plzeňském kraji nacházelo jen 4,8 % z nich, nejvíce jich bylo v Hl. městě Praze, a to téměř 44 %.

S 18 nově hlášenými případy pracovní neschopnosti mladistvých v roce 2016 dosáhl Plzeňský kraj druhé nejvyšší hodnoty mezi kraji. Na 100 mladistvých v kraji připadlo 4,26 nově hlášených případů pracovní neschopnosti pro pracovní úraz

Hospitalizovaní v nemocnicích podle věku

V roce 2015 bylo v Plzeňském kraji hospitalizováno celkem 78 720 osob, z toho u 28,9 % (tj. 22 789) případů šlo o osoby ve věku do 29 let. Jednalo se tak o 5,3 % ze všech hospitalizovaných z mladé generace v rámci České republiky. K nejčastěji hospitalizovaným ze sledované mladé generace patřili novorozenci, kterých bylo hospitalizováno přes 6 tis., a osoby ve věku 25–29 let (4,6 tis.).

Mezi časté příčiny hospitalizace pacientů bez ohledu na věk se řadily zejména nemoci oběhové soustavy, nemoci trávicí soustavy, ale také případy, kde příčinou nebyla žádná nemoc nebo poranění (např. při darování orgánu atd.). U mladé generace se naopak k příčinám nejčastěji řadily porodnické stavy, nemoci dýchací soustavy, vnější příčiny, ale také hospitalizace novorozenců v době těsně po porodu, tedy bez souvislosti s nějakou nemocí nebo poraněním. Ve vztahu k věku se nejčastěji příčiny související s porodem vyskytovaly u osob ve věku 25–29 let. S nemocemi dýchací soustavy jsou naopak nejčastěji hospitalizováni děti ve věku 1–4 roky. Z celkového počtu případů hospitalizace z vnějších příčin se mladé generace týká více než třetina z nich a v rámci sledované věkové skupiny se nejčastěji v roce 2015 v kraji vyskytovaly u osob ve věku 20–24 let.

V roce 2015 bylo v Plzeňském kraji bez ohledu na věk ukončeno 196 případů hospitalizací v zařízení lůžkové péče na 1 000 obyvatel, což byla spolu s Libereckým kraje druhá nejnižší hodnota v mezikrajském porovnání. Z celkového počtu 27 786 ukončených případů hospitalizace obyvatel ve věku do 29 let jich přes 98 % bylo ukončeno v nemocnicích. V psychiatrických léčebnách bylo ve sledované věkové skupině ukončeno 400 případů hospitalizace, v léčebnách dlouhodobě nemocných a nemocnicích následné péče jen 26 a 74 případů v ostatních lůžkových zařízeních. Průměrná délka jedné hospitalizace se ve věkové skupině do 29 let věku pohybovala od 3,4 dní ve věkové kategorii 1–4 roky až k 10,3 dnům v kategorii 20–24 let, více se však specifikuje na základě konkrétní diagnózy.

Praktičtí lékaři pro děti a dorost

Distribuce a dostupnost lékařské péče je jedním ze základních stavebních kamenů zdravotnického systému. Lékařskou péči mladé generaci zajišťuje primárně praktický lékař pro děti a dorost, který je jako první v kontaktu s pacientem a pečuje o děti od narození až do dovršení 19 let.

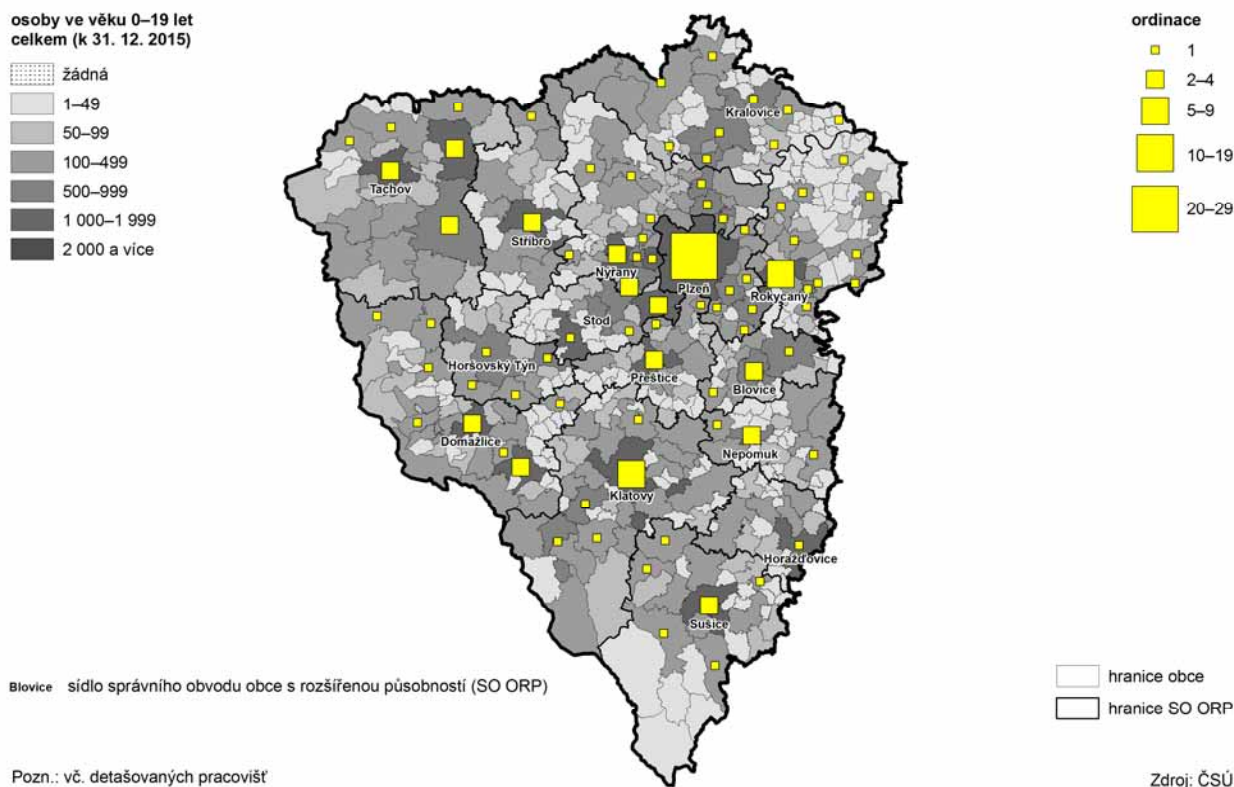
Pacienti mohli v Plzeňském kraji v roce 2015 navštěvovat některou z 97 samostatných ordinací nebo 42 detašovaných pracovišť samostatných ordinací praktického lékaře pro děti. V průběhu vývoje je patrné postupné snižování počtu ordinací, kdy od roku 2008 se počet samostatných ordinací snížil

o 5 a detašovaných pracovišť o 7. Z přepočtu vyplývá, že na jednu samostatnou ordinaci vč. detašovaných pracovišť připadalo v Plzeňském kraji v roce 2015 celkem 796 mladých obyvatel ve věku 0–19 let. V kraji se nacházelo také 7 dětských oddělení nemocnic se 178 lůžky, kde bylo v roce 2015 hospitalizováno 11 201 dětí, což představovalo o více než 2,5 tis. vyšší hodnotu než v roce 2008.

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle obcí Plzeňského kraje k 31. 12. 2015

V Plzeňském kraji bylo v roce 2013 registrováno 99 278 pacientů praktických lékařů pro děti a dorost, z nichž největší část (27,8 %) tvořily děti ve věku 5–9 let. Na jednoho lékaře tak bylo v kraji registrováno téměř 1 000 pacientů ve věku 0–18 let, což je mírně nadprůměrná hodnota ve srovnání s Českou republikou (955,2). Celkem bylo v kraji v rámci ordinací praktického lékaře pro děti a dorost provedeno 547 635 vyšetření, což je třetí nejnížší počet ve srovnání s ostatními kraji ČR. V přepočtu na lékaře je tak evidováno přes 5,5 tis. vyšetření. Z celkového počtu vyšetření se v 71,3 % případů jednalo o vyšetření léčebná, z 24,6 % o preventivní a zbytek tvořila vyšetření v návštěvní službě a ostatní. Ročně tak na 1 obyvatele ve věku do 18 let v kraji připadalo 5,3 vyšetření a jedná se tak o druhou nejnížší hodnotu po Středočeském kraji (4,9).

Tab. 4.1 Děti při roční prohlídce podle délky kojení v roce 2015

Zdroj: ÚZIS

v %

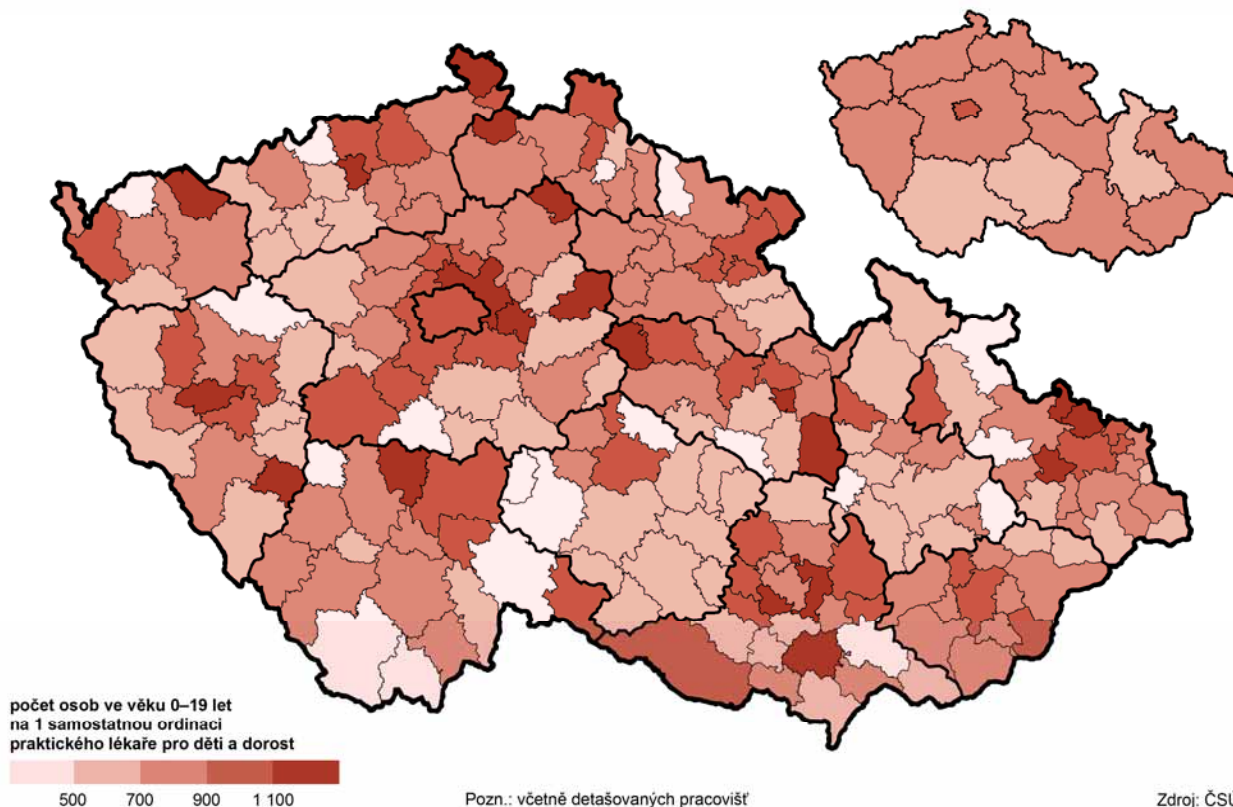
	Kojení ukončeno ve věku					Nekojené děti
	do 6 týdnů	6 týdnů až 2 měsíce	3 až 5 měsíců	6 až 11 měsíců	12 měsíců a déle	
Plzeňský kraj	19,5	17,9	22,5	19,1	15,8	5,2
v tom okresy:						
Domažlice	27,2	20,1	22,7	15,5	9,7	4,8
Klatovy	15,3	11,4	23,7	26,9	15,3	7,3
Plzeň-město	15,4	16,2	24,2	21,2	18,8	4,3
Plzeň-jih	(24,2)	(21,4)	(24,0)	(13,4)	(13,6)	(3,4)
Plzeň-sever	27,0	22,7	18,7	13,0	12,6	5,9
Rokycany	23,6	21,9	15,7	15,7	16,7	6,4
Tachov	17,2	19,2	22,4	19,5	15,1	6,7

( ) data s nižší spolehlivostí

Ke sledovaným ukazatelům patřila také délka kojení zjišťovaná při roční prohlídce dítěte, která je velmi individuální. Nejčastěji jsou děti kojeny do 3–5 měsíců, kdy je kojení ukončeno ve 22,5 % případů. Déle než

6 měsíců bylo v Plzeňském kraji kojeno téměř 35 % dětí. Nejvíce dětí kojených déle než 6 měsíců bylo evidováno ve Zlínském kraji (46,3 %). Nejméně takto dlouho kojených dětí bylo v Jihočeském (30,0 %) a Ústeckém kraji (30,2 %). V Plzeňském kraji v roce 2015 bylo u 19,5 % dětí kojení ukončeno již v průběhu šestinedělí. Naopak 5,2 % dětí, v kraji nebylo kojeno vůbec, což mírně překročilo průměr České republiky (4,9 %).

Samostatné ordinace praktických lékařů pro děti a dorost podle SO ORP a krajů k 31. 12. 2015

Zdravotní stav

K dalším faktorům, které se dotýkají zdravotního stavu mladé generace, lze zařadit výskyt vrozených vad. Z publikace Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS) zabývající se prenatálně a postnatálně diagnostikovanými vrozenými vadami vyplývá, že v Plzeňském kraji bylo v roce 2014 evidováno 259 případů živě narozených dětí s vrozenou vadou, což představuje 5,6 % ze všech případů zaznamenaných v rámci České republiky. Na 1 000 živě narozených v kraji tak v průměru připadalo 45,6 dětí s vrozenou vadou a jedná se tak o vyšší hodnotu ve srovnání s republikovým průměrem (41,7). V rámci kraje se vrozené vady objevovaly nejvíce u dětí v okrese Rokycany (59,0 na 1 000 živě narozených), nejméně naopak v okrese Tachov (39,2).

Tab. 4.2 Živě narození s vrozenou vadou podle okresů

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

na 1 000 živě narozených

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Plzeňský kraj	48,8	40,9	47,2	34,3	35,8	35,2	34,4	27,1	39,1	38,6	40,4	36,8	45,7	45,6
v tom okrese:														
Domažlice	27,3	22,6	53,6	20,6	30,3	16,3	18,7	24,4	40,8	54,5	48,0	26,2	43,5	40,4
Klatovy	39,4	50,3	32,6	30,3	46,2	31,7	47,1	34,8	44,5	42,5	33,7	42,1	50,6	55,9
Plzeň-město	50,7	36,0	48,1	37,2	30,5	43,2	26,6	22,8	39,8	33,7	37,4	41,6	50,5	42,6
Plzeň-jih	76,7	45,5	50,2	37,8	29,4	28,7	25,6	32,5	32,2	37,1	47,5	23,1	43,5	39,9
Plzeň-sever	51,6	37,2	46,4	45,8	44,8	36,8	33,4	20,6	30,3	28,3	29,7	37,7	37,6	44,8
Rokycany	44,0	61,2	37,4	26,9	35,1	37,1	36,1	24,1	46,4	52,3	56,9	36,6	44,6	59,0
Tachov	46,0	44,1	66,0	31,1	37,7	37,9	67,9	31,5	38,9	34,9	45,0	35,7	28,8	39,2

Nejnižší incidence vrožených vad mezi kraji u dětí v roce 2014 byla zjištěna v Jihomoravském kraji, kde na 1 000 živě narozených připadalo jen 29,2 dětí s vroženou vadou. Naopak nejvyšší incidence vrožených vad se vyskytla u dětí v Pardubickém kraji (60,8 na 1 000 živě narozených).

K nejčastěji diagnostikovým vroženým vadám se v roce 2014 zařadily vady oběhové soustavy, deformace svalové a kosterní soustavy. Z důvodu nepříznivě se vyvíjející demografické situace v České republice, kdy se zvyšuje průměrný věk rodiček, dochází ke zvyšování rizika výskytu vrožených vad v souvislosti s chromozomovou mutací (Downův, Edwardsův a Patauův syndrom).

Výskyt vrožených vad u novorozenců je významně ovlivněn zvyšujícím se počtem, ale také efektivitou prenatalní diagnostiky. V posledních letech dochází k poklesu invazivních metod vyšetření a naopak se častěji využívá screeningu již v prvním trimestru těhotenství, který umožňuje neinvazivní metodou odhalit např. právě zmiňované chromozomové mutace, anencefalii nebo gastroschízu.

Tab. 4.3 Screening rodiček v prvním trimestru podle věku a okresů v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

v %

	Rodičky, které v prvním trimestru podstoupily ultrazvukové vyšetření							
	celkem	do 19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45 a více
Plzeňský kraj	80,2	61,5	77,1	80,6	81,5	81,9	84,0	83,3
v tom okresy:								
Domažlice	89,2	76,9	87,1	93,4	86,2	89,1	100,0	.
Klatovy	86,3	100,0	86,0	85,4	86,9	85,5	86,2	100,0
Plzeň-město	77,7	54,5	76,1	77,7	78,5	78,9	77,8	80,0
Plzeň-jih	83,3	85,7	76,0	84,7	84,4	83,9	82,4	.
Plzeň-sever	79,5	76,5	78,6	76,2	83,0	79,0	90,0	.
Rokycany	81,3	42,9	72,1	82,7	82,7	88,2	92,9	.
Tachov	70,5	40,0	61,2	70,9	77,3	80,6	70,0	.

V Plzeňském kraji podstoupilo ultrazvukové vyšetření (screening) v prvním trimestru v roce 2015 více než 80 % rodiček bez ohledu na věk. V souvislosti s věkem je zřejmý nárůst podílu rodiček, které vyšetření podstoupilo. U rodiček do 19 let věku bylo vyšetření provedeno jen v 61,5 % případů. Naopak u rodiček ve vyšším věku, kde je lékaři důkladnější vyšetření doporučováno s ohledem na zvyšující se riziko výskytu vrožených vad, dosáhla hodnota podílu žen, které podstoupily vyšetření, až 84,0 % (ve věku 40–44 let).

K rizikovým faktorům při snaze otěhotnět, v těhotenství, ale i v průběhu kojení patří bezesporu kouření, které nejenže ohrožuje samotnou rodičku, ale i dítě. V Plzeňském kraji připadalo v tříletém průměru let 2013–2015 na 1 000 rodiček 99 kouřících, což byla vyšší hodnota ve srovnání s republikovým průměrem. Vyšší četnost byla u kouřících rodiček do věku 19 let, kdy tento návyk nedokázalo odbourat 326 z 1 000 rodiček, na rozdíl od rodiček ve věku 30–34 let u kterých se kouření objevilo jen v 57 z 1 000 případů těhotných žen.

Tab. 4.4 Rodičky kouřící v těhotenství podle věku a okresů - tříletý průměr let 2013–2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

na 1 000 rodiček

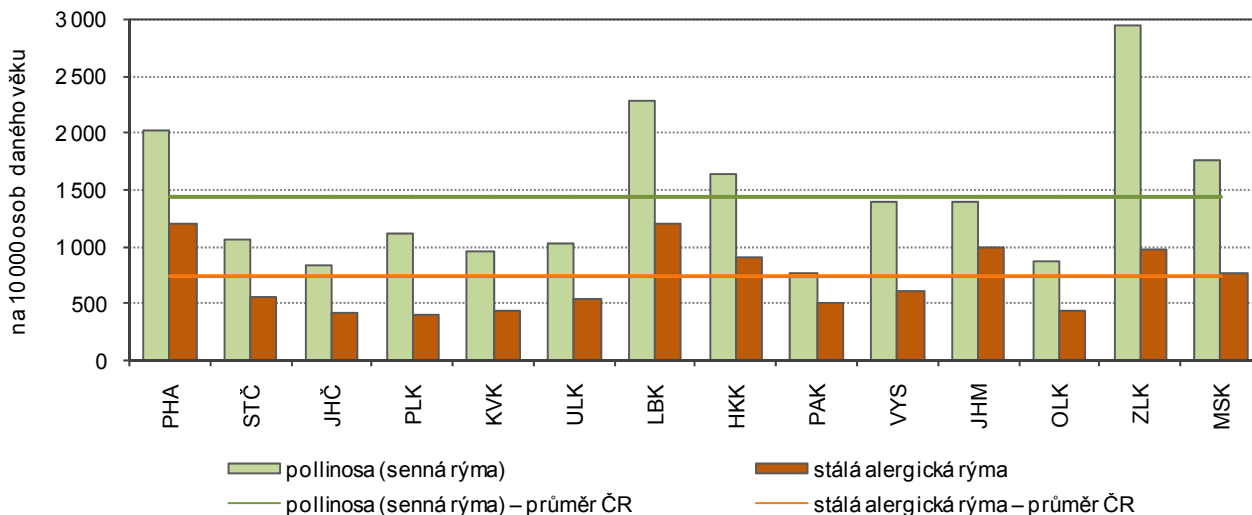
	Celkem	Věk						
		do 19	20–24	25–29	30–34	35–39	40–44	45 a více
Plzeňský kraj	99	326	207	99	57	60	85	.
v tom okresy:								
Domažlice	109	533	164	95	71	52	111	.
Klatovy	99	327	210	96	61	47	30	.
Plzeň-město	77	264	232	78	40	50	57	.
Plzeň-jih	105	216	222	98	62	93	150	.
Plzeň-sever	101	380	195	103	61	59	73	.
Rokycany	48	212	94	36	34	35	71	.
Tachov	189	338	272	199	117	122	176	.

Zdravotní stav dětí i dospělých ovlivňuje také projevující se nepřiměřená reakce imunitního systému organismu na látky, se kterými se běžně setkáváme v našem prostředí, a tou je alergie. Příznaky a průběh alergických reakcí jsou různorodé od rýmy, kýchání, svědění až po anafylaktický šok, který může končit i smrtí. Tak jako většina nemocí, také průběh a příznaky alergie se mění v závislosti na věku. Pro malé děti jsou typické alergické projevy na kůži, především projevy atopického ekzému. U starších se již může projevit různorodé spektrum alergií na roztoče, prach, pyl nebo různé druhy potravin. Obecně lze říci, že výskyt alergií klesá s věkem a na alergie trpí více ženy než muži.

V roce 2013 alergici tvořili v Plzeňském kraji 15,8 % všech registrovaných dětí a dorostu v ordinacích praktického lékaře. K nejčastějším alergiím patřila senná rýma, kterou na 10 000 obyvatel ve věku 15–19 let trpělo více než 1 112 osob. Ve srovnání s Českou republikou se jednalo o podprůměrnou hodnotu, neboť republikový průměr byl výrazně ovlivněn četným výskytem alergie ve Zlínském (2 945,3 alergických osob na 10 000 obyvatel ve věku 15–19 let) a Libereckém kraji (2 289,8). K alergiím s četným výskytem patřilo také astma. V Plzeňském kraji bylo v roce 2013 s tímto typem alergie léčeno přes 860 pacientů ve věku 15–19 let na 10 000 osob stejného věku.

Graf 4.1 Léčení pacienti oboru alergologie ve věku 15–19 let na vybranou diagnózu podle krajů v roce 2013

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Zdravotnická záchranná služba

V současné době je v České republice zajišťována přednemocniční neodkladná péče pomocí 306 základů zdravotnické záchranné služby (ZZS), z nichž 26 bylo lokalizováno v rámci Plzeňského kraje. Síť základů se mimo jiné odvíjí i od rozsahu území jednotlivých krajů, proto se jich nejvíce vyskytovalo ve Středočeském kraji (44). Naopak nejmenší počet byl umístěn v prostorově nejmenším Karlovarském kraji (13). Na základnách po celé České republice fungovalo 579 výjezdových skupin a z nich 42 konkrétně v Plzeňském kraji. Tyto skupiny krajských zdravotnických záchranářů uskutečnily v roce 2016 přes 60 tisíc výjezdů a jejich počet se meziročně zvyšuje. Z celkového počtu šlo v 7,1 % (tj. 4 285) případů o výjezd k osobě ve věku do 18 let.

5. Sociální služby

Sociální služby pomáhají lidem žít běžným životem. Umožňují jim pracovat, nakupovat, navštěvovat školy, účastnit se volnočasových aktivit apod. Zaměřují se na zachování co nejvyšší kvality a důstojnosti jejich života. Sociální služby jsou poskytovány jednotlivcům, rodinám i skupinám obyvatel. K poskytovatelům patří kromě obce, kraje a církve také Ministerstvo práce a sociálních věcí a nestátní neziskové organizace.

Uživatelé sociálních služeb

Mezi uživatele sociálních služeb patří lidé, kteří se potýkají s problémy vycházejícími z jejich nepříznivé sociální situace nebo jsou odkázáni na pomoc druhých. Jde například o tělesně postižené, mentálně postižené, osoby bez přístřeší, seniory, příslušníky etnických menšin, ale také rodiny s dětmi atd.

Z celkového počtu 3 358 zařízení poskytujících sociální služby v České republice jich bylo v roce 2016 v Plzeňském kraji lokalizováno 145. K nejčtenějším patří sociální poradny, kterých bylo v kraji 28 a k jejich klientům patřilo 4 292 osob ve věku do 18 let, což je nejvíce ve srovnání s ostatními kraji ČR. Druhým nejčastějším typem sociálního zařízení v Plzeňském kraji jsou domovy pro seniory, kterých je 26 a v důsledku stárnutí populace a tudíž zvyšujících se nároků na kapacity poskytovaných služeb dochází k jejich nárůstu.

K dalším typům sociálních zařízení, které pomáhají dětem a mládeži do 18 let, patřily sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením. V Plzeňském kraji je v tomto věku využívalo 494 klientů, což je druhý nejvyšší počet v mezikrajském porovnání. V rámci služeb sociální prevence je důležitým typem zařízení pracoviště rané péče, služba poskytující pomoc dítěti (rodičům) ve věku do 7 let, které je zdravotně postižené nebo jehož vývoj je ohrožen v důsledku nepříznivého zdravotního stavu. Na území Plzeňského kraje měly tyto služby v roce 2016 ve sledované věkové kategorii 222 uživatelů.

V Plzeňském kraji bylo v roce 2016 umístěno celkem 5 z 235 nízkoprahových zařízení pro děti a mládež v České republice, což je nejnižší počet v mezikrajském porovnání. Největší počet zařízení tohoto typu se nacházel v Ústeckém kraji, kde jich bylo umístěno 40, a v kraji Moravskoslezském (36).

Jedná se o zařízení poskytující ambulantní, popřípadě terénní služby dětem a mládeži ohroženým sociálním vyloučením. Služba je určena dětem ve věku od 6 do 26 let ohroženým společensky nežádoucími jevy. V rámci všech těchto zařízení v České republice bylo v roce 2016 umístěno celkem 32 606 dětí a mládeže do 18 let věku. Z nich se 4,1 % (tj. 1 341) nacházelo v zařízeních Plzeňského kraje. Počet klientů v tomto typu sociální služby postupně narůstá. Meziročně došlo k navýšení jejich počtu v kraji o 380 dětí do věku 18 let.

Dávky státní sociální podpory a pěstounské péče, příspěvek na péči

V roce 2016 bylo v Plzeňském kraji vyplaceno 454,3 tis. dávek státní sociální podpory a pěstounské péče. V porovnání s ostatními kraji se jednalo o druhý nejnižší počet, který představoval pouze 4,1 % všech dávek vyplacených v České republice.

Z 95,5 % byla sociální pomoc tvořena dávkami státní sociální podpory zahrnujícími přídávky na dítě, příspěvky na bydlení, rodičovský příspěvek, porodné a pohřebné. Počet vyplácených dávek státní sociální podpory dlouhodobě klesá. Meziročně se jejich počet snížil o 4,3 %.

Z celkového počtu vyplácených dávek státní sociální podpory v roce 2016 připadl nejvyšší podíl (42,6 %) na přídávky na dítě. Nárok na přídavek na dítě má nezaopatřené dítě, které žije v rodině, jejíž příjem je nižší než 2,4násobek částky životního minima. V rámci Plzeňského kraje jich bylo vyplaceno téměř 185 tis., což je o 22,3 % méně než před pěti lety a dokonce o 62,0 % méně než v roce 2008. Nejvyšší počet dávek byl vyplacen v okrese Plzeň-město (52,8 tis.) a okrese Klatovy (35,4 tis.), nejmenší naopak v okrese Rokycany (11,8 tis.).

Druhým nečastějším typem dávek státní sociální podpory je rodičovský příspěvek. Jedná se o finanční pomoc rodiči, který celý měsíc osobně celodenně a řádně pečuje o nejmladší dítě v rodině. Tento příspěvek navazuje a vyplácí se tedy po skončení čerpání peněžité pomoci v mateřství. V Plzeňském kraji bylo v roce 2016 vyplaceno přes 170 tis. příspěvků a jejich počet také stále klesá. Ve srovnání s rokem 2012, kdy se hodnota pohybovala nad 195 tis., došlo do současnosti k poklesu o více než 13 %. I tato sociální pomoc byla nejčastěji čerpána obyvateli v okrese Plzeň-město (57,1 tis. příspěvků). Nejméně ji poté využívali v okrese Rokycany (14,0 tis. příspěvků).

Tab. 5.1 Vybrané dávky státní sociální podpory podle okresů

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

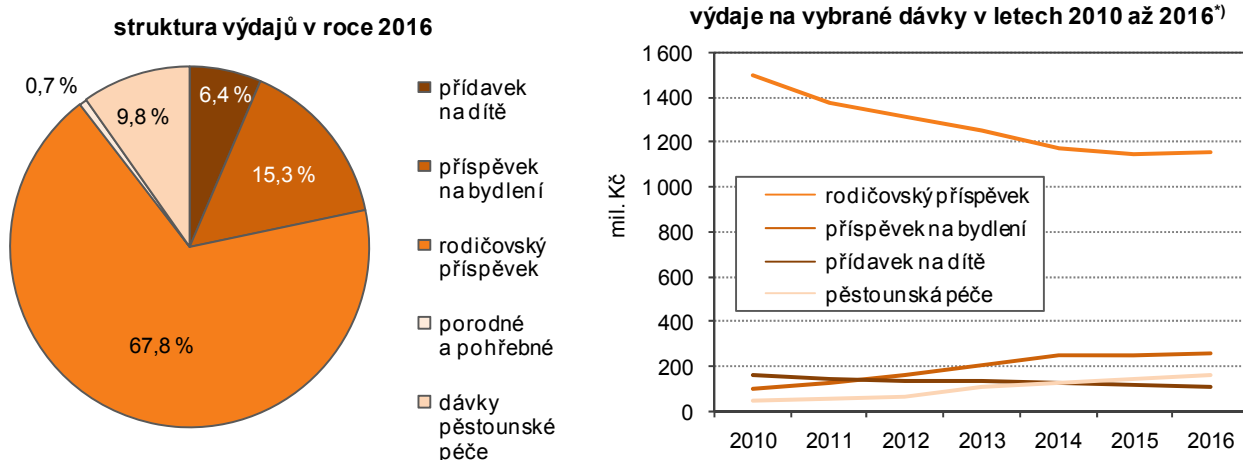
	Počet vyplacených dávek (tis.)					Výdaje na dávky (tis. Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Přídavek na dítě										
Plzeňský kraj	239,5	236,1	221,6	204,2	184,9	142 724	140 925	132 456	121 802	110 270
v tom okresy:										
Domažlice	29,2	28,0	25,3	21,9	19,8	17 408	16 800	15 115	13 036	11 772
Klatovy	45,8	45,8	42,2	39,4	35,4	27 491	27 457	25 322	23 527	21 104
Plzeň-město	60,5	61,7	59,4	56,5	52,8	35 928	36 845	35 477	33 610	31 355
Plzeň-jih	25,9	25,3	24,0	21,5	19,1	15 467	15 015	14 324	12 865	11 446
Plzeň-sever	32,7	31,1	30,5	28,2	25,3	19 532	18 549	18 223	16 877	15 164
Rokycany	15,7	15,7	13,8	13,1	11,8	9 413	9 418	8 324	7 881	7 095
Tachov	29,5	28,5	26,4	23,7	20,8	17 484	16 839	15 673	14 005	12 334
Rodičovský příspěvek										
Plzeňský kraj	195,7	183,8	172,5	171,5	170,1	1 318 518	1 258 720	1 176 993	1 151 891	1 164 737
v tom okresy:										
Domažlice	21,0	19,2	18,2	18,2	17,8	132 241	124 805	120 033	117 894	118 940
Klatovy	28,2	26,7	25,0	24,7	23,7	187 303	179 600	167 292	160 797	157 725
Plzeň-město	63,9	59,2	56,5	56,4	57,1	442 284	418 482	397 229	388 725	400 944
Plzeň-jih	21,1	19,7	18,4	18,0	17,6	141 754	133 656	125 353	121 923	122 389
Plzeň-sever	27,1	25,6	23,4	23,8	24,1	183 870	175 942	158 474	159 527	163 667
Rokycany	15,4	15,2	14,4	14,3	14,0	106 403	106 743	100 810	97 627	96 900
Tachov	19,1	18,1	16,6	16,1	15,6	124 661	119 492	107 802	105 399	104 173

V souvislosti s mladou generací je důležité také zmínit finanční pomoc související s narozením prvního nebo druhého dítěte, tzv. porodné. Nárok na porodné však mají pouze rodiny s příjmy do 2,7násobku životního minima. V rámci České republiky bylo vyplaceno 22,5 tis. dávek porodného, z nichž pouze 1,0 tis. v Plzeňském kraji. V průběhu vývoje docházelo k výrazným změnám v počtu vyplácených dávek porodného, a to zejména v souvislosti se změnami v legislativě. Tyto změny jsou patrné hlavně při porovnání současného stavu se stavem před rokem 2011, kdy porodné dostávala každá žena bez ohledu na minimum výdělku na každé narozené dítě a počet dávek tak přesahoval 6 tis.

Dávky státní sociální podpory jsou doplněny také dávkami pěstounské péče, kterých bylo v kraji v roce 2016 vyplaceno 20,6 tis. V případě této finanční pomoci docházelo zejména v důsledku legislativních změn a zvýšení počtu dětí v pěstounské péči a počtu pěstounů k meziročnímu nárůstu o téměř 10 % a ve srovnání s rokem 2008 se počet více než zdvojnásobil. Z celkového počtu dávek pěstounské péče šlo v 55,2 % o příspěvky na úhradu potřeb dítěte a u 43,8 % o odměny pěstounům.

Graf 5.1 Výdaje na dávky státní sociální podpory a pěstounské péče v Plzeňském kraji

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

¹⁾ do roku 2012 podle výplatního místa, od roku 2013 podle místa trvalého bydliště příjemce

Na dávky státní sociální podpory a dávky pěstounské péče bylo v roce 2016 uvolněno v České republice celkem 37,8 mld. Kč. Z celkového objemu dávek státní podpory v ČR připadlo na Plzeňský kraj 4,5 %. Nejvyšší podíl z celkových výdajů v mezikrajském srovnání měl Moravskoslezský kraj (13,8 %), naopak nejméně pak Karlovarský (2,9 %).

Z hlediska struktury výdajů v rámci Plzeňského kraje tvořily největší podíl z celkového objemu 1,7 mld. Kč výdaje na rodičovský příspěvek (67,8 %) téměř 1,2 mld. Kč, příspěvek na bydlení činil 15,3 % (262,5 tis. Kč) a 9,8 % (167,6 tis. Kč) bylo vyplaceno na dávky pěstounské péče. V průběhu vývoje docházelo u rodičovského příspěvku i u příspěvku na dítě k poklesu souvisejícím zejména s celkovým poklesem počtu vyplacených dávek. Opačné tendence byly patrné v případě příspěvku na bydlení a u pěstounské péče, kde je naopak zřejmý nárůst.

V rámci sociálních služeb je poskytován také příspěvek na péči, který je určen osobám, které z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebují pomoc jiné fyzické osoby při zvládnutí základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Z poskytnutého příspěvku pak tyto osoby hradí pomoc, kterou jim může poskytovat osoba blízká, asistent, ale také dětský domov nebo speciální zdravotnické zařízení.

V rámci Plzeňského kraje bylo v roce 2016 průměrně měsíčně vyplaceno 18,8 tis. dávek na péči a to nejčastěji ve II. stupni závislosti. Z celkového počtu šlo v 1 746 případech (tj. v 9,3 %) o dávky směřující osobám ve věku 1–17 let a v 811 případech (tj. 4,3 %) o osoby ve věku 18–29 let. U obou sledovaných věkových kategorií převažovali mezi oprávněnými osobami muži nad ženami.

Pěstounská péče a ústavní výchova

Dětem, které z nejrůznějších důvodů nemohly vyrůstat ve vlastní rodině, je poskytnuta náhradní výchova v různých formách. Jednou ze základních forem je pěstounská péče, do které se svěřují děti, jejichž výchova není u rodičů zajištěna a zájem dítěte takové svěření vyžaduje. Zároveň se jedná o děti, které nemohou být adoptovány (starší děti, sourozenci). Jedná se o péči, která může být na dlouhou nebo přechodnou dobu a je poskytována pěstounem, který za ni pobírá finanční příspěvky.

V rámci České republiky bylo v roce 2016 evidováno 19 358 pěstounů, poručníků a jinak pečujících osob, z nichž jen 6,2 % (tj. 1 201) přímo v Plzeňském kraji. Nejvíce se jich nacházelo v kraji Moravskoslezském (3 652), nejméně poté na Vysočině (jen 675).

Tab. 5.2 Děti v náhradní rodinné péči a děti s nařízenou ústavní výchovou

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Děti v náhradní rodinné péči	378	710	763	826	863	951	1 060	1 138	1 178
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,6	6,8	7,3	7,9	8,3	9,2	10,2	10,8	11,0
Děti s nařízenou ústavní výchovou	395	423	420	424	418	382	381	374	322
na 1 000 osob ve věku 0–18 let	3,8	4,0	4,0	4,1	4,0	3,7	3,7	3,5	3,0

Celkem bylo v kraji v náhradní rodinné péči umístěno 1 178 dětí, což představuje šestou nejvyšší hodnotu mezi kraji České republiky. Ve 3,7 % případů šlo o děti se zdravotním postižením. V průběhu vývoje docházelo k navyšování počtu umístěných dětí, jejichž počet se od roku 2008 zvýšil o 800. Na 1 000 osob ve věku 0–18 let nyní v Plzeňském kraji připadá 11,0 dětí v náhradní rodinné péči.

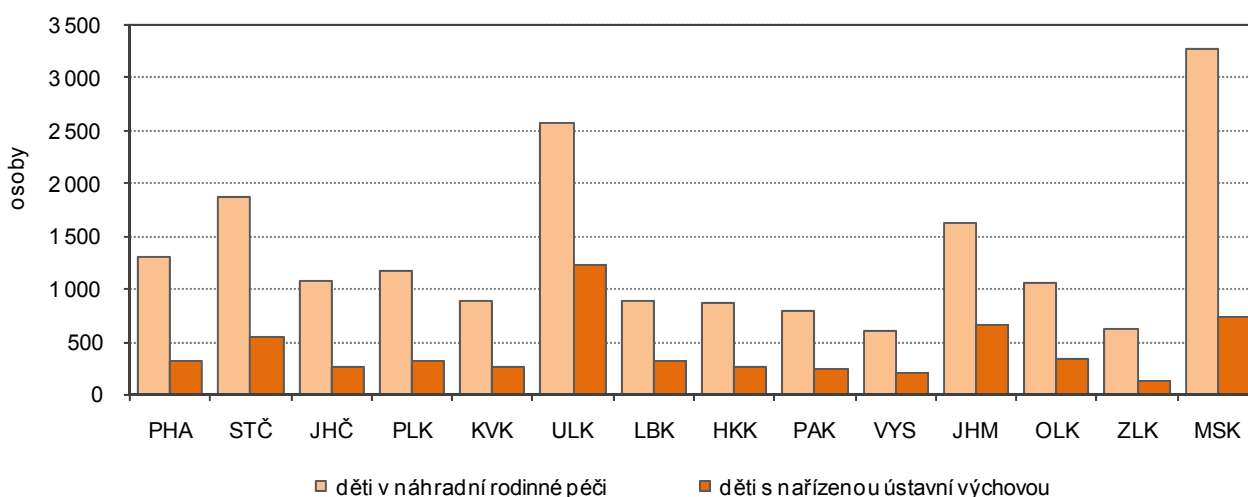
Mezi další formy náhradní péče patří ústavní výchova, která je nařízena soudem, a to pouze u nezletilého dítěte. Jedná se o institucionální náhradní výchovu dítěte, které z různých důvodů nemůže zůstat v biologické rodině a nelze mu zajistit výchovu v rodině náhradní. Z 5,9 tis. dětí s nařízenou ústavní výchovou v České republice žilo nejvíce dětí v Ústeckém kraji (20,8 %). V rámci Plzeňského kraje byla ústavní péče nařízena v roce 2016 u 322 dětí a jejich počet se meziročně snížil o téměř 14 %. V současné době připadá na 1 000 osob ve věku do 18 let jen 3,0 dětí s nařízenou ústavní výchovou.

Soud může v trestním řízení mladistvému uložit také ochrannou výchovu, která je opatřením týkajícím se mladistvých pachatelů ve věku od 15 do 18 let, kteří spáchali trestný čin, nebo v případě trestně neodpovědných dětí mladších 15 let, které se dopustily činu jinak trestného.

Ochranná výchova je vykonávána ve specializovaných školských zařízeních (výchovné ústavy nebo dětské domovy se školou). V České republice byla ochranná výchova uložena 83 dětem, z nichž pouze 5 bylo z Plzeňského kraje. Největší počet dětí umístěných v ústavech s ochrannou výchovou byl v Moravskoslezském kraji (18).

Graf 5.2 Děti v náhradní rodinné péči a děti s nařízenou ústavní výchovou podle krajů v roce 2016

Pramen: Ministerstvo práce a sociálních věcí

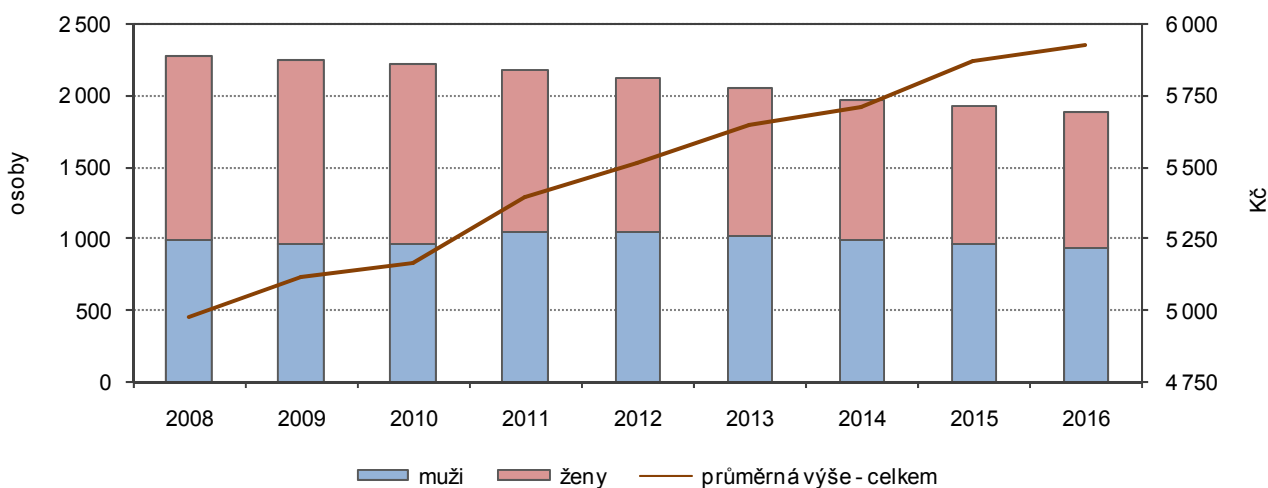

Sirotčí důchody

Sirotčí důchod je druh pozůstalostního důchodu po úmrtí rodiče nebo jiné osoby, která má dítě v péči. Nárok na tuto finanční pomoc vzniká za podmínek stanovených zákonem a týká se nezaopatřeného dítěte, a to jak nezletilého, tak i zletilého, mladšího 26 let. V Plzeňském kraji bylo v prosinci roku 2016 celkem 1 879 příjemců sirotčího důchodu, což představuje za posledních pět let pokles o 11,5 %. Z hlediska pohlaví tvoří příjemce 949 žen a 930 mužů. Mezi okresy s největším počtem příjemců se v kraji řadí okres Plzeň-město, kde bylo v roce 2016 evidováno 573 osob pobírající sirotčí důchod, a okres Klatovy s 321 příjemci.

Graf 5.3 Sirotčí důchody podle pohlaví v Plzeňském kraji (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

Podmínkou pro získání sirotčího důchodu je také skutečnost, že rodič v době úmrtí pobíral starobní nebo invalidní důchod eventuálně si určitou dobu spořil na důchodové pojištění. V této souvislosti se sirotčí důchod skládá ze dvou částí. Základní část důchodu je pro všechny stejná a v roce 2016 dosahovala hodnoty 2 440 Kč. Druhou část tvoří 40 % výměry starobního nebo invalidního důchodu III. stupně, na který by měl rodič v době smrti nárok.

S ohledem na tyto souvislosti tvořila v roce 2016 průměrná výše měsíčního sirotčího důchodu 5 926 Kč. V průběhu let docházelo zejména v souvislosti s růstem spotřebitelských cen a mezd k nárůstu výše sirotčího důchodu, který se od prosince roku 2012 navýšil o 410 Kč měsíčně. Nejnižší průměrná měsíční výše důchodu byla v okrese Domažlice (5 638 Kč) na rozdíl od okresu Rokycany, kde hodnota přesáhla 6 tis. Kč.

Tab. 5.3 Sirotčí důchody podle okresů (prosinec)

Pramen: Česká správa sociálního zabezpečení

	Příjemci					Průměrná měsíční výše (Kč)				
	2012	2013	2014	2015	2016	2012	2013	2014	2015	2016
Plzeňský kraj	2 124	2 056	1 969	1 920	1 879	5 516	5 646	5 707	5 870	5 926
v tom okresy:										
Domažlice	235	220	217	228	228	5 494	5 658	5 675	5 732	5 638
Klatovy	348	344	334	314	321	5 495	5 587	5 658	5 849	5 923
Plzeň-město	661	644	610	618	573	5 578	5 703	5 736	5 878	5 998
Plzeň-jih	197	190	178	178	194	5 614	5 771	5 711	5 983	5 937
Plzeň-sever	263	253	259	239	234	5 375	5 470	5 658	5 856	5 922
Rokycany	197	201	190	169	164	5 556	5 721	5 793	5 868	6 005
Tachov	223	204	181	174	165	5 428	5 577	5 715	5 964	5 995

Držitelé průkazů zdravotně postižených

Osoba starší 1 roku s tělesným, smyslovým nebo duševním postižením omezujícím její pohybové nebo orientační schopnosti má nárok na průkaz osoby se zdravotním postižením. Podle míry funkčního postižení pohyblivosti a orientace se určuje druh označení průkazu symbolem "TP" (osoba se středně těžkým postižením), "ZTP" (osoba s těžkým postižením) nebo "ZTP/P" (osoba se zvláště těžkým funkčním postižením nebo úplným postižením pohyblivosti nebo orientace s potřebou průvodce).

V České republice bylo k 31. 12. 2016 celkem 311 250 držitelů průkazů osob se zdravotním postižením, z nichž 4,8 % tvořily osoby ve věku do 18 let. Téměř 6 % z celkového počtu držitelů průkazů bez ohledu na věk bylo evidováno v Plzeňském kraji, konkrétně nejvíce v okresech Plzeň-město a Klatovy. V těchto okresech se nacházel také nejvyšší počet držitelů ve věku do 18 let, kterých bylo v kraji celkem 893.

Z celkového počtu držitelů průkazů převažovala forma ZTP/P, kterou mělo přes 66 % mladých osob do 18 let věku s průkazem osob se zdravotním postižením v Plzeňském kraji. Průkaz s označením ZTP s nižší formou postižení poté vlastnilo 27,8 % a TP 6,0 % z celkového počtu mladých držitelů průkazu.

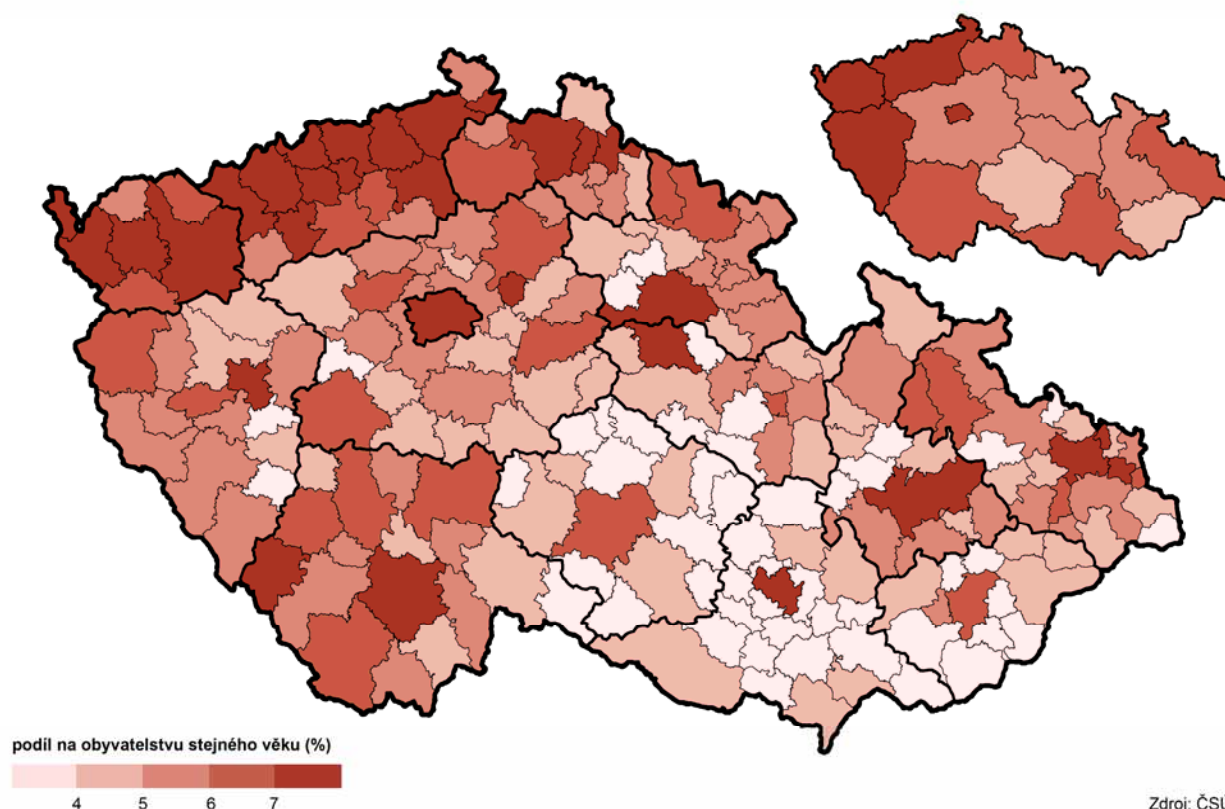
6. Domácnosti a bydlení

Podrobné údaje o domácnostech a bydlení mladé generace jsou získávány ze Sčítání lidu, domů a bytů (SLDB). Za domácnost juniorů byla v této kapitole považována každá domácnost, v jejímž čele je osoba ve věku 15–29 let. Do domácností juniorů byly tedy zahrnuty všechny domácnosti jednotlivců tvořené osobou ve věku 15–29 let a úplné a neúplné rodiny s osobou v čele ve věku 15–29 let (tzv. rodinné domácnosti). V oblasti bydlení neumožňoval v roce 2011 použitý způsob zjišťování a následného zpracování dat získat podrobné údaje v případě, že v bytě žilo více rodinných domácností, proto jsou některá data zde publikována pouze za hospodařící domácnosti tvořené jednou rodinou.

Struktura domácností

Na základě výsledků SLDB 2011, které obsahují informace o domácnostech, u kterých byly zjištěny dané charakteristiky, bylo v Plzeňském kraji zaznamenáno 17 481 hospodařících domácností v čele s osobou ve věku 18–29 let. Tyto hospodařící domácnosti zahrnovaly osoby, které společně hospodaří, tj. společně hradí výdaje domácnosti jako je strava, náklady na bydlení aj. Společné hospodaření se vztahuje i na děti, které do příslušné domácnosti patří, i přestože samy na výdaje domácnosti nepřispívají.

Osoby žijící samostatně v bytě ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Strukturu hospodařících domácností je možné rozdělit podle typu na domácnosti rodinné, které zahrnují úplnou a neúplnou rodinu, a domácnosti nerodinné, do kterých patří zejména domácnosti jednotlivců. Z celkového počtu mladých domácností tvořily 58,5 % právě domácnosti jednotlivců. Přes 30 % z mladých domácností utvářela 1 úplná rodina, do které spadaly nejen manželské páry, ale i faktická manželství (nesezdaná soužití, tzv. kohabitace). Ve zbylých 11,4 % případech šlo o domácnosti tvořené 1 neúplnou rodinou (jedním z rodičů s alespoň jedním dítětem).

S přihlédnutím ke způsobu bydlení mladých domácností žilo v době sčítání 96,5 % z nich v bytech. V 568 případech (3,3 %) bydleli členové domácnosti mimo byty, tzn. v nouzových obydlích, mobilních objektech, rekreačních chatách, chalupách. Šlo převážně o domácnosti jednotlivců (87,3 %) a jen v menší míře o domácnosti tvořené 1 úplnou rodinou (7,6 %). V Plzeňském kraji bydlelo 29 domácností v čele s osobou ve věku 15–29 let v některém z ubytovacích nebo lůžkových léčebných zařízení sloužících k individuálnímu i kolektivnímu ubytování (např. ubytovny, dětské domovy, domovy mládeže, internáty atd.). V tomto případě šlo převážně (58,6 %) o domácnosti tvořené jednou neúplnou rodinou.

Hospodařící domácnosti juniorů představovaly 7,7 % z celkového počtu hospodařících domácností v Plzeňském kraji bez ohledu na věk. Na celkovém počtu domácností tvořených úplnou rodinou v kraji se konkrétně mladé domácnosti, kterých bylo 5,3 tis., podílely pouze 4,5 %. Tento typ domácností převažoval zejména u těch, kde byla v čele osoba ve věkové kategorii 50–64 let, ty pak tvořily 33,1 % z celkového počtu úplných rodin.

V případě neúplných rodin se domácnosti juniorů podílely na celkovém počtu 6,7 %. Nejvýraznější zastoupení měly v této kategorii domácnosti, kde v čele stála osoba ve věku 40–49 let, které z celkového počtu neúplných rodin představovaly v rámci domácností téměř 27 %.

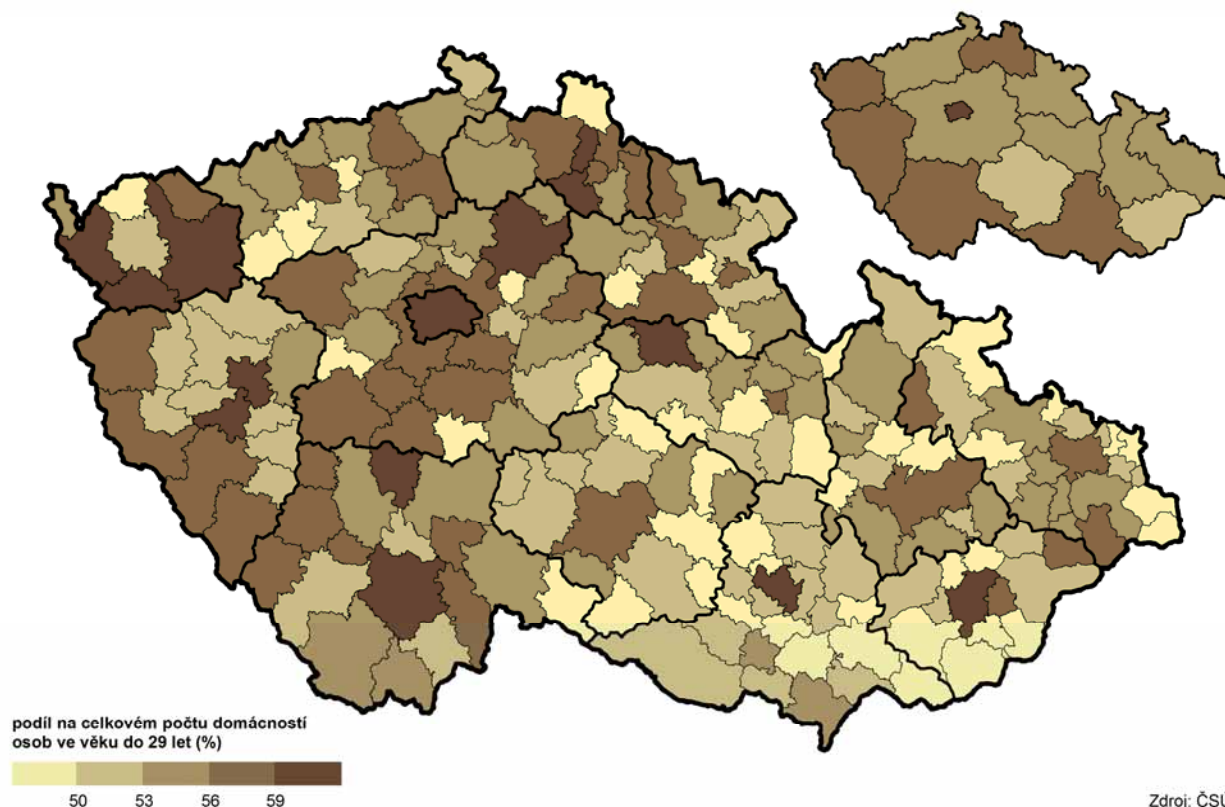
Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let se na celkovém počtu bez ohledu na věk v Plzeňském kraji podílely téměř 13 %. K nejvíce zastoupeným věkovým kategoriím v případě jednotlivců patřili senioři starší 65 let a více.

Domácnosti jednotlivců

V souvislosti s vyšší dostupností bytů, změnou životního stylu, ale také demografického chování (např. snižování sňatečnosti, růst rozvodovosti, posun mateřství do vyššího věku atd.) v porevolučním období dochází ke zvyšování počtu domácností jednotlivců. Zároveň se posouvají jejich nejpočetnější skupiny do vyššího věku. Důvodem je mimo jiné jak posouvání věku při vytvoření samostatné domácnosti jednotlivců (u mladší věkové skupiny), tak i stárnutí populace (u starších osob).

Domácnost jednotlivce tvoří jednotlivá minimálně 15letá osoba samostatně hospodařící, která žije v bytě sama nebo s další hospodařící domácností. V Plzeňském kraji bylo v roce 2011 sečteno 10 223 domácností jednotlivců v čele s osobou ve věku do 29 let, což je 5,8 % ze všech mladých domácností jednotlivců v České republice.

Domácnosti jednotlivců z domácností osob ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

Z hlediska územních rozdílů je zřejmé dominantní zastoupení domácností mladých jednotlivců zejména v návaznosti na velké městské regiony (např. Praha, Brno, Plzeň, České Budějovice atd.). Z celkového počtu domácností do 29 let věku tvořily mladé domácnosti jednotlivců v Plzeňském kraji 58,5 %, což byl třetí nejvyšší podíl v rámci České republiky po Hl. městě Praze (70,0 %) a Jihomoravském kraji (58,7 %). V územním detailu jednotlivých správních obvodů obcí s rozšířenou působností v Plzeňském kraji byl nejvyšší podíl v městském regionu Plzně (63,5 %) a v SO ORP Přeštice (59,0 %).

Naopak nejnižší zastoupení v rámci ČR bylo zaznamenáno v oblastech vnitřní periferie na pomezí Čech a Moravy – v regionech s horší dopravní dostupností, občanskou vybaveností a s vysokou mírou tradiční hodnoty rodiny, tj. s vyšším zastoupením osob v úplných rodinách v mladším věku.

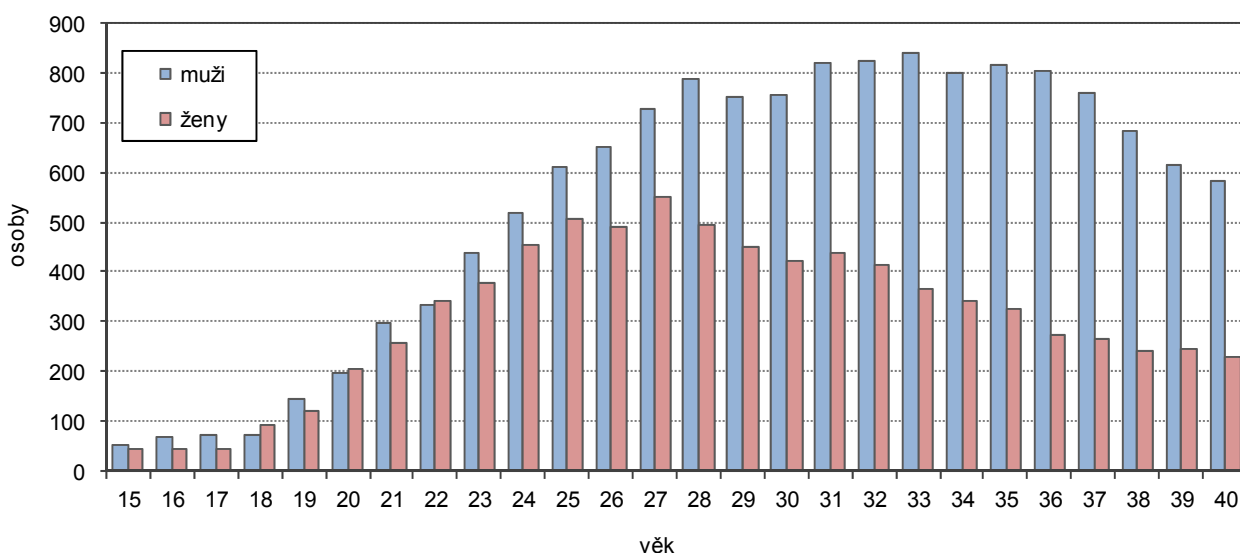
V průměru tvoří v České republice mladí jednotlivci z celkového počtu domácností jednotlivců bez ohledu na věk 12,9 %, přičemž v kraji byl tak zaznamenán druhý nejvyšší a zároveň nadprůměrný podíl v rámci všech krajů ČR. Nejvýraznější zastoupení mladých z celkového počtu domácností jednotlivců bylo v Hl. městě Praze, konkrétně 16,6 %, nejméně naopak ve Zlínském kraji (9,2 %) a na Vysočině (9,9 %). Na celkovém počtu domácností jednotlivců v rámci okresů se junioři nejvíce podíleli v okrese Plzeň-město, kde tvořili přes 15 %, a v okrese Tachov (14,1 %).

Muži tvořili v roce 2011 přes 56 % všech domácností mladých jednotlivců do 29 let v kraji a to nejčastěji ve věku 25–29 let (61,6 %). Nejvýraznější vrchol v počtu domácností ve sledované věkové kategorii byl zřejmý u mužů ve věku 28 let, kde bylo evidováno 787 domácností jednotlivců. Jejich počet však s přibývajícím věkem ještě narůstá a graduje ve 33 letech.

U žen naopak v mladší věkové skupině počet domácností jednotlivců narůstal mírněji než u mužů a vrcholu dosahoval s hodnotou 550 již ve věku 27 let. S rostoucím věkem se dále podíl žen v domácnostech jednotlivců snižoval na úkor vzrůstajícího zastoupení žen v rodinných domácnostech. Teprve od věku 42 let docházelo k významnému zvyšování podílu až do dosažení maxima ve věku 80 let, kdy bylo přes 1,1 tis. žen žijících jako jednatelce v domácnosti.

Graf 6.1 Věkové složení domácností jednotlivců podle pohlaví v Plzeňském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

V mladším věku souvisela převaha mužů jednotlivců nad ženami zejména s nižší sňatečností. Později se projevují i jiné aspekty, kdy například po rozpadu úplné rodiny muži častěji zůstávají sami na rozdíl od žen, které spolu s dětmi vytváří neúplnou rodinu. Ve vyšším věku se poté situace obrací a začínají převažovat ženy nad muži, což je způsobeno úmrtností mužů v nižším věku, která zapříčiňuje vyšší pravděpodobnost rozpadu úplné rodiny ztrátou partnera a vzniku domácnosti jednotlivce ovdovělé ženy.

Z genderového pohledu s ohledem na způsob bydlení domácností jednotlivců u mladých žen do 29 let věku převažovalo bydlení samostatně v bytě (v 75,2 % případů). U mužů se tento způsob bydlení objevil u nižšího podílu jen v 72,1 % domácností jednotlivců, a to na úkor vyššího zastoupení bydlení v bytě s další hospodařící domácností (22,0 %) a mimo byty (5,9 %). U žen se tyto způsoby bydlení objevovaly méně. Tento fakt ovlivňují i faktory související s legislativou.

Muži do 29 let věku žijící v samostatné domácnosti byli v roce 2011 nejčastěji svobodní (v 93,0 % případů). Největší zastoupení měli svobodní muži ve věku 15–19 let, postupně se v souvislosti s utvářením rodin jejich podíl na domácnostech jednotlivců snižoval. Jen u 5,1 % mužských domácností jednotlivců se jednalo o muže ženaté, zbylých 1,6 % tvořili samostatně žijící rozvedení muži. V obou případech se jejich počet spolu s věkem zvyšoval. Také mladé ženy, které žily v samostatné domácnosti, byly převážně svobodné (90,2 %). Jen v 6,7 % šlo o ženy vdané a v 2,8 % o ženy rozvedené. Na rozdíl od mužů vstupují ženy již ve sledovaném věku častěji do manželství, tudíž výrazněji na úkor svobodných narůstá s věkem podíl rozvedených i vdaných žen v rámci domácností jednotlivců

Tab. 6.1 Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let podle věku, rodinného stavu a způsobu bydlení

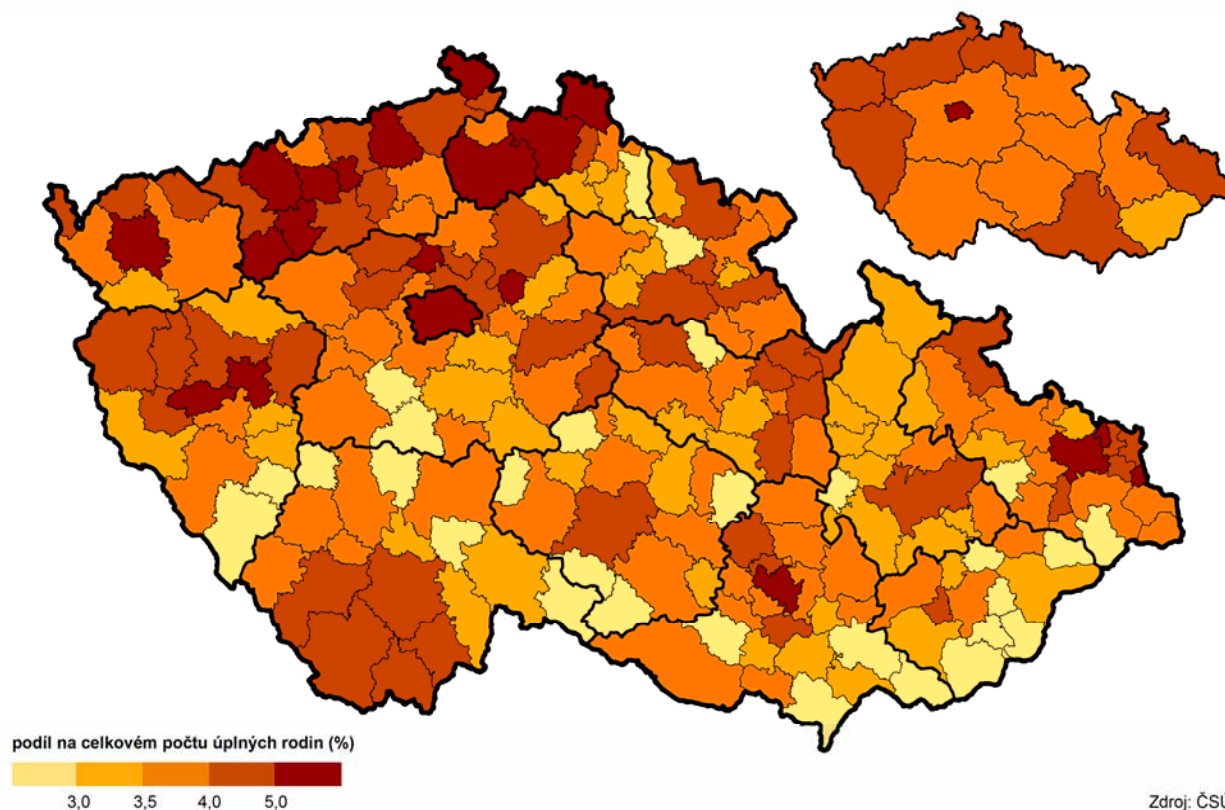
Zdroj: SLDB 2011

	Muži				Ženy			
	ve věku 15–29 let celkem	v tom			ve věku 15–29 let celkem	v tom		
		15–19	20–24	25–29		15–19	20–24	25–29
Domácnosti jednotlivců ve věku 15–29 let celkem	5 737	411	1 792	3 534	4 486	351	1 639	2 496
z toho rodinný stav (%):								
svobodný, svobodná	93,0	99,5	96,9	90,3	90,2	98,9	94,8	85,9
žentý, vdaná	5,1	-	2,4	7,1	6,7	0,9	4,1	9,3
rozvedený, rozvedená	1,6	-	0,4	2,4	2,8	-	0,9	4,4
ovdovělý, ovdovělá	0,0	-	-	0,0	0,0	-	-	0,1
v tom způsob bydlení (%):								
samostatně v bytě	72,1	59,6	72,9	73,1	75,2	66,4	73,3	77,6
v bytě s další hospodařící domácností	22,0	25,5	22,4	21,4	21,3	28,8	23,3	19,0
mimo byty	5,9	14,8	4,7	5,5	3,5	4,8	3,4	3,4

Rodinné domácnosti

Rodinných domácností v čele s osobou ve věku 15–29 let tvořených úplnou nebo neúplnou rodinou bylo v roce 2011 přes 7 tis., což představovalo jen 4,9 % ze všech rodinných domácností v kraji bez ohledu na věk.

Úplné rodiny v čele s osobou ve věku 15–29 let podle SO ORP a krajů podle SLDB 2011

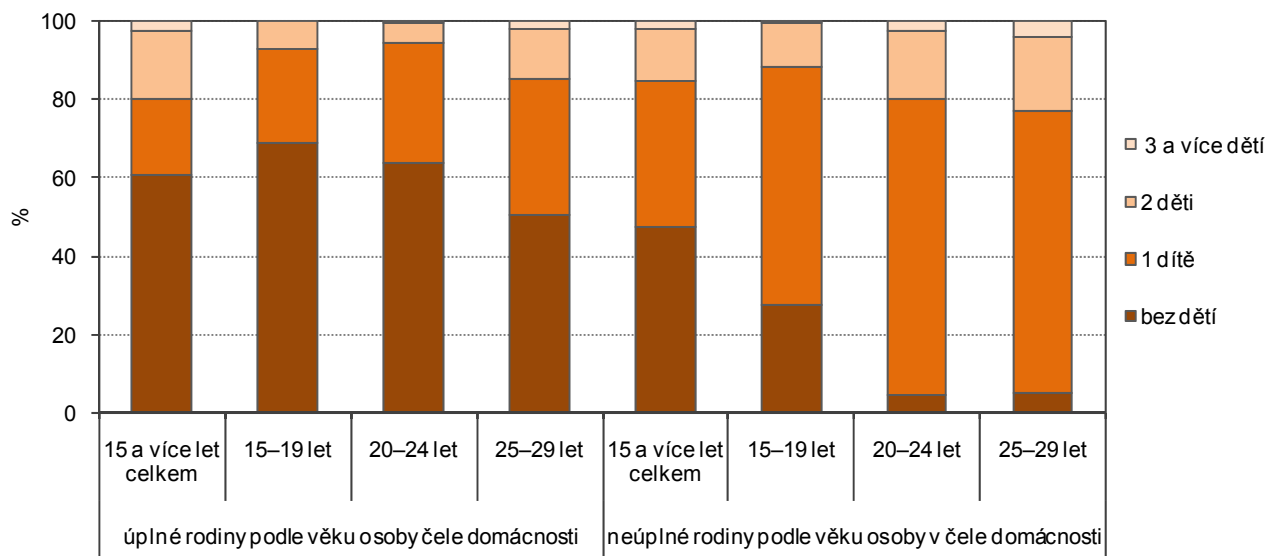

Na celkovém počtu rodinných domácností juniorů v kraji se v době sčítání nejvíce podílely domácnosti tvořené jednou úplnou rodinou (72,6 %). Právě tyto úplné rodiny juniorů tvořily jen 4,5 % z celkového počtu úplných rodin, i přesto se však jednalo o čtvrtý nejvyšší podíl mezi kraji po Hl. městě Praze, Ústeckém a Libereckém kraji. V rámci Plzeňského kraje byl nejvyšší podíl v okresech Plzeň-město (5,7 %) a Tachov (4,6 %).

S ohledem na rostoucí věk osoby v čele v rámci sledované mladé věkové skupiny přibýval počet rodinných domácností, nejvyšší hodnoty tak bylo dosaženo na vrchní věkové hranici mezi 25–29 rokem.

Graf 6.2 Rodinné domácnosti podle věku osoby v čele domácnosti a počtu závislých dětí v Plzeňském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Úplné rodiny ve společné domácnosti mohou být tvořeny jak manželským párem, tak nesezdanými partnery (tzv. faktická manželství). Při pohledu na celou populaci v Plzeňském kraji jednoznačně v době posledního sčítání převažovaly manželské páry tvořící přes 88 % všech úplných rodin. Ze zaměření pouze na mladou generaci v kraji je však zřejmé, že se situace změnila, zejména vlivem vývoje demografického chování, tzn. snížením sňatečnosti, odkládáním mateřství.

V případě úplných rodin v domácnostech Plzeňského kraje, kde v čele byla osoba do 29 let, již v roce 2011 tvořily manželské páry menšinu. Naopak výrazně narůstal počet domácností, kde osoby žijí ve faktickém soužití buď jakožto předstupeň manželství nebo bez potřeby jeho legalizování. Přes 67 % mladých nesezdaných soužití bylo bez dětí, jedno závislé dítě žilo ve 24,4 % nesezdaných soužitích.

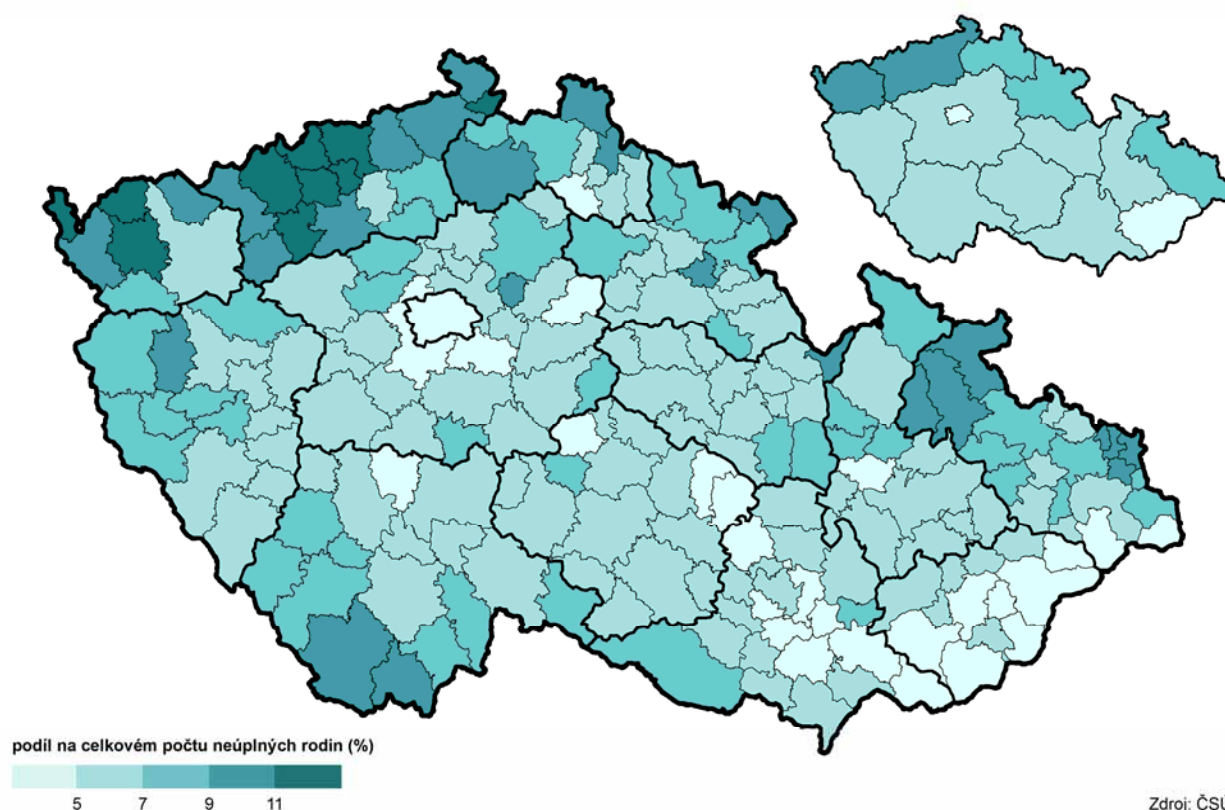
Struktura domácností tvořených manželským párem se výrazně odlišuje, neboť většina těchto domácností byla v roce 2011 tvořena třemi členy. Konkrétně ve 43,8 % domácností žili manželé spolu s 1 nezávislým dítětem a jen 37,4 % tvořily manželské páry bez dětí.

Neúplných rodin bylo v roce 2011 v Plzeňském kraji sečteno 29,6 tis., z nichž v 6,7 % případů šlo o rodiny v čele s osobou ve věku do 29 let. V rámci meziokresního porovnání v kraji byl největší podíl mladých neúplných rodin v okrese Tachov (9,1 %), nejnižší naopak v okrese Plzeň-město (6,1 %). Mezi kraji se vyskytl největší podíl v Ústeckém, kde přesáhl hranici 10 % na rozdíl od Hl. města Prahy, kde dosáhl pouze 4,5 %.

K nejčetnějším případům neúplných rodin patřily dvoučlenné rodiny tvořené převážně matkami s jedním dítětem. Z celkového počtu domácností mladých neúplných rodin tvořily ty s jedním nezaopatřeným dítětem 75,6 %.

Bydlení mladé generace

Kvalita bydlení patří k základním ukazatelům životního standardu. Z hlediska mladé generace je právě dostupnost bydlení jedním z hlavních faktorů při zakládání vlastní domácnosti a rodiny. V tomto případě pak důležitou roli kromě toho, zda si bydlení mohou vůbec dovolit, hraje i kvalita, což ovlivňuje nejen charakteristika samotného bytu, ale také jeho bezprostředního okolí. Byt i určitou kvalitu bydlení charakterizuje kromě vlastnictví bytu (vlastní, nájemní, družstevní atd.) zejména obytná plocha, počet obytných místností v kombinaci s počtem osob žijících v bytě. Při tomto posuzování dostupnosti bydlení se nepřihlíží k pořizovací ceně bydlení, což se jeví v současné době jako limitující faktor.

Členové domácností mladých lidí do 29 let věku žili v Plzeňském kraji nejčastěji, a to v 72,9 % případech, samostatně v bytovém domě, jen 25,2 % v bytě v rámci rodinného domu. Z celkového počtu bylo více než 36 % mladých domácností v podnájmu. S přibývajícím věkem poté dochází ke snižování domácností platících nájemné na úkor zvyšujícího se podílu bydlení ve vlastním. Bez ohledu na věk v Plzeňském kraji bydlelo téměř 40 % členů samostatně bydlících domácností ve vlastním domě, zatímco podíl nájemního bydlení činil jen 20,4 %. Při zohlednění typu domácnosti je zřejmé, že v podnájmu žilo větší procento domácností tvořených mladou neúplnou rodinou než v případě úplných rodin, kde se naopak častěji objevovalo bydlení v osobním vlastnictví.

Komfort bydlení je v tomto případě částečně zohledněn v typu bytů, který rozlišuje byty standardní (s ústředním ev. bez ústředního topení doplněné částečným nebo úplným příslušenstvím) a byty se sníženou kvalitou (bez ústředního topení s částečným ev. úplným příslušenstvím). V tomto případě se ukazuje, že domácnosti tvořené jednotlivci nebo jen jedním rodičem s dítětem se častěji potýkají s finančními problémy, což se poté může odrazit právě v kvalitě bydlení. Tato skutečnost se projevila i v tomto případě, kdy se domácnosti jednotlivců častěji nacházely v bytech se sníženou kvalitou (14,2 %) ve srovnání s domácnostmi úplných rodin, kde jich téměř 97 % žije v bytech standardních.

Tab. 6.2 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti, druhu domu, právní formy užívání a typu bytu

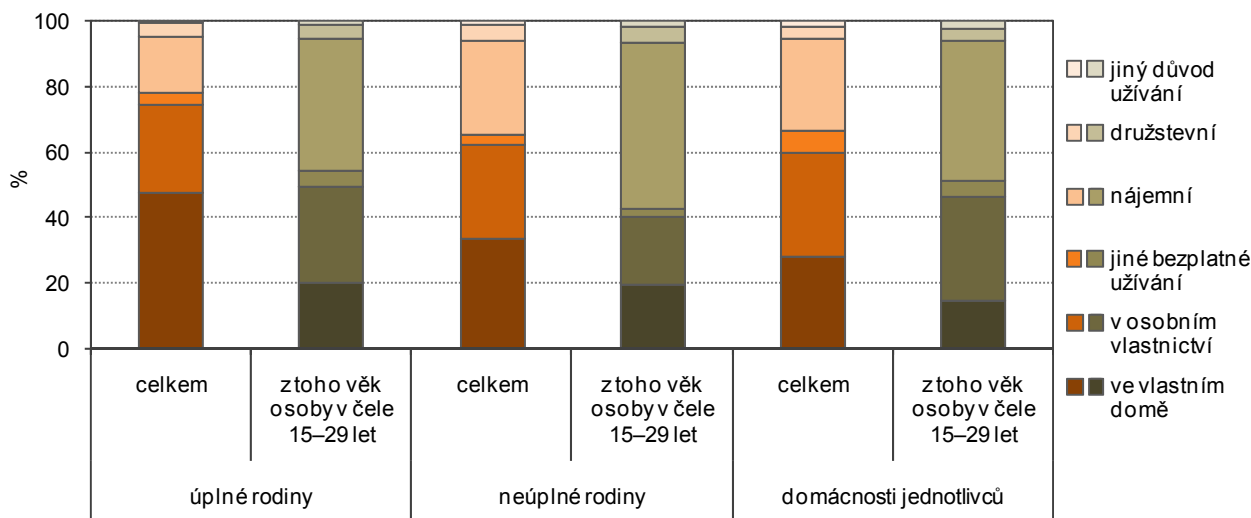
Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	v tom		
		1 úplná rodina ¹⁾	1 neúplná rodina	domácnost jednotlivce
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	13 879	4 750	1 622	7 507
z toho podle druhu domu (%):				
rodinné domy	25,2	27,3	27,0	23,4
bytové domy	72,9	71,8	71,6	73,9
z toho podle právního důvodu užívání bytu (%):				
ve vlastním domě	14,7	19,6	16,3	11,3
v osobním vlastnictví	24,8	28,4	16,8	24,2
jiné bezplatné užívání bytu	3,8	4,4	2,3	3,7
nájemní	36,1	39,3	42,0	32,8
družstevní	3,5	4,0	3,9	3,1
z toho podle typu bytu (%):				
byty standardní	83,9	96,8	81,9	76,2
byty se sníženou kvalitou	9,8	2,4	10,6	14,2

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Graf 6.3 Domácnosti bydlící samostatně v bytě podle typu domácnosti a právního důvodu užívání bytu v Plzeňském kraji (ze zjištěných hodnot)

Zdroj: SLDB 2011

Z celkového počtu mladých domácností žila více než čtvrtina jejich členů v bytě se třemi obytnými místnostmi s plochou 8 m² a více. U rodinných domácností se poté častěji (14,3 %) vyskytovaly i byty s 5 a více místnostmi ve sledovaném rozměru. Naopak u domácností jednotlivců převažoval spíše počet dvou nebo tří místností, přičemž v jedné obytné místnosti žilo 9,8 % z celkového počtu domácností mladých jednotlivců. Při porovnání druhu domů mělo v rodinných domech k dispozici 4 místnosti 25,1 % domácností, naopak u bytových domů se nejčastěji (27,1 %) jednalo o byty se třemi obytnými místnostmi o velikosti 8 m² a více. Konkrétní velikost, tedy počet obytných místností v rodinných domech nebo bytech, se odvíjela od typu domácnosti. Rodinné domácnosti s dětmi samozřejmě obývaly častěji byty a rodinné domy o více místnostech, na rozdíl od jednotlivců, kterým stačila i jediná.

Průměrná obytná plocha bytu mladé domácnosti dosahovala v Plzeňském kraji v roce 2011 přes 55 m². Jednalo se tak o nižší hodnotu než byl průměr u obyvatel kraje bez ohledu na věk, což je důsledek toho, že u nich převažoval podíl domácností, které žijí ve vlastních domech.

V případě domácností mladých jednotlivců do 29 let věku se hodnota pohybovala jen mírně nad 51 m², což je ve srovnání s obytnou plochou domácnosti tvořené úplnou rodinou o 8,1 m² nižší hodnota. Průměrně však na 1 osobu připadalo ve více než 30 % případů domácností úplných rodin pouze 10–17,9 m². Rozdílná byla situace u domácností jednotlivců, kde u více než poloviny připadalo na jednu osobu 34,0 a více m².

Tab. 6.3 Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě podle počtu obytných místností v bytě, typu domácnosti a druhu domu

Zdroj: SLDB 2011

	Celkem	z toho podle počtu obytných místností s plochou 8 m ² a více (%)				
		1	2	3	4	5 a více
Domácnosti s osobou v čele ve věku 15–29 let bydlící samostatně v bytě	13 879	7,8	20,3	25,5	20,0	9,4
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	4 750	5,3	18,4	29,6	28,3	14,3
1 neúplná rodina	1 622	5,7	17,8	27,1	20,2	9,7
domácnost jednotlivce	7 507	9,8	22,0	22,6	14,7	6,2
z toho podle druhu domu:						
rodinné domy	3 497	2,3	8,9	21,8	25,1	23,8
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	1 299	1,5	6,7	20,8	31,2	35,0
1 neúplná rodina	438	2,3	9,4	23,1	24,4	23,7
domácnost jednotlivce	1 760	3,0	10,3	22,2	20,9	15,5
bytové domy	10 122	9,6	24,5	27,1	18,6	4,5
v tom podle typu domácnosti:						
1 úplná rodina ¹⁾	3 409	6,7	22,7	32,9	27,4	6,4
1 neúplná rodina	1 162	6,9	20,9	28,6	18,6	4,5
domácnost jednotlivce	5 551	12,0	26,3	23,3	13,1	3,4

¹⁾ manželské páry i faktická manželství

Ze SLDB 2011 vyplynulo, že domácnosti mladé generace obecně žily v menších bytech. V průměru u nich připadá na byt obývaný úplnou rodinou v rodinném domě 81,6 m² a v bytovém domě 50,7 m². V porovnání u úplných rodinných domácností celkem bez ohledu na věk připadlo v průměru na byt v rodinném domě 83,7 m² a v bytovém domě 57,5 m². Obdobně tomu bylo i u rodin neúplných. Výjimku tvořily domácnosti jednotlivců, kde byla obytná plocha bytu v rodinném domě u mladé generace mírně vyšší než v průměru u domácností celkem.

V průměru v Plzeňském kraji připadá na jednu obytnou místnost mladých domácností o rozloze 8 m² a více 0,71 osob. Konkrétně v domácnostech jednotlivců do 29 let věku hodnota dosáhla 0,44 osob na místnost, naopak v případě domácností neúplných rodin hodnota překročila v průměru hranici 1 osoby na místnost.

Největší podíl domácností juniorů byl mapován v kategorii, kde na obytnou místnost o 8 m² a více připadlo jen 0,49 a méně osob. Je to dáno početní převahou domácností jednotlivců, u nichž se právě v této kategorii nachází přes 43,6 % domácností. V případě mladých domácností tvořených úplnou, ale i neúplnou rodinou, převažoval počet domácností, kde na jednu obytnou místnost připadlo 1,00–1,49 osob.

7. Volnočasové aktivity

Volný čas dětí a mládeže plní v současné době kromě jiného funkci relaxační, regenerační, kompenzační, sociálně preventivní a výchovnou. Způsoby trávení volného času, tzv. volnočasové aktivity, můžeme rozdělit podle míry jejich formálnosti na aktivity organizované a neorganizované. Zejména na volný čas dětí a mládeže mají velký vliv rodina, ale také stát prostřednictvím aktivit organizovaných v rámci školy nebo jinými institucemi. Mezi volnočasové aktivity u nich patří nejrůznější zájmové, umělecké a vzdělávací kroužky, kluby, sportovní aktivity a soutěže atd. Aktivity se snaží nejen vzdělávat, vést děti ke sportu a bavit, ale zároveň zajišťují dohled nad dítětem v době, kdy rodiče jsou v zaměstnání.

Základní umělecké školy, školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Denně zejména žáci základních škol navštěvují před nebo po vyučování školní družiny, které jsou školskými zařízeními poskytujícími žákům zájmové vzdělávání. Družiny jsou určeny zejména žákům 1. stupně, tj. mezi 1.–5. třídou, tedy ve věku, kdy je rodiče nemohou a nechtějí nechat doma samotné v době, kdy jsou v zaměstnání.

Tab. 7.1 Školní družiny, školní kluby a střediska volného času

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Školní družiny	215	210	210	209	211	208	209	211	212	213
zapsaní účastníci ¹⁾	11 319	11 721	12 078	12 456	12 983	13 814	14 553	15 824	16 824	17 634
z 1. stupně ZŠ	11 085	11 550	11 903	12 250	12 757	13 549	14 314	15 586	16 544	17 369
z 2. stupně ZŠ	234	171	175	206	172	156	166	156	183	175
Školní kluby	16	16	18	18	19	19	18	18	18	19
zapsaní účastníci ¹⁾	814	823	988	1 137	1 076	1 230	1 303	1 177	1 300	1 158
z 1. stupně ZŠ	312	307	331	465	491	580	595	518	551	456
z 2. stupně ZŠ	502	516	657	672	585	650	708	659	749	702
Střediska volného času	18	19	19	19	19	20	23	23	23	21
zájmové útvary	1 354	1 387	1 443	1 521	1 484	1 462	1 493	1 506	1 537	1 588
přijetí účastníci	17 050	17 396	17 728	19 200	18 567	18 565	17 857	18 549	18 713	18 532
děti	2 000	2 356	2 624	2 784	2 643	2 744	2 414	2 288	2 358	2 297
žáci	11 864	11 626	11 627	12 335	12 580	13 158	13 381	14 016	14 456	14 447
studenti	642	718	515	772	665	422	397	242	195	277
táborová a pobytová činnost – akce	208	211	218	209	209	232	234	275	266	.
účastníci	4 894	5 301	4 590	4 509	4 622	4 909	5 181	6 395	6 129	.

¹⁾ od školního roku 2011/12 včetně žáků z přípravné třídy ZŠ a z přípravného stupně ZŠ speciální

V Plzeňském kraji bylo ve školním roce 2016/2017 celkem 213 školních družin, což je třetí nejnižší počet v rámci republiky. Zařízení v kraji navštěvovalo 17 634 dětí a jejich počet se za posledních deset let, při zachování přibližně stejného počtu zařízení, zvýšil o 6,3 tis. Rostoucí počet je spojován zejména s demografickým vývojem a tedy početností generací dostávajících se do věku dětí nejčastěji navštěvujících družiny. Z 98,5 % jsou účastníky školních družin v kraji žáci 1. stupně ZŠ. S přihlédnutím k celkovému počtu žáků 1. stupně základních škol v kraji navštěvovalo některou ze školních družin 55,6 % žáků. Jedná se o mírně podprůměrnou hodnotu ve srovnání s ČR (56,8 %), kde je hodnota ovlivněna vysokým podílem sledovaným v Hl. městě Praze (66,6 %). Naopak nejméně dětí z 1. stupně navštěvuje družiny v Ústeckém kraji (47,2 %).

Kromě školních družin mohou děti v rámci školy navštěvovat také školní kluby, které se od družin liší zejména věkem účastníků a odlišnými formami činností, které jsou primárně určeny žákům 2. stupně ZŠ. V 19 školních klubech Plzeňského kraje bylo ve školním roce 2016/2017 zapsáno 1 158 účastníků, z nichž přes 60 % tvořili žáci 2. stupně ZŠ. Stejně jako v případě družin byl i zde patrný růst počtu dětí, který se zvýšil ve srovnání se školním rokem 2007/2008 o 42,3 %.

Nabídku školních zařízení doplňují Střediska volného času, která nabízejí aktivní využití volného času všem věkovým skupinám dětí a mládeže a organizují činnosti i pro dospělé či seniory. Kromě pravidelných zájmových kroužků pro stále účastníky se podílejí na organizaci různých táborů, vzdělávacích akcí,

adaptačních programů, jež umožňují komunitní participaci a napomáhají při prevenci sociálně patologických jevů. V Plzeňském kraji bylo ve školním roce 2016/2017 evidováno 21 středisek. Kromě Plzeňského kraje, který je zřizovatelem šesti středisek volného času, jsou v kraji za tímto účelem zřizovány některé také obcemi a jedno církví. Existují buď jako samostatné příspěvkové organizace, nebo jsou součástí škol.

Mezi samostatná zařízení v působnosti obcí patří 7 domovů dětí a mládeže (např. Blovice, Kamarád Třemošná, Domino Domažlice). Obce jsou také zřizovateli středisek pro volný čas, která jsou součástí škol. Těch bylo v kraji evidováno také 7. Jde například o Dům dětí a mládeže Kopretina Plasy, Středisko volného času Horní Bříza nebo Dům dětí a mládeže Planá aj. Jediným církevním střediskem tohoto typu v kraji je Salesiánské středisko mládeže, jejímž zřizovatelem je Salesiánská provincie Praha. Středisko nabízí primárně programy, které přispívají k celostnímu rozvoji dětí a mládeže. Zvláště realizuje preventivní a výchovné programy pro děti a mládež ohrožené sociálním vyloučením.

V rámci 1 588 zájmových útvarů navštěvovalo tato střediska přes 18,5 tis. přijatých účastníků a jejich počet narůstá. Z jejich celkového počtu šlo v 78,0 % případech o žáky. Ve školním roce 2015/2016 organizovala střediska 266 táborových a pobytových akcí, kterých se účastnilo přes 6 tis. osob.

Tab. 7.2 Základní umělecké školy

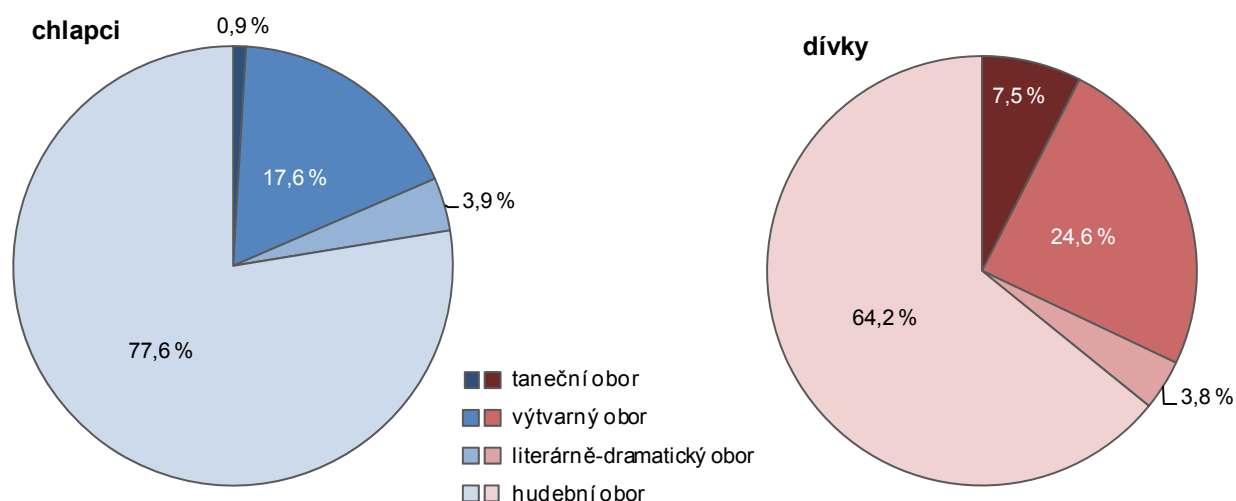
Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

	2007/08	2008/09	2009/10	2010/11	2011/12	2012/13	2013/14	2014/15	2015/16	2016/17
Žáci celkem	13 316	13 599	13 902	14 164	14 295	14 713	14 725	14 923	14 988	15 028
z toho dívky (%)	70,3	70,4	69,9	70,0	69,0	69,2	69,4	69,3	69,3	69,7
v tom podle základních oborů (%):										
taneční	8,7	7,9	7,2	6,9	6,7	5,7	5,6	5,5	5,6	5,5
výtvarný	23,8	24,2	23,1	22,8	22,9	23,1	23,0	22,5	22,5	22,4
literárně-dramatický	3,3	3,4	3,8	3,7	3,3	3,8	3,3	3,6	3,6	3,8
hudební	64,2	64,6	66,0	66,6	67,1	67,4	68,1	68,4	68,4	68,2
Absolventi	878	834	839	835	818	857	918	870	791	.

K dalším typům volnočasových aktivit patří základní umělecké školy, které umožňují podchytit a vzdělávat nadané jedince a odborně je připravit na neprofesionální uměleckou činnost, popřípadě na studium umělecky zaměřených středních a vysokých škol.

Graf 7.1 Žáci základních uměleckých škol podle pohlaví a základních oborů v Plzeňském kraji ve školním roce 2016/17

Pramen: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Základní umělecké školy (ZUŠ) navštěvovalo ve školním roce 2016/2017 v Plzeňském kraji 15 028 žáků, tj. o téměř 13 % více než před deseti lety. Na umělecky zaměřené kroužky směřují častěji dívky, které se na celkovém počtu žáků podílí 69,7 %, než chlapci, kteří navštěvují spíše sportovně zaměřené aktivity. K nejoblíbenějším v rámci uměleckého zaměření patřily hudební obory, kterým se věnovalo přes 68 % všech žáků ZUŠ. Na druhém místě se s 22,4 % umístily výtvarné obory. Z hlediska vývoje jednotlivých základních

oborů je zřejmé, že v posledních letech dochází k mírnému ústupu návštěvnosti tanečních oborů na úkor rostoucího podílu hudebního zaměření.

Dívky v rámci uměleckých směrů kromě hudebních preferují i taneční (7,5 %) a výtvarné obory (24,6 %) na rozdíl od chlapců, kterých se tanci věnuje jen necelé procento a výtvarným oborům 17,6 %. Pokud chlapci ZUŠ navštěvují, směřují jednoznačně (77,6 %) na hudební obory, na rozdíl od dívek, u kterých se projevuje větší oborová roztržitost.

Využívání informačních technologií

Dovednost a práce s informačními a komunikačními technologiemi jsou v dnešní době považovány za jeden z klíčových předpokladů nejen ekonomického růstu, ale v rámci jednotlivce i jeho zaměstnatelnosti, sociálního zapojení respektive gramotnosti. Na základě definice jsou jednotlivci používající internet osoby, které použily internet alespoň jednou v posledních 3 měsících, a to kdekoliv (doma, v práci, ve škole, v knihovně) a z jakéhokoliv důvodu (soukromý, pracovní).

Tab. 7.3 Využívání internetu jednotlivci v letech 2011 až 2015¹⁾

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

v %

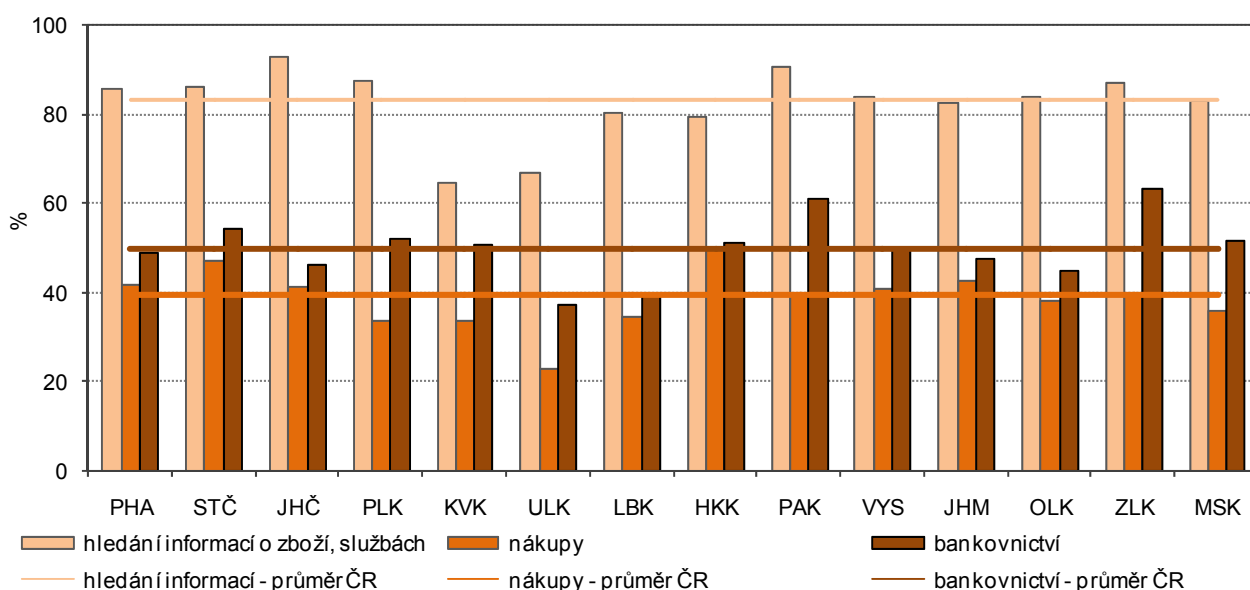
	Podíl z počtu osob ve věku 16 a více let					Podíl z počtu osob ve věku 16–29 let				
	2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Uživatelé internetu	66,6	66,6	70,4	73,4	77,2	92,9	94,9	94,8	94,7	98,0
Internet v mobilním telefonu	.	.	22,1	30,6	38,8	.	.	51,3	65,0	78,4
Účast v sociálních sítích	21,7	32,4	33,7	38,1	39,2	53,5	77,0	83,7	88,8	95,0
Internetové bankovníctví	31,3	38,9	42,7	45,4	47,5	33,6	42,8	44,0	45,8	52,0
Nakupování na internetu	12,8	13,9	15,5	15,9	17,6	24,7	26,2	27,2	26,2	33,8
Hraní počítačových her	.	.	17,3	17,0	16,5	.	.	47,9	49,3	51,8

¹⁾ vážené klouzavé průměry z tříletých období - např. údaj za rok 2015 je vypočítán jako průměr z dat za roky 2014, 2015 a 2016
období sběru dat: 2. čtvrtletí daného roku

V tříletém průměru mezi lety 2014–2016 bylo v Plzeňském kraji z celkového počtu osob ve věku 16–29 let evidováno 98,0 % uživatelů internetu, což je mírně nadprůměrná hodnota ve srovnání s ČR (96,2 %). Internet využívají nejvíce právě mladí lidé, proto celkový podíl uživatelů starších 16 let, kde jsou zahrnuti i starší lidé, dosáhl pouze hodnoty 77,2 %. Z celkového počtu tráví 67,1 % mladých uživatelů na internetu 10 a více hodin za týden pro soukromé účely (průměr ČR 59,6 %).

Graf 7.2 Využívání internetu osobami ve věku 16–29 let pro vyhledávání informací, nákupy a internetové bankovníctví podle krajů v roce 2015 (tříletý průměr)

Zdroj: ČSÚ - Výběrové šetření o využívání informačních a komunikačních technologií

V posledních letech se také výrazně zvyšuje podíl uživatelů internetu v mobilním telefonu. V průměru let 2014–2016 využívalo mobilní data 78,4 % osob ve věku mezi 16–29 lety. Většina (tedy 95,0 %) mladé generace navštěvovala některou ze sociálních sítí, pokud by byla brána v potaz celá populace starších 16 let, činil tento podíl jen 39,2 %.

V souvislosti s rozvojem informačních technologií se stávají i peníze čím dál více jen virtuálním číslem na internetovém bankovníctví, které dnes využívá až 52 % mladých, což je čtvrtý nejvyšší podíl mezi kraji a současně o 2 procentní body více než je průměr za ČR. Kromě bankovních transakcí probíhají prostřednictvím internetu i interakce spojené s nakupování zboží a služeb. Z celkového počtu sledované skupiny mladých obyvatel kraje nakupovalo přes internet téměř 34 %, přesto se jedná o třetí nejnižší hodnotu v republice po Ústeckém a Karlovarském kraji.

Doménou mladé generace ve vztahu k využívání informačních technologií je hraní počítačových her, kterému se v průměru mezi lety 2014–2016 věnovalo na internetu 51,8 % z nich. Kromě her nabízí připojení možnost sledování televize, což v Plzeňském kraji využívala téměř polovina osob ve věku mezi 16–29 lety, a jde zároveň o druhý nejvyšší podíl v ČR po Zlínském kraji (51,3 %).

Veřejné knihovny

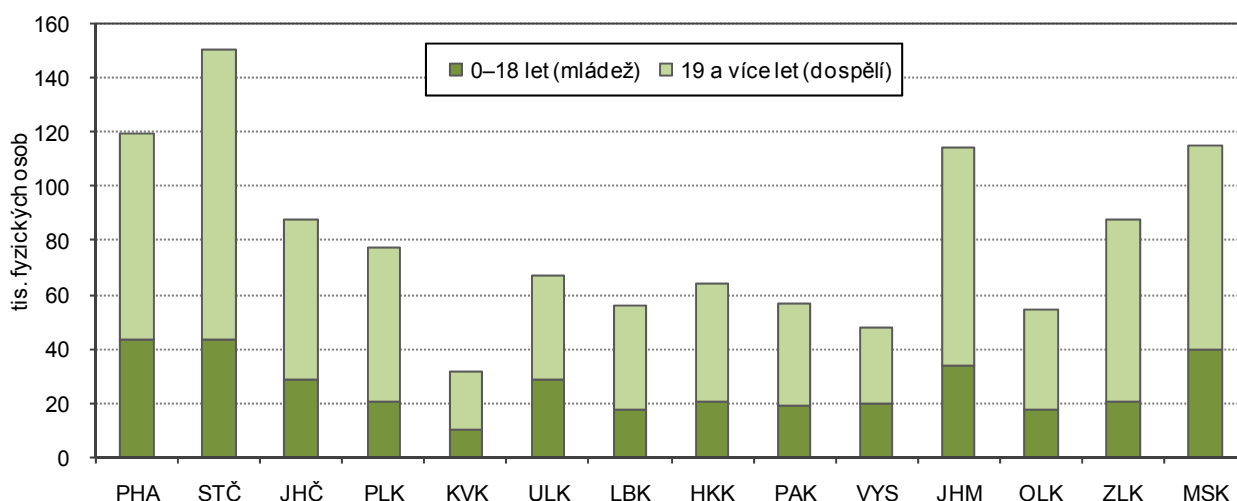
V Plzeňském kraji se v roce 2015 nacházel pátý nejvyšší počet veřejných knihoven v republice, bylo jich celkem 465, plus dalších 43 jejich poboček. Z celkového počtu registrovaných čtenářů ve veřejných knihovnách a pobočkách (přes 81 tis.) bylo v kraji evidováno 17 641 čtenářů do 15 let, což znamená 35,0 % z celkového počtu obyvatel ve věku 6–14 let. Ve srovnání s republikovým průměrem, který činil 39,8 %, se jednalo o podprůměrnou hodnotu. Kromě možné zápůjčky všestranných literárních titulů je možné v knihovnách využívat služeb připojení k internetu, ale také navštívit organizované kulturní a vzdělávací akce, které knihovny pořádají.

Sport

Velká pozornost v rámci volnočasových aktivit by zejména u mladé generace měla být věnována rozvoji tělesné výchovy jakožto faktoru utvářejícího osobnost (rozvoj aktivity, respektu, spolupráce a zdravé soutěživosti). Aktivní způsob života je i důležitou součástí prevence negativních jevů nejen fyzických, ale i sociálních. Sport je typickou volnočasovou pohybovou aktivitou, která je provozována na různých úrovních, a to individuálně nebo organizovanou formou. Organizace sportu v rámci České republiky zastřešuje Česká unie sportu (ČUS), která sdružuje sportovní svazy s celostátní působností, sportovní kluby a tělovýchovné jednoty. ČUS pomáhá komplexně zabezpečovat financování sportovních činností, organizaci na všech výkonnostních, rekreačních, věkových či územních úrovních.

Graf 7.3 Členská základna České unie sportu podle věku a krajů k 31. 12. 2016

Pramen: Česká unie sportu

V České republice měla unie k 31. 12. 2016 přes 1,1 mil. členů, z nichž 6,9 % (tj. 77,5 tis.) utvářelo členskou základnu v Plzeňském kraji. Je nutné brát na zřetel, že sportovci mohou být členy ve více sportovních svazech (klubech). K nejvíce zastoupeným členům podle věku patřili v kraji dospělí starší 19 let (73,4 %). Z 26,6 % tvořila členskou základnu mládež, a to konkrétně 18,3 % žáci (0–14 let) a zbylých 8,3 % dorostenci

(15–18 let). Ve srovnání hodnot na celostátní úrovni je patrné větší zapojení nejmladších žáků (23,2 %) a dorostu (9,1 %) na úkor nižšího podílu v rámci dospělých členů (67,8 %). Mezi okresy Plzeňského kraje bylo nejvíce členů z řad mládeže (žáci a dorostenci) na konci roku 2016 lokalizováno v okrese Plzeň-město, kde z 34,5 tis. členů bylo přes 29 % ve sledovaném věku 0–18 let. Naopak nejnižší podíl byl v okrese Rokycany, kde mládež tvořila jen 10,2 % členské základy, která byla druhá nejnižší v kraji (5,3 tis.) po Tachovském okrese (4,2 tis.).

Do organizovaných forem sportu a pohybových aktivit jsou začleněni intenzivněji chlapci než dívky, které se v kraji na celkovém počtu členů podílely 26,5 %. Jejich zapojení se však odvíjí i od provozovaného sportovního odvětví. Nejpočetnější základnu mají v České republice členové věnující se fotbalu, kterých bylo na konci roku 2016 celostátně téměř 362 tis. V rámci tohoto odvětví fungovalo v Plzeňském kraji 268 oddílů, které měly 22 462 členů, z nichž ženy tvořily jen 4,7 %. Na druhém místě v počtu členů (3,2 tis.) se v kraji umístil lední hokej, kde také dominovali muži (94,1 %). Mezi sporty, kde měly naopak převahu ženy, patřil volejbal (59,3 %).

Tab. 7.4 Členská základna vybraných sportovních odvětví podle pohlaví a věku k 31. 12. 2016

Pramen: Česká unie sportu

	Členská základna v kraji celkem	z toho ženy (%)	Podíl podle věku (%)			Oddíly
			0–14 let (žáci)	15–18 let (dorostenci)	19 a více let (dospělí)	
Česká unie sportu celkem	77 500	26,5	18,3	8,3	73,4	1 169
z toho sportovní odvětví:						
fotbal	22 462	4,7	14,5	11,0	74,5	268
lední hokej	3 237	5,9	20,6	8,8	70,6	51
tenis	2 772	30,2	14,6	9,5	75,8	56
volejbal	2 427	59,3	18,3	13,1	68,6	57
plavecké sporty	2 203	49,2	31,7	9,7	58,6	8
házená	2 002	34,6	21,3	15,5	63,2	19
golf	1 580	32,6	8,2	6,3	85,6	5
atletika	1 383	48,5	28,1	29,4	42,5	8
florbal	1 356	13,1	23,5	28,0	48,5	19
basketbal	1 232	41,5	25,3	23,0	51,7	16

Péče o mladou generaci v regionu (krajské dokumenty zaměřené na péči o mladou generaci)

O mladou generaci ve vztahu k možnostem aktivního a smysluplného trávení volného času pečují v kraji různorodé instituce, které nabízí zájmové, vzdělávací, sportovní a jiné činnosti. Jedná se o skupiny, střediska, centra, která jsou nejen místem, kde mladí rozvíjí své zájmy, ale také sdílí své zkušenosti a setkávají se s novými lidmi.

Mezi organizace poskytující obyvatelům Plzeňského kraje všestranné možnosti trávení volného času patří mimo jiné zájmové sdružení Junák - český skaut. V Plzeňském kraji na základě krajské výroční zprávy skautovalo v roce 2016 téměř 3 400 členů všech věkových kategorií. K nejvíce zastoupeným v členské základně Plzeňského kraje patřily děti ve věku od 4 do 10 let. Skautské oddíly se schází na pravidelných schůzkách, vyráží na výpravy a patří mezi největší pořadatele dětských táborů v Česku.

K nezanedbatelným institucím udržujícím zejména život v menších obcích, které se věnují práci s dětmi a mládeží v jejich volném čase, patří Sdružení dobrovolných hasičů. V rámci svých aktivit s dětmi trénují, pořádají kulturní a sportovní akce a účastní se soutěží v požárním sportu.

Kromě již zmiňovaných organizací aktivně v kraji funguje také Česká obec sokolská, která prostřednictvím sokolských žup sjednocuje místní tělovýchovné jednoty. Činnost v rámci nich probíhá v oddílech specializujících se na sportovní, ale i kulturní aktivity, jejichž členi jsou z různých věkových kategorií. Mezi další instituce pečující o mladou generaci v jejich volném čase v Plzeňském kraji je mimo jiné možné zařadit např. Pionýr, Salesiánské hnutí mládeže - Klub Plzeň, Spolek Rytíře Krušníka, zájmové sdružení Blízký soused, Občanské sdružení Kultura pro mládež, Diakonie ČCE - středisko Západní Čechy a jiné.

8. Kriminalita, závislosti, dopravní nehody

Kriminalita

Kriminalita mladé generace zejména dětí a mládeže patří k závažným sociálním jevům. U mladších věkových kategorií se můžeme setkat s projevem agresivity a kvalifikovanějšími formami páchaní trestných činů. Právě děti a mládež jsou nejvíce ohroženy působením patologických jevů ve společnosti, kdy jsou náchylnější k negativním změnám ve svém chování a zároveň vystavovány vnějším tlakům prostředí, ve kterém žijí (nefungující rodina, negativní vliv osob v okolí a využití volného času atd.). Mladí lidé na rozdíl od dospělých tyto negativní jevy nejsou schopni identifikovat a eliminovat. Neumí dostatečně plánovat, ovládat emoce, tráví svůj čas ve skupinách vrstevníků, kde se snaží vyniknout a vytvořit si určité postavení.

Tab. 8.1 Stíhané/vyšetřované osoby

Pramen: Policejní prezidium ČR

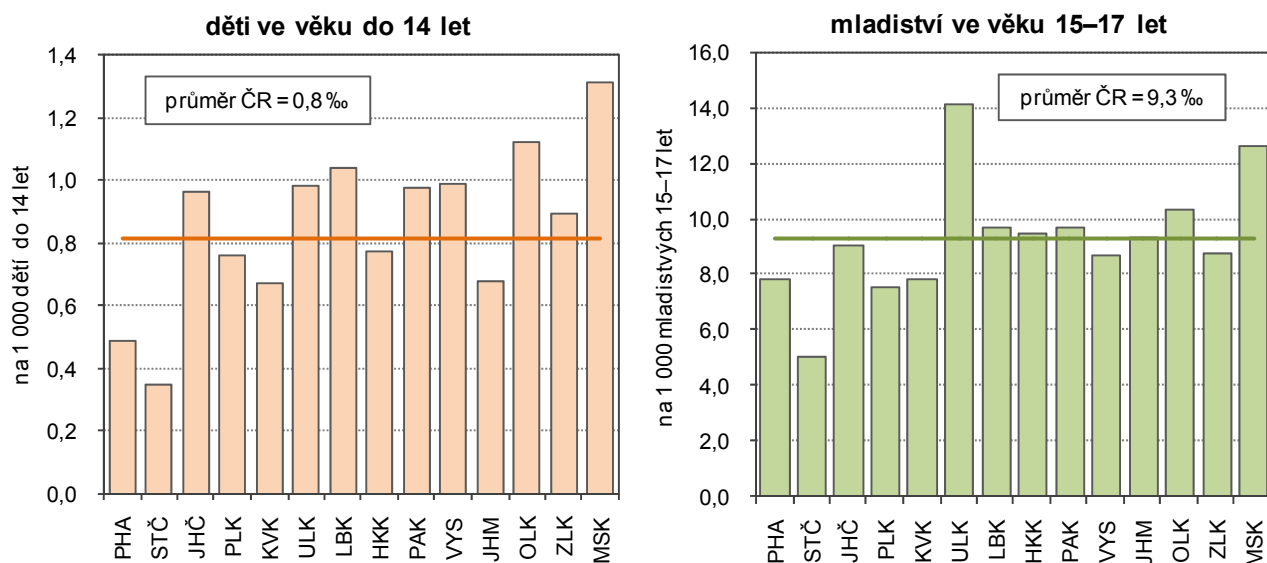
	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Stíhané/vyšetřované osoby celkem	6 231	5 872	6 242	6 147	6 365	6 037	5 263	5 427
z toho:								
nezletilí ve věku do 14 let	86	83	75	65	56	63	59	84
mladiství ve věku 15–17 let	195	173	173	137	139	97	88	135
V přepočtu na 1 000 obyvatel dané věkové skupiny								
nezletilí ve věku do 14 let	1,2	1,1	1,0	0,8	0,7	0,8	0,7	1,0
mladiství ve věku 15–17 let	10,5	9,9	11,0	9,4	9,7	6,8	6,0	9,1

¹⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

V Plzeňském kraji bylo v roce 2016 bez ohledu na věk stíháno 5 427 osob, což je pátá nejnižší hodnota v mezikrajském porovnání. Zároveň však meziročně počet osob stoupl o 3,1 %. V rámci stíhaných osob v kraji se vyšetřování týkalo 84 nezletilých ve věku do 14 let a 135 mladistvých ve věku 15–17 let. V případě nezletilých tak šlo o 1,0 osob na 1 000 obyvatel žijících v kraji v dané věkové kategorii, u mladistvých dokonce o 9,1 osob na 1 000 obyvatel ve věku 15–17 let. Obě skupiny mladých delikventů spáchaly v roce 2016 dohromady 174 trestných činů a jejich počet se v porovnání s předchozími lety snižuje. U obou věkových skupin tak šlo v přepočtu na 1 000 obyvatel v daných věkových kategoriích o podprůměrné hodnoty spáchaných trestných činů ve srovnání s celou Českou republikou, kde průměr výrazně převyšoval např. Moravskoslezský a Ústecký kraj. V tomto relativním ukazateli přepočtu trestné činnosti na 1 000 obyvatel ve sledovaném věku do 14 a mezi 15–17 lety se naopak nižší hodnoty objevily v Hl. městě Praze a Středočeském kraji.

Graf 8.1 Trestné činy spáchané dětmi a mladistvými podle krajů v roce 2016

Pramen: Policejní prezidium ČR

Struktura trestné činnosti mladých lidí je do určité míry odlišná od trestné činnosti dospělých, zejména právě vlivem věku, ale i dalších faktorů. Z celkového počtu spáchaných zjištěných trestných činů ve sledované skupině mladých ve věku do 17 let bylo přes 90 % spácháno v rámci kategorií obecné kriminality.

Ve struktuře obecné kriminality stále dominuje majetková trestná činnost. V rámci ní osoby do 17 let věku spáchaly v Plzeňském kraji v roce 2016 celkem 65 trestných činů. Na 1 000 obyvatel ve sledovaném věku připadlo 0,7 spáchaných skutků, což je mezi kraji třetí nejnižší hodnota po Hl. městě Praze a Středočeském kraji. Z hlediska vývoje byla aktuálně zaznamenána výrazně nižší hodnota ve srovnání s rokem 2009, kdy bylo spácháno ve stejné kategorii 159 trestných činů. Nejčastěji se jednalo o trestný čin krádeže prosté (63,1 %), kde šlo převážně o krádeže v jiných objektech (např. v garážích, sklepech tedy mimo bytové a rodinné domy). Jedná se o typ trestné činnosti, který je často páchan s motivem nabytí rychle a pokud možno bezpravně finanční prostředky potřebné k uspokojení krátkodobých potřeb (alkohol, cigarety, drogy, hazard atd.).

Kromě majetkových trestných činů bylo v roce 2016 spácháno dětmi ve věku do 17 let 35 činů mravnostních. Na mravnostní kriminalitě se mládež účastní největší měrou oproti ostatním druhům kriminality, konkrétně v Plzeňském kraji 27,6 %. Tento vysoký podíl je možné přisuzovat mladé generaci, která teprve sexuálně dospívá, a s tím je spojena celá řada problémů, například zvědavost, agresivita, neschopnost ovládnout sexuální nutkání, nefunkčnost rodiny aj. Mezi typické a zároveň nejčastější mravnostní činy v případě sledované věkové skupiny patřilo pohlavní zneužívání ostatních. Na uvedeném trestném činu se mládež podílela 36,8 %. K pohlavnímu zneužití dochází zejména mezi mladými osobami při získávání prvních sexuálních zkušeností, když jeden z účastníků je mladší 15 let.

V Plzeňském kraji spáchaly děti do 17 let také 18 násilných trestných činů, z nichž šlo nejčastěji o loupeže a úmyslné ublížení na zdraví. Z ostatní kriminality bylo v kraji evidováno 12 případů sprejerství u sledované věkové skupiny dětí, 7 případů výtržnictví a 6 případů nedovolené výroby a distribuce psychotropních látek a jedů pro jiné.

Obecně je zřejmé snižování počtu trestných činů i jejich pachatelů z řad nezletilých a mladistvých, což může souviset s méně početnými ročníky nebo částečně legislativními změnami.

Tab. 8.2 Skutky spáchané dětmi ve věku do 17 let

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Skutky spáchané dětmi ve věku do 17 let celkem	335	291	312	300	232	167	177	170
z toho:								
násilné činy celkem	42	33	62	59	38	35	33	18
úmyslné ublížení na zdraví	3	10	10	17	11	13	21	6
loupeže	17	14	31	20	17	14	2	8
porušování domovní svobody	3	1	8	4	3	1	2	1
vydírání	15	6	6	8	4	4	6	-
mravnostní činy celkem	12	25	16	14	7	9	11	35
znásilnění	1	1	3	1	-	-	1	1
pohlavní zneužívání ostatní	11	23	13	11	7	8	9	14
majetkové činy celkem	159	137	138	141	134	88	79	65
krádeže vloupáním	68	66	58	59	58	32	25	20
do víkendových chat soukromých osob	9	14	4	22	10	6	2	2
do bytů	5	1	2	1	-	5	-	1
do rodinných domků	22	3	9	7	5	6	-	5
do ostatních objektů	15	26	22	13	22	10	19	8
krádeže prosté	83	67	68	73	67	42	44	41
v bytech a rodinných domech	7	9	7	15	10	9	3	3
v jiných objektech	14	8	15	19	10	10	17	20
motorových vozidel dvoustupých	13	22	17	14	13	11	5	3
kapesní	7	-	2	-	1	-	-	5
jiné na osobách	13	9	15	3	7	1	8	1
poškození cizí věci	6	3	8	8	6	9	6	3
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů pro jiné sprejerství	11	5	2	2	5	2	2	6
výtržnictví	12	4	10	1	6	5	17	12
výtržnictví	-	6	14	13	9	10	7	7

Závislosti

Závislost je psychický nebo fyzický stav vyznačující se změnami v chování a dalšími reakcemi, které vždy zahrnují nutkání užívat drogu (provozovat činnost) opakovaně pro její prožitkové účinky a také proto, aby se zabránilo vzniku nebo trvání nepříjemných stavů vznikajících při nepřítomnosti drogy v organismu. Závislosti dětí a mládeže se od dospělých příliš neliší, přesto mají určitá specifika. Často se u mladých lidí může jednat o první experimenty s drogou, kde se závislost rozvíjí rychleji a zároveň s sebou nese závažnější rizika. Dospívající mozek je obecně fyzicky náchylnější k vytvoření závislosti, zároveň se mladí často snaží vyrovnat vrstevníkům, vyniknout a neuvědomují si rizika.

K nejběžnějším závislostem nejen mezi mladými patří kouření a konzumace alkoholu, které jsou v některých případech predispozicí k dnes stále častěji zmiňované závislosti na drogách. Z výsledků Evropského výběrového šetření o zdraví z roku 2014 vyplývá, že v České republice bylo ve věkové skupině 15–24 let téměř 15 % abstinentů, nárazově pilo alkohol 28,4 % a denně 1,6 %. U věkové kategorie 25–34 let se abstinence objevila jen u 2,3 %, nárazové pití alkoholu u 25,1 % a denních konzumentů bylo 3,9 %. Z porovnání obou skupin vyplývá, že v mladším věku je konzumace spíše nárazovější např. ve spojení s návštěvou společenských akcí, přátel. Naopak u starších se spolu se snižováním podílu nárazového pití alkoholu projevuje již ve větší míře konzumace denní. S ohledem na pohlaví konzumentů alkoholu se vyšší podíly objevují u mužů než u žen, ty jsou častěji i celoživotními abstinenty.

Ze stejného výběrového šetření vyplynulo, že ve věku 15–24 let bylo v České republice 23,8 % denních kuřáků (37,4 % denní i příležitostní) a 6,1 % denních kuřaček (19,7 % denní i příležitostné). K bývalým kuřákům se ve sledované věkové kategorii zařadilo 2,4 % mužů a 6,7 % žen. Přestože návykovým je v cigaretách jen nikotin, i tabákový kouř obsahuje množství škodlivin, které jsou nebezpečné pro kuřáky pasivní. V tomto případě jde o osoby, které jsou vystaveny tabákovému kouři v místnosti minimálně hodinu denně. Jde například o ostatní členy rodiny, zejména děti, se kterými kuřák žije. V České republice činil podíl pasivních kuřáků ve věku 15–24 let 13,9 % u mužů a 7,3 % u žen.

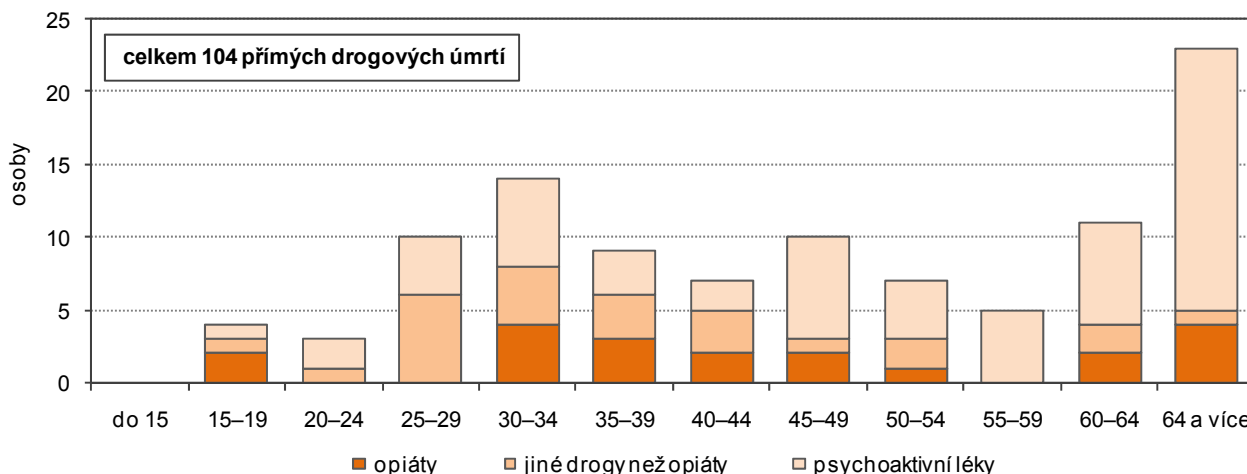
Ve věkové kategorii 25–34 let už denně kouřilo 36,0 % mužů a 16,8 % žen, zároveň však také narostl podíl bývalých kuřáků (14,4 % mužů a 13,7 % žen). Mírně se navýšil podíl pasivních kuřáků (na 19,7 %) a kuřaček na 9,7 %.

V roce 2015 bylo v České republice celkem zjištěno 104 přímých drogových úmrtí, tj. smrtelných předávkování nelegálními drogami, těkavými látkami a psychoaktivními léky, a to jak předávkování sebevražedná, tak náhodná či bez zjištěného úmyslu. Z toho bylo 44 případů smrtelných předávkování nelegálními drogami a těkavými látkami. Psychoaktivní léky byly příčinou předávkování v 60 případech. Z celkového počtu smrtelných předávkování šlo v 17 případech o osoby ve věku 15–29 let, kde nejčastěji hrály roly drogy jiné než opiáty (např. pervitin, kokain atd.).

V Plzeňském kraji bylo evidováno 12 přímých drogových úmrtí, což je druhý nejvyšší počet po Hl. městě Praze (17). Co se týče typu užívaných návykových látek, které zapříčinily úmrtí v kraji, je nejčastější výskyt opioidních analgetik jako fentanylu a morfinu.

Graf 8.2 Smrtelná předávkování drogami podle druhu návykové látky a věkových skupin v České republice v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

V případě snahy o odbourání závislosti u dětí je možné využít různých postupů. Podobají se sice těm uplatňovaným u dospělých, ale dětský pacient je jen zčásti schopen orientace, snahy a sebeřízení tak, jak to psychotherapeutické postupy vyžadují, a je proto více odkázán na pomoc a vedení zvnějšku. K základním léčebným postupům bez ohledu na věk patří detoxikace, tedy zbavení těla návykové látky s možným přispěním farmakologických přípravků, a to v rámci detoxifikačních zařízení. V republice byla vyčleněna lůžka k detoxifikaci od návykových látek v 15 lůžkových zařízeních, z toho jediné se nacházelo v Plzeňském kraji. Kromě toho v dalších 32 lůžkových zařízeních v republice hospitalizovali pacienti podstupující detoxifikaci, i když neměli vyčleněná lůžka speciálně pro tento typ léčby. V kraji byl tento typ pouze v jediném zařízení.

Graf 8.3 Struktura detoxifikovaných pacientů podle druhu návykové látky v Plzeňském kraji v roce 2015

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

Pro detoxifikaci od návykových látek bylo v republice v roce 2015 hospitalizováno celkem 11 894 pacientů bez ohledu na věk, přičemž jen 231 v Plzeňském kraji, což byla třetí nejnižší hodnota v mezikrajském porovnání. Ve více než 57 % šlo o pacienty léčící se ze závislosti na alkoholu. Ve věku do 19 let detoxifikaci od návykových látek v roce 2015 prodělalo celkem 772 dětí a mladistvých, tj. více než 6 % z celkového počtu detoxifikovaných pacientů. Podíl chlapců a dívek byl téměř stejný. V Plzeňském kraji se nacházelo jen 5 případů detoxikovaných pacientů, a to v rámci kategorie jiná stimulantia.

Kromě závislostí látkových (alkohol, drogy, nikotin) existují i závislosti na předmět nebo činnost. Mezi typické případy patří patologické hráčství nazývané také gamblersství, které se řadí mezi tzv. návykové a impulzivní poruchy. Hlavním rysem patologického hráčství jsou trvale se opakující epizody hráčství, které se často stupňují navzdory jejich nepříznivým sociálním, ale také materiálním, rodinným nebo pracovním komplikacím. Osoba trpící závislostí pocituje silné nutkání k hazardní hře, které nedokáže ovládat a riskuje tak zadlužení, ztrátu práce, ale skrze lži i přátel a rodiny.

V roce 2015 se s touto diagnózou léčilo v psychiatrických ambulancích České republiky 1 457 pacientů. Z hlediska věku se nejčastěji jednalo o pacienty starší 20 let, kteří tvořili více než 97 %. Ve věku 15–19 let bylo evidováno jen 2,3 % a do 14 let se objevila diagnóza v 8 případech. Celkem bylo v roce 2015 v zařízeních lůžkové péče 488 hospitalizací v souvislosti s gamblersstvím. Nejvyšší podíl hospitalizací se objevil ve věkových skupinách 25–29 let (17,2 %) a 20–24 let (17,0 %).

Při hodnocení jednotlivých regionů je nutné brát v potaz, že pacienti jsou sledováni podle sídla poskytovatele zdravotní služby, nikoliv podle trvalého bydliště. V Plzeňském kraji se v roce 2015 s poruchou patologického hráčství léčilo 93 pacientů, z nichž v 91,4 % případů šlo o muže. Přepočtený počet pacientů na obyvatele byl mezi kraji nejvyšší v Karlovarském kraji (7,7 pacienta na 100 tisíc obyvatel kraje), nejnižší byl naopak v Jihočeském kraji (3,1 pacienta) a v Plzeňském kraji (3,8 pacienta). Hospitalizováno bylo v rámci této diagnózy v kraji 32 osob a šlo pouze o muže.

Dopravní nehody

Dopravní nehody jsou důsledkem objektivních, ale také subjektivních faktorů. Kromě jen těžko ovlivnitelných klimatických podmínek má vliv i kvalita dopravních prostředků a infrastruktury (dopravní značení, stav vozovky atd.). Zásadní je ale zejména vliv lidského faktoru, řidiče, jeho schopností a zodpovědného chování v dopravním provozu.

V roce 2016 Policie ČR šetřila 98 864 dopravních nehod, při nichž bylo usmrceno 545 osob a 2 580 těžce zraněno. Celková hmotná škoda byla odhadována na 5,8 mld. Kč. Podle policejních statistik byl v roce 2016 nejtragičtějším měsícem říjen co do počtu dopravních nehod i úmrtí při nich. V rámci jednotlivých dnů v týdnu se nejvíce nehod stalo v pátek. U dopravních nehod zaviněných řidiči motorových vozidel se nejčastěji jednalo o nesprávný způsob jízdy, konkrétně skutečnost, že se řidič plně nevěnoval řízení vozidla. U 4 373 nehod bylo u viníka dopravní nehody zjištěno požití alkoholu a v 251 případech drogy.

V Plzeňském kraji došlo v roce 2016 k 3 352 dopravním nehodám, tj. 3,4 % ze všech nehod evidovaných v České republice. K největšímu počtu dopravních nehod došlo na území Hl. města Prahy (23,1 %). Z celkového počtu nehod v kraji bylo téměř 86 % zaviněno řidičem motorového vozidla. Z hlediska věku se při zaměření na mladou generaci nejčastěji jednalo o řidiče ve věku mezi 21–24 lety, kteří zavinili 327 nehod. Obecně nejvíce nehod způsobili řidiči ve věku 30–39 let (18,3 %). Na území kraje došlo v roce 2016 také k 179 nehodám zaviněným řidičem nemotorového vozidla, kde v 17 případech šlo o dětské viníky do 15 let. Účastníky dopravního provozu jsou i chodci, kteří ve sledovaném roce způsobili v kraji 65 nehod, z nichž ve 20 případech šlo o děti do 15 let.

Tab. 8.3 Dopravní nehody podle jejich viníka

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Dopravní nehody celkem	2 813	3 107	3 453	3 121	2 905	3 205	3 352
z toho zaviněné:							
řidičem motorového vozidla	2 538	2 822	3 143	2 732	2 499	2 735	2 873
z toho řidičem ve věku:							
do 17 let	13	27	16	16	14	14	10
18–20 let	174	228	227	202	190	184	158
21–24 let	238	301	346	293	279	283	327
25–29 let	320	314	337	319	242	354	307
řidičem nemotorového vozidla	80	108	108	137	122	156	179
z toho dětmi do 15 let	7	14	13	11	13	13	17
chodci	79	68	89	85	85	74	65
z toho dětmi do 15 let	36	24	23	22	24	22	20

V roce 2016 bylo při dopravních nehodách v Plzeňském kraji na pozemních komunikacích usmrceno 41 osob, 107 těžce zraněno a 1 853 osob zraněno lehce. Přepočteme-li počet usmrcených na 1 tisíc hlášených nehod, pak nehody s nejtragičtějšími následky v rámci celé republiky byly v roce 2016 právě v Plzeňském kraji, kde na 1 tisíc hlášených nehod připadlo 12,2 usmrcených.

Podle odhadu na místě události byla při nehodách na území kraje v roce 2016 způsobena celková hmotná škoda ve výši 266 mil. Kč. Výše hmotných škod připadající na jednu dopravní nehodu v roce 2016 dosáhla hodnoty téměř 80 tis. Kč. Pod vlivem alkoholu se ve sledovaném roce na území kraje stalo 306 dopravních nehod. Jedná se tak o 9,1 % z celkového počtu nehod v ČR a zároveň o nejvyšší podíl v mezikrajském porovnání. Prvenství drží kraj také v podílu nehod pod vlivem drog, kterých bylo v kraji 26, a na celkovém počtu se podílely 0,8 %.

9. Volby

Volby jsou jedním ze základních veřejností sledovaných ukazatelů kvality demokracie, v rámci nichž je voličovým osobním svobodným rozhodnutím, kterého z představitelů si vybere. V jejich volbě se poté odráží názory a veřejné mínění, které jsou ovlivněny získávanými informacemi, pod jejichž tlakem se nachází. Volební preference určuje také životní situace, ve které se konkrétní voliči nachází včetně jejich věku, vzdělání atd. Mladí lidé ve věku od 18 let, kdy je jim umožněno volit, jsou v současné době pod tlakem sociálních a jiných informačních médií, na základě nichž často pouze pasivně shromažďují informace, ale aktivně se již na politickém dění nepodílí. Nechodí k volbám ani se neúčastní činností politických stran. Přičemž právě participace na rozhodovacích procesech a formování politiky státu, regionu, obce je pro mladou v budoucnu vládnoucí generaci důležitým předpokladem pro osvojení si příslušných práv a z toho vyplývajících odpovědností.

Volby do zastupitelstev krajů 2016

Volební období zastupitelstva kraje je čtyřleté, přičemž poslední volby do zastupitelstev na území České republiky se na základě rozhodnutí prezidenta republiky uskutečnily 7. a 8. října 2016. Volby do zastupitelstev krajů se konají na základě všeobecného, rovného a přímého volebního práva tajným hlasováním, podle zásady poměrného zastoupení. Právo volit má státní občan České republiky, který alespoň ve druhý den voleb dosáhl věku nejméně 18 let, a nenastala u něho zákonem stanovená překážka ve výkonu volebního práva.

Tab. 9.1 Účast voličů ve volbách do zastupitelstev krajů, volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let, kandidáti a zvolení zastupitelé

	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.		Platní kandidáti			Zvolení zastupitelé		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	podíl na celkovém počtu zapsaných voličů v %	celkem	z toho ve věku 18-29 let		celkem	z toho ve věku 18-29 let	
		počet	v %				počet	v %		počet	v %
2016	456 716	163 235	35,7	76 097	16,7	673	73	10,8	45	-	-
2012	458 038	175 034	38,2	85 918	18,8	633	97	15,3	45	2	4,4
2008	454 460	183 076	40,3	94 804	20,9	594	83	14,0	45	-	-
2004	449 374	140 814	31,3	98 242	21,9	509	75	14,7	45	2	4,4
2000	443 935	157 797	35,5	106 146	23,9	609	88	14,4	45	1	2,2

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

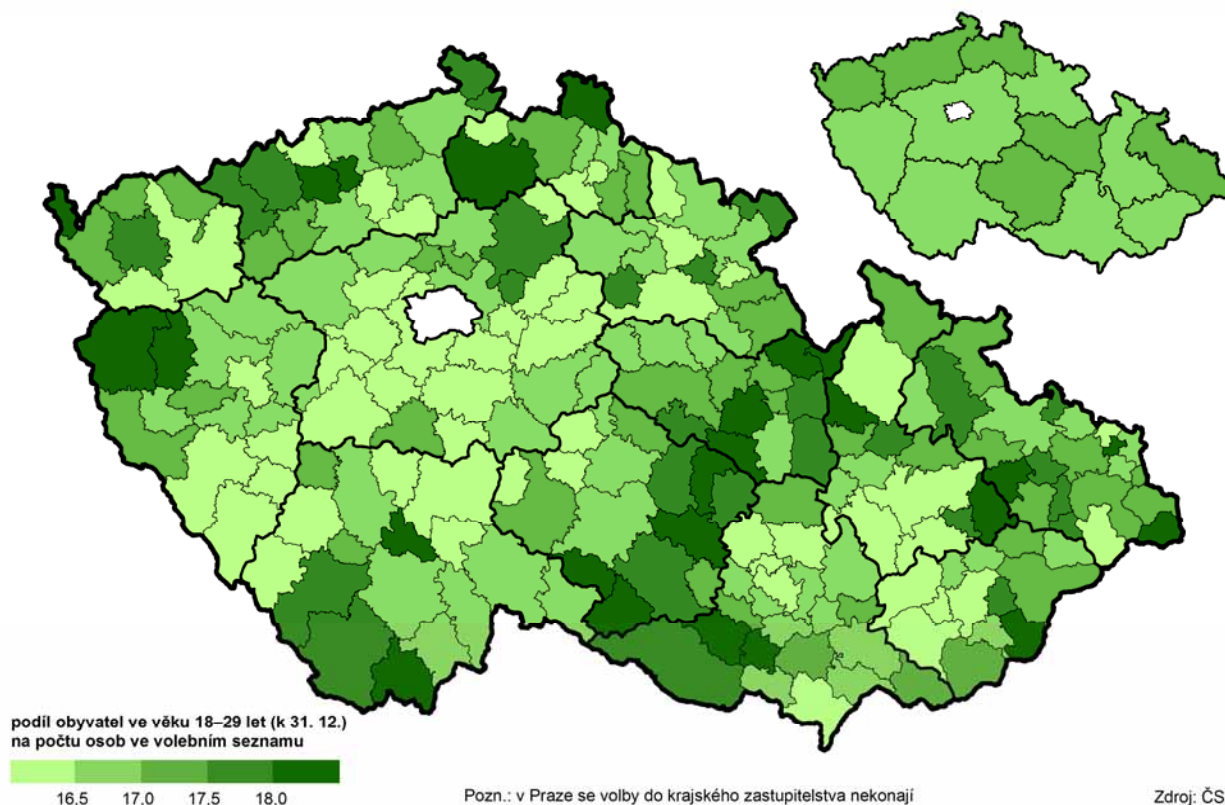
V roce 2016 bylo v Plzeňském kraji zapsáno v seznamu téměř 457 tis. voličů, tzn. osob ve věku 18 a více let. Z nich se hlasování účastnilo pouze 35,7 % (tj. 163 tis.), což představuje nižší účast než v předchozích dvou volbách do zastupitelstev krajů (38,2 % v roce 2012 a 40,3 % v roce 2008). Potenciál mladých lidí, který by se dal vyjádřit podílem plnoletých juniorů v seznamu voličů, představuje v Plzeňském kraji hodnotu 16,7 %, což je pátá nejnižší hodnota v mezikrajském porovnání. Zároveň je zřejmé snižování tohoto potenciálu v kraji zejména v souvislosti s obecným demografickým vývojem naznačeným v předchozích kapitolách. Například ve srovnání s volbami do krajského zastupitelstva v roce 2000, kde podíl mladých voličů dosahoval téměř 24 %.

Kandidátní listiny pro volby do zastupitelstev krajů mohou podávat jednotlivé registrované politické strany, hnutí nebo jejich koalice. Na kandidátní listině jsou jednotliví kandidáti uvedeni v pořadí určeném stranou a na základě tohoto pořadí jim jsou přidělovány stranou získané mandáty. Toto pořadí však mohli voliči ovlivnit prostřednictvím přednostních hlasů. Celkem bylo v Plzeňském kraji zapsáno 673 platných kandidátů, z nichž pouze v 10,8 %, tj. v 73 případech, šlo o kandidáty z řad mladé generace do 29 let věku. Ve srovnání s předchozími volbami v roce 2012 to znamenalo pokles o 4,5 procentního bodu. Nejvyššího podílu v roce 2016 dosáhla věková skupina 30–49 let, která tvořila více než polovinu všech kandidátů v kraji.

V roce 2016 bylo na základě počtu obyvatel v Plzeňském kraji voleno stejně jako v předchozích volbách 45 zastupitelů, tedy mezi strany a jejich kandidáty rozdělováno 45 mandátů. Ani jeden z nich nebyl ve sledované věkové skupině mezi 18.–29. rokem na rozdíl od předchozích voleb, kdy byli v této věkové kategorii zvoleni dva mladí kandidáti.

Volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
ve volbách do krajského zastupitelstva v říjnu 2016

Volby do zastupitelstev obcí 2014

V České republice se také jednou za čtyři roky konají volby do zastupitelstev obcí nebo jinak také komunální volby, prostřednictvím nichž si obyvatelé na nejnižší územně samosprávné úrovni (obcích, městech, městských obvodech a městských částech statutárních měst) volí své zástupce. Poslední komunální volby se v republice uskutečnily ve dnech 10. a 11. října 2014.

Tab. 9.2 Účast voličů ve volbách do obecních zastupitelstev a volební potenciál obyvatel ve věku 18–29 let

	Zapsaní voliči ¹⁾			Obyvatelstvo ve věku 18–29 let k 31.12.			Podíl obyvatelstva ve věku 18–29 let na celkovém počtu zapsaných voličů v %		
	celkem	z toho se zúčastnilo hlasování		celkem	z toho ve věku		celkem	z toho ve věku	
		počet	v %		18–24 let	25–29 let		18–24 let	25–29 let
2014	457 791	209 409	45,7	80 840	42 853	37 987	17,7	9,4	8,3
2010	456 328	224 661	49,2	90 529	49 950	40 579	19,8	10,9	8,9
2006	451 680	216 317	47,9	93 984	50 327	43 657	20,8	11,1	9,7

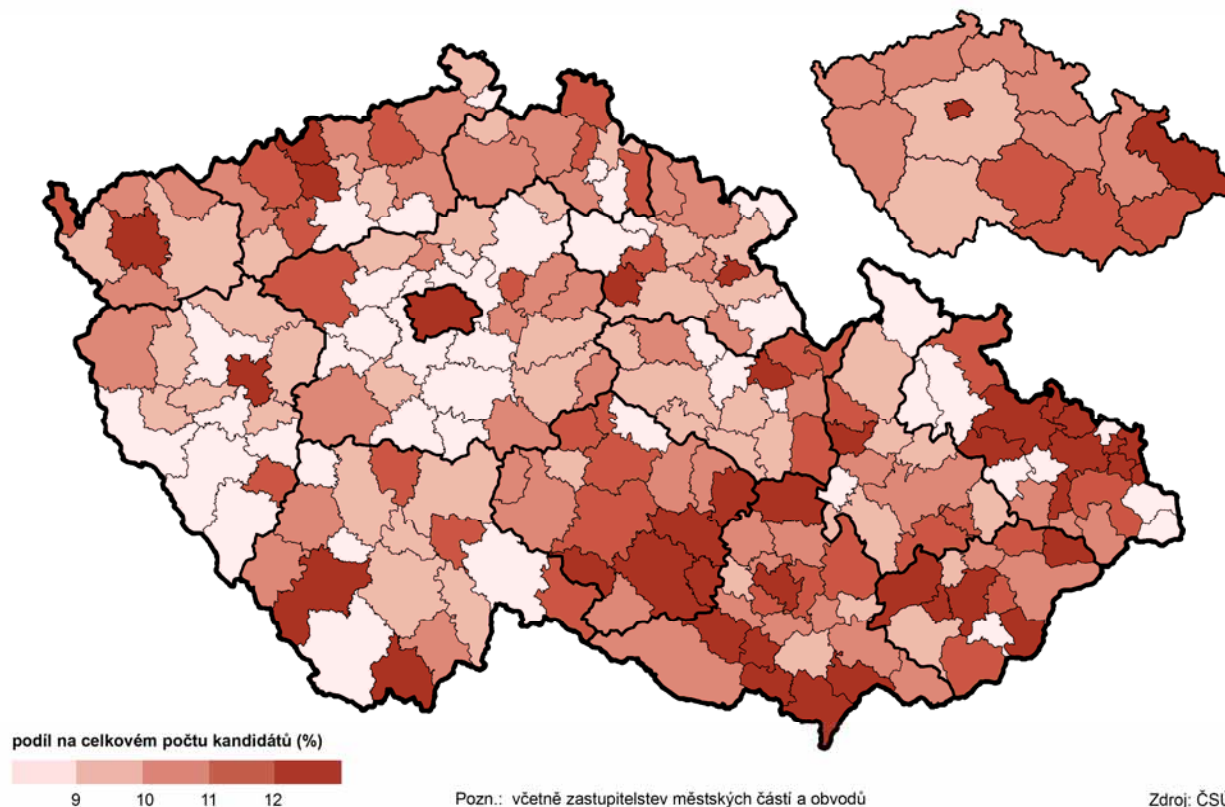
¹⁾ osoby ve věku 18 a více let s trvalým pobytem v obcích kraje zapsané v seznamech voličů

Z celkového počtu zapsaných voličů (téměř 458 tis.) se voleb aktivně účastnilo pouze 209 409. Volební účast tak v kraji dosáhla jen 45,7 %, což byla o 3,5 procentního bodu nižší hodnota ve srovnání s předchozími volbami z roku 2010. S možností hlasovat žilo v kraji přes 80 tis. obyvatel ve věku 18–29 let, tj. pouze 17,7 % ze všech zapsaných voličů. V rámci kraje byl největší podíl zapsaných voličů z řad mladé generace evidován v okrese Tachov (19,9 %), naopak nejmenší na území okresu Klatovy (17,2 %). Nejčastěji se mladí voliči nacházeli v obcích od 5 do 20 tis. obyvatel, kde tvořili 18,3 % zapsaných voličů.

V Plzeňském kraji do zastupitelstev obcí v roce 2014 kandidovalo v rámci volebních okrsků celkem 14 483 kandidátů, což je o 1 078 kandidátů více než v předcházejících volbách konaných na podzim 2010.

Do komunálních voleb se v Plzeňském kraji z celkového počtu kandidátů registrovalo 558 osob ve věku 18–24 let a 915 obyvatel z věkové skupiny 25–29 let. Mladá generace se tak na seznamech v rámci kandidátních listin podílela 10,2 %, což byla podprůměrná hodnota ve srovnání s republikovou hodnotou (10,8 %). Nejvíce se mladá generace mezi kandidáty zapojila v Hl. městě Praze, kde se podílela 14,0 %, nejméně naopak v kraji Středočeském jen 9,1 %.

**Kandidáti ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014**

Do komunálních voleb se v Plzeňském kraji z celkového počtu kandidátů bez ohledu na věk registrovalo 69,1 % mužů a pouze 30,9 % žen. V rámci kandidujících z řad mladé generace se ženy podílely více, téměř třetinou (32,8 %), čímž mladé ženy tvořily 10,8 % z celkového počtu kandidátů ženského pohlaví. S ohledem na předchozí volby je zřejmé, že se počet kandidujících žen zvyšuje.

Tab. 9.3 Voliči a kandidáti ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Zapsaní voliči			Platní kandidáti			z toho ve věku 18–29 let			Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)		
	celkem ¹⁾	z toho ve věku 18–29 let ²⁾		celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi kandidáty celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %		počet	v %			
Plzeňský kraj	457 791	80 840	17,7	14 483	4 475	30,9	1 473	483	32,8	10,2	9,9	10,8
v tom okres:												
Domažlice	48 426	8 802	18,2	1 918	551	28,7	177	49	27,7	9,2	9,4	8,9
Klatovy	70 270	12 063	17,2	2 292	620	27,1	209	60	28,7	9,1	8,9	9,7
Plzeň-město	147 940	25 485	17,2	2 888	964	33,4	419	143	34,1	14,5	14,3	14,8
Plzeň-jih	49 361	8 561	17,3	1 901	549	28,9	157	48	30,6	8,3	8,1	8,7
Plzeň-sever	62 056	10 936	17,6	2 345	713	30,4	209	63	30,1	8,9	8,9	8,8
Rokycany	38 257	6 757	17,7	1 511	498	33,0	138	51	37,0	9,1	8,6	10,2
Tachov	41 481	8 236	19,9	1 628	580	35,6	164	69	42,1	10,1	9,1	11,9

¹⁾ osoby ve věku 18 a více let zapsané v seznamech voličů

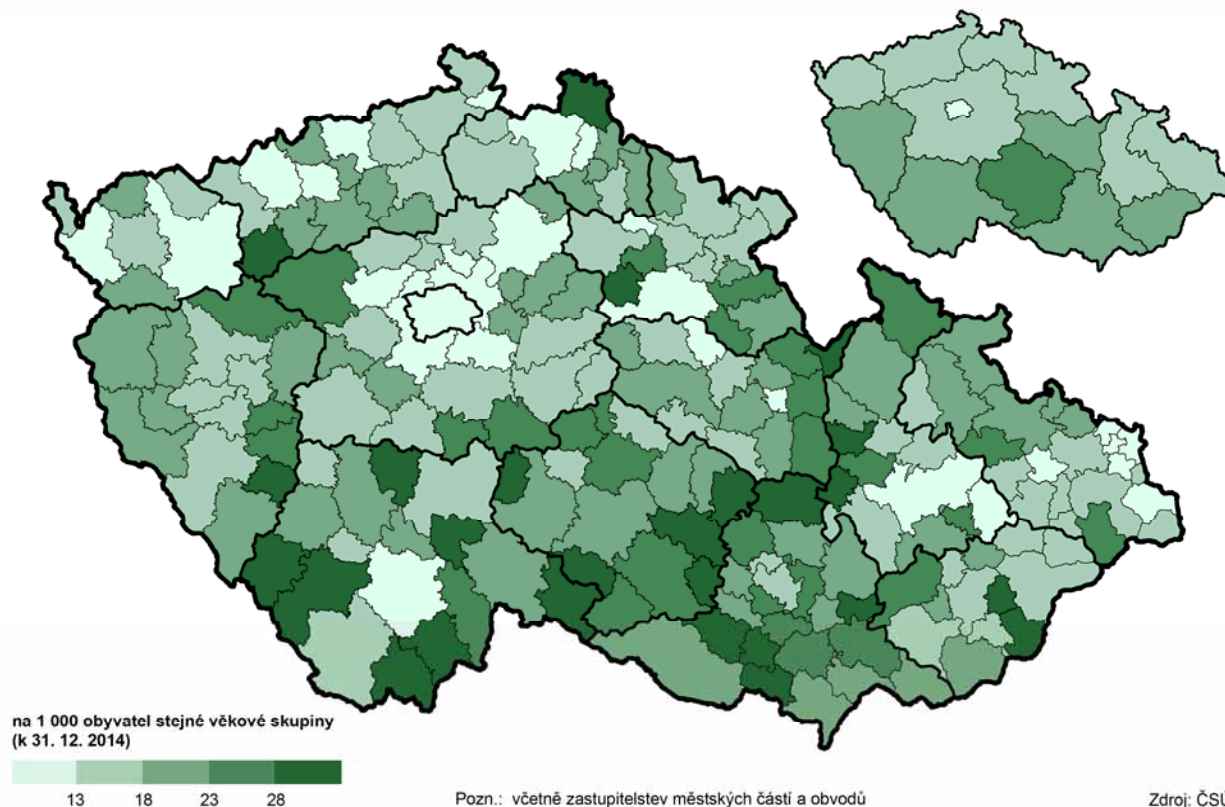
²⁾ počet obyvatel ve věku 18–29 let k 31.12.2014

Z meziokresního srovnání vyplývá, že největší podíl kandidujících juniorů byl v případě okresu Plzeň-město (14,5 %), naopak nejméně se mladí na kandidátkách objevili v okrese Plzeň-jih (8,3 %). K okresům s největším podílem kandidujících mladých žen patřil s 42,1 % Tachov, jen 27,7 %, tedy nejméně, tvořily ženy mezi kandidáty v okrese Domažlice.

Osoby ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů kandidující ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

S ohledem na velikostní skupiny obcí mladá generace dominovala nejvíce ve městech nad 50 tis. obyvatel (15,4 %), z toho v městských obvodech tvořila dokonce 16,2 % z celkového počtu kandidátů. V malých obcích do 199 obyvatel se junioři na kandidátkách objevili v 8,3 % případech.

Z přepočtu kandidátů na obyvatele ve věkové skupině mezi 18–29 lety vyplývá, že se mladá generace v kraji snažila aktivně zapojit do politického dění v rámci rozhodovacích orgánů obcí, měst nebo městských částí. Na 1 000 obyvatel sledované věkové kategorie v Plzeňském kraji připadlo 18,2 kandidujících, což je mezi kraji šestá nejvyšší hodnota. Nejvíce se mladí zapojili na Vysočině, kde hodnota dosáhla 24,2 ‰, nejméně naopak v Hl. městě Praze (9,5 ‰).

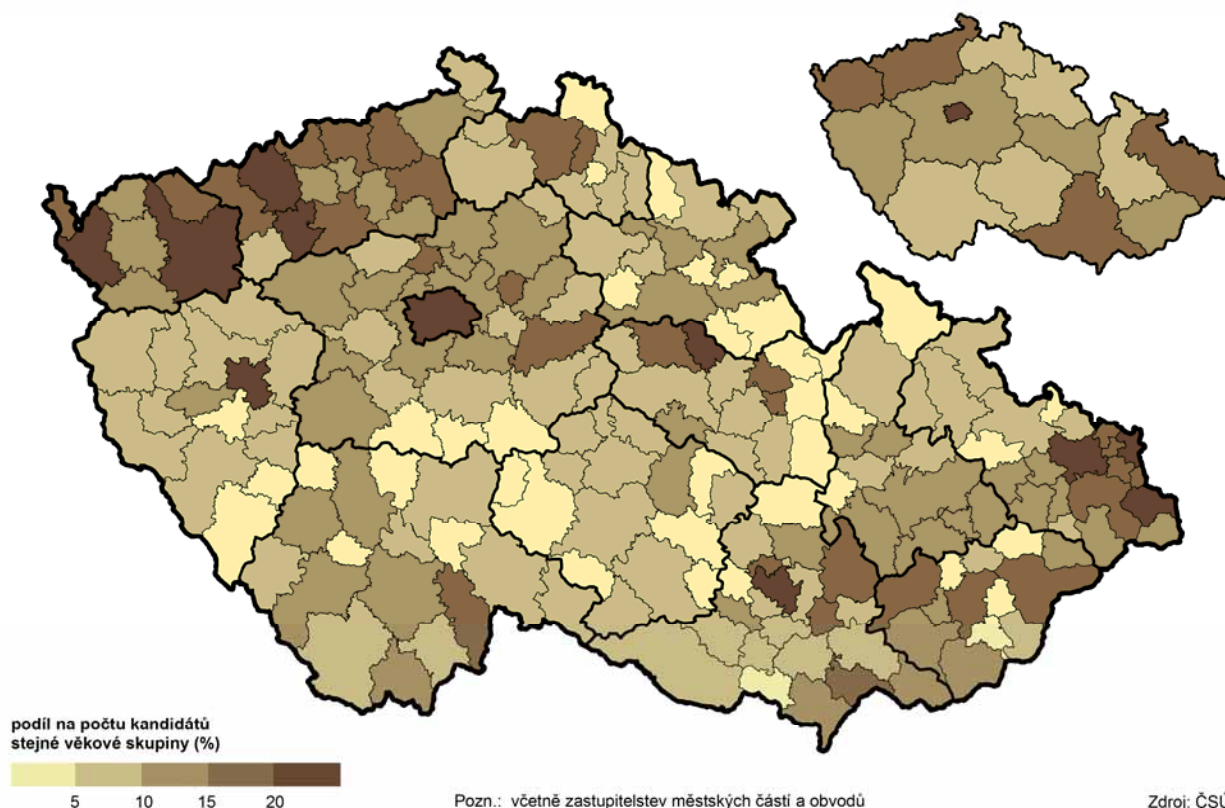
Pod záštitou některé z politických stran, sdružení či koalic kandidovalo ve volbách do obecních zastupitelstev v Plzeňském kraji pouze 12,4 % kandidátů, zbylých 87,6 % kandidovalo bez politické příslušnosti. Nejmenší podíl kandidátů bez politické příslušnosti v rámci České republiky byl patrný v Hl. městě Praze (69,1 %), dále v Karlovarském a Ústeckém kraji.

Z výše popsanych a strukturovaných kandidátů bylo v komunálních volbách v roce 2014 v Plzeňském kraji zvoleno celkem 4 666 zastupitelů, z nichž pouze 195 (tj. 4,2 %) bylo ve věku 18–29 let, což je druhá nejnižší hodnota mezi kraji. Konkrétně se jednalo o 156 zastupitelů ve věku 25–29 let a 39 zastupitelů v nižší věkové kategorii do 24 let. V porovnání s předchozími volbami v roce 2010 byl podíl mladé generace v řadách nově zvolených zastupitelů nižší (6,1 %). Naopak více byly v aktuálních volbách 2014 na rozdíl od předchozích úspěšné ženy, které se na celkovém počtu zvolených zastupitelů podílely 29,2 % (v roce 2010 jen 27,0 %). Meziokresní porovnání odhalilo nejvyšší podíl mladých zastupitelů na jejich celkovém počtu v okrese Plzeň-sever (5,2 %), nejnižší naopak v okrese Plzeň-město (3,0 %), z nichž více než polovinu (54,5 %) tvořily ženy.

Úspěšnost mladých ve volbách je patrná z podílu zastupitelů ve věku 18–29 let na počtu kandidátů stejného věku, který v kraji v roce 2014 dosáhl 13,2 %. Mezi ženami byla úspěšnost nižší (11,8 %) než u mužů (13,9 %). Při porovnání s předchozími volbami je však zřejmé, že úspěšnost mladých kandidátů u obou pohlaví výrazně klesá, od voleb v roce 2006 se snížila o více než polovinu. Z mezikrajského porovnání

vyplývá, že největší úspěšnost měli mladí na Vysočině 24,9 %, kde však bylo také nejvíce kandidujících ve sledované věkové kategorii. Nejméně úspěšní byli v HI. městě Praze, kde se do zastupitelstva dostalo jen 3,5 % z kandidujících juniorů.

**Kandidáti ve věku 18–29 let s příslušností k politické straně podle SO ORP a krajů
ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014**

Při porovnání úspěšnosti mladé generace s ostatními věkovými kategoriemi je zřejmé, že k neúspěšnějším patřili v roce 2014 kandidáti ve věku 50–59 let. Žen bylo zvoleno 34,1 % z počtu kandidátů v této věkové kategorii, u mužů podíl činil dokonce přes 42 %.

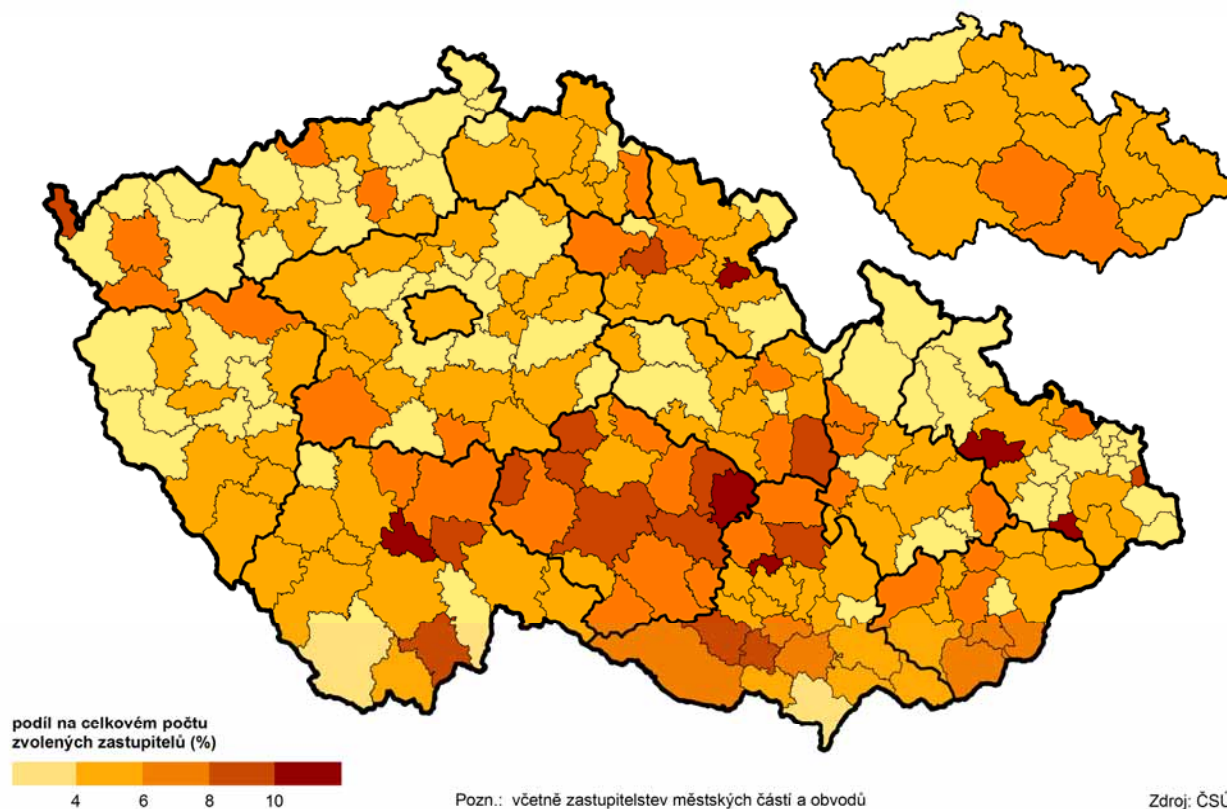
Tab. 9.4 Zvolení zastupitelé ve volbách do obecních zastupitelstev podle pohlaví a okresů v říjnu 2014

	Zvolení zastupitelé			z toho ve věku 18–29 let			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let (%)			Podíl zastupitelů ve věku 18–29 let na počtu kandidátů stejného věku (%)		
	celkem	z toho ženy		celkem	z toho ženy		mezi zastupiteli celkem	mezi muži	mezi ženami	celkem	mezi muži	mezi ženami
		počet	v %		počet	v %						
Plzeňský kraj	4 666	1 192	25,5	195	57	29,2	4,2	4,0	4,8	13,2	13,9	11,8
v tom okres:												
Domažlice	752	174	23,1	29	6	20,7	3,9	4,0	3,4	16,4	18,0	12,2
Klatovy	873	196	22,5	38	10	26,3	4,4	4,1	5,1	18,2	18,8	16,7
Plzeň-město	367	102	27,8	11	6	54,5	3,0	1,9	5,9	2,6	1,8	4,2
Plzeň-jih	764	197	25,8	25	8	32,0	3,3	3,0	4,1	15,9	15,6	16,7
Plzeň-sever	890	223	25,1	46	10	21,7	5,2	5,4	4,5	22,0	24,7	15,9
Rokycany	553	163	29,5	26	9	34,6	4,7	4,4	5,5	18,8	19,5	17,6
Tachov	467	137	29,3	20	8	40,0	4,3	3,6	5,8	12,2	12,6	11,6

S ohledem na velikostní skupiny obcí dosáhli nejvyššího podílu mladí na celkovém počtu zastupitelů v obcích od 200–499 obyvatel (6,1 %). Právě v této kategorii (35,8 %) a v kategorii menších obcí do 199 obyvatel (40,6 %) byla patrná nejvyšší úspěšnost juniorů mezi zastupiteli u kandidujících stejného věku.

Zvolení zastupitelé ve věku 18–29 let podle SO ORP a krajů
ve volbách do obecních zastupitelstev v říjnu 2014

Tabulková příloha

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	10 578 820	1 280 508	1 338 982	638 782	578 629	296 749	821 377	440 636
z toho ženy (%)	50,8	51,5	50,6	50,7	50,5	50,6	50,4	50,9
v tom ve věku (%):								
0–14 let	15,6	15,2	17,3	15,5	15,2	15,0	15,9	16,0
15–64 let	65,6	66,1	65,2	65,4	65,7	66,1	65,8	65,1
65 a více let	18,8	18,6	17,5	19,1	19,2	18,9	18,3	18,9
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	3 345 242	386 285	436 230	202 685	178 593	92 801	266 448	142 652
z toho ženy (%)	48,8	49,5	48,8	48,6	48,8	48,5	48,5	48,7
v tom ve věku (%):								
0–4 let	16,6	19,0	17,8	16,3	16,3	14,9	15,5	16,3
5–9 let	17,7	18,1	19,6	17,5	17,7	17,7	17,9	18,0
10–14 let	14,9	13,3	15,7	15,2	15,1	15,2	15,7	15,0
15–19 let	13,7	11,7	13,3	14,1	13,7	14,5	14,4	14,2
20–24 let	16,6	15,2	15,2	16,8	16,5	16,9	16,8	16,6
25–29 let	20,5	22,6	18,4	20,2	20,7	20,7	19,7	19,9
Index stáří ¹⁾	120,7	122,4	101,5	122,9	126,7	126,3	115,0	118,4
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,4	51,2	53,5	52,9	52,3	51,2	52,0	53,6
Průměrný věk k 31. 12.	42,0	42,0	41,0	42,3	42,5	42,4	41,6	41,8
Naděje dožití při narození (2015–2016)								
muži	76,0	78,0	76,5	76,0	76,3	74,4	74,0	76,1
ženy	81,7	82,7	81,6	81,6	81,4	80,7	79,5	81,8
Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)								
muži	46,8	48,7	47,3	46,9	47,0	45,3	45,2	47,0
ženy	52,2	53,1	52,1	52,1	51,8	51,2	50,2	52,3
Ženy na 100 mužů k 31. 12.	103,4	106,0	102,6	102,7	101,8	102,6	101,6	103,5
ve věkové skupině 0–29 let	95,2	97,9	95,3	94,7	95,4	94,1	94,3	95,0
Živé narození	112 663	14 929	14 748	6 747	5 940	2 815	8 263	4 960
z toho podle věku matky (%):								
do 19 let	2,3	0,9	1,7	2,4	2,3	5,2	5,7	3,2
20–24 let	12,2	5,5	11,4	12,4	13,4	18,4	19,3	15,1
25–29 let	29,7	22,5	28,3	30,9	31,5	31,7	29,7	29,7
z toho matkám ve věku do 29 let	49 837	4 309	6 102	3 077	2 808	1 556	4 516	2 383
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	48,6	41,0	46,0	49,5	50,5	64,4	64,2	54,2
Podíl dětí narozených mimo manželství matkám ve věku do 29 let (%)	58,1	47,1	56,1	58,9	60,0	73,5	74,4	65,1
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,7	32,5	31,0	30,5	30,3	29,3	29,3	30,2
při narození prvního dítěte	28,9	31,2	29,1	28,5	28,5	27,3	27,2	28,2
Úhrnná plodnost ³⁾	1,631	1,495	1,689	1,666	1,607	1,550	1,645	1,769
Potraty	35 921	4 358	4 722	2 377	1 847	1 086	3 611	1 842
z toho podle věku ženy (%):								
do 19 let	4,7	2,7	4,0	5,2	4,7	7,4	6,8	5,3
20–24 let	13,8	10,6	13,0	16,0	14,5	15,1	17,4	15,0
25–29 let	22,0	20,0	21,6	21,2	21,7	24,6	22,8	23,1
z toho umělá přerušeni těhotenství	20 406	2 594	2 778	1 492	903	747	2 171	1 119
z toho u žen ve věku do 29 let (%)	44,1	39,6	42,2	45,8	43,4	50,9	49,4	47,9
Úhrnná potratovost ⁴⁾	0,515	0,457	0,529	0,581	0,494	0,583	0,698	0,643
Zemřelí	107 750	12 141	12 695	6 443	6 153	3 167	9 058	4 385
z toho ve věku (%):								
0–14 let	0,4	0,4	0,4	0,5	0,3	0,5	0,7	0,4
15–29 let	0,7	0,5	0,7	0,7	0,7	0,7	0,9	0,7
z toho ve věku 0–29 let	1 225	115	150	77	56	38	146	50
z toho muži (%)	66,3	62,6	62,7	63,6	73,2	73,7	67,1	66,0
z toho vnější příčiny	501	39	63	29	20	16	57	25
z toho:								
dopravní nehody	165	14	29	9	7	5	10	6
sebevraždy	179	15	15	12	9	4	26	11
Kojenecká úmrtnost (‰) ⁵⁾	2,8	2,0	2,8	3,6	2,2	4,3	5,2	2,6
Novorozenecká úmrtnost (‰) ⁶⁾	1,7	1,2	1,8	2,5	1,2	2,1	2,8	2,4

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
550 804	517 087	508 952	1 178 812	633 925	583 698	1 209 879	OBYVATELSTVO
50,8	50,6	50,3	51,0	51,1	51,0	51,0	Počet obyvatel k 31. 12.
15,3	15,5	15,2	15,5	15,3	14,8	15,0	z toho ženy (%)
64,5	65,4	65,6	65,5	65,5	65,8	66,4	v tom ve věku (%):
20,2	19,0	19,2	19,0	19,3	19,4	18,7	0–14 let
173 142	166 285	163 031	369 358	200 258	181 938	385 536	15–64 let
48,5	48,5	48,5	48,9	48,9	48,6	48,7	65 a více let
15,9	16,1	15,8	17,3	16,0	15,6	15,3	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
17,6	17,3	16,6	17,5	17,3	16,9	16,8	z toho ženy (%)
15,2	15,0	15,1	14,6	15,0	15,0	14,9	v tom ve věku (%):
14,4	14,3	14,5	13,2	14,0	14,3	14,2	0–4 let
17,0	17,1	17,8	16,6	16,9	17,4	17,4	5–9 let
19,9	20,2	20,3	20,8	20,7	20,9	21,3	10–14 let
132,0	122,5	126,7	122,9	126,4	131,1	124,5	15–19 let
55,0	52,9	52,5	52,6	52,8	51,9	50,7	20–24 let
42,7	42,1	42,3	42,2	42,4	42,7	42,2	25–29 let
77,0	76,4	77,2	76,5	75,5	75,5	74,4	Index stáří ¹⁾
82,2	82,4	82,4	82,6	81,6	82,2	81,2	Index ekonomického zatížení ²⁾
47,7	47,2	48,0	47,2	46,5	46,3	45,3	Průměrný věk k 31. 12.
52,8	52,9	53,0	53,1	52,2	52,7	51,6	Naděje dožití při narození (2015–2016)
103,3	102,2	101,4	104,0	104,5	104,2	104,0	muži
94,1	94,1	94,3	95,5	95,7	94,4	94,8	ženy
5 616	5 533	5 307	13 193	6 697	5 863	12 052	Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)
2,7	2,2	1,6	1,3	2,4	1,2	3,5	muži
12,8	12,7	11,9	10,6	13,2	10,6	15,3	ženy
30,1	31,6	33,4	30,2	30,9	32,1	32,8	Naděje dožití ve věku 30 let (2015–2016)
2 558	2 569	2 483	5 568	3 113	2 575	6 220	muži
50,7	47,9	43,8	43,0	50,3	41,8	52,8	ženy
59,9	55,7	48,5	51,7	59,5	46,6	62,1	Ženy na 100 mužů k 31. 12.
30,6	30,5	30,5	30,9	30,4	30,9	29,8	ve věkové skupině 0–29 let
28,5	28,5	28,3	29,1	28,6	29,0	28,0	Živě narození
1,648	1,684	1,647	1,660	1,647	1,568	1,565	z toho podle věku matky (%):
1 855	1 506	1 508	3 413	2 151	1 799	3 846	do 19 let
5,8	4,6	4,1	3,7	4,2	4,0	5,5	20–24 let
13,9	13,2	11,7	12,4	13,8	11,8	15,6	25–29 let
23,8	22,4	22,5	20,6	20,4	22,0	24,6	z toho matkám ve věku do 29 let
1 108	758	755	1 796	1 137	889	2 159	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
44,9	43,0	40,7	40,4	40,7	43,0	48,0	Podíl dětí narozených mimo manželství
0,536	0,452	0,459	0,427	0,517	0,474	0,495	matkám ve věku do 29 let (%)
5 681	5 234	4 997	11 738	6 731	6 194	13 133	Průměrný věk matky při narození dítěte
0,4	0,4	0,5	0,4	0,5	0,5	0,5	při narození prvního dítěte
0,5	0,7	0,9	0,6	0,8	0,7	0,6	Úhrnná plodnost ³⁾
54	57	67	118	87	69	141	Potraty
64,8	59,6	64,2	67,8	62,1	69,6	73,0	z toho podle věku ženy (%):
24	27	28	51	36	26	60	do 19 let
9	13	8	20	12	9	14	20–24 let
5	8	9	16	12	12	25	25–29 let
3,2	1,8	2,3	2,0	2,8	2,2	3,4	z toho přerušení těhotenství
2,5	1,3	1,1	1,2	1,9	1,4	1,5	z toho u žen ve věku do 29 let (%)
							Úhrnná potratovost ⁴⁾
							Zemřelí
							z toho ve věku (%):
							0–14 let
							15–29 let
							z toho ve věku 0–29 let
							z toho muži (%)
							z toho vnější příčiny
							z toho:
							dopravní nehody
							sebevraždy
							Kojenecká úmrtnost (‰) ⁵⁾
							Novorozenecká úmrtnost (‰) ⁶⁾

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Sňatky	50 768	6 415	6 154	3 175	2 857	1 504	3 723	2 126
z toho ženichové ve věku (%):								
do 24 let	5,8	3,4	5,8	6,2	6,2	6,8	6,0	6,9
25–29 let	25,4	20,5	24,7	26,5	24,8	21,4	20,9	22,6
z toho nevěsty ve věku (%):								
do 24 let	13,2	8,0	12,4	13,6	14,0	12,2	12,8	13,9
25–29 let	34,9	32,5	32,7	36,7	33,4	28,7	28,7	31,6
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	32,1	33,3	32,3	31,8	32,1	32,6	32,8	32,0
nevěsty	29,5	30,8	29,6	29,1	29,4	30,0	29,8	29,5
Rozvody	24 996	2 715	3 524	1 532	1 380	739	2 245	1 102
z toho muži ve věku (%):								
do 24 let	0,6	0,5	0,6	1,2	0,5	1,6	0,4	0,5
25–29 let	4,2	4,2	4,3	4,7	4,2	3,8	4,5	4,1
z toho ženy ve věku (%):								
do 24 let	1,6	1,1	1,7	2,2	1,8	2,7	1,7	2,1
25–29 let	8,3	8,4	8,5	8,6	9,7	9,5	7,3	8,2
Přistěhovalí	37 503	36 901	26 274	5 480	6 189	3 052	7 324	4 834
z toho ve věku 0–14 let (%)	14,2	14,5	23,3	18,7	17,4	19,9	24,8	21,0
z toho ve věku 15–29 let (%)	43,0	38,2	23,1	28,0	31,6	29,4	25,2	29,3
Vystěhovalí	17 439	26 630	16 202	4 836	3 982	3 755	8 002	4 412
z toho ve věku 0–14 let (%)	11,7	20,0	20,7	18,5	18,8	17,8	19,9	22,1
z toho ve věku 15–29 let (%)	34,0	23,0	25,7	29,2	28,2	32,8	29,5	29,2
Přírůstek/úbytek stěhováním	20 064	10 271	10 072	644	2 207	-703	-678	422
z toho ve věku 0–14 let	3 270	42	2 778	132	328	-63	224	39
z toho ve věku 15–29 let	10 211	7 948	1 902	125	833	-334	-513	127
Vnitrokrajské stěhování	250 722	.	23 498	12 076	10 327	6 021	18 525	7 716
z toho ve věku 0–29 let (%)	49,9	.	50,3	51,9	49,5	52,8	52,6	51,5
Celkový přírůstek/úbytek	24 977	13 059	12 125	948	1 994	-1 055	-1 473	997
Na 1 000 obyvatel středního stavu								
živě narození	10,7	11,7	11,1	10,6	10,3	9,5	10,0	11,3
zemřelí	10,2	9,5	9,5	10,1	10,7	10,7	11,0	10,0
z toho ve věku 0–29 let	0,4	0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,5	0,3
přistěhovalí	3,5	29,0	19,7	8,6	10,7	10,3	8,9	11,0
z toho ve věku 0–29 let	6,4	50,6	28,0	12,6	16,9	16,1	13,7	17,0
vystěhovalí	1,7	20,9	12,2	7,6	6,9	12,6	9,7	10,0
z toho ve věku 0–29 let	2,4	29,8	17,3	11,3	10,5	20,3	14,7	15,8
přirozený přírůstek/úbytek	0,5	2,2	1,5	0,5	-0,4	-1,2	-1,0	1,3
přírůstek/úbytek stěhováním	1,9	8,1	7,6	1,0	3,8	-2,4	-0,8	1,0
z toho ve věku 0–29 let	4,0	20,8	10,8	1,3	6,5	-4,2	-1,1	1,2
celkový přírůstek/úbytek	2,4	10,3	9,1	1,5	3,5	-3,5	-1,8	2,3
PROJEKCE OBYVATELSTVA⁷⁾								
Počet obyvatel k 1. 1. 2030	10 396 701	1 275 648	1 434 519	632 286	578 064	279 222	792 395	435 928
z toho ve věku (%):								
0–14 let	13,0	14,1	14,9	13,4	13,2	12,1	12,9	13,6
15–29 let	15,9	15,8	16,5	15,7	15,7	15,5	16,4	16,1
Index stáří ¹⁾	183,0	145,3	144,0	186,0	184,4	208,0	181,4	173,6
Průměrný věk	45,7	43,7	43,9	45,8	45,7	46,5	45,4	45,2
Počet obyvatel k 1. 1. 2040	10 126 418	1 316 242	1 475 366	618 743	573 427	264 870	759 790	428 702
z toho ve věku (%):								
0–14 let	12,1	13,8	14,3	12,5	12,5	11,6	12,4	13,1
15–29 let	15,4	16,1	16,1	15,3	15,3	14,2	15,0	15,5
Index stáří ¹⁾	229,3	155,7	174,6	227,8	219,7	253,0	221,6	207,2
Průměrný věk	47,7	44,4	45,5	47,7	47,4	48,5	47,4	47,0
Počet obyvatel k 1. 1. 2050	9 812 872	1 377 944	1 492 127	601 825	566 951	251 437	722 329	420 098
z toho ve věku (%):								
0–14 let	12,9	14,5	14,7	13,1	13,2	11,8	12,5	13,6
15–29 let	13,5	15,2	14,6	13,8	13,9	13,3	13,9	14,3
Index stáří ¹⁾	249,8	164,5	196,8	245,2	235,8	276,3	252,0	225,2
Průměrný věk	48,8	44,7	46,6	48,7	48,2	49,5	48,7	47,8

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
2 565	2 472	2 445	5 837	2 925	2 802	5 768	Sňatky
5,8	7,5	6,7	5,6	5,5	6,3	6,6	z toho ženichové ve věku (%):
26,7	27,8	31,8	26,7	26,3	29,1	28,0	do 24 let
							25–29 let
12,6	15,7	17,9	13,2	13,0	16,3	14,9	z toho nevěsty ve věku (%):
35,5	36,8	39,6	38,7	37,5	38,4	36,5	do 24 let
							25–29 let
31,8	31,5	31,2	32,1	32,0	31,7	31,6	Průměrný věk při prvním sňatku
29,3	28,8	28,5	29,3	29,4	28,9	29,0	ženichové
1 300	1 171	945	2 758	1 432	1 228	2 925	nevěsty
							Rozvody
0,8	0,5	0,8	0,5	0,6	0,4	0,5	z toho muži ve věku (%):
5,1	4,2	4,3	3,9	3,6	3,3	4,5	do 24 let
							25–29 let
1,5	1,8	2,2	1,0	1,3	1,6	1,4	z toho ženy ve věku (%):
9,1	9,1	8,3	7,8	7,2	6,9	8,7	do 24 let
4 432	4 969	3 456	11 416	4 464	3 627	5 578	25–29 let
21,8	20,5	23,5	16,4	21,5	23,1	23,8	Přistěhovalí
28,9	30,7	25,0	38,7	30,4	26,2	29,2	z toho ve věku 0–14 let (%)
4 984	4 330	4 289	9 082	5 225	4 274	7 929	z toho ve věku 15–29 let (%)
20,0	19,9	22,0	20,9	20,6	19,2	17,8	Vystěhovalí
30,3	29,8	29,5	28,0	29,6	30,8	30,8	z toho ve věku 0–14 let (%)
-552	639	-833	2 334	-761	-647	-2 351	z toho ve věku 15–29 let (%)
-29	159	-132	-28	-114	19	-85	Přírůstek/úbytek stěhováním
-229	235	-402	1 880	-187	-365	-809	z toho ve věku 0–14 let
9 185	8 159	6 530	18 945	10 516	8 185	20 546	z toho ve věku 15–29 let
52,7	53,3	51,1	49,9	50,8	50,3	50,9	Vnitrokrajské stěhování
-617	938	-523	3 789	-795	-978	-3 432	z toho ve věku 0–29 let (%)
							Celkový přírůstek/úbytek
10,2	10,7	10,4	11,2	10,6	10,0	9,9	Na 1 000 obyvatel středního stavu
10,3	10,1	9,8	10,0	10,6	10,6	10,8	živě narození
0,3	0,3	0,4	0,3	0,4	0,4	0,4	zemřelí
8,0	9,6	6,8	9,7	7,0	12,2	4,6	z toho ve věku 0–29 let
12,9	15,3	10,2	17,0	11,5	9,8	7,6	přistěhovalí
9,0	8,4	8,4	7,7	8,2	7,3	6,5	z toho ve věku 0–29 let
14,4	12,9	13,5	12,0	13,0	11,7	9,9	vystěhovalí
-0,1	0,6	0,6	1,2	-0,1	-0,6	-0,9	z toho ve věku 0–29 let
-1,0	1,2	-1,6	2,0	-1,2	-1,1	-1,9	přirozený přírůstek/úbytek
-1,5	2,4	-3,3	5,0	-1,5	-1,9	-2,3	přírůstek/úbytek stěhováním
-1,1	1,8	-1,0	3,2	-1,3	-1,7	-2,8	z toho ve věku 0–29 let
							celkový přírůstek/úbytek
							PROJEKCE OBYVATELSTVA⁷⁾
536 601	509 292	491 942	1 164 493	611 735	555 945	1 130 292	Počet obyvatel k 1. 1. 2030
13,3	13,5	12,9	13,3	12,8	12,3	12,7	z toho ve věku (%):
15,8	15,9	15,5	15,5	15,5	15,3	15,6	0–14 let
193,6	178,0	196,2	178,5	193,9	207,7	194,6	15–29 let
46,1	45,4	46,2	45,5	46,1	46,6	46,0	Index stáří ¹⁾
520 906	499 627	473 677	1 146 048	589 228	528 943	1 060 192	Průměrný věk
							Počet obyvatel k 1. 1. 2040
12,5	12,7	11,9	12,5	12,0	11,4	11,8	z toho ve věku (%):
15,1	15,4	14,9	15,3	14,8	14,5	14,9	0–14 let
231,5	216,1	249,5	216,2	237,7	261,3	245,5	15–29 let
47,9	47,3	48,5	47,3	48,1	48,9	48,2	Index stáří ¹⁾
503 750	488 449	452 169	1 124 475	564 218	499 059	985 947	Průměrný věk
							Počet obyvatel k 1. 1. 2050
13,0	13,2	12,3	13,2	12,5	11,9	12,1	z toho ve věku (%):
14,0	14,0	13,5	13,8	13,5	13,1	13,5	0–14 let
248,3	235,8	275,3	235,0	261,9	287,8	270,3	15–29 let
48,8	48,2	49,8	48,2	49,2	50,2	49,5	Index stáří ¹⁾
							Průměrný věk

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	10 436 560	1 268 796	1 289 211	628 336	570 401	295 595	808 961	432 439
z toho ženy (%)	51,0	51,6	50,6	50,9	50,5	50,8	50,9	51,1
Počet obyvatel ve věku do 29 let	3 457 523	411 126	428 977	207 303	185 466	97 097	271 957	145 483
v tom podle způsobu bydlení:								
v bytech	3 371 796	389 215	418 327	203 754	180 139	93 781	265 567	141 631
mimo byty (bez zařízení)	26 397	3 778	5 059	1 666	2 307	1 200	1 950	1 467
v zařízeních	56 505	17 887	5 272	1 711	2 910	2 057	4 199	2 339
bezdomovci	2 825	246	319	172	110	59	241	46
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):								
svobodní, svobodně	88,8	87,9	87,5	89,2	88,3	89,9	89,5	89,1
ženatí, vdané	9,9	9,7	11,1	9,6	10,4	8,4	9,1	9,6
rozvedení, rozvedené	1,0	0,9	1,1	1,0	1,1	1,4	1,1	1,1
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	7,5	4,5	7,7	6,8	8,9	15,7	13,3	10,0
střední vč. vyučení (bez maturity)	24,0	10,6	24,6	27,4	26,4	29,6	27,8	29,0
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	38,0	35,6	42,0	38,9	37,1	33,8	36,9	36,6
vysokoškolské	23,3	34,9	18,6	22,4	19,3	10,9	13,2	17,3
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	15,0	14,6	9,3	13,7	9,4	7,5	6,1	8,0
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ⁸⁾								
muži	69,4	66,4	61,3	69,3	66,9	65,3	68,2	68,5
ženy	67,2	63,8	59,0	66,5	65,1	64,8	66,7	66,7
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	1 024 648	135 246	123 745	60 248	57 179	28 041	77 021	42 516
pracující studenti a učni	77 537	17 602	8 908	4 113	3 636	1 911	4 858	2 989
pracující důchodci	1 583	206	164	103	98	43	157	84
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	771 437	83 841	86 556	48 209	39 307	19 617	54 741	30 726
žáci, studenti a učni	681 092	76 019	75 597	43 079	34 279	15 985	45 876	26 926
nepracující důchodci	12 620	767	1 366	669	746	356	1 353	485
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	1 137 176	24 291	213 698	74 737	68 935	29 517	81 167	41 305
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	7,5	5,0	6,6	7,3	8,0	8,9	8,1	8,2
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,5	15,4	12,9	13,3	13,1	12,1	13,0	13,4
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele ve věku 15–29 let (%):								
na počtu úplných rodin	4,2	5,6	3,9	3,8	4,5	4,2	4,7	4,5
na počtu neúplných rodin	6,7	4,5	6,3	6,7	6,7	9,6	10,7	7,7
na počtu domácností jednotlivců	12,4	16,6	11,5	11,4	12,9	12,2	12,6	12,0
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let								
úplné rodiny	88 434	12 603	10 219	4 901	5 266	2 336	7 443	3 857
neúplné rodiny	38 449	3 418	4 211	2 261	1 992	1 799	5 283	1 894
domácnosti jednotlivců	176 118	37 400	18 341	9 581	10 223	5 524	15 442	7 340
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let								
muži	58 374	11 782	6 290	3 084	3 534	1 675	5 018	2 393
v tom (%):								
samostatně v bytě	77,0	77,3	71,9	79,7	73,1	73,3	78,4	77,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	19,2	18,0	23,6	17,3	21,4	21,9	17,3	20,0
ženy	3,8	4,7	4,5	3,0	5,5	4,8	4,3	2,4
ženy	44 744	11 282	4 679	2 372	2 496	1 222	3 351	1 736
v tom (%):								
samostatně v bytě	78,8	82,2	71,4	78,3	77,6	78,2	81,5	76,9
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	18,4	14,8	24,3	18,5	19,0	18,6	16,4	20,3
ženy	2,8	3,0	4,3	3,2	3,4	3,3	2,1	2,8

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
547 916	511 627	505 565	1 163 508	628 427	579 944	1 205 834	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,9	50,7	50,5	51,2	51,4	51,3	51,4	z toho ženy (%)
178 821	171 468	170 338	388 122	207 953	190 536	402 876	Počet obyvatel ve věku do 29 let
							v tom podle způsobu bydlení:
175 111	167 991	168 051	379 949	203 926	188 455	395 899	v bytech
1 214	890	795	2 368	1 200	767	1 736	mimo byty (bez zařízení)
2 394	2 432	1 405	5 544	2 571	1 156	4 628	v zařízeních
102	155	87	261	256	158	613	bezdomovci
							z toho ve věku 15–29 podle
							rodinného stavu (%):
88,9	89,0	88,5	88,6	90,0	89,4	89,3	svobodní, svobodné
9,8	10,0	10,4	10,4	9,1	9,8	9,7	ženatí, vdané
1,1	0,9	0,9	0,8	0,9	0,7	0,9	rozvedení, rozvedené
0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	ovdovělí, ovdovělé
							z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího
							ukončeného vzdělání (%):
7,5	6,9	5,4	6,4	7,0	5,4	8,1	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
27,4	27,9	28,9	22,9	26,8	27,5	27,2	střední vč. vyučení (bez maturity)
39,1	39,5	41,2	37,1	38,9	38,1	37,0	úplně střední s maturitou a vyšší odborné
20,2	20,4	20,9	28,2	23,3	25,7	22,8	vč. nástavbového
							vysokoškolské
10,1	13,4	22,8	22,4	16,4	30,5	19,0	Věřící ve věku do 29 let z obyvatel
							daného věku (%)
							Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob
							daného věku (%) ⁸⁾
69,9	70,5	75,2	71,4	71,7	75,6	75,1	muži
67,4	68,1	72,2	69,3	68,7	73,0	73,5	ženy
50 457	50 103	49 205	119 863	59 420	55 071	116 533	Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let
3 665	3 268	2 871	8 939	3 694	3 437	7 646	pracující studenti a učni
100	78	89	144	69	78	170	pracující důchodci
41 495	39 625	42 514	90 632	50 817	47 835	95 522	Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let
36 831	35 379	38 111	80 805	45 378	43 099	83 728	žáci, studenti a učni
618	598	680	1 422	913	867	1 780	nepracující důchodci
58 422	61 003	65 407	136 252	75 007	78 288	129 147	Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště
7,5	8,0	8,4	7,6	7,2	7,4	7,7	ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)
13,5	14,1	14,2	14,2	13,6	14,0	13,4	ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)
							DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
							Podíl domácností s osobou v čele
							ve věku 15–29 let (%):
3,9	4,0	3,6	4,1	3,7	3,3	4,3	na počtu úplných rodin
7,0	6,3	5,8	5,6	6,3	4,9	8,1	na počtu neúplných rodin
10,8	11,1	9,9	12,8	10,8	9,2	11,4	na počtu domácností jednotlivců
							Domácnosti s osobou v čele domácnosti
							ve věku 15–29 let
4 434	4 295	3 831	9 622	4 830	4 066	10 731	úplné rodiny
2 002	1 591	1 339	3 493	2 123	1 436	5 607	neúplné rodiny
7 814	6 977	5 617	18 613	8 530	6 079	18 637	domácnosti jednotlivců
							Hospodařící domácnosti jednotlivců
							ve věku 25–29 let
2 542	2 377	1 997	6 390	2 835	2 104	6 353	muži
							v tom (%):
75,0	76,1	78,0	76,2	78,9	78,8	82,1	samostatně v bytě
20,9	20,8	18,6	20,6	18,1	18,9	15,6	v bytě spolu s další domácností
4,1	3,1	3,4	3,2	3,0	2,3	2,3	mimo byty (bez zařízení)
1 832	1 671	1 299	4 944	2 058	1 532	4 270	ženy
							v tom (%):
74,9	76,9	75,8	79,0	78,8	78,1	80,7	samostatně v bytě
21,9	20,0	21,4	18,7	18,9	20,0	17,8	v bytě spolu s další domácností
3,1	3,1	2,8	2,3	2,3	1,9	1,5	mimo byty (bez zařízení)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
VZDĚLÁVÁNÍ⁹⁾								
Děti v mateřských školách	362 653	42 711	49 771	23 065	18 853	8 856	25 348	15 178
z toho mladší 3 let (%)	12,3	8,6	9,4	14,3	10,0	15,1	13,8	11,2
Žáci plnící povinnou školní docházku	947 497	106 888	124 734	57 949	51 681	26 161	77 422	41 121
z toho (%):								
na 1. stupni základních škol	60,0	61,1	62,6	59,5	60,4	59,7	59,2	59,9
na 2. stupni základních škol	35,6	30,7	33,9	36,1	35,3	35,2	37,6	37,2
na nižším stupni oborů víceletých gymnázií	4,3	8,0	3,5	4,4	4,3	5,0	3,2	2,9
Žáci středních škol	424 849	63 262	39 885	27 076	21 930	10 994	32 991	15 699
z toho v denní formě vzdělávání (%)	95,1	92,1	93,6	96,5	96,1	96,6	95,2	96,7
Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol (denní forma vzdělávání)	107 399	15 125	9 944	6 868	5 737	2 854	8 791	4 112
v tom podle druhu vzdělávání (%):								
střední vzdělávání	1,0	0,7	0,8	0,6	0,6	2,5	1,2	0,8
střední vzdělávání s výučním listem vč. zkráceného	28,1	17,4	31,0	28,7	30,1	33,6	34,7	33,2
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (všeobecné)	22,1	28,5	22,9	20,9	18,7	18,8	17,5	16,7
střední vzdělávání s maturitní zkouškou (odborné) vč. zkráceného	43,7	49,9	39,3	43,7	44,8	41,8	42,5	44,6
nástavbové studium	5,1	3,5	5,9	6,0	5,7	3,3	4,0	4,8
Studenti vyšších odborných škol	22 002	5 644	1 695	1 305	1 366	375	1 701	241
z toho v denní formě vzdělávání (%)	67,6	66,8	55,4	62,9	73,4	90,4	52,2	96,7
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji	311 367	118 435	3 245	15 547	13 266	641	9 651	6 364
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	77,8	65,8	66,5	82,1	34,2	58,5	73,8
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	311 367	38 184	31 488	18 270	12 550	5 551	16 343	9 481
z toho v prezenční formě studia (%)	76,1	71,6	71,3	75,0	74,4	69,8	68,7	75,6
z toho státního občanství ČR	267 761	36 067	31 023	18 156	12 420	5 441	16 152	9 388
z toho ve věku (%):								
20–24 let	58,7	50,6	57,4	60,8	59,5	54,8	55,6	59,9
25–29 let	19,7	23,5	18,9	19,3	19,0	20,6	18,7	19,3
Veřejné knihovny v roce 2015								
Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let	373 182	53 529	36 515	23 706	17 641	11 146	21 338	13 736
podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)	26,4	24,2	29,0	26,8	21,7	27,6	27,9	25,8
podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)	39,8	54,0	28,5	41,3	35,0	41,5	27,2	33,8
EKONOMICKÁ AKTIVITA								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)								
z celkového počtu ekonomicky aktivních (pracovní síly)	16,5	14,6	15,3	16,6	16,6	17,7	17,6	16,3
z ekonomicky neaktivních ve věku 15 a více let	23,3	22,9	24,0	23,6	22,0	22,4	23,1	24,7
Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)								
muži ve věku 15–19 let	7,4	4,7	6,5	8,0	8,4	13,6	6,9	12,3
muži ve věku 20–24 let	60,9	46,5	60,0	61,4	69,0	73,6	62,2	66,4
muži ve věku 25–29 let	91,8	92,8	94,7	92,4	92,2	93,6	93,6	91,6
ženy ve věku 15–19 let	5,8	3,7	3,2	6,8	6,5	11,0	6,5	.
ženy ve věku 20–24 let	42,4	35,3	43,0	39,7	41,7	47,2	46,2	49,1
ženy ve věku 25–29 let	69,3	74,2	70,3	70,6	68,5	63,7	58,1	67,8
MZDY A PLATY								
(KČ; Informační systém o průměrném výděлку MPSV)								
Medián měsíční mzdy								
v podnikatelské sféře	24 178	29 257	25 132	23 302	24 562	21 583	23 505	24 385
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	22 755	25 245	24 253	22 849	23 535	20 372	21 262	23 858
Medián měsíčního platu								
v nepodnikatelské sféře	27 724	32 584	26 851	26 849	28 007	26 955	26 308	26 652
z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let	23 481	26 996	23 613	23 189	23 921	22 689	21 761	22 487

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
19 340	18 562	17 821	41 129	22 628	19 972	39 419	VZDĚLÁVÁNÍ⁹⁾
14,7	14,9	14,0	11,3	15,5	13,6	14,5	Děti v mateřských školách
50 307	46 877	45 745	103 745	56 832	51 012	107 023	z toho mladší 3 let (%)
59,7	59,5	58,4	60,1	59,4	58,8	58,9	Žáci plnící povinnou školní docházku
36,4	36,5	37,6	35,3	36,1	38,0	37,6	z toho (%):
3,9	4,0	4,1	4,5	4,6	3,1	3,5	na 1. stupni základních škol
23 652	21 829	21 545	46 184	27 158	24 117	48 527	na 2. stupni základních škol
97,3	95,4	92,4	96,7	96,1	96,8	95,3	na nižším stupni oborů víceletých gymnázií
6 013	5 512	5 041	11 934	6 906	6 175	12 387	Žáci středních škol
1,3	1,0	1,0	1,1	2,2	0,4	0,9	z toho v denní formě vzdělávání (%)
27,4	29,2	30,3	28,7	29,3	23,9	29,6	Nově přijatí žáci do 1. ročníku středních škol
20,7	20,2	22,4	24,1	20,9	24,0	21,1	(denní forma vzdělávání)
46,8	43,4	40,0	40,9	40,9	46,4	43,2	v tom podle druhu vzdělávání (%):
3,8	6,2	6,4	5,1	6,8	5,4	5,2	střední vzdělávání
739	1 065	1 194	2 359	1 124	858	2 336	střední vzdělávání s výučním listem
87,0	73,0	52,5	74,9	78,8	71,2	67,2	vč. zkráceného
10 640	7 760	2 221	66 895	21 511	9 125	27 381	střední vzdělávání s maturitní zkouškou
70,7	79,9	59,0	83,6	76,8	58,0	67,7	(všeobecné)
14 038	12 991	14 499	30 241	17 139	17 516	33 341	střední vzdělávání s maturitní zkouškou
76,3	77,2	78,9	75,5	74,3	75,8	74,8	(odborné) vč. zkráceného
13 940	12 935	14 459	29 814	17 054	17 454	33 178	nástavbové studium
61,8	62,8	64,5	59,5	58,8	62,8	60,7	Studenti vyšších odborných škol
19,0	18,2	17,7	20,4	19,8	19,0	18,9	z toho v denní formě vzdělávání (%)
23 337	18 967	23 055	38 751	17 861	25 696	47 904	Studenti veřejných a soukromých vysokých
26,0	27,3	31,0	25,4	22,9	28,5	28,0	škol s místem výuky v kraji
47,3	40,9	50,9	38,4	31,7	50,5	44,5	z toho v prezenční formě studia (%)
							Studenti veřejných a soukromých vysokých
							škol s bydlištěm v kraji
							z toho v prezenční formě studia (%)
							z toho státního občanství ČR
							z toho ve věku (%):
							20–24 let
							25–29 let
							Veřejné knihovny v roce 2015
							Registrovaní čtenáři ve věku do 15 let
							podíl na počtu registrovaných čtenářů (%)
							podíl na počtu obyvatel ve věku 6–14 let (%)
							EKONOMICKÁ AKTIVITA
							(Výběrové šetření pracovních sil)
							Podíl obyvatel ve věku 15–29 let (%)
							z celkového počtu ekonomicky aktivních
16,4	18,3	17,3	16,1	16,2	16,6	18,6	(pracovní síly)
							z ekonomicky neaktivních ve věku
23,4	22,3	24,1	23,4	24,0	23,5	22,5	15 a více let
							Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)
8,2	8,9	7,6	5,6	8,5	8,6	8,2	muži ve věku 15–19 let
63,5	69,1	57,5	59,7	56,4	62,3	63,6	muži ve věku 20–24 let
90,5	91,2	91,4	88,2	91,7	91,1	90,6	muži ve věku 25–29 let
6,4	9,4	10,3	6,3	4,0	4,7	6,5	ženy ve věku 15–19 let
40,6	49,0	41,4	41,0	36,8	43,8	45,7	ženy ve věku 20–24 let
69,1	75,5	68,2	74,8	64,9	69,7	66,8	ženy ve věku 25–29 let
							MZDY A PLATY
							(KČ; Informační systém o průměrném
							výdělku MPSV)
							Medián měsíční mzdy
23 054	23 031	23 383	23 865	22 030	22 803	23 404	v podnikatelské sféře
21 855	21 953	21 801	22 292	21 278	21 645	21 447	z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let
							Medián měsíčního platu
26 822	26 196	26 743	27 250	26 919	25 921	26 968	v nepodnikatelské sféře
22 761	22 398	22 655	22 802	22 377	21 891	22 213	z toho zaměstnanci ve věku 20–29 let

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	381 373	30 179	38 966	19 385	14 655	11 796	44 528	16 104
z toho ve věku (%):								
do 19 let	3,3	2,0	3,3	3,4	3,4	4,2	4,4	4,1
20–24 let	9,0	7,8	9,2	9,1	8,4	8,7	9,0	9,5
25–29 let	10,1	11,4	9,4	10,4	9,6	9,8	10,1	10,4
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem ¹⁰⁾ (%)	4,91	3,28	4,12	4,18	3,38	5,38	7,51	5,23
muži	5,01	3,33	4,08	4,14	3,28	5,60	7,58	5,18
ženy	4,81	3,24	4,16	4,22	3,48	5,15	7,44	5,28
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,5	3,1	3,5	3,6	3,7	2,2	2,4	3,7
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	1,0	0,5	1,0	1,0	1,0	1,7	1,8	1,4
Míra nezaměstnanosti absolventů denního studia (%; duben 2016) ¹¹⁾								
střední vzdělání s výučním listem	9,9	10,6	8,7	7,5	6,6	9,1	14,1	11,4
gymnaziální vzdělání	3,1	2,0	4,0	2,9	2,2	3,1	2,7	3,8
střední odborné vzdělání s maturitou a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání	10,6	13,3	11,0	7,0	7,8	13,6	16,2	14,7
střední odborné vzdělání s maturitou	7,5	6,2	7,3	5,9	6,9	5,7	8,4	9,0
vyšší odborné vzdělání	5,2	4,7	3,6	5,6	3,8	3,8	4,5	7,8
ZDRAVOTNICTVÍ								
Ukončené případy hospitalizací v zařízeních lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015	210	169	207	214	196	219	237	216
z toho ve věku:								
méně než 1 rok	1 232	1 155	1 181	1 227	1 231	1 280	1 325	1 290
1–4 let	146	106	130	144	143	161	184	147
5–9 let	96	74	90	92	93	102	110	94
10–14 let	87	68	82	85	75	87	112	85
15–19 let	123	94	120	126	118	141	161	122
20–24 let	122	75	123	130	125	152	159	138
25–29 let	159	106	163	169	151	178	180	171
Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000 registrovaných pacientů v roce 2013	10,5	11,3	9,8	10,7	10,0	10,4	9,8	10,1
registrovaní pacienti ve věku 0–18 let na 1 lékaře	955,2	882,0	1 023,2	935,5	999,8	966,0	1 019,6	994,6
ošetření/vyšetření na 1 obyvatele ve věku 0–18 let	5,8	6,7	4,9	6,3	5,3	5,5	5,7	5,6
Pacienti oboru alergologie ve věku 15-19 let na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013								
atopická dermatitis	289,1	577,7	403,4	203,2	212,1	194,1	253,6	260,2
pollinosa (senná rýma)	1 444,2	2 019,9	1 062,7	842,2	1 112,4	966,9	1 033,6	2 289,8
stálá alergická rýma	736,4	1 198,7	556,3	430,1	412,8	431,4	549,6	1 201,0
astma	1 154,4	1 411,8	913,9	729,1	860,8	668,8	1 010,9	1 371,6
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ								
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)								
osobní asistence	1 420	157	107	190	21	4	24	49
odlehčovací služby	770	81	421	20	40	4	19	10
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	1 845	48	87	154	494	-	147	597
domovy pro osoby se zdravotním postižením	543	39	62	10	72	22	95	28
azylové domy	1 777	145	169	137	102	27	190	9
nizkoprahová zařízení pro děti a mládež	32 606	3 055	2 434	5 856	1 341	509	5 414	682
denní stacionáře	938	210	42	93	37	19	48	58
sociální poradny	18 274	2 695	2 432	380	4 292	316	1 467	482
pracoviště rané péče	3 963	1 081	270	288	222	64	47	227
Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet příjemců ve věku 1–17 let (tis.)	30,0	2,5	3,4	1,7	1,7	0,9	3,2	1,5

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							NEZAMĚSTNANOST
							dle evidence úřadu práce
14 270	14 407	17 672	49 032	26 495	19 848	64 036	Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.
							z toho ve věku (%):
3,6	4,0	2,7	2,8	2,8	2,6	3,3	do 19 let
10,0	9,4	9,7	9,8	8,8	9,6	8,3	20–24 let
10,6	9,8	10,0	10,4	9,9	10,2	9,9	25–29 let
							Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let
3,79	3,80	4,47	5,86	5,35	4,51	6,53	celkem ¹⁰⁾ (%)
3,98	3,90	4,53	6,11	5,59	4,64	6,70	muži
3,59	3,70	4,42	5,60	5,11	4,37	6,34	ženy
							Podíl nezaměstnaných absolventů na
4,1	4,0	4,7	3,9	3,5	4,6	3,0	celkovém počtu uchazečů (%)
							Podíl nezaměstnaných mladistvých na
1,3	1,3	0,4	0,6	0,8	0,5	1,1	celkovém počtu uchazečů (%)
							Míra nezaměstnanosti absolventů denního
6,9	6,4	8,9	12,5	7,6	10,9	11,8	studia (%; duben 2016) ¹¹⁾
2,7	2,6	2,4	4,0	1,9	3,9	4,1	střední vzdělání s výučním listem
							gymnaziální vzdělání
7,4	9,1	9,8	9,9	8,8	8,6	13,1	střední odborné vzdělání s maturitou
7,1	7,0	6,6	9,9	6,7	8,7	8,5	a odborným výcvikem; nástavbové vzdělání
3,8	5,3	6,7	5,3	6,3	5,2	8,5	střední odborné vzdělání s maturitou
							vyšší odborné vzdělání
							ZDRAVOTNICTVÍ
							Ukončené případy hospitalizací v zařízeních
196	212	224	207	218	227	219	lůžkové péče na 1 000 obyvatel v roce 2015
							z toho ve věku:
1 216	1 235	1 214	1 132	1 288	1 247	1 281	méně než 1 rok
146	145	173	134	162	160	167	1–4 let
85	88	106	104	95	99	108	5–9 let
72	82	102	87	89	87	95	10–14 let
111	112	131	116	129	109	129	15–19 let
109	122	133	112	118	111	121	20–24 let
151	162	180	149	164	168	160	25–29 let
							Praktičtí lékaři pro děti a dorost na 10 000
10,8	9,7	10,6	11,1	11,4	10,5	10,1	registrovaných pacientů v roce 2013
							registrovaní pacienti ve věku 0–18 let
929,9	1 036,4	946,7	900,0	875,9	955,5	989,4	na 1 lékaře
							ošetření/vyšetření na 1 obyvatele
5,9	6,0	5,9	6,3	6,0	5,5	5,7	ve věku 0–18 let
							Pacienti oboru alergologie ve věku 15-19 let
							na 10 000 obyvatel stejného věku v roce 2013
260,5	167,1	212,2	238,1	120,1	229,0	347,0	atopická dermatitis
1 640,5	764,0	1 406,4	1 395,7	878,5	2 945,3	1 771,7	pollinosa (senná rýma)
901,5	511,2	613,5	1 000,8	438,3	986,6	770,6	stálá alergická rýma
1 050,9	1 001,3	1 005,1	1 080,0	1 267,8	1 855,6	1 531,2	astma
							SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ
							Uživatelé sociálních služeb
							(děti a mládež do 18 let)
318	199	59	114	34	60	84	osobní asistence
12	12	37	-	26	27	61	odlehčovací služby
-	132	8	61	37	54	26	sociálně aktivizační služby pro osoby
7	24	41	37	15	36	55	se zdravotním postižením
94	90	39	225	213	16	321	domovy pro osoby se zdravotním postižením
1 282	1 139	1 422	3 517	1 316	1 060	3 579	azylové domy
13	13	62	134	60	7	142	nízkoprahová zařízení pro děti a mládež
442	779	1 473	1 055	395	146	1 920	denní stacionáře
200	261	176	414	332	118	263	sociální poradny
							pracoviště rané péče
							Příspěvek na péči – průměrný měsíční počet
1,7	1,9	1,3	3,5	1,8	1,6	3,3	příjemců ve věku 1–17 let (tis.)

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle krajů v roce 2016

	Česká republika	Kraj						
		Hl. m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký
Dávky státní sociální podpory								
přídavek na dítě								
počet vyplacených dávek (tis.)	4 695,8	225,3	452,3	274,5	184,9	164,3	540,5	211,8
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 816,8	134,1	269,8	164,5	110,3	97,7	321,3	126,4
rodičovský příspěvek								
počet vyplacených dávek (tis.)	3 297,3	405,1	442,5	196,5	170,1	84,2	254,1	137,4
výdaje na dávky (mil. Kč)	22 624,9	2 953,4	3 068,3	1 327,6	1 164,7	537,3	1 633,8	924,2
porodné								
počet vyplacených dávek (tis.)	22,5	1,9	2,5	1,4	1,0	0,8	2,3	1,1
výdaje na dávky (mil. Kč)	256,3	21,5	27,9	15,7	11,3	9,5	27,0	11,9
Dávky péstounské péče								
počet vyplacených dávek (tis.)	344,5	28,2	35,6	18,8	20,6	14,9	36,4	16,7
výdaje na dávky (mil. Kč)	2 831,7	223,5	287,3	155,8	167,6	120,7	297,2	138,2
Pěstounská péče a ústavní výchova								
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	19 358	1 341	2 007	1 111	1 201	863	2 441	890
děti v náhradní rodinné péči	18 636	1 311	1 877	1 079	1 178	882	2 576	892
děti s nařízenou ústavní výchovou	5 861	316	547	257	322	272	1 222	319
děti s uloženou ochrannou výchovou	83	1	2	0	5	3	7	3
VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)								
Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)	10,8	14,0	9,1	9,8	10,2	10,7	10,4	10,3
Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let (%)	5,2	4,9	4,4	5,3	4,2	4,3	3,8	4,7
Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 18–29 let (%)	12,7	3,5	16,3	16,3	13,2	8,4	7,7	11,6
DOPRAVNÍ NEHODY								
Dopravní nehody zaviněné chodcem	1 133	302	95	51	65	39	110	39
z toho dětmi do 15 let (%)	34,8	15,9	42,1	47,1	30,8	35,9	49,1	48,7
Dopravní nehody zaviněné řidičem nemotorového vozidla	2 625	89	234	261	179	47	106	148
z toho dětmi do 15 let (%)	9,3	5,6	10,3	8,0	9,5	27,7	17,0	12,2
Dopravní nehody zaviněné řidičem motorového vozidla	82 981	22 117	10 993	3 818	2 873	2 134	8 609	3 187
z toho osobami do 20 let (%)	4,6	2,6	5,2	5,4	5,8	5,1	5,9	4,9
KRIMINALITA								
Stíhané, vyšetřované osoby celkem ¹²⁾ z toho (%):	109 710	14 604	11 834	6 772	5 427	3 757	12 691	5 447
nezletilí (do 14 let)	1,6	0,7	0,9	1,8	1,5	1,3	1,6	2,0
mladiství (15–17 let)	2,9	1,7	1,9	3,4	2,5	2,6	3,3	2,6
INFORMAČNÍ SPOLEČNOST								
Jednotlivci ve věku 16–29 let používající internet (%) (třiletý průměr 2014–2016)	96,2	99,1	99,2	97,9	98,0	96,0	84,3	96,6
internet na mobilním telefonu	71,0	87,8	77,6	73,2	78,4	86,1	65,1	69,1
sociální sítě	85,7	86,1	90,9	91,6	95,0	88,4	73,6	75,5

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

³⁾ průměrný počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního období (15–49 let) neměnné

⁴⁾ průměrný počet potratů, který by připadl na jednu ženu za předpokladu, že by míry potratovosti podle věku zaznamenané ve sledovaném kalendářním roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15–49 let) neměnné

⁵⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 1 roku na 1 000 živě narozených dětí

⁶⁾ počet dětí zemřelých před dosažením věku 28 dnů na 1 000 živě narozených dětí

⁷⁾ zdroj: publikace ČSÚ Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050 a Projekce obyvatelstva v ČR do roku 2100 (střední varianta)

⁸⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

⁹⁾ stav za vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9.

¹⁰⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

¹¹⁾ podíl nezaměstnaných absolventů škol s místem studia v kraji na celkovém počtu absolventů škol v kraji

¹²⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017

Kraj							
Králové- hradecký	Pardu- bický	Vysočina	Jiho- moravský	Olo- moucký	Zlínský	Moravsko- slezský	
							Dávky státní sociální podpory přídavek na dítě
243,8	232,6	227,4	504,3	330,7	254,0	726,6	počet vyplacených dávek (tis.)
146,4	140,1	137,4	303,2	199,6	154,2	436,3	výdaje na dávky (mil. Kč)
							rodičovský příspěvek
166,6	158,8	152,4	375,6	191,0	168,0	356,6	počet vyplacených dávek (tis.)
1 127,3	1 083,6	1 056,2	2 616,1	1 307,9	1 158,8	2 383,9	výdaje na dávky (mil. Kč)
							porodné
1,2	1,1	1,0	2,5	1,5	1,0	3,1	počet vyplacených dávek (tis.)
13,8	12,3	11,0	28,9	17,3	11,5	34,9	výdaje na dávky (mil. Kč)
							Dávky péčovské péče
16,7	16,8	13,0	31,1	22,5	15,1	58,0	počet vyplacených dávek (tis.)
139,2	142,6	106,5	261,9	182,4	127,0	480,4	výdaje na dávky (mil. Kč)
							Pěstounská péče a ústavní výchova pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče
990	859	675	1 576	1 044	708	3 652	děti v náhradní rodinné péči
872	792	598	1 623	1 058	628	3 270	děti s nařízenou ústavní výchovou
269	243	215	660	348	127	744	děti s uloženou ochrannou výchovou
5	10	1	12	13	3	18	
							VOLBY DO ZASTUPITELSTEV OBCÍ (vč. městských obvodů; 2014)
10,0	10,2	11,5	11,7	10,1	11,4	12,2	Podíl kandidátů ve věku 18–29 let (%)
5,4	5,0	7,6	6,0	5,0	5,7	4,4	Podíl zvolených zastupitelů ve věku 18–29 let (%)
16,9	15,1	24,9	12,7	12,1	12,2	6,5	Zvolení zastupitelé z počtu kandidátů ve věku 18–29 let (%)
							DOPRAVNÍ NEHODY
49	44	34	117	43	42	103	Dopravní nehody zaviněné chodcem
42,9	40,9	47,1	41,0	46,5	40,5	34,0	z toho dětmi do 15 let (%)
							Dopravní nehody zaviněné řidičem nemotorového vozidla
141	165	113	253	284	252	353	z toho dětmi do 15 let (%)
9,9	7,9	12,4	11,1	4,9	4,8	9,1	Dopravní nehody zaviněné řidičem motorového vozidla
3 771	2 867	2 871	5 634	3 823	3 023	7 261	z toho osobami do 20 let (%)
5,8	6,4	5,8	4,4	3,9	6,5	4,6	
							KRIMINALITA
5 006	3 855	3 788	10 707	6 209	4 774	14 678	Stíhané, vyšetřované osoby celkem ¹²⁾
							z toho (%):
1,9	2,7	2,5	1,7	2,1	2,4	1,9	nezletilí (do 14 let)
3,8	4,6	3,5	3,5	3,2	3,9	3,3	mladiství (15–17 let)
							INFORMAČNÍ SPOLEČNOST
							Jednotlivci ve věku 16–29 let používající (%; tříletý průměr 2014–2016)
92,5	97,7	95,3	97,1	97,4	98,4	95,1	internet
75,6	65,0	62,7	60,7	71,0	64,7	64,4	internet na mobilním telefonu
86,2	77,8	83,3	87,3	90,1	86,7	83,4	sociální síť

Pramen: Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
 Knihovny – Národní informační a poradenské středisko pro kulturu
 Sociální zabezpečení – Ministerstvo práce a sociálních věcí,
 Česká správa sociálního zabezpečení
 Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky
 Nezaměstnanost absolventů – Národní ústav pro vzdělávání
 Kriminalita, dopravní nehody – Policejní prezidium ČR

Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2016

	Kraj celkem	v tom okresy						
		Domaž- lice	Klatovy	Plzeň- město	Plzeň-jih	Plzeň- sever	Roky- cany	Tachov
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	578 629	61 405	86 452	189 131	62 445	78 007	48 184	53 005
z toho ženy (%)	50,5	50,2	50,5	51,3	49,5	50,0	50,2	49,9
v tom ve věku (%): 0–14 let	15,2	15,7	14,7	14,8	15,1	16,0	15,0	15,3
15–64 let	65,7	65,7	65,0	65,1	65,7	66,2	65,5	68,1
65 a více let	19,2	18,5	20,3	20,1	19,2	17,8	19,5	16,6
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	178 593	19 735	26 353	56 082	19 250	25 125	14 821	17 227
z toho ženy (%)	48,8	48,9	48,5	49,4	48,3	48,7	48,3	48,7
v tom ve věku (%): 0–4 let	16,3	15,8	15,3	17,4	15,8	16,0	16,6	15,5
5–9 let	17,7	17,7	16,9	18,2	18,0	18,3	17,3	16,8
10–14 let	15,1	15,5	16,0	14,4	15,3	15,3	14,9	14,8
15–19 let	13,7	13,9	14,6	12,6	14,2	14,2	13,9	14,1
20–24 let	16,5	16,7	17,5	15,4	16,8	16,4	16,8	17,3
25–29 let	20,7	20,3	19,7	22,0	19,9	19,7	20,5	21,4
Index stáří ¹⁾	126,7	117,5	138,1	135,7	126,9	111,7	130,1	108,2
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,3	52,1	53,8	53,7	52,3	51,1	52,8	46,9
Průměrný věk k 31. 12.	42,5	42,0	43,2	42,9	42,5	41,5	42,6	41,3
Naděje dožití při narození (2012-2016)								
muži	.	75,4	75,5	77,1	75,5	76,4	75,0	74,4
ženy	.	81,9	81,3	81,9	80,9	80,6	80,4	80,4
Živě narození	5 940	639	840	2 001	611	806	490	553
z toho matkám ve věku do 29 let (%)	47,3	52,9	48,9	41,2	48,4	49,6	46,1	56,4
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	50,5	51,3	49,4	47,5	53,0	51,1	49,8	59,1
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,3	29,7	30,3	31,0	30,2	30,2	30,3	29,4
z toho při narození prvního dítěte	28,5	27,6	28,0	29,5	28,3	28,4	28,4	27,5
Potraty	1 847	223	278	533	207	242	128	236
z toho u žen ve věku do 29 let (%)	40,9	43,9	45,3	35,6	37,2	42,1	43,0	45,8
Zemřelí	6 153	623	962	2 024	667	809	577	491
z toho ve věku 0–29 let (%)	0,9	1,6	0,9	0,7	0,4	1,5	0,5	1,0
Sňatky	2 857	328	423	972	301	341	202	290
z toho ženichové ve věku do 29 let (%)	31,0	34,5	33,1	27,9	31,6	33,1	27,2	34,1
z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)	47,4	51,2	52,7	43,8	50,2	46,3	47,5	45,5
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	32,1	31,9	32,0	32,4	32,0	31,7	32,7	31,9
nevěsty	29,4	28,9	28,9	30,0	29,0	29,8	28,8	29,2
Rozvody	1 380	140	183	468	133	233	112	111
z toho muži ve věku do 29 let (%)	4,7	5,7	6,6	5,1	1,5	4,3	5,4	2,7
z toho ženy ve věku do 29 let (%)	11,5	12,9	8,7	10,9	11,3	10,7	17,9	12,6
Přírůstek/úbytek stěhováním	2 207	124	-43	964	239	532	285	106
z toho ve věku 0–29 let	1 161	26	-63	757	91	180	124	46
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	570 401	59 926	85 726	188 045	62 389	74 940	47 458	51 917
z toho ženy (%)	50,5	50,4	50,7	51,2	49,4	50,4	50,3	49,8
Počet obyvatel ve věku do 29 let	185 466	19 892	27 316	60 186	19 874	25 058	15 124	18 016
z toho bydlící v zařízeních	2 910	181	299	1 495	267	210	283	175
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):								
svobodní, svobodné	88,3	88,6	89,2	88,1	87,9	88,2	87,0	88,5
ženatí, vdané	10,4	10,0	9,6	10,4	11,0	10,7	11,4	10,0
rozvedení, rozvedené	1,1	1,2	1,1	1,1	1,0	0,9	1,1	1,2
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	8,9	11,1	7,7	7,6	9,0	9,2	8,8	13,5
střední vč. vyučení (bez maturity)	26,4	30,2	28,9	19,0	30,7	32,6	30,0	34,3
úplně střední s maturitou a vyšší odborné								
vč. nástavbového	37,1	39,4	36,6	37,3	35,6	37,7	39,7	33,7
vysokoškolské	19,3	13,7	20,3	25,9	15,0	16,5	15,1	7,8

Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2016

pokračování

	Kraj celkem	v tom okresy						
		Domaž- lice	Klatovy	Plzeň- město	Plzeň-jih	Plzeň- sever	Roky- cany	Tachov
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	9,4	11,1	13,4	10,5	7,2	6,3	6,9	6,9
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ³⁾								
muži	66,9	66,2	70,0	69,3	64,1	63,7	65,1	63,8
ženy	65,1	63,9	68,0	68,4	61,7	61,3	62,4	62,0
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	57 179	5 798	7 623	19 918	5 884	7 444	4 841	5 671
zaměstnaní	49 576	5 022	6 441	17 527	5 090	6 469	4 252	4 775
z toho pracující studenti a učni	3 636	306	466	1 556	325	479	233	271
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	39 307	4 272	6 357	12 638	4 160	5 367	3 101	3 412
žáci, studenti a učni	34 279	3 747	5 584	11 103	3 580	4 705	2 721	2 839
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	68 935	9 954	10 100	10 208	10 802	14 286	7 961	5 624
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	8,0	8,3	7,7	6,4	8,1	8,0	8,8	10,2
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,1	11,9	13,5	14,9	12,4	12,3	13,1	14,0
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele ve věku do 29 let (%):								
na počtu úplných rodin	4,5	3,9	3,3	5,7	4,0	4,1	4,0	4,6
na počtu neúplných rodin	6,7	7,7	6,1	6,1	6,9	6,8	6,3	9,1
na počtu domácností jednotlivců	12,9	11,9	10,0	15,2	11,3	11,2	10,9	14,1
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let								
úplné rodiny	5 266	508	582	2 109	528	674	398	467
neúplné rodiny	1 992	231	276	634	197	235	153	266
domácnosti jednotlivců	10 223	914	1 141	4 765	876	930	665	932
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let								
muži	3 534	296	401	1 653	315	338	213	318
v tom (%):								
samostatně v bytě	73,1	73,0	74,6	77,0	57,5	71,9	71,8	68,6
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	21,4	23,6	20,7	18,6	24,4	24,0	25,8	25,8
mimo byty (bez zařízení)	5,5	3,4	4,7	4,4	18,1	4,1	2,3	5,7
ženy	2 496	187	245	1 300	199	195	171	199
v tom (%):								
samostatně v bytě	77,6	74,3	71,4	81,5	71,9	75,4	71,9	75,9
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	19,0	23,5	26,1	15,4	23,1	21,5	23,4	19,1
mimo byty (bez zařízení)	3,4	2,1	2,4	3,1	5,0	3,1	4,7	5,0
VZDĚLÁVÁNÍ⁴⁾								
Děti, žáci a studenti								
mateřských škol	19 399	2 125	2 882	6 223	2 129	2 690	1 605	1 745
základních škol	47 924	5 588	7 353	15 792	5 137	5 903	3 747	4 404
středních škol	21 749	2 107	2 922	12 949	639	681	1 095	1 356
z toho v denní formě vzdělávání (%)	96,0	96,1	98,4	95,6	96,1	100,0	93,9	94,8
v tom podle oborů vzdělání (%):								
obory gymnázií	27,7	24,8	32,8	24,9	47,1	37,7	30,5	31,0
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	67,4	68,6	62,0	71,0	52,1	62,3	56,3	61,7
obory nástavbového studia	4,9	6,5	5,2	4,1	0,8	-	13,2	7,2
vyšších odborných škol	1 542	228	177	1 137	-	-	-	-
z toho v denní formě vzdělávání (%)	72,0	23,7	54,8	84,3	-	-	-	-
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji/okrese	13 225	1 311	2 189	4 880	1 327	1 660	990	868
z toho v prezenční formě studia (%)	75,3	77,3	78,6	73,7	76,6	76,0	72,4	72,6

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle okresů Plzeňského kraje v roce 2016

dokončení

	Kraj celkem	v tom okresy						
		Domaž- lice	Klatovy	Plzeň- město	Plzeň-jih	Plzeň- sever	Roky- cany	Tachov
NEZAMĚSTNANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	14 655	1 647	2 364	4 341	1 458	1 913	1 117	1 815
z toho ve věku (%):								
do 19 let	3,4	3,9	3,0	2,7	4,0	3,8	3,9	4,1
20–24 let	8,4	8,6	8,9	8,0	8,6	10,0	7,8	6,9
25–29 let	9,6	8,9	8,8	11,2	8,4	10,2	7,7	8,7
Podíl nezaměstnaných osob ve věku 15–29 let celkem ⁵⁾ (%)	3,38	3,42	3,51	3,33	3,08	3,57	2,78	3,83
muži	3,28	3,89	3,74	3,06	2,91	3,30	2,15	3,86
ženy	3,48	2,91	3,26	3,61	3,26	3,83	3,45	3,80
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,7	2,6	3,6	4,8	4,9	4,1	2,9	1,5
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	1,0	1,6	0,7	0,8	0,5	0,9	1,3	2,0
Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)	195	33	19	52	13	18	14	46
z toho dívky	92	14	8	23	5	9	7	26
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	93	19	9	22	6	8	8	21
Uchazeči o zaměstnání - absolventi škol (k 30. 4.)	557	55	79	219	67	75	30	32
z toho ženy	303	31	41	119	38	38	18	18
z toho v evidenci déle než 5 měsíců	191	19	18	72	30	23	14	15
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015								
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	139	17	19	35	15	23	16	14
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	796	725	868	982	804	687	569	746
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ								
Dávky státní sociální podpory								
přídavek na dítě								
počet vyplacených dávek	184 890	19 799	35 350	52 783	19 059	25 316	11 794	20 789
výdaje na dávky (tis. Kč)	110 270	11 772	21 104	31 355	11 446	15 164	7 095	12 334
rodičovský příspěvek								
počet vyplacených dávek	170 063	17 831	23 671	57 137	17 639	24 105	14 038	15 642
výdaje na dávky (tis. Kč)	1 164 737	118 940	157 725	400 944	122 389	163 667	96 900	104 173
porodné								
počet vyplacených dávek	987	87	158	309	109	138	79	107
výdaje na dávky (tis. Kč)	11 264	1 024	1 815	3 501	1 255	1 571	889	1 209
Dávky péčovské péče								
počet vyplacených dávek	20 579	1 847	3 174	6 090	2 310	2 717	1 899	2 542
výdaje na dávky (tis. Kč)	167 564	14 354	25 842	49 384	19 697	23 307	15 104	19 877
Siroťčí důchody (prosinec)								
příjemci důchodu								
muži	930	110	168	277	92	121	82	80
ženy	949	118	153	296	102	113	82	85
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)								
muži	5 883	5 659	5 869	5 898	6 044	5 906	5 938	5 897
ženy	5 969	5 618	5 983	6 093	5 841	5 940	6 072	6 087

1) počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

2) počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

3) podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

4) stav za vysoké školy k 31. 12. 2015, za ostatní školy k 30. 9. 2015

5) podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

Pramen: Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy   Nezaměstnanost absolventů – Národní ústav pro vzdělávání
Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky
Sociální zabezpečení – Ministerstvo práce a sociálních věcí, Česká správa sociálního zabezpečení

Obyvatelstvo Plzeňského kraje podle pohlaví, věku a okresů k 31. 12. 2007 a 2016

	Stav k 31. 12.	Celkem	z toho ve věku 0–29 let	podíl v %	Obyvatelstvo ve věku						
					0	1–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29
Celkem											
Plzeňský kraj	2007	561 074	192 226	34,3	6 094	21 435	24 233	26 771	33 790	37 121	42 782
	2016	578 629	178 593	30,9	5 940	23 136	31 692	26 910	24 457	29 409	37 049
v tom okres:											
Domažlice	2007	59 731	21 014	35,2	694	2 356	2 775	2 996	3 827	3 902	4 464
	2016	61 405	19 735	32,1	637	2 474	3 499	3 059	2 751	3 299	4 016
Klatovy	2007	88 345	30 289	34,3	911	3 393	3 880	4 402	5 313	5 873	6 517
	2016	86 452	26 353	30,5	836	3 200	4 461	4 204	3 846	4 615	5 191
Plzeň-město	2007	180 799	58 944	32,6	1 941	6 650	7 039	7 455	9 817	11 576	14 466
	2016	189 131	56 082	29,7	1 995	7 741	10 208	8 087	7 058	8 658	12 335
Plzeň-jih	2007	59 651	20 483	34,3	627	2 258	2 694	3 033	3 625	3 782	4 464
	2016	62 445	19 250	30,8	612	2 427	3 460	2 949	2 742	3 236	3 824
Plzeň-sever	2007	73 061	25 950	35,5	850	2 950	3 438	3 782	4 710	4 743	5 477
	2016	78 007	25 125	32,2	798	3 215	4 604	3 846	3 572	4 128	4 962
Rokycany	2007	46 762	15 810	33,8	475	1 653	2 022	2 242	2 837	3 128	3 453
	2016	48 184	14 821	30,8	496	1 969	2 558	2 212	2 056	2 493	3 037
Tachov	2007	52 725	19 736	37,4	596	2 175	2 385	2 861	3 661	4 117	3 941
	2016	53 005	17 227	32,5	566	2 110	2 902	2 553	2 432	2 980	3 684
Muži											
Plzeňský kraj	2007	276 348	98 778	35,7	3 058	11 060	12 372	13 820	17 247	19 055	22 166
	2016	286 667	91 379	31,9	3 026	11 825	16 100	13 830	12 466	15 142	18 990
v tom okres:											
Domažlice	2007	29 598	10 768	36,4	354	1 215	1 396	1 532	1 998	2 007	2 266
	2016	30 576	10 084	33,0	331	1 259	1 757	1 561	1 404	1 713	2 059
Klatovy	2007	43 614	15 632	35,8	463	1 724	1 984	2 260	2 752	3 015	3 434
	2016	42 809	13 568	31,7	402	1 649	2 271	2 170	1 954	2 376	2 746
Plzeň-město	2007	87 516	30 237	34,6	972	3 452	3 559	3 807	4 963	5 994	7 490
	2016	92 160	28 387	30,8	1 040	3 912	5 133	4 140	3 567	4 369	6 226
Plzeň-jih	2007	29 771	10 619	35,7	317	1 150	1 388	1 594	1 840	1 983	2 347
	2016	31 559	9 948	31,5	312	1 283	1 763	1 494	1 419	1 710	1 967
Plzeň-sever	2007	36 256	13 210	36,4	427	1 524	1 760	1 965	2 375	2 393	2 766
	2016	39 000	12 889	33,0	412	1 661	2 362	2 007	1 797	2 143	2 507
Rokycany	2007	23 170	8 091	34,9	233	854	1 051	1 167	1 439	1 547	1 800
	2016	23 999	7 666	31,9	235	1 035	1 352	1 146	1 051	1 274	1 573
Tachov	2007	26 423	10 221	38,7	292	1 141	1 234	1 495	1 880	2 116	2 063
	2016	26 564	8 837	33,3	294	1 026	1 462	1 312	1 274	1 557	1 912
Ženy											
Plzeňský kraj	2007	284 726	93 448	32,8	3 036	10 375	11 861	12 951	16 543	18 066	20 616
	2016	291 962	87 214	29,9	2 914	11 311	15 592	13 080	11 991	14 267	18 059
v tom okres:											
Domažlice	2007	30 133	10 246	34,0	340	1 141	1 379	1 464	1 829	1 895	2 198
	2016	30 829	9 651	31,3	306	1 215	1 742	1 498	1 347	1 586	1 957
Klatovy	2007	44 731	14 657	32,8	448	1 669	1 896	2 142	2 561	2 858	3 083
	2016	43 643	12 785	29,3	434	1 551	2 190	2 034	1 892	2 239	2 445
Plzeň-město	2007	93 283	28 707	30,8	969	3 198	3 480	3 648	4 854	5 582	6 976
	2016	96 971	27 695	28,6	955	3 829	5 075	3 947	3 491	4 289	6 109
Plzeň-jih	2007	29 880	9 864	33,0	310	1 108	1 306	1 439	1 785	1 799	2 117
	2016	30 886	9 302	30,1	300	1 144	1 697	1 455	1 323	1 526	1 857
Plzeň-sever	2007	36 805	12 740	34,6	423	1 426	1 678	1 817	2 335	2 350	2 711
	2016	39 007	12 236	31,4	386	1 554	2 242	1 839	1 775	1 985	2 455
Rokycany	2007	23 592	7 719	32,7	242	799	971	1 075	1 398	1 581	1 653
	2016	24 185	7 155	29,6	261	934	1 206	1 066	1 005	1 219	1 464
Tachov	2007	26 302	9 515	36,2	304	1 034	1 151	1 366	1 781	2 001	1 878
	2016	26 441	8 390	31,7	272	1 084	1 440	1 241	1 158	1 423	1 772

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje v roce 2016

	Kraj celkem	Správní obvod obce s rozšířenou působností						
		Blovice	Domažlice	Horažďovice	Horšovský Týn	Klatovy	Kralovice	Nepomuk
OBYVATELSTVO								
Počet obyvatel k 31. 12.	578 629	11 981	40 491	11 648	14 583	50 511	22 274	11 479
v tom ve věku (%): 0–14 let	15,2	15,2	15,4	13,9	16,3	15,0	14,5	14,0
15–64 let	65,7	65,1	65,7	64,7	66,0	65,4	65,8	64,9
65 a více let	19,2	19,7	18,9	21,4	17,7	19,6	19,7	21,2
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	178 593	3 750	12 914	3 500	4 712	15 514	6 871	3 261
v tom ve věku (%): 0–4 let	16,3	15,5	15,7	14,4	15,5	15,5	15,0	15,8
5–9 let	17,7	18,2	17,4	16,1	18,2	17,3	16,6	17,8
10–14 let	15,1	14,9	15,3	15,8	16,7	16,1	15,4	15,7
15–19 let	13,7	14,5	14,1	14,7	13,5	14,4	14,6	14,0
20–24 let	16,5	17,3	17,0	19,1	16,6	16,8	17,8	17,7
25–29 let	20,7	19,7	20,5	19,8	19,5	19,8	20,6	19,1
Index stáří ¹⁾	126,7	129,4	122,2	154,1	108,4	130,4	136,1	151,3
Index ekonomického zatížení ²⁾	52,3	53,7	52,2	54,6	51,4	52,9	52,1	54,2
Průměrný věk k 31. 12.	42,5	42,6	42,3	43,9	41,6	42,8	42,9	44,0
Naděje dožití při narození (2012–2016)								
muži		75,9	75,7	75,1	75,4	75,6	75,6	75,7
ženy		80,6	82,1	82,2	82,3	81,1	80,3	79,9
Živě narození	5 940	127	401	104	166	500	215	89
z toho matkám ve věku do 29 let (%)	47,3	48,0	52,6	45,2	56,6	47,0	52,1	42,7
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	50,5	54,3	49,4	37,5	51,2	50,4	54,0	60,7
Průměrný věk matky při narození dítěte	30,3	29,8	30,0	30,4	29,2	30,5	30,0	30,4
z toho při narození prvního dítěte	28,5	28,3	27,9	27,6	26,9	28,4	27,7	28,3
Sňatky	2 857	56	223	54	77	254	93	51
z toho ženichové ve věku do 29 let (%)	31,0	30,4	33,2	50,0	40,3	29,9	35,5	33,3
z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)	47,4	39,3	49,3	63,0	53,2	49,2	43,0	60,8
Přírůstek/úbytek stěhováním	2 207	38	4	-24	138	-20	133	-34
z toho ve věku 0–29 let	1 161	-3	-29	5	72	-35	53	-38
OBYVATELSTVO podle SLDB 2011								
Počet obyvatel s obvyklým pobytem	570 401	11 782	39 708	11 783	14 051	49 988	21 911	11 475
z toho ženy (%)	50,5	50,3	50,5	50,5	49,9	50,7	50,2	48,1
Počet obyvatel ve věku do 29 let	185 466	3 765	13 023	3 681	4 729	16 252	7 047	3 437
z toho bydlící v zařízeních	2 910	10	115	12	65	213	44	80
z toho ve věku 15–29 podle rodinného stavu (%):								
svobodní, svobodné	88,3	88,1	89,8	90,2	86,4	88,3	90,0	88,9
ženatí, vdané	10,4	11,1	8,9	9,0	12,2	10,4	8,7	10,2
rozvedení, rozvedené	1,1	0,8	1,1	0,8	1,4	1,1	0,8	0,9
ovdovělí, ovdovělé	0,0	0,0	-	-	-	-	0,1	-
z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího ukončeného vzdělání (%):								
základní vč. neukončeného a bez vzdělání	8,9	9,0	11,8	6,2	9,8	7,9	7,8	7,7
střední vč. vyučení (bez maturity)	26,4	31,7	28,2	28,1	33,8	28,7	34,8	31,0
úplně střední s maturitou a vyšší odborné vč. nástavbového	37,1	40,7	39,5	39,7	39,2	35,8	36,4	30,2
vysokoškolské	19,3	14,8	15,0	21,8	11,5	20,4	17,4	16,7
Věřící ve věku do 29 let z obyvatel daného věku (%)	9,4	7,4	13,3	17,8	7,3	10,8	7,1	8,7
Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob daného věku (%) ³⁾								
muži	66,9	69,2	67,1	73,1	64,2	68,6	68,5	64,0
ženy	65,1	65,5	65,3	69,8	60,1	66,9	65,7	61,8
Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let	57 179	1 092	3 735	1 015	1 370	4 583	2 071	979
zaměstnaní	49 576	932	3 213	846	1 197	3 948	1 781	846
z toho pracující studenti a učni	3 636	68	181	69	85	263	119	53
Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let	39 307	873	2 921	912	937	3 645	1 671	740
žáci, studenti a učni	34 279	761	2 590	818	805	3 152	1 490	645

Správní obvod obce s rozšířenou působností								
Nýřany	Plzeň	Přeštice	Roky- cany	Stod	Stříbro	Sušice	Tachov	
								OBYVATELSTVO
55 733	189 131	22 323	48 184	22 993	16 888	24 293	36 117	Počet obyvatel k 31. 12.
16,6	14,8	15,2	15,0	16,0	14,7	14,4	15,6	v tom ve věku (%): 0–14 let
66,3	65,1	66,3	65,5	65,7	67,7	64,4	68,2	15–64 let
17,1	20,1	18,5	19,5	18,3	17,5	21,2	16,2	65 a více let
18 254	56 082	6 932	14 821	7 416	5 383	7 339	11 844	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
16,3	17,4	15,4	16,6	16,5	15,9	15,4	15,4	v tom ve věku (%): 0–4 let
19,0	18,2	18,0	17,3	18,1	15,6	16,4	17,4	5–9 let
15,3	14,4	15,5	14,9	14,9	14,7	15,8	14,9	10–14 let
14,1	12,6	14,7	13,9	13,7	13,5	14,9	14,4	15–19 let
15,9	15,4	16,5	16,8	16,1	17,9	18,2	17,0	20–24 let
19,4	22,0	20,0	20,5	20,6	22,3	19,3	20,9	25–29 let
103,2	135,7	122,2	130,1	114,8	119,1	147,7	103,4	Index stáří ¹⁾
50,7	53,7	50,7	52,8	52,3	47,6	55,3	46,6	Index ekonomického zatížení ²⁾
41,0	42,9	42,2	42,6	41,5	41,9	43,8	41,0	Průměrný věk k 31. 12.
								Naděje dožití při narození (2012–2016)
76,6	77,1	76,4	75,0	73,8	74,6	75,3	74,2	muži
80,8	81,9	81,1	80,4	81,0	80,9	81,2	80,1	ženy
591	2 001	206	490	261	176	236	377	Živě narození
48,7	41,2	51,9	46,1	47,1	59,1	54,7	55,2	z toho matkám ve věku do 29 let (%)
50,1	47,5	50,0	49,8	54,8	55,1	52,5	61,0	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
30,3	31,0	30,3	30,3	30,1	29,1	29,8	29,5	Průměrný věk matky při narození dítěte
28,6	29,5	28,3	28,4	27,9	26,8	27,2	27,8	z toho při narození prvního dítěte
248	972	107	202	115	74	115	216	Sňatky
32,3	27,9	34,6	27,2	27,8	29,7	32,2	35,6	z toho ženichové ve věku do 29 let (%)
47,6	43,8	50,5	47,5	53,0	51,4	55,7	43,5	z toho nevěsty ve věku do 29 let (%)
399	964	148	285	69	8	1	98	Přírůstek/úbytek stěhováním
127	757	67	124	48	2	-33	44	z toho ve věku 0–29 let
								OBYVATELSTVO podle SLDB 2011
53 029	188 045	22 003	47 458	23 296	16 589	23 955	35 328	Počet obyvatel s obvyklým pobytem
50,5	51,2	49,5	50,3	49,9	49,8	51,0	49,8	z toho ženy (%)
18 011	60 186	7 161	15 124	7 651	5 717	7 383	12 299	Počet obyvatel ve věku do 29 let
166	1 495	76	283	102	57	74	118	z toho bydlící v zařízeních
								z toho ve věku 15–29 podle
								rodinného stavu (%):
87,4	88,1	88,2	87,0	86,6	90,0	90,8	87,8	svobodní, svobodné
11,5	10,4	10,7	11,4	11,9	8,7	8,1	10,7	ženatí, vdané
1,0	1,1	0,9	1,1	1,3	1,0	1,0	1,3	rozvedení, rozvedené
-	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	-	-	ovdovělí, ovdovělé
								z toho ve věku 25–29 podle nejvyššího
								ukončeného vzdělání (%):
9,7	7,6	5,6	8,8	13,0	14,0	7,9	13,3	základní vč. neukončeného a bez vzdělání
31,7	19,0	29,9	30,0	31,8	33,5	29,8	34,7	střední vč. vyučení (bez maturity)
								úplně střední s maturitou a vyšší odborné
38,3	37,3	36,4	39,7	36,1	31,9	36,9	34,7	vč. nástavbového
16,2	25,9	15,9	15,1	12,3	8,5	19,4	7,5	vysokoškolské
								Věřící ve věku do 29 let z obyvatel
6,1	10,5	7,2	6,9	6,2	6,4	16,8	7,1	daného věku (%)
								Rodáci ve věku do 29 let z počtu osob
								daného věku (%) ³⁾
61,7	69,3	62,3	65,1	63,5	65,2	71,7	63,2	muži
59,6	68,4	61,3	62,4	60,9	62,2	69,6	61,9	ženy
5 373	19 918	2 037	4 841	2 469	1 903	2 025	3 768	Ekonomicky aktivní ve věku 15–29 let
4 688	17 527	1 752	4 252	2 172	1 586	1 647	3 189	zaměstnaní
360	1 556	106	233	138	97	134	174	z toho pracující studenti a učni
3 696	12 638	1 524	3 101	1 437	1 060	1 800	2 352	Ekonomicky neaktivní ve věku 15–29 let
3 215	11 103	1 328	2 721	1 198	923	1 614	1 916	žáci, studenti a učni

PŘÍLOHA

Vybrané ukazatele podle správních obvodů obcí s rozšířenou působností Plzeňského kraje v roce 2016

	Kraj celkem	Správní obvod ORP						
		Blovice	Domažlice	Horažďovice	Horšovský Týn	Klatovy	Kralovice	Nepomuk
Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště	68 935	2 445	6 622	1 460	2 266	6 012	3 676	1 550
ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)	8,0	7,1	8,2	8,1	8,7	7,9	9,0	8,7
ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)	13,1	11,7	11,7	12,8	11,6	14,0	12,8	13,1
DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011								
Podíl domácností s osobou v čele ve věku do 29 let (%):								
na počtu úplných rodin	4,5	3,3	3,3	2,9	4,2	3,5	3,3	3,2
na počtu neúplných rodin	6,7	5,2	7,6	5,4	7,6	6,5	7,7	6,6
na počtu domácností jednotlivců	12,9	8,8	11,5	7,8	11,5	10,9	9,8	7,7
Domácnosti s osobou v čele domácnosti ve věku 15–29 let								
úplné rodiny	5 266	84	281	74	131	365	155	76
neúplné rodiny	1 992	27	147	29	54	170	84	34
domácnosti jednotlivců	10 223	115	594	114	193	714	254	116
Hospodařící domácnosti jednotlivců ve věku 25–29 let								
muži	3 534	41	190	43	53	247	94	47
v tom (%):								
samostatně v bytě	73,1	70,7	74,7	74,4	66,0	74,5	71,3	63,8
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	21,4	26,8	22,1	25,6	28,3	21,1	24,5	29,8
mimo byty (bez zařízení)	5,5	2,4	3,2	0,0	5,7	4,5	4,3	6,4
ženy	2 496	24	113	20	47	155	56	21
v tom (%):								
samostatně v bytě	77,6	75,0	70,8	80,0	76,6	71,0	85,7	71,4
v bytě spolu s další domácností mimo byty (bez zařízení)	19,0	25,0	25,7	20,0	23,4	25,8	10,7	28,6
mimo byty (bez zařízení)	3,4	0,0	3,5	-	-	3,2	3,6	-
VZDĚLÁVÁNÍ k 30. 9. 2015								
Děti, žáci a studenti								
mateřských škol	19 399	375	1 436	362	482	1 795	746	377
základních škol	47 924	912	3 607	1 104	1 420	4 391	1 794	937
středních škol	21 749	437	1 425	301	682	1 878	649	202
z toho v denní formě vzdělávání (%)	96,0	94,3	100,0	100,0	87,8	97,6	100,0	100,0
v tom podle oborů vzdělání (%):								
obory gymnázií	27,7	68,9	36,1	-	1,3	34,0	39,6	-
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	67,4	31,1	59,5	89,0	87,7	61,9	60,4	97,5
obory nástavbového studia	4,9	-	4,4	11,0	11,0	4,2	-	2,5
NEZAMĚSTANOST								
dle evidence úřadu práce								
Podíl nezaměstnaných osob věku 15–29 let celkem ⁴⁾ (%)								
muži	3,38	3,58	3,09	4,71	4,84	2,40	3,86	3,68
ženy	3,28	3,93	3,62	4,77	5,26	2,52	4,23	3,51
Podíl nezaměstnaných absolventů na celkovém počtu uchazečů (%)	3,48	3,21	2,53	4,63	4,37	2,28	3,44	3,88
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	3,7	7,5	2,3	6,2	3,6	2,9	2,2	3,6
Podíl nezaměstnaných mladistvých na celkovém počtu uchazečů (%)	1,0	0,3	1,7	-	1,1	1,1	0,3	0,3
ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015								
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť								
Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat. ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost vč. detašovaných pracovišť	139	4	12	1	4	11	9	4
	796	585	672	2 146	729	892	463	522

¹⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

²⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

³⁾ podíl osob žijících v obci, kde se narodily, tj. v obci faktického bydliště matky v době narození této osoby

⁴⁾ podíl dosažitelných uchazečů o zaměstnání ve věku 15–29 let na počtu obyvatel stejného věku

Správní obvod ORP								
Nýřany	Plzeň	Přeštice	Roky-cany	Stod	Stříbro	Sušice	Tachov	
10 401	9 933	3 844	7 817	3 740	1 991	2 495	3 581	Vyjíždějící do zaměstnání z obce bydliště
7,6	6,4	7,9	8,8	8,9	10,9	7,0	9,8	ve věku 15–24 let (% z vyjíždějících)
12,2	14,9	12,0	13,0	13,4	15,3	12,6	13,3	ve věku 25–29 let (% z vyjíždějících)
								DOMÁCNOSTI podle SLDB 2011
								Podíl domácností s osobou v čele
								ve věku do 29 let (%):
4,4	5,7	3,8	4,0	5,8	4,9	2,9	4,4	na počtu úplných rodin
6,4	6,1	7,0	6,3	8,3	9,6	5,7	9,0	na počtu neúplných rodin
11,8	15,2	13,0	10,9	13,6	13,3	9,1	14,5	na počtu domácností jednotlivců
								Domácnosti s osobou v čele domácnosti
								ve věku 15–29 let
519	2 109	181	398	283	166	143	301	úplné rodiny
151	634	71	153	95	85	77	181	neúplné rodiny
676	4 765	363	665	409	277	313	655	domácnosti jednotlivců
								Hospodařící domácnosti jednotlivců
								ve věku 25–29 let
244	1 653	141	213	139	88	111	230	muži
								v tom (%):
72,1	77,0	48,2	71,8	66,9	61,4	74,8	71,3	samostatně v bytě
23,8	18,6	17,7	25,8	28,8	33,0	18,0	23,0	v bytě spolu s další domácností
4,1	4,4	34,0	2,3	4,3	5,7	7,2	5,7	mimo byty (bez zařízení)
139	1 300	77	171	104	57	70	142	ženy
								v tom (%):
71,2	81,5	68,8	71,9	76,9	71,9	70,0	77,5	samostatně v bytě
25,9	15,4	19,5	23,4	22,1	22,8	28,6	17,6	v bytě spolu s další domácností
2,9	3,1	11,7	4,7	1,0	5,3	1,4	4,9	mimo byty (bez zařízení)
								VZDĚLÁVÁNÍ k 30. 9. 2015
								Děti, žáci a studenti
1 944	6 223	773	1 605	811	550	725	1 195	mateřských škol
4 109	15 792	1 962	3 747	1 887	1 382	1 858	3 022	základních škol
32	12 949	-	1 095	-	494	743	862	středních škol
100,0	95,6	-	93,9	-	100,0	100,0	91,9	z toho v denní formě vzdělávání (%)
								v tom podle oborů vzdělání (%):
-	24,9	-	30,5	-	47,2	43,1	21,8	obory gymnázií
100,0	71,0	-	56,3	-	52,8	51,5	66,8	obory odborného vzdělání (bez
-	4,1	-	13,2	-	-	5,4	11,4	nástavbového studia)
								obory nástavbového studia
								NEZAMĚSTNANOST
								dle evidence úřadu práce
								Podíl nezaměstnaných osob věku 15–29 let
3,42	3,01	2,84	2,78	2,47	4,27	5,22	3,59	celkem ⁴⁾ (%)
2,91	2,79	2,65	2,15	2,08	4,36	5,75	3,62	muži
3,94	3,23	3,05	3,45	2,88	4,17	4,66	3,55	ženy
5,4	4,6	4,4	2,9	3,7	1,7	3,5	1,5	Podíl nezaměstnaných absolventů na
								celkovém počtu uchazečů (%)
1,3	0,7	0,4	1,3	1,8	2,0	0,6	2,0	Podíl nezaměstnaných mladistvých na
								celkovém počtu uchazečů (%)
								ZDRAVOTNICTVÍ v roce 2015
								Samostatné ordinace praktického lékaře pro
14	35	4	16	4	3	7	11	děti a dorost vč. detašovaných pracovišť
								Počet osob ve věku 0–19 let na 1 samostat.
832	982	1 087	569	1 157	1 071	648	658	ordinaci praktického lékaře pro děti a dorost
								vč. detašovaných pracovišť

Pramen:

Vzdělávání – Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Zdravotnictví – Ústav zdravotnických informací a statistiky

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Plzeňském kraji – obyvatelstvo

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
OBYVATELSTVO¹⁾								
Počet obyvatel k 31. 12.	549 600	549 374	550 113	549 618	551 528	554 537	561 074	569 627
z toho ve věku (%):								
0–14 let	15,5	15,2	14,9	14,6	14,3	14,1	14,0	13,8
15–29 let	22,9	22,6	22,2	21,6	21,1	20,6	20,3	20,1
Počet obyvatel ve věku 0–29 let	210 654	207 607	204 125	198 905	195 328	192 734	192 226	193 089
v tom ve věku:								
0–4 let	23 471	23 931	24 199	24 666	25 303	26 304	27 529	29 010
5–9 let	27 784	26 402	24 799	23 724	23 625	23 785	24 233	24 595
10–14 let	33 659	33 183	32 850	31 809	30 104	28 219	26 771	25 200
15–19 let	35 199	34 736	34 640	34 370	34 232	34 160	33 790	33 560
20–24 let	42 642	40 638	39 144	37 275	36 742	36 609	37 121	38 108
25–29 let	47 899	48 717	48 493	47 061	45 322	43 657	42 782	42 616
Index stáří ²⁾	92,9	94,6	96,9	99,9	102,9	105,5	107,3	110,1
Index ekonomického zatížení ³⁾	42,5	42,0	41,4	41,2	41,0	40,9	40,9	41,0
Průměrný věk k 31. 12.	39,5	39,7	40,0	40,2	40,4	40,6	40,7	40,8
muži	38,0	38,3	38,5	38,8	39,0	39,2	39,4	39,5
ženy	40,8	41,1	41,3	41,6	41,8	41,9	42,1	42,1
Naděje dožití při narození (dvouleté období)								
muži	72,1	72,5	72,3	72,3	72,9	73,4	74,0	74,4
ženy	78,0	78,3	78,5	78,6	78,9	79,1	79,6	80,2
Živě narození	4 774	4 886	4 934	5 046	5 445	5 803	6 100	6 385
z toho matkám ve věku do 29 let	3 671	3 688	3 594	3 448	3 456	3 515	3 396	3 339
Podíl dětí narozených mimo manželství (%)	23,1	24,5	29,3	30,3	32,4	34,0	35,1	37,3
Podíl dětí narozených mimo manželství matkám ve věku do 29 let (%)	23,8	25,2	30,6	32,5	35,3	38,9	40,2	44,1
Průměrný věk matky při narození dítěte	27,1	27,4	27,7	28,2	28,6	28,8	29,3	29,5
při narození prvního dítěte	25,2	25,5	25,9	26,5	26,8	27,1	27,3	27,5
Potraty celkem	2 729	2 605	2 582	2 694	2 553	2 425	2 629	2 617
z toho u žen ve věku do 29 let	1 584	1 493	1 388	1 442	1 323	1 220	1 244	1 192
z toho umělá přerušení těhotenství	1 990	1 896	1 734	1 723	1 607	1 428	1 496	1 520
z toho u žen ve věku do 29 let	1 078	1 015	902	872	806	723	690	734
Zemřelí	5 917	5 944	6 208	5 999	5 846	5 918	5 653	5 785
z toho ve věku:								
0–29 let	115	99	115	105	89	105	74	86
z toho muži (%)	72,2	70,7	68,7	73,3	73,0	71,4	68,9	74,4
do 28 dnů	7	6	10	10	8	14	6	13
do 1 roku	17	14	24	22	16	18	10	17
Sňatky	2 942	2 921	2 585	2 799	2 745	2 897	2 989	2 763
z toho ženichové ve věku:								
do 24 let	665	566	401	390	305	246	263	220
25–29 let	1 163	1 169	1 077	1 070	1 062	1 069	1 010	863
z toho nevěsty ve věku:								
do 24 let	1 252	1 163	872	805	742	669	656	563
25–29 let	972	1 008	1 017	1 112	1 128	1 148	1 175	1 059
Průměrný věk při prvním sňatku								
ženichové	27,5	27,9	28,3	28,9	29,2	29,7	30,1	30,4
nevěsty	24,8	25,1	25,8	26,2	26,3	27,0	27,1	27,3
Rozvody	1 696	1 693	1 874	1 812	1 683	1 643	1 734	1 604
z toho muži ve věku:								
do 24 let	81	61	54	36	29	39	30	24
25–29 let	321	320	310	258	208	165	150	146
z toho ženy ve věku:								
do 24 let	173	172	128	110	91	67	72	71
25–29 let	429	438	461	416	332	286	259	241
Přírůstek/úbytek stěhováním	-61	832	2 013	458	2 311	3 124	6 090	7 953
z toho ve věku:								
0–14 let	240	485	229	204	252	195	357	357
15–29 let	-215	132	921	-157	920	1 329	2 633	3 759

¹⁾ data k 31. 12. 2011 navazují na výsledky SLDB 2011 a nejsou srovnatelná s předchozími roky

²⁾ počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0–14 let

³⁾ počet osob ve věku 0–14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15–64 let

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
								OBYVATELSTVO¹⁾
571 863	572 045	571 709	572 687	573 469	575 123	576 616	578 629	Počet obyvatel k 31. 12.
								z toho ve věku (%):
13,9	14,1	14,3	14,5	14,7	14,8	15,0	15,2	0–14 let
19,5	18,9	18,1	17,6	17,0	16,5	16,1	15,7	15–29 let
191 247	188 854	185 483	183 717	181 846	180 388	179 301	178 593	Počet obyvatel ve věku 0–29 let
								v tom ve věku:
30 447	31 173	31 291	30 860	29 893	29 127	28 745	29 076	0–4 let
25 077	25 703	26 595	27 900	29 478	30 954	31 891	31 692	5–9 let
24 107	23 960	24 027	24 411	24 730	25 177	25 762	26 910	10–14 let
32 315	30 584	28 466	26 926	25 314	24 284	24 210	24 457	15–19 let
37 838	36 855	35 819	34 923	34 125	32 859	31 219	29 409	20–24 let
41 463	40 579	39 285	38 697	38 306	37 987	37 474	37 049	25–29 let
112,3	113,4	116,6	119,2	121,8	123,8	125,3	126,7	Index stáří ²⁾
42,0	43,2	45,0	46,7	48,2	49,7	51,0	52,3	Index ekonomického zatížení ³⁾
41,0	41,2	41,5	41,7	41,9	42,1	42,3	42,5	Průměrný věk k 31. 12.
39,6	39,8	40,2	40,4	40,7	40,9	41,1	41,3	muži
42,3	42,5	42,7	42,9	43,1	43,3	43,5	43,7	ženy
								Naděje dožití při narození (dvouleté období)
74,5	74,9	75,1	75,2	75,5	76,0	76,2	76,3	muži
80,2	80,1	80,4	80,8	80,9	81,3	81,4	81,4	ženy
6 412	6 242	5 566	5 768	5 510	5 674	5 861	5 940	Živě narození
3 256	3 097	2 709	2 790	2 635	2 646	2 765	2 808	z toho matkám ve věku do 29 let
40,9	41,7	43,8	45,9	46,4	49,1	49,4	50,5	Podíl dětí narozených mimo manželství (%)
								Podíl dětí narozených mimo manželství
48,5	49,1	52,1	54,8	55,3	58,4	57,1	60,0	matkám ve věku do 29 let (%)
29,7	29,8	30,0	30,0	30,2	30,3	30,3	30,3	Průměrný věk matky při narození dítěte
27,5	27,8	27,9	28,0	28,2	28,6	28,6	28,5	při narození prvního dítěte
2 458	2 423	2 387	2 405	2 279	2 312	2 025	1 847	Potraty celkem
1 131	999	1 014	1 057	980	987	841	756	z toho u žen ve věku do 29 let
1 396	1 341	1 347	1 332	1 242	1 223	927	903	z toho umělá přerušení těhotenství
666	577	601	624	559	576	399	392	z toho u žen ve věku do 29 let
5 859	5 816	5 888	6 003	6 061	5 761	6 307	6 153	Zemřelí
								z toho ve věku:
81	86	85	65	61	64	67	56	0–29 let
64,2	65,1	64,7	75,4	62,3	67,2	61,2	73,2	z toho muži (%)
6	7	11	11	5	8	6	7	do 28 dnů
13	18	13	15	14	11	13	13	do 1 roku
2 528	2 545	2 454	2 498	2 367	2 519	2 638	2 857	Sňatky
								z toho ženichové ve věku:
174	181	157	172	159	128	156	178	do 24 let
711	738	664	606	573	632	644	708	25–29 let
								z toho nevěsty ve věku:
465	464	405	411	341	356	378	401	do 24 let
952	928	868	864	826	856	924	953	25–29 let
								Průměrný věk při prvním sňatku
31,0	30,7	31,4	31,3	31,7	32,0	32,0	32,1	ženichové
27,7	28,0	28,5	28,5	28,9	29,1	29,1	29,4	nevěsty
1 543	1 626	1 630	1 452	1 613	1 374	1 462	1 380	Rozvody
								z toho muži ve věku:
24	18	16	13	15	17	10	7	do 24 let
115	95	91	93	80	72	75	58	25–29 let
								z toho ženy ve věku:
56	39	58	42	47	51	32	25	do 24 let
184	193	142	157	144	142	137	134	25–29 let
1 683	-244	775	1 213	1 333	1 741	1 939	2 207	Přírůstek/úbytek stěhováním
								z toho ve věku:
252	145	140	192	224	235	300	328	0–14 let
974	67	393	492	463	623	751	833	15–29 let

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Plzeňském kraji – vzdělávání a ekonomická aktivita

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
VZDĚLÁVÁNÍ¹⁾								
Děti, žáci a studenti								
mateřských škol	14 427	14 632	15 159	15 039	14 998	15 123	15 322	15 985
základních škol	55 655	53 939	51 942	49 865	47 797	45 708	44 548	43 435
středních škol	.	28 044	28 588	28 845	28 938	29 008	28 424	28 129
v tom podle oborů vzdělání:								
obory gymnázií	6 376	6 656	6 624	6 564	6 526	6 640	6 657	6 581
z toho v denní formě vzdělávání	6 311	6 574	6 531	6 490	6 442	6 565	6 593	6 529
obory odborného vzdělání (bez nástavbového studia)	.	.	19 658	19 849	19 927	19 938	19 404	18 977
z toho v denní formě vzdělávání	.	.	19 189	19 361	19 511	19 568	19 004	18 593
obory nástavbového studia	.	.	2 306	2 432	2 485	2 430	2 363	2 571
z toho v denní formě vzdělávání	.	.	1 210	1 225	1 265	1 294	1 251	1 251
konzervatoří	164	168	177	168	167	167	172	199
vyšších odborných škol	1 045	1 024	1 113	1 046	1 120	1 178	1 263	1 271
z toho v denní formě vzdělávání	915	900	997	959	983	1 006	989	951
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s místem výuky v kraji								
z toho státního občanství ČR	12 447	13 497	14 931	15 772	16 937	17 867	18 777	19 796
z toho v prezenční formě studia	12 007	13 058	14 399	15 119	16 207	17 159	17 995	18 931
z toho v prezenční formě studia	11 335	12 425	13 624	14 227	14 800	15 296	15 407	15 709
Studenti veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji								
z toho státního občanství ČR	9 545	10 220	11 261	11 975	12 625	13 372	14 522	15 786
z toho v prezenční formě studia	9 269	9 971	10 967	11 586	12 473	13 243	14 391	15 673
z toho v prezenční formě studia	8 144	8 790	9 522	9 988	10 405	10 836	11 368	11 943
v tom podle typu studijního programu:								
bakalářský	2 051	2 649	3 861	5 000	6 337	7 407	8 481	9 749
magisterský včetně navazujícího magisterského	6 936	6 946	6 725	6 215	5 497	5 133	5 178	5 180
doktorský	694	776	865	922	977	1 034	1 033	1 028
Absolventi								
středních škol	.	.	6 538	6 613	6 497	6 719	6 321	6 130
z toho s maturitní zkouškou (%)	.	.	.	.	65,4	66,9	69,9	71,8
vyšších odborných škol	257	232	367	310	266	211	265	283
veřejných a soukromých vysokých škol s bydlištěm v kraji	1 472	1 579	1 519	1 735	2 011	2 396	2 822	2 973
Děti v dětských domovech	.	.	.	278	266	265	265	267
Žáci základních uměleckých škol	12 933	12 823	12 789	12 773	12 589	12 730	13 316	13 599
EKONOMICKÁ AKTIVITA								
(Výběrové šetření pracovních sil)								
Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)								
muži ve věku 15–19 let	25,1	20,7	16,6	13,2	10,4	9,3	7,8	8,1
muži ve věku 20–24 let	84,5	81,0	74,8	69,7	68,8	69,9	65,8	63,2
muži ve věku 25–29 let	97,3	96,8	95,7	94,6	93,2	92,6	91,7	92,1
ženy ve věku 15–19 let	16,7	12,8	8,5	6,5	5,9	6,7	7,8	8,5
ženy ve věku 20–24 let	64,5	66,9	63,5	58,7	55,7	54,6	51,0	49,3
ženy ve věku 25–29 let	62,0	63,1	64,7	68,1	68,0	67,1	67,9	68,9
NEZAMĚSTANOST								
dle evidence úřadu práce								
Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.	18 580	20 226	21 650	21 051	20 500	17 959	14 516	16 757
z toho ve věku:								
do 19 let	1 397	1 559	1 534	1 247	1 044	904	662	986
20–24 let	3 020	3 151	3 346	3 061	2 605	2 061	1 492	2 100
25–29 let	2 507	2 643	2 792	2 695	2 357	1 999	1 465	1 854
Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)	.	347	374	384	294	284	338	293
z toho dívky	.	151	183	165	132	127	163	123
z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾	.	161	167	179	136	135	130	102
Uchazeči o zaměstnání – absolventi škol (k 30. 4.)	.	1 306	1 416	1 430	1 004	967	709	521
z toho ženy	.	533	664	648	487	525	356	275
z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾	.	559	614	577	417	316	239	121

¹⁾ stav za vysoké školy k 31. 12., za ostatní školy k 30. 9., za dětské domovy k 31. 10.

²⁾ do roku 2008 v evidenci úřadu práce déle než 6 měsíců

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	
								VZDĚLÁVÁNÍ¹⁾
								Děti, žáci a studenti
16 795	17 818	18 549	19 055	19 429	19 650	19 399	18 853	mateřských škol
42 191	42 078	42 457	43 369	44 658	46 307	47 924	49 438	základních škol
27 942	26 815	25 362	23 669	22 657	22 088	21 749	21 930	středních škol
								v tom podle oborů vzdělání:
6 516	6 330	6 245	6 090	6 020	6 026	6 019	6 097	obory gymnázií
6 462	6 279	6 196	6 048	5 971	5 981	5 982	6 061	z toho v denní formě vzdělávání
								obory odborného vzdělávání
18 887	17 961	17 105	15 946	15 273	14 898	14 667	14 775	(bez nástavbového studia)
18 547	17 639	16 814	15 676	14 974	14 537	14 311	14 430	z toho v denní formě vzdělávání
2 539	2 524	2 012	1 633	1 364	1 164	1 063	1 058	obory nástavbového studia
1 228	1 167	1 011	893	735	638	596	588	z toho v denní formě vzdělávání
193	186	213	217	208	204	206	216	konzervatoří
1 414	1 572	1 603	1 546	1 585	1 553	1 542	1 366	vyšších odborných škol
1 067	1 139	1 126	1 100	1 139	1 151	1 110	1 003	z toho v denní formě vzdělávání
								Studenti veřejných a soukromých vysokých
20 102	18 656	18 172	17 125	15 826	14 777	13 980	13 266	škol s místem výuky v kraji
19 199	17 797	17 324	16 307	14 992	13 882	12 993	12 192	z toho státního občanství ČR
15 693	14 508	14 172	13 137	12 287	11 260	10 572	9 880	z toho v prezenční formě studia
								Studenti veřejných a soukromých vysokých
16 371	16 411	16 439	16 077	15 252	14 188	13 225	12 550	škol s bydlištěm v kraji
16 243	16 261	16 280	15 916	15 087	14 036	13 077	12 420	z toho státního občanství ČR
12 190	12 166	12 191	11 803	11 356	10 531	9 837	9 236	z toho v prezenční formě studia
								v tom podle typu studijního programu:
10 243	10 419	10 293	9 980	9 333	8 539	7 950	7 443	bakalářský
5 239	5 069	5 252	5 235	5 040	4 792	4 403	4 252	magisterský včetně navazujícího
1 051	1 066	1 034	998	1 010	992	970	954	magisterského
								doktorský
								Absolventi
6 136	5 288	5 313	5 002	4 639	4 050	3 881	.	středních škol
71,7	69,7	68,2	73,5	70,1	68,8	67,1	.	z toho s maturitní zkouškou (%)
281	342	396	334	352	343	363	.	vyšších odborných škol
								veřejných a soukromých vysokých škol
3 553	3 798	3 953	3 902	3 816	3 803	3 537	3 298	s bydlištěm v kraji
274	273	273	271	268	271	259	268	Děti v dětských domovech
13 902	14 164	14 295	14 713	14 725	14 923	14 988	15 028	Žáci základních uměleckých škol
								EKONOMICKÁ AKTIVITA
								(Výběrové šetření pracovních sil)
								Míra ekonomické aktivity (třileté průměry)
8,5	8,3	8,5	6,9	7,8	7,8	8,0	8,4	muži ve věku 15–19 let
63,2	64,6	64,7	62,4	63,2	63,3	67,2	69,0	muži ve věku 20–24 let
92,3	92,6	93,3	93,4	92,9	91,8	90,6	92,2	muži ve věku 25–29 let
8,0	7,9	8,4	8,2	6,7	5,5	4,7	6,5	ženy ve věku 15–19 let
46,9	45,4	43,0	43,8	41,7	40,0	40,2	41,7	ženy ve věku 20–24 let
67,9	67,9	67,6	66,8	68,5	69,8	71,3	68,5	ženy ve věku 25–29 let
								NEZAMĚSTNANOST
								dle evidence úřadu práce
26 802	27 267	23 308	23 724	25 709	22 641	18 587	14 655	Uchazeči o zaměstnání k 31. 12.
								z toho ve věku:
1 448	1 314	1 176	1 176	1 016	795	616	501	do 19 let
3 661	3 484	3 025	3 093	3 146	2 541	1 820	1 230	20–24 let
2 953	2 935	2 534	2 565	2 848	2 492	1 954	1 405	25–29 let
341	330	311	298	275	233	209	195	Mladiství uchazeči o zaměstnání (k 30. 4.)
182	177	145	144	138	120	105	92	z toho dívky
155	168	170	170	128	137	105	93	z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾
								Uchazeči o zaměstnání – absolventi škol
942	1 058	1 000	651	1 241	913	714	557	(k 30. 4.)
470	531	492	334	613	477	396	303	z toho ženy
327	579	529	.	.	485	301	191	z toho v evidenci déle než 5 měsíců ²⁾

PŘÍLOHA

Vývoj vybraných ukazatelů v Plzeňském kraji – zdravotnictví a sociální zabezpečení

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
ZDRAVOTNICTVÍ									
Počet registrovaných pacientů na 1 lékaře pro děti a dorost	959	955	974	966	970	1 000	.	.	.
Samostatné ordinace praktického lékaře pro děti a dorost	102	102	103	103	101	100	99	97	.
Detašovaná pracoviště samostatných ordinací prakt. lékaře pro děti a dorost	49	48	47	47	48	45	44	42	.
Dětská oddělení nemocnic	6	7	6	6	6	7	7	7	.
počet lůžek	218	218	227	224	224	205	178	178	.
počet hospitalizovaných	8 678	9 571	9 528	9 617	9 925	11 007	11 278	11 201	.
Nově hlášené případy dočasné pracovní neschopnosti mladistvých pro pracovní úraz	20	8	7	4	15	9	12	25	18
Výjezdy Zdravotnické záchranné služby k osobám ve věku 0–18 let	.	.	.	4 691	3 314	4 267	3 303	3 628	4 285
podíl na všech výjezdech (%)	.	.	.	9,9	6,6	8,0	5,9	6,1	7,1
SOCIÁLNÍ ZABEZPEČENÍ									
Uživatelé sociálních služeb (děti a mládež do 18 let)									
osobní asistence	.	6	6	5	8	5	4	2	21
odlehčovací služby	.	12	21	27	267	15	3	258	40
sociálně aktivizační služby pro osoby se zdravotním postižením	.	100	126	59	112	130	118	274	494
domovy pro osoby se zdravotním postižením	.	111	117	108	92	81	78	72	72
azylové domy	.	77	79	56	52	70	95	122	102
nízkoprahová zařízení pro děti a mládež	.	749	543	631	674	815	851	961	1 341
denní stacionáře	.	27	40	17	28	26	34	23	37
sociální poradny	.	527	555	533	504	535	452	527	4 292
pracoviště rané péče	.	139	153	165	697	772	204	988	222
Dávky státní sociální podpory									
přídavek na dítě									
počet vyplacených dávek (tis.)	487	359	275	253	239	236	222	204	185
výdaje na dávky (mil. Kč)	280,1	206,2	166,6	151,7	142,7	140,9	132,5	121,8	110,3
rodičovský příspěvek									
počet vyplacených dávek (tis.)	230	234	219	208	196	184	173	171	170
výdaje na dávky (mil. Kč)	1 518,3	1 538,4	1 495,8	1 376,3	1 318,5	1 258,7	1 177,0	1 151,9	1 164,7
porodné									
počet vyplacených dávek (tis.)	6,4	6,5	6,2	1,1	0,5	0,6	0,5	1,0	1,0
výdaje na dávky (mil. Kč)	88,9	86,1	82,7	14,4	6,8	7,3	6,5	11,6	11,3
Dávky péstounské péče									
počet vyplacených dávek (tis.)	9,4	10,7	12,2	13,4	13,8	15,4	17,1	18,8	20,6
výdaje na dávky (mil. Kč)	37,5	42,5	49,1	55,9	68,3	117,1	133,5	151,0	167,6
Pěstounská péče a ústavní výchova									
pěstouni, poručníci a jiné pečující osoby než rodiče	.	.	.	513	601	729	1 136	1 217	1 201
pěstounské rodiny	245	270	501	402	584	453	.	.	.
děti v náhradní rodinné péči	378	710	763	826	863	951	1 060	1 138	1 178
děti s nařízenou ústavní výchovou	395	423	420	424	418	382	381	374	322
děti s uloženou ochrannou výchovou	12	6	8	9	3	3	3	2	5
Siroťčí důchody (prosinec)									
příjemci důchodu									
muži	986	966	962	1 053	1 051	1 026	991	967	930
ženy	1 291	1 287	1 255	1 121	1 073	1 030	978	953	949
průměrná měsíční výše důchodu (Kč)									
muži	4 954	5 116	5 127	5 409	5 488	5 605	5 682	5 838	5 883
ženy	4 992	5 119	5 201	5 380	5 543	5 686	5 733	5 903	5 969

¹⁾ Vlivem změny metodiky nejsou v roce 2016 data srovnatelná s roky předchozími. Do roku 2015 byl zdrojem dat výkaz L (MZ) 1, od roku 2016 jsou data o hospitalizovaných čerpána z Národního registru hospitalizovaných a data o počtu oddělení a počtu lůžek z výkazu E (MZ) 2 a E (MZ) 3 podle oborů péče.

Základní výsledky projekce obyvatelstva Plzeňského kraje

Zdroj: ČSÚ, Projekce obyvatelstva v krajích ČR do roku 2050

	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050
Obyvatelstvo celkem (k 1. 1.)							
Celkem	577 112	578 491	578 064	576 168	573 427	570 333	566 951
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,2	14,2	13,2	12,6	12,5	12,9	13,2
15–64 let	63,8	63,0	62,6	61,9	59,9	57,2	55,8
65 a více let	21,0	22,9	24,3	25,5	27,6	29,9	31,1
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	87 736	82 091	76 090	72 357	71 958	73 620	74 670
v tom ve věku:							
0–4 roky	26 956	24 741	23 051	23 010	24 233	24 761	24 152
5–9 let	29 712	27 469	25 341	23 718	23 677	24 851	25 362
10–14 let	31 068	29 881	27 698	25 629	24 048	24 008	25 156
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	85 165	85 231	90 818	92 753	87 587	82 205	78 880
v tom ve věku:							
15–19 let	25 569	31 337	30 176	28 045	26 025	24 482	24 444
20–24 let	25 447	26 664	32 256	31 109	29 056	27 111	25 629
25–29 let	34 149	27 230	28 386	33 599	32 506	30 612	28 807
Průměrný věk (roky)	43,3	44,5	45,7	46,7	47,4	47,8	48,2
Index stáří ¹⁾	137,8	161,0	184,4	203,3	219,7	231,5	235,8
Index ekonomického zatížení ²⁾	68,3	73,8	74,4	75,3	80,7	89,0	94,3
Muži							
Celkem	285 035	285 318	284 752	283 602	282 242	280 837	279 249
z toho ve věku (%):							
0–14 let	15,8	14,7	13,8	13,1	13,1	13,5	13,8
15–64 let	65,8	64,9	64,4	63,6	61,4	58,7	57,2
65 a více let	18,5	20,4	21,9	23,3	25,4	27,8	29,0
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	44 921	42 073	39 174	37 260	37 055	37 913	38 457
v tom ve věku:							
0–4 roky	13 874	12 737	11 869	11 850	12 478	12 750	12 437
5–9 let	15 106	14 139	13 047	12 213	12 193	12 798	13 062
10–14 let	15 941	15 197	14 258	13 197	12 384	12 365	12 958
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	43 459	43 437	46 173	47 307	44 712	42 107	40 405
v tom ve věku:							
15–19 let	13 020	16 075	15 348	14 430	13 394	12 602	12 584
20–24 let	13 016	13 537	16 503	15 788	14 907	13 906	13 146
25–29 let	17 423	13 825	14 322	17 089	16 411	15 599	14 675
Index stáří ¹⁾	117,3	138,2	159,0	177,3	193,8	205,8	210,9
Ženy							
Celkem	292 077	293 173	293 312	292 566	291 185	289 496	287 702
z toho ve věku (%):							
0–14 let	14,7	13,6	12,6	12,0	12,0	12,3	12,6
15–64 let	62,0	61,1	60,8	60,3	58,4	55,7	54,4
65 a více let	23,4	25,3	26,6	27,7	29,6	31,9	33,0
Počet obyvatel ve věku 0–14 let	42 815	40 018	36 916	35 097	34 903	35 707	36 213
v tom ve věku:							
0–4 roky	13 082	12 004	11 182	11 160	11 755	12 011	11 715
5–9 let	14 606	13 330	12 294	11 505	11 484	12 053	12 300
10–14 let	15 127	14 684	13 440	12 432	11 664	11 643	12 198
Počet obyvatel ve věku 15–29 let	41 706	41 794	44 645	45 446	42 875	40 098	38 475
v tom ve věku:							
15–19 let	12 549	15 262	14 828	13 615	12 631	11 880	11 860
20–24 let	12 431	13 127	15 753	15 321	14 149	13 205	12 483
25–29 let	16 726	13 405	14 064	16 510	16 095	15 013	14 132
Index stáří ¹⁾	159,3	185,0	211,4	231,0	247,1	258,8	262,3

1) Počet osob ve věku 65 a více let na 100 osob ve věku 0 až 14 let

2) Počet osob ve věku 0 až 14 let a 65 a více let na 100 osob ve věku 15 až 64 let

PŘÍLOHA

Živě narození podle věku matky, legitimacy a věku otce v Plzeňském kraji v roce 2016

	Celkem	Věk matky														
		do 18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30–34	35–39	40 a více
Živě narození v manželství	2 939	2	12	11	22	29	51	76	117	147	186	232	237	1 221	507	89
v tom věk otce:																
do 18	1	-	-	1	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
20	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	-	-	-	-	-	-
21	6	-	1	-	2	-	1	-	-	-	-	-	1	-	1	-
22	5	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	-
23	21	1	1	2	-	5	3	2	2	1	2	-	2	-	-	-
24	31	1	2	-	2	4	4	7	1	2	1	1	2	4	-	-
25	54	-	-	-	3	1	3	12	14	8	2	2	5	2	2	-
26	76	-	-	-	6	1	3	9	13	13	10	6	3	8	4	-
27	90	-	2	-	1	5	4	11	10	13	16	7	7	13	1	-
28	120	-	1	1	4	2	3	4	14	15	24	25	12	11	3	1
29	186	-	-	1	1	3	7	6	14	20	18	33	30	46	7	-
30–34	1 074	-	1	2	3	3	14	17	32	63	72	101	122	571	69	4
35–39	845	-	1	1	-	4	7	4	11	8	32	42	37	436	248	14
40–44	336	-	-	1	-	1	2	4	4	3	5	13	13	108	133	49
45–49	64	-	-	-	-	-	-	-	2	-	4	2	2	15	25	14
50 a více	28	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	6	14	7
Živě narození mimo manželství	3 001	74	51	82	95	124	155	151	175	203	193	175	208	779	451	85
v tom věk otce:																
do 18	12	7	1	1	2	-	-	-	-	-	-	-	-	0	1	-
19	11	5	2	2	-	1	-	-	-	-	-	-	1	0	-	-
20	19	5	1	5	2	2	-	1	1	-	-	-	-	0	1	1
21	39	4	9	10	5	4	3	2	1	-	-	-	-	1	-	-
22	71	4	2	8	11	9	9	6	10	3	2	3	1	3	-	-
23	85	3	3	8	12	9	16	9	6	8	2	3	2	2	2	-
24	93	2	6	7	5	11	13	12	8	5	7	2	4	7	4	-
25	117	2	3	7	5	13	15	9	17	15	7	7	6	9	2	-
26	111	1	3	4	1	9	16	10	13	16	10	7	5	13	3	-
27	155	1	3	3	7	13	11	13	15	17	22	11	14	21	2	2
28	145	2	3	-	7	4	7	12	11	15	19	22	12	24	5	2
29	138	-	1	4	2	3	6	14	10	14	14	15	12	32	9	2
30–34	776	1	2	8	5	16	22	32	48	57	59	56	82	292	87	9
35–39	585	2	1	1	11	7	14	15	21	31	27	32	34	207	160	22
40–44	279	-	-	-	1	3	2	3	5	8	11	5	12	101	101	27
45–49	69	-	-	-	1	-	-	2	2	3	2	1	5	17	24	12
50 a více	40	-	-	-	-	1	-	-	-	-	1	1	4	9	17	7
nezjištěn	256	35	11	14	18	19	21	11	7	11	10	10	14	41	33	1

Nezaměstnanost absolventů škol podle kategorie vzdělání a skupin oborů vzdělání (duben 2016)

Pramen: Národní ústav pro vzdělávání

	Střední vzdělání s výučním listem				Střední odborné vzdělání s maturitou a odb. výcvikem, nástavbové vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	neza- městnaní duben 2016	kraj	ČR	celkem 2015	neza- městnaní duben 2016	kraj	ČR
Celkem	1 185	78	6,6	9,9	282	22	7,8	10,6
21 Hornictví, hutnictví a slévárnictví	5	-	-	5,9	-	-	-	6,3
23 Strojírenství a strojírenská výroba	328	16	4,9	6,9	38	-	-	6,1
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	65	1	1,5	5,2	22	3	13,6	8,7
28 Technická chemie a chemie silikátů	-	1	-	4,5	-	-	-	8,9
29 Potravinářství a potravinářská chemie	79	7	8,9	10,3	-	-	-	44,4
33 Zprac. dřeva a výroba hudeb. nástrojů	57	4	7,0	10,3	-	-	-	5,4
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	102	11	10,8	11,9	-	-	-	8,8
37 Doprava a spoje	30	1	3,3	7,7	-	-	-	25,0
39 Speciální a interdisciplinární tech. obory	7	-	-	12,4	44	3	6,8	8,3
41 Zemědělství a lesnictví	118	4	3,4	8,8	-	-	-	6,5
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	-	-	-	-	77	5	6,5	11,6
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	235	22	9,4	11,8	40	3	7,5	12,1
66 Obchod	54	3	5,6	13,3	17	1	5,9	13,2
69 Osobní a provozní služby	92	6	6,5	13,6	34	6	17,6	16,2
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	13	2	15,4	16,1	-	-	-	-
82 Umění a užité umění	-	-	-	11,3	10	1	10,0	13,1

dokončení

	Střední odborné vzdělání s maturitou				Vyšší odborné vzdělání			
	absolventi		míra nezaměstnanosti (%)		absolventi		míra nezaměstnanosti (%)	
	celkem 2015	neza- městnaní duben 2016	kraj	ČR	celkem 2015	neza- městnaní duben 2016	kraj	ČR
Celkem	1 549	107	6,9	7,5	265	10	3,8	5,2
16 Ekologie a ochrana životního prostředí	19	3	15,8	10,5	-	-	-	13,3
18 Informační technologie	168	11	6,5	8,7	-	-	-	-
23 Strojírenství a strojírenská výroba	47	3	6,4	5,7	-	-	-	9,3
26 Elektrotech., telekom. a výpočet. technika	89	11	12,4	6,6	14	-	-	6,2
31 Textilní výroba a oděvnictví	6	-	-	6,8	-	-	-	-
36 Stavebnictví, geodézie a kartografie	88	2	2,3	7,6	1	-	-	10,9
37 Doprava a spoje	90	8	8,9	6,9	11	-	-	-
39 Speciální a interdisciplinární tech. obory	-	-	-	7,8	5	-	-	7,1
41 Zemědělství a lesnictví	68	6	8,8	8,6	-	-	-	6,5
43 Veterinářství a veterinární prevence	12	2	16,7	9,4	-	-	-	-
53 Zdravotnictví	119	4	3,4	4,5	90	2	2,2	2,8
63 Ekonomika a administrativa	388	24	6,2	8,8	55	2	3,6	5,1
64 Podnikání v oborech, v odvětvích	-	-	-	-	18	1	5,6	5,4
65 Gastronomie, hotelnictví a turismus	65	5	7,7	9,1	-	-	-	8,1
68 Právo, právní a veřejnosprávní činnost	69	3	4,3	8,4	16	3	18,8	6,9
72 Publicistika, knihovnictví a informatika	17	2	11,8	9,4	-	-	-	10,8
75 Pedagogika, učitelství a sociální péče	46	7	15,2	6,0	55	2	3,6	2,4
78 Obecně odborná příprava	168	7	4,2	5,7	-	-	-	-
82 Umění a užité umění	90	9	10,0	9,4	-	-	-	14,2
Gymnaziální vzdělání	898	20	2	3	x	x	x	x

PŘÍLOHA

**Hospitalizovaní pacienti v lůžkových zařízeních s bydlištěm v Plzeňském kraji
podle věku a příčiny v roce 2015**

Pramen: Ústav zdravotnických informací a statistiky ČR

	Celkem	z toho ve věku 0–29 let	Podíl v %	Pacienti ve věku						
				0	1–4	5–9	10–14	15–19	20–24	25–29
Hospitalizované osoby	78 720	22 789	28,9	6 057	2 694	2 409	1 598	2 252	3 139	4 640
z toho podle příčin:										
I. Některé infekční a parazitární nemoci (A00–B99)	1 540	573	37,2	35	171	116	65	67	64	55
II. Novotvary (C00–D48)	4 455	279	6,3	4	17	22	31	46	66	93
III. Nemoci krve, krevetvorných orgánů a některé poruchy týkající se mechanismu imunity (D50–D89)	413	59	14,3	-	13	11	7	12	8	8
IV. Nemoci endokrinní, výživy a přeměny látek (E00–E90)	2 443	896	36,7	32	311	205	92	79	94	83
V. Poruchy duševní a poruchy chování (F00–F99)	2 223	714	32,1	1	22	66	102	164	174	185
VI. Nemoci nervové soustavy (G00–G99)	2 348	384	16,4	4	48	93	74	65	51	49
IX. Nemoci oběhové soustavy (I00–I99)	9 272	244	2,6	2	4	20	34	59	45	80
X. Nemoci dýchací soustavy (J00–J99) akutní infekce horních dýchacích cest a chřipka (J00–J11)	5 460	2 571	47,1	212	1 077	707	187	145	123	120
chronické nemoci mandlí a adenoidní tkáně (J35)	626	450	71,9	33	178	101	46	47	19	26
XI. Nemoci trávicí soustavy (K00–K93) nemoci appendixu (K35–K38)	7 855	1 668	21,2	31	150	370	276	266	288	287
XII. Nemoci kůže a podkožního vaziva (L00–L99)	569	307	54,0	-	1	37	75	78	70	46
XIII. Nemoci svalové a kosterní soustavy a pojivové tkáně (M00–M99)	969	307	31,7	7	54	51	39	54	57	45
XIV. Nemoci močové a pohlavní soustavy (N00–N99)	6 154	719	11,7	-	29	35	83	209	170	193
XV. Těhotenství, porod a šestinedělí (O00–O99) komplikace těhotenství převážně v prenatálním období (O10–O48)	6 913	1 075	15,6	26	111	77	62	189	286	324
spontánní porod jediného dítěte (O80)	7 010	3 203	45,7	-	-	-	1	204	942	2 056
XVI. Stavy vzniklé v perinatálním období (P00–P96) poruchy v souvislosti se zkráceným trváním těhotenství a nízkou porodní hmotností (P07)	897	482	53,7	-	-	-	-	38	177	267
XVII. Vrozené vady, deformace a chromosomální abnormality (Q00–Q99)	3 242	1 567	48,3	-	-	-	-	79	420	1 068
XVIII. Příznaky, znaky a abnormální klinické a laboratorní nálezy nezařazené jinde (R00–R99)	734	734	100,0	734	-	-	-	-	-	-
XIX. Poranění, otravy a některé jiné následky vnějších příčin (S00–T98) nitrolební poranění (S06)	407	407	100,0	407	-	-	-	-	-	-
ostatní poranění hlavy (S00–S05, S07–S09)	392	285	72,7	29	81	97	27	22	14	15
zlomenina lokte a předloktí (S52)	3 090	858	27,8	48	137	138	133	186	102	114
ostatní poranění (S10–S51, S53–S71, S73–S81, S83–T14, T79)	7 059	2 342	33,2	109	369	308	335	387	419	415
popáleniny a poleptání (T20–T32)	1 303	520	39,9	6	62	61	66	106	131	88
otrava léky, léčivými, návykovými a biologickými látkami a toxické účinky látek převážně mimo lékařství (T36–T65)	747	487	65,2	89	137	69	63	47	45	37
XXI. Faktory ovlivňující zdravotní stav a kontakt se zdravotnickými službami (Z00–Z99) živě narozené děti podle místa narození (Z38)	348	124	35,6	-	9	51	39	8	6	11
	2 575	724	28,1	2	39	70	100	141	177	195
	119	70	58,8	4	38	7	4	4	5	8
	298	168	56,4	3	46	14	21	45	19	20
	9 816	5 699	58,1	4 767	47	43	26	87	225	504
	4 745	4 745	100,0	4 745	-	-	-	-	-	-

Stíhané/vyšetřované osoby ve věku do 14 let a 15–17 let v Plzeňském kraji

Pramen: Policejní prezidium ČR

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016 ¹⁾
Stíhání/vyšetřování nezletilí ve věku do 14 let								
Celkem	86	83	75	65	56	63	59	84
z toho:								
násilné činy celkem	17	7	16	14	6	13	13	13
úmyslné ublížení na zdraví	-	-	1	3	3	1	7	5
loupeže	7	4	11	5	3	6	-	7
porušování domovní svobody	2	-	2	2	-	-	-	-
vydírání	8	3	2	3	-	3	5	-
mravnostní činy celkem	3	20	6	9	2	4	5	19
znásilnění	-	2	2	1	-	-	2	-
pohlavní zneužívání ostatní	3	18	4	6	2	3	3	7
majetkové činy celkem	42	31	34	27	28	36	23	33
krádeže vloupáním	19	18	11	8	14	13	5	11
do víkendových chat soukromých osob	3	3	-	3	-	1	-	2
do bytů	2	-	1	1	-	2	-	1
do rodinných domků	1	-	-	1	2	-	-	2
do ostatních objektů	8	9	4	2	5	6	3	3
krádeže prosté	20	13	15	14	12	13	11	18
v bytech a rodinných domech	-	3	4	4	1	4	1	2
v jiných objektech	3	1	1	4	2	5	3	8
motorových vozidel dvoustupých	-	-	3	-	-	-	1	3
jiné na osobách	11	7	5	2	2	1	1	1
poškození cizí věci	1	-	8	4	2	10	5	4
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	2	2	-	1	1	1	-	3
sprejerství	8	7	2	-	9	1	13	7
výtržnictví	-	-	6	7	4	3	3	4
Stíhání/vyšetřování mladiství ve věku 15–17 let								
Celkem	195	173	173	137	139	97	88	135
z toho:								
násilné činy celkem	19	21	33	31	32	21	18	18
úmyslné ublížení na zdraví	3	8	7	13	9	11	12	3
loupeže	8	7	15	8	15	6	2	12
porušování domovní svobody	1	-	5	1	2	-	2	1
vydírání	6	4	1	3	5	3	2	-
mravnostní činy celkem	7	7	5	6	4	5	4	16
znásilnění	-	-	-	1	-	-	-	1
pohlavní zneužívání ostatní	7	6	5	5	4	5	4	8
majetkové činy celkem	96	94	81	67	71	54	40	70
krádeže vloupáním	44	45	31	29	24	18	15	25
do víkendových chat soukromých osob	5	11	7	6	2	7	3	2
do bytů	4	1	1	-	1	1	-	-
do rodinných domků	11	3	7	3	2	3	-	7
do ostatních objektů	10	12	3	8	7	5	7	11
krádeže prosté	47	46	42	36	40	27	20	41
v bytech a rodinných domech	7	6	5	8	7	4	2	1
v jiných objektech	6	8	11	11	6	4	3	25
motorových vozidel dvoustupých	14	21	13	13	8	13	5	2
jiné na osobách	4	2	5	2	6	-	3	-
poškození cizí věci	4	2	6	2	5	6	3	3
nedovolená výroba a distribuce psych. látek a jedů	6	3	1	1	4	-	1	3
sprejerství	5	1	5	2	1	2	10	7
výtržnictví	-	5	10	4	5	7	2	3

¹⁾ údaje převzaty z webových stránek Policejního prezidia dne 9. 1. 2017